

خویندنه وهی
ئه بو عه مری به سری
دووری و سوسی

دانه ر
د. احمد ضیف الله عمر أبو سمهدانه

سه رپه شتیاری گشتی
شیخ نظام الدین یونس عزیز

سلسلة في القراءات القرآنية وعلوم القرآن

الدُّرُّ الْحُسَيْنِي

في القراءات العشر للقرآن

قراءة
أبي عمرو البصري

براوييه الدوري والسوسي
من طريق الشاطبية

تقديم

د. عبد الرحمن يوسف الجمل
الشيخ: سعيد صالح زعيمة
الشيخ: جمال إبراهيم القرش

إعداد

خادم القرآن الكريم الدكتور:
أحمد ضيف الله أبوسمهدانة
الجامع للقراءات العشر الصغرى والكبرى
والأربع الشواذ
عضو مشيخة المقاتري الفلسطينية

خویندنه وهی

ئەبوعەمری بەسری

دووری و سوسی

دانه

د. احمد ضيف الله عمر أبو سمهدانه

سەرپه‌شتیاری گشتی

شیخ نظام الدین یونس عزیز

ژماره‌ی سپاردن
له هۆبه‌ی سپاردنی کتیب
له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان
له وه‌زاره‌تی رۆشنبیری و لاوان
2788 له 2021/11/22
عیراق – هولیر

لیستی سه‌ریه‌رشتیاری ته‌رجه‌مه‌کردنی یه‌رتووک

شیخ هیبت فخری القاضي

سه‌ریه‌رشتیاری زانستی

رېگه پېدراو له قيراناتی عه‌شره‌ی بچووک و گه‌وره‌و چوار شاذه‌که
خاوه‌نی پروانه‌مه‌ی ماسته‌ر له زانستی ئیسلامی

یونس عثمان محمد أمين

پېداچوونه‌وه‌ی زانستی

رېگه پېدراو له قيراناتی عه‌شره‌ی بچووک
ماسته‌ر له زمانى عه‌ره‌بی

د. إسماعيل عبد الرحمن عبد الله

پېداچوونه‌وه‌ی زمانه‌وانی

قوتابی له قيراناتی عه‌شره‌ی بچووک
دکتورا له زمانى ئینگلیزی و زمانه‌وانی — وه‌رگی‌ری سویند‌خواردوو

نه‌ندازیار زاهر مزاحم الشریده

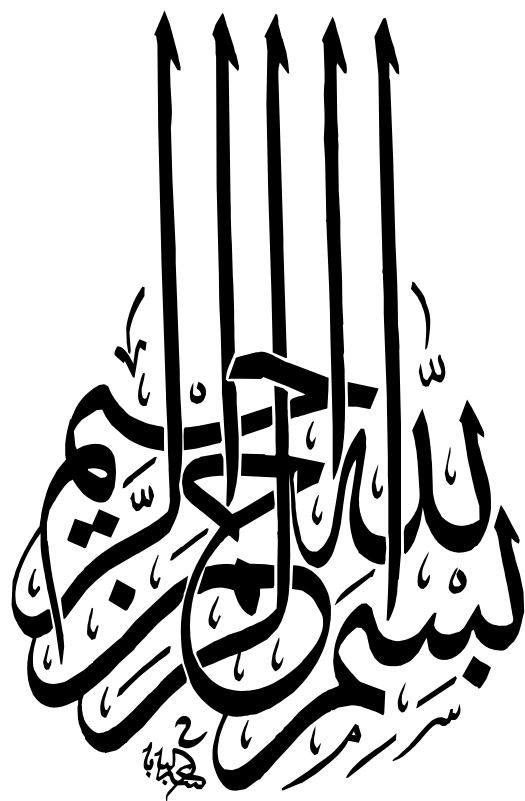
سه‌ریه‌رشتیاری چاپ

قوتابی له قيراناتی عه‌شره‌ی بچووک
ماسته‌ر له نه‌ندازیاری کومپیوتهر

ماموستا صفوان صالح أحمد

وه‌رگی‌ر

ماموستای خویندنی ئیسلامی
ماسته‌ر له زانستی ئیسلامی

قَالَ تَعَالَى:

﴿ الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمْ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ ۖ

أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾ البقرة: ١٢١

له عوسمانی کوری عهفانه وه (ﷺ) ئه فهرموی: پیغه مبهری خوا فهرمویه تی:

(خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)

(چاکترینتان ئه و که سانهن که خویان فیری قورئان خویندن ده کهن و خه لکیش فیڕ ده کهن)

پیش کشه به:

هه مو كه سيك كه مافي ههيه به سه رمه وه

دايك و باوكم و ماموستاكانم و شه يخه كانم

هه ر كه سي پيتيكي فير كردوم له قورئاني پيروز

بو خه لكی قورئان خوین ئه وانهی شويینه به رزه كان و پله پيروزه كانيان به ده ست هيئاوه

بو ئه وانهی كه قورئان ده خوینن وفرمييسکی قورئان خویندنه كه له قورگيانه

ئه همه د

به ناوی خودای به خشندهی میهره بان پیښه کی به پینوسی د. عبدالرحمن الجمل

سوپاس وستایش بۆ په روږدگاری جیهانیان، نه وهی که پښای پیرۆزی ئیسلامی نیشان داوین، وچاکه ی نه وهی له گهل کردوین که باوه پری پی به خشیوین، وئیهمی تایبته مه ند کردووه به ناردنی قورئانی پیرۆز، راسترین و چاکترین کتیبه له جوانی و به هیژیدا و چپړوکه کانی دووباره نه بیته وه، قورئانی پیرۆز پروونکه ره وهی هه موو شتی که، هیدایه ت به خش و په حمه ته و مزگینیشه بۆ موسلمانان و چاکترین پښای پیرۆز، درودو په حمه ت بۆ سهر نه و نیردراره ی که په حمه ت و به ره که ته بۆ هه مووو جیهان، گه وره و خوشه ویستمان موحه مه د (ﷺ)، ومیهره بانی برژی به سهر خانه واده و نه صاحب و شوین که وتوانی و نه وانه ی شوینیان که وتوون به چاکه تا پوژی دواپی.

به دلنیا یه وه خودای مه زن فرمانی کردووه به پرووکرده قورئانی مه زن به خویندنه وه و له بهر کردن و تیگه یشتن و بیرلیکرده وه و کاریپکردنی له زور نایه ت له قورئانی پیرۆز، یه کی که له و نایه تانه ده فهرمویت: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ﴾ ﴿٢٩﴾ فاطر: ۲۹

وهه روها پیغه مبه ری خوشه ویستمان (ﷺ) ناموژگاری کردوون که خو مان فی ری قورئانی پیرۆز بکه ی و که سانی تریش فی ر بکه ی، هه ر وه که نه فهرمویت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)

په روږدگاری پاک و بیگه رد خه لکانی کی ناماده کردووه له هه موو کات و سه رده می که دا، هاوکاری کردوون بۆ خزمه ت کردنی قورئانی پیرۆز، تاوه کو به لی نی په روږدگار بیته دی له پاراستنی په رتوکه که ی. ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ ﴿٩﴾ الحجر: ۹

ژیانی خوینیان تایبته کردووه بۆ خزمه ت کردنی قورئانی پیرۆز، وهریان گرتووه، هه روه که چو ن پیغه مبه ر (ﷺ) وه ری گرتووه که سانی دوا ی خو ی فی ر کردووه،

موسلمانانیش له هه موو سهرده میځدا قورئانیان خویندووه به خویندنیکی پاراو وجوان هر وهك چوڼ دابه زیووه، پاشان پیمان گه شتووه به پاك و بیگهردی دور له هه موو هه له و كه م و كورتیهك، به سهنه دیکی نه چپراو دهست به دهست تاوه كو دهگات به پیغه مبهری خوشه ویستمان (ﷺ).

به شیوهیه کی گشتی ولاتمان به تایبه تی گرنګیه کی زوری داوه به قورئانی پیروڼ، به شیوهیه كه به هه زاره ها نه زبه رکاری (حافز) قورئانیان تیډا هه لکه وتووه له هه ردووه په گهز به دهیه ها هه زار قورئان خویندنیان تیډا هه لکه وتووه، سوپاس بو ټو خودایه ی خاوه نی هه موو فزل و چاکه یه كه، و سوپاس بو ټو چاکه و میهره بانیه ی له گه ل ټیمه کردویه تی، خه ريك بوون به قورئان باشته له وهی كه خه لکی له مولك و سامان كویده كنه وه. سوپاس بو خودای گه وړه، خه لکی پیش برکی دهكهن بو خزمهت کردنی قورئانی پیروڼ، به مبه به سستی دهست كه وتنی خپرو پاداشت.

یه كيك له وانه برای خوشه ویست دكتور ټهمه د ضعیف الله سه مه دانه، دهستی کردووه به ټاماده کردنی زنجیره یه كه له کتیبی قیرائاتی قورئانی پیروڼ، تا بیخاته ژیر دهستی قوتابیان زانسته کانی قورئانی پیروڼ، ناوی ناوه (الدر الحسن) له ده خویندنه وه کانی قورئان، تا به شی هه بیټ له گه ل هه موو ټو كه سانه ی كه گرنګی به قورئانی پیروڼ ده دهن و خه ریکي ټهم کارهن، ټاسان کردنی فیربونی قیرائاتی قورئانی پیروڼ و شاره زاکردنی كه سانی تر، من سهیری ټهم کارهم کرد بو م دركهوت كه ماندوبونیکی زور پیروزی تیډا به کار هیناوه، ده خویندنه وه کانی قورئانی له خو گرتووه به شیوهیه کی ټاسایی و ټاسان بو فیرخوازی، به وردبینی و جوان وهرگرتنی.

سهره تا دهستی کردووه به باس کردنی بنچینه کانی خویندنه وهی قاریئه كه، ټه وهی كه مبه سته له باسه كه دا، دواتر دهستی کردووه به وهی كه جیاوازه و پیچه وانه ی قیرائته تی (حه فصه) و (فه رش)⁽¹⁾. و بنچینه کانیته تی، پیت پیت و وشه وشه، پاشان له به شی سیه هم دهستی کردووه به باس کردنی وشه کانی (فه رش) كه پیچه وانه ی خویندنه وهی

(1) فه رش: زارواوهیه کی زانستی قیرائاتی قورئانه، كه ټامازه دهكات به و ووشانه ی كه له

خویندنه وه یاندا جیاوازی هیه له نیوان قاریئه كاندا. (وه رگی)

(حه فسه). په رتوکه که گشتگیره به ووی که جیاوازی قارینه که له خو ده گریټ و فیڅخواز شته و ونبوه کانی خوۍ تیډا ده دوزیته وه.

داواکارم له په روه ردگار هم به ره مه سودی هه بیټ بو هه مووو خه لک به شیوه یه کی گشتی و خه لکی تایبه تمه ند به قورئانی پیروژ به تایبه تی، وپاداشتی برای به پیزمان کاک نه حمه د بده وه که هه ستاوه به م کاره چاکه به باشتړین شیوه و نه مه شی بو بکاته چاکه یه کی نه پراوه به و زانسته ی که خه لکی سودی لیببینی، وداواکارم خودای مهن چاکه یه کی پی ببه خشیت بو خزمه ت کردنی په رتوکی په روه ردگارو بلاو کردنه ووی زانسته کانی قورئان تا بجیته ژیر هم فهرموده ی پیغه مبه ر(ﷺ) که نه فهرمویت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ).

په روه ردگار هم کاره مان لی وهر بگرو له پیزی چاکه کانماندا توامری بکه، چونکه به پاستی تو په روه ردگاریگی زور بیسه رو زانایت، ته و به و په شیمانیمان لی وهر بگرو بیگومان تو په روه ردگاریگی زور ته و به وهر گرو میهره بان و دلوقانی، خودایه بمانگیره له نه صحابی قورئانی پیروژو نزیک له خوتت به تایبه ت، خودایه دلکی پاک و مه به سستیکی بی گهر دمان پی ببه خشه له گوفتارو کرده ودا، خودایه کوتای ته مه نمان پر خیر بکه ی.

درو د پرحمه ت بو سهر پیشه و او خو شه ویست و پیغه مبه رمان (محمد) (ﷺ) و بو سهر خانه واده و یارانی به گشتی.

عبدالرحمن بن کوی یوسف الجمل⁽¹⁾

⁽¹⁾ دکتور: عبدالرحمن یوسف احمد الجمل، پیشه وای قورئان خویندانی فله ستین، له دایک بووی 1961ز، دانیشتووی نه سیرات له ناوه پاستی که رتی غه زه، ماموستای به ژداربو له ته فسیر و زانسته کانی قورئان و خویندنه وه کانی قورئان له کولیزې بنه ماکانی ناین له زانکوی ئیسلامی له غه زه، کاری کردووه و هک ماموستای یاریده در له کولیزې بنه ماکانی ناین، دواتر بوته عه میدی کولیزې ناوبراو، ئیستا کار دهکا و هک سهروکی ده زگای قورئانی پیروژ و سونه له که رتی غه زه و سهروکی فهرمانگه ی قپرائاتی سه نه ده کانی قورئانه، به پیز دکتور عبدالرحمن الجمل پیشیننه ی چاکه و مافی به سه رمانه وه هیه له دوی په روه ردگاری مهن له بلاو کردنه ووی زانسته کانی قورئانی پیروژو جوان خویندنه ووی له غه زه، چهنه په رتوکیکی بلاو کراوه ی هیه له قپرائاتی قورئان و سه نه ده کانی وهر گرتووه ریگه پی دراوه له لایه ن کو مه لیک به پیزو ماموستای گه وروه، له وانه ی ماموستاو شیخی گه وره به پیز د. حلمی عبدالرؤف محمد عبدالقوی.

به ناوی خودای به خشندهی میهره بان پیښه کی به پینووسی شیخ: سعید زعیمه

سوپاس بو په روه ردگاری جیهانیان، په حمهت و سه لام برژی به سهر چاترینی په یامبه ران و پیښه وای پرواداران، نه و که سهی که کتیبی کی به سهر دابه زیوه هیچ خواری و که م و کورتی تیدا نیه، نه له پیښ و نه له دواوه.

سهیری نه م زنجیره پیروزم کرد که ناو نراوه به گه وه ره کانی قیرائاتی قورئان (الدر الحسن) له ده خویندنه وه کانی قورئان، که دکتور نه حمه د ضعیف الله باوکی سه مهه دانه، بینیم پره له زانیاری ورد له ناوه پروکدا.

منیش داواکارم له یه زدان که سودی هه بی بو ئاینی ئیسلام و موسلمانان به وهی که دارپژراوه و نوسراوه ته وه له م زنجیره پیروزه دا.

دووباره سوپاس بو په روه ردگاری جیهانیان

نوسیننی شیخ:

(1) سعید صالح زعیمه

(1) شیخی پزیشک: سعید صالح مصطفی زعیمه، زانیایه کی لیكوله رو کار به جییه، یه کی که له زانیایانی خویندنه وه کانی قورئان له نه سکه نده ریه، پزیشکی جه راحه له نه زهر، له دایک بوی 1957ز، دهرچوی په یمانگای سه موحه یه، بو قیرائاتی قورئانی پروانامه ی بالای وهرگرتوه له ده خویندنه وه کانی بچوک و گه وره، شیکردنه وه و پروونکردنه وهی هیه له سهر دهقه کانی شیخ و زاناکان وهک شاطبی و ئین جه زری و جه مزوری، قورئانی پیروزی به ته وای خویندنه وه به ده خویندنه وه کانی بچوک و گه وره به سهر زانا شیخ موحه ممد عبدالحمید عبدالله خلیل، خاوه نی به رزترین پالپشته له جیهاندا له خویندنه وهی ده قیرائاته گه وره که، و شیخ سعید قورئانی خویندنه وه به سهر زور شیخ دا که باس ده کری نزیکه ی چل پیاو و نافرته دهن، هه مووی ریپیدانیان وهرگرتوه، بو نمونه که سی که به ناوی عبدالفتاح مه دکور، و هه روا شیخ سه منودی، و شیخ عه لی نحاس، و شیخ عه لی رحال، و دایکی سه عد، و مؤله تی له خویندنه وهی دهی بچوکی پیداوم به ناوی ماموستا تناظر النجولی، زور کتیبی هیه له زانستی خویندنه وه کاند او جگه له خویندنه وه کانیش،

به ناوی خودای به خشندهی میهره بان پیښه کی شیخ: جه مال القرش

سوپاس بۆ خودای تاک و ته نیا، درودو په حمهت بۆ سهر گیانی ئه و کهسه ی که هیچ پیغه مبه ریک له دواى ئه و نایهت.

ئهم په رتووکه م بینى که ناو نراوه به (الدر الحسن) له ده خویندنه وه کانی قورئانی پیروژ، له نویسی شیخی ریژدار دکتور / ئه حمه د ضعیف الله باوکی سه مهه دانه ، بینیم کتیبیکى چاکه له دارشتن، شتیکی جوانی پیش کهش کردوه، سود به خشه له بابه ته کانیدا، ئاسانه له سهر زانست خوازان، تکاکارم له په روه ردار سودی بگینیت له هه موو کات و ساتیکدا، چونکه ته نها ئه و پشتیوان و به هیزه له سهر هه موو و شتیکیدا.
(والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته)

ووته ی شیخ:

(1) جه مال ی کوپى ئیبراهیم القرش

ههول و کوشش و ماندوبونیکى زوری ئه نجام داوه له بلاوکردنه وه ی زانستی قیرائات، له گهل ئه وهش زانستیکى به فراوانی هیه له زانستی نه حو صه رف و ته فسیر و زانسته شه رعیه کاند. (1) شیخ: جه مال ی کوپى ئیبراهیم ی کوپى موحه ممه د القرش، له دایک بوی 1963ز، چهن ریگه پیډراویکی به ده ست هیناوه له خویندن و خویندنه وه دا، پروانامه ی زانکوی هیه له کولیزى ئاداب و په روه رده به شی زمانى عه ره بى سالى 1987 ی زاینی، سه ره رشتیار بووه له به شی قورئانی پیروژو زانسته کانی له بنکه ی یه که م بۆ په ره پیډانی په روه رده یی له ریاز، به ژدارى له زور خول کردووه وهک لیها تویى و سه ره رشتیارى کارا، کارى راویژکارى کردووه سه روکی به شی سه ره رشتیارى په روه رده یی بووه له به ریوه به رایه تی گشتى خانمانى پیشو له ولاتى سعودیا، وه ره وه ها کارى کردوه وهک به ریوه به ر بۆ کاروبارى فیږکردن له قوتا بخانه کانی ناوه راست له سالى 1427 ی کوچى تا وهکو سالى 1433 ی کوچى، به ژدارى کردوه له پیش برکى نیو ده وله تی بۆ له به ر کردنى قورئانی پیروژ له ولاتى کویه ت له سالى 1432 ک، و 1433 ک، چهن نوسراویکی خو ی هیه له (التدبر، التجوید، الوقف، العلوم التربویه، العقیده)

ژ	عربي	کوردی
1	حركة	جوله
2	ابدال	گوپین
3	بدل	له بری
4	سکون	زه نه دار
5	شدة	شه ده دار
6	ضمة	ضه مه دار
7	فتحة	فه ته دار
8	كسرة	که سره دار
9	لفظي	گوتراو
10	اضافة	دانه پال
11	وقف	وه ستان
12	وصل	نه وه ستان
13	قصر	کورت کردن
14	تحقيق	خویندنه وه
15	مد	دریژکردنه وه
16	التكبير	گوتنی (الله اکبر)
17	التحميد	گوتنی (الحمد لله)
18	التهليل	گوتنی (لا اله الا الله)
19	قصر	دریژکردنی دوو جوله
20	توسط	دریژکردنی چوار جوله
21	اشباع	دریژکردنی شش جوله
22	تسهيل	لا بردن یان ناسان خویندنه وه

به ناوی خدای به خشنده میهره بان

پیشه کی :-

سوپاس بۆ ئەو خودایه ی قورئانی پیروزی کردۆته پوناکی بۆ خه لک تا ری نیشاندهری گومراو سه رلیشیواوان بیټ، وخه لکی له تاریکی نه زانی پزگار کردوه به ره و پوناکی قورئانی پیروزی، ودهروونی پاک کردۆته وه و ده ری هیئاوون له سه ر گهردانی و به ره و جوانترین و به رزترین پله و پایه ی بردوون.

ره حمه ت و میهره بانی برژی به سه ر پیشه ومان، موحه ممه دی کوپی عبدالله (ﷺ)، ئەو که سه ی که ﴿أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً﴾ ی به سه ردا به زیوه .

به هو ی ئەم قورئانه پیروزه چلکی ئاره زوه کانی لابردوه له گه ل پیسیه کان، هه ر به هو ی ئەم قورئانه پیشه وایه تی بۆ مرو فقه کان دروست کردوه، بوون به نمونه له پو شاک ی هیزی باوه ردا، دروود له سه ر خانه واده ی ئەم په یام به ره و ئەم هاوړییانه ی که چاکترین که س بوون، و دروود له سه ر ئەو که سانه ش که شو یڼ که و ته ی ریبازی ئەوانن له پیاو چاکان و پاکان، ئەوانه ی قورئانی پیروزیان ئەزه ر کردو پاریزگاریان لی کرد، په ره وردگار پاداشتی چاکه کانیانی داوه له دنیا و دواو ژدا، په ره وردگار چاکه کارانی خو ش ده ویت:

به د لنیایه وه زانستی ته جویدو خویندنه وه کانی قورئانی پیروزی له پیشینه ی زانسته کانی تره له باس کردن و یادگه دا، و پیروزیترین شو یڼ و پیگه یان هیه ، چونکه په یوه ستن به فهرموده ی په ره وردگاری جیهانیان به شیوه یه ک ئەو زانسته و ئەو زنجیره قورئانیانه پاداشتیکی زوری له سه ره، پیغه مبه ر (ﷺ) ده فهرمویت: (مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتِ

من بیوتِ الله یُنلَوْنَ کتابَ اللهِ تعالیٰ ، ویتدارسونه بینهم إلا نزلت علیهم السکینه ، وَعَشیتهم الرحمة ، وَحَقَّتْهُمُ الملائکَةُ ، وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِیْمَنْ عِنْدَهُ⁽¹⁾

دواى نه وهى فیړکردنى قورئانی پیروزو شاره زابوون لیى، وبلاوکردنه وهى شیوهى خویندنه وهکى و گيړانه واکانى، نزیکت دهکاته وه له په روهردگارى جیهانیان، به پال پشنى فهرموده ی پیغه مبه رمان (ﷺ) که نه فهرمویت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)⁽²⁾. واتا: چاکترینتان نه وه که سانهن که خوى فیړی قورئان دهکات و که سانی تریش فیړ دهکات.

له سهر وه لām دانه وهى پیښنازی هندی له هاوړپیان، نیستخاړه ی په روهردگارم کرد، داواى کوّمهک و هاوکارى و پښنیشاندانى پشت نه ستوریم لی کرد، نه ویش دل و دهر وونمى نارام کرد له سهر نویسنی نه م بابه ته ی نه م به شه دا، به هیواى نه وهى بتوانم بېم به شوین که وته ی پیغه مبه رکه م (ﷺ) دهستم پی کرد به داواى پال پشت و هاوکارى خودای گه وړه له سهر بلاوکردنه وهى نه م زنجیره قورئانیه ی پاش نه وهى که سهر به رزو سهر فراز بووم به وهرگرتنى فیړبونى زانستى ده خویندنه وه کانی قورئانی پیروز خویندنه وهى بچووک و گه وړه و چوار جوړ خویندنه وه شاره کان (القراءات الشاذة) به پال پشنى ماموستا به ریزه کان و له سهر دهستى شیخه به ریزه کانم، دهست پی دهکمه له م پروه ی که ههست به به رپرسياره تی دهکمه، نهک له پروی نه وهى که بلیم من شایه نی نه م کاره م.

نه وه رېگایه ی گرتومه بهر له م زنجیره دا، بریتیه له زنجیره یهک له خویندنه وه کانی قورئانی پیروزو زانسته کانی که ناوم ناوه (الدر الحسان) له ده خویندنه وه کانی قورئانی پیروز، من نه م بابه ته م کوکردو ته وه له کتیبه کانی پیښو، نه وه وشی که وهرم گرتوه له ماموستا کانم، باسی نه وه جیاوازیانه م کردو وه که راویه کان یان قارینه که پیچه وانه ی

⁽¹⁾ نه بو داوود، په رتووکى نویژ، باسی تفریع أبواب الوتر، باب فی ثواب قراءة القرآن، ژ 1455، لاپه ر 189.

⁽²⁾ بوخارى، له باسی خیرکم من تعلم القرآن و علمه، ژماره ی فهرموده 5027، لاپه ر 436.

پیشهوا حه فصى کردووه، باسی یهك دهنگیم له نیوانیاندا نه کردووه، مهگەر كه میك جار نهبی كه باسی یهك ههل ویستیان نهكهم زیاتر بۆ پروون كردنهوهو تهواوكهاری سودهكانه، ئهم پهرتووكه ی له ژیر دهستی خویندنهاری بهریزدایه كردومه به سى بهش، له بهشى یهكهم : باسی بنچینهکانی خویندنهوهی پیشهوا ئبی عه مری بسړی به ریزبهندی بابهتهكانیشیم پیک خستوو به پیی ئهوهی كامهیان گرنگتره لهوی تر، بهپیی ئهوه ئهمونهی كه ههم بووه له وانه وتنهوهی قورئانی پیروژدا.

له بهشى دووم : به شیوهیهکی گشتی زیاتر باسی بنچینهکان و (فهرش)م کردووه، به شیوهیهکی پیک و پیک باسم له وردودرشتی وشهکان کردووه، وهیچ جیاوازی نیه له نیوان ئهم وشه ناكوکه له وشهکانی بنچینهیی بی یاخود (فهرش) بی، تاوهكو پیداوایستییهکانی كهسی سههتایی جی بهجی بکات، ئهمهش له پیکه ی دروست کردنی خشتهیهکی سى ستونی بهم شیوهیه:

ستونیکیان تایبهته به پیشهوا (حفص) ستون تایبهته به پیشهوا ئه بوعه مری بهسړیو ستونیکیان تایبهته به پروونکردنهوهی چۆنیهتی خویندنهکان، سهبارت به بهشى سییهمی ئهم پهرتووكه لیكچونیك هیه لهگهله بهشى پیشه خو ی تهنها ئهوه نهبی من كورتم كردوتهوه تهنها به بهكارهیئانی وشه ی (فهرش) لهگهله كه میك زیاده، تا ئامانجهكان بهدهست بینیت و ئاسان بی بۆ ئهوه كهسانه ی كه شارهزاییان هیه له خویندنهوهكاندا له كاتی گهرا نهوهدا بۆ ئهم بهشه، وبتوانی وشهکانی (فهرش) دهرهییی به شیوهیهکی خیرا بی كات كوشتن.

من لیردها باسی پیشهکیهكه ی (ئین مههران) ی ئه صفه هانیم کردووه خاوهنی کتیبی (المبسوط) له ده خویندنهوهکانی قورئانی پیروژ، تیایدا باس له کتیبهكه ی خو ی دهكان ده فره مویت: (دهمهویت پیتانی رابگه یئم كه من پۆلینم کردووه تهنها بۆ تیگه یشتن و بهرچاو پروونی، بۆ ئهوه كهسانه ی كه شارهزایی تهواویان هیه لهه بوارهدا، و هونهری تهواوی هیه له زانستهكان و ئاكارهكاندا)

به مېشکم داهات که هه ندی بابته پی پوره دهی تیکه لاو بکه م له م زنجیره پیروژدها، وهک مبه سستیک له وانه وتنه وه کانی خویندنه وهی قورئانی پیروژ له زنجیره و دانیشتنه کانی قورئان و ریگهی زنجیره کانی قورئانی تایبته به خولی پییشه و ئه بوعه مری به سړی، وتوندو تولکردنی زنجیره کانی قورئانی پیروژ تایبته به خولی ناوبراو، کاتی تاقیکردنه وهکان و گشت بابته کان ته و او ئه بن بهیه کتر په یوه ست ئه کرین، وجگه له کاری تری پوره دهی که شاراو نیه لای هه موو و که سیکی تیگه یشتوو، ئه وانه ی باس کران هه موو یان له چوارچیوهی ته و او بوندا له نیوان چوار چیوهی تیوری و لایه نی کرداری ده بیته یارمه تیدر بۆ ماموستا یان خویندر تا پشتی پی ببه سستی له کاتی فییرکردن و فییربونی ئه م قیرائیه.

داواکارم له خودای مهن ئه م زنجیره قورئانیه م بۆ وایبکات که مبه ستم ته نها رازی بوونی ئه و بیته و ته نها له پینا و ئه ودا بیته، تکام وایه لی م وهر بگریته به باشتین شیوه، وریزیکی گه ورو بی پایه نی بۆ دانی، سودی بۆ نوسره که ی و ئه وکه سانه شی که له ده ورو به ریدان هه بیته، وهر وها سوده که ی بگینی به نه وهی داهاتو پشت به پشت، منیش بپاریزیت له بیرو که ی نابجی، وپینوسیشم پزگار بکات له هه له، هه رکه سی که مته رخمیه کی بینی تیایدا یان هه له و که مو کورتیه کی تیایدا دوزیه وه تکای لی ده که م پوزشم بۆ بینیته وه و ناموزگاریم بکات و چاکی بکاته وه.

پیویسته ئه وهش بلی م که ئه م ماندوبونه ی من بۆ خزمته کردنی په رتووی خودای گه وره هه ر چه نده زه حمه تی تیدایه به لام له گه ل ئه وه شدا تام و چیژیکی تایبته ی خوی هه یه، هه رچه نده ئه زیه ت و ناخویشی تیدا دروست بیته ئاسان ده بیته.

به رله وهی پینوسی پوون کردنه وه هه لگرم، به پیی فهرمووده ی پیغه مبه ر(ﷺ) که ده فهرمویت: (من لا یشکر الله لا یشکر الناس)⁽¹⁾

سوپاس و پیزانینم ئاراسته ی هه موو ئه و که سانه ده که م که هاوکارو یارمه تیدهرم بوون، پاداشتی چا که کارانیش ته نها چا که یه.

⁽¹⁾ ترمذی، باسی (ما جاء فی الشکر لمن احسن الیک)، ژ 6601، لاپه ره 383.

سوپاسیکی بی پایان و تایبته بۆ شه یخه کم به پړیز (سوله یمان ی باوکی عاذره) چاکه و مافی به سهرمدا ههیه ، نهو له تهرازوی ژیریدا پیش ده خریت، له سهر پیداجونه وهی نه م زنجیره باسه و راست کردنه وهی له پرووی زمانه وانیدا.

وههروها سوپاسی برای به پړیزم (عبدالسلام طباسی) ده کم له سهر پیداجونه وهو زیاده خستنه سهر شیوه هونه ریه که ی له دهرچوون و پراختنی نه م پهرتووه، وسوپاس بۆ شیخی به پړیز (عبدالله جمال العرقان) له سهر نه م ماندوبونه و بوونی په یوهندی به رده وام له گهل ماموستایان بۆ پیش کهش کردنی نه م زنجیره پیروزه.

له کو تاییدا سوپاسی هه مووو نهو که سانه ده کم که سودیان پیم گه یاندوه به پرسته یهک، یان سودیان پیم گه یاندوه به ئامار هیهک، یان منیان راست کردو ته وه له هه له، یارمه تیان داوم به نوسین، گهر بمهوی سوپاس و پیزانینیان کورت بکه مه وه ته نها ده لیم نهو دیان لامه که به نیاز پاکی بویان بیاریمه وه.

خزمه تکاری قورئانی پیروژ

د. نه حمده ضیف الله عومر نه بو سه مه ده دانه

رنگه پیدراوی ده قیرائاتی (خویندنه وه کانی) قورئانی پیروژ

بچوک و گه وره

و چوار جوړه دهرچووه که له قیرائاتی قورئانی پیروژ

ده روازه یه ك: -

سو پاست ده كه م له سهر وهرگرتنی ئه م په رتووكه، ئومیده وارم پالپشتت بی له بیروكه و زانیاری به سود، هاوکاریت بکات له سهر خویندنه وه ی په رتووكی په روه ردگار به شیوه یه کی راست و دروست.

هه روا ئومیده وارم - له پیگه ی ئه و پوخته ئه لیکترؤنیه ی داندراوه له سهره تای ئه م په رتووكه - دهوله مهنده بکهیت به تیپینه کانت، وئهم په راوه گرنگانه ی که من هه لوه سته یان له سهر ده كه م، ئه و دیرانه ی که من هیلم له ژیر داوه، هیچ شتیك له وه چاکتر نیه که نوسهر ببینی نوسراوه که ی به جوانترین شیوه نوسراوه، به تایبته ئه گهر نوسین و په رتوکه که ی په یوه ست دار بیته به قورئانی پیروژ، ئه وه زیاتر بایه خی پی دودات و دلنیایی له سهر ده بیته.

پی م باشه لیږده دا ئه وه بگوازمه وه که (عیماذ الاصفهانی)⁽¹⁾ باسی کردووه سه باره ت به که مته ر خه می و ماندوبونی مروژ، سهره پای گشت هه وله کانی، بو پوخت کردنی شته کان و راستکردنه وه یان و به دوا داجونیان، ده فهرمویت: "من ئه بینم هه رکه سیك په رتوکیك بنوسیته له پوژی دواتر ده لی: ئه گهر له بری ئه مه ئه مه م به کار بهینا بوايه باشت بو، ئه گهر ئه وه ی بو زیاد کرابوايه چاکتر بو، ئه گهر ئه وه پییش بخرابوايه گرنگتر بو، ئه گهر ئه وه لا بردرابوايه جوانتر بو، ئه مه ش گهره ترین په نده، به لگه ی سه لماندنی ئه وه یه که نویسی پی رسته کانی مروژ که م و کورت و ناته واون" ئین قه ییمی جوزی، د. ت، بهرگی 1، لاپه ره 2).

داواکارم له بهریت کاتیکت هه بیته بگه پریته وه بو مالپه ری فه یس بوك: به ناوی (الدرر الحسان في القراءات العشر للقرآن، یان مالپه ری که سی من)، چونکه من

⁽¹⁾ اره تی نویسی ئه دبیات ی به ناوبانگ عیماذ ئه صفه هانی، پاشان به ناوی عیماذ بلاؤبوته وه، له م باره یه وه سه یری: عبدالله ی کوپی عبدالرحمن ی به سام بکه: کتیبه که ی به ناوی (توضیح الاحکام من البلوغ المرام) مه که ی پیروژ، نویسنکه ی الاسدی، چ 5، بهرگی 1، 2003 ز، لاپه ره 3.

د مه ویت هندی شتی باش و دستکاری و نمونه و سرچاوه ی تر دابنیم که به راستی سودیان بۆ تۆ ده بیت له دوايیدا.

له نویسی نه پهرتوکه دا شیوازیکی تایبه تم به کار هیناوه - پاش داوای یارمه تی و پال پستی له پهره دگار - لیړه دا به کورتی باسی ده که م به م شیوه ی خواره وه:

1. نویسی نایه ته کانی قورئانی پیروژ به وینه ی عوسمانی.

2. نویسی فهرموده کانی پیغمبر (ﷺ) به سهر و ژیره وه به نویسیکی جیا له نویسه کانی تر، مه به ست له م کاره ش بۆ گهره یی و پیروزی فهرموده ی پیغمبره (ﷺ).

3. له کاتی نویسی نایه ته کانی قورئانی پیروژ باسی ناوی سوږه ته که و ژماره ی نایه ته که م کردوه، راسته و خو له دواي نایه ته که م داناوه تا نویسه کان زورو تیکه لاو نه بیت.

4. پیناسه ی زارواکه نام کردوه به پیی توانا.

5. پونکردنه وه ی واتای هندی وشه ی نادیار له پهره ویزدا .

6. پیناسه ی هندی که سایه تی که ناویان هاتوه له م پهرتوکه دا.

7. من پیداکرېوم - به پیی توانا - له بیرکردنه وه ه لوه سته له وه رگرتنی هر باب ته یان بریاریک له سهر دیارده یه ک، له بهر نه وه پوچوون له فهرمانیک که په یوه ندی به قورئانی پیروژه وه هیه نه وه ده خوازیت که به دوا داچونی بۆ بکه تی و لیی وردبیته وه جوان تیږا بمینییت، نه وه ش به یارمه تی پهره دگار و چاکه ی نه وه به سهرمه وه، له گهل کورتی کات و دووری ریگادا.

8. له کاتی وهرگرتنی دهقیک وهکو خوئی، دهقه کهم خستوته نیوان دوو کهوانه ی دهقی " له گهل ئه وهش ئامارهم به سهرچاوه که ی کردووه له ناوهړوکه کهیدا.

9. ئه گهر وهرگرتنی دهقه کان به واتاکه ی بو، واتا کاتی گه پرایه وه بو خودی دهقه که بینیت به دست کاریه وه باس کرابو ئه وه وشه ی {سهرکه} م بو به کاره ی ناوه ئامارهم شم پی کردووه که سهرچاوه که ی به م شیوه یه، ئه م شیوازه به کاردینم له کاتی به ناوبانگ بوونی دهقه که یان دیار نه بوونی خاوه ن وته که، ئه گهر له نیوان وشه کاند ا ئه م خالانم دانا (...)، ئه مه واتا به شیک له وته کان نادیاره و پیویست به باس کردنی نیه به لکو ده بیټ پوخت بکریټ، یان سود له باس کردنی نیه.

10. له کاتی وهرگرتنی دهقیک و خستنه رسته یه که بو ناو دوو کهوانه له کاتی نویسندا، ئه مه مانای ئه وه ده گه یینیت که ئاگادار به ئه وه ی نیوان کهوانه کانه وته ی خوټمه، نه که وته ی وهرگیراو.

11. ههر وشه یه که پیویستی به سهر و ژیر هه بیټ سهر و ژیردارم کردووه تا تیکه لاو نه بیټ له کاتی دهریرینا.

12. ناوهړوکم بو سهرچاوه کان داناوه - که ئه وهش زور یارمه تی دهرم بو بو ئه م په رتوکه - کوکراوه یه و یه که له دوا ی یه که دامناوه به پیی ریزه بندی پیته کانی زمانی عهړه بی، و ناوهړوکم داناوه بو بابه ته کانی ناو په رتوکه که له کوټایی کتیبه که دا.

13. دانانی ژماره و نیشانه کانی خالبه ندی وهکو: نیشانه کانی پرسیار هتد.... بو پوونکردنه وه ی دهقه کان ئه مهش به مه به سستی جیا کردنه وه یه تی.

14. گه پراومه ته وه سهر به شیکی زور له سهرچاوه و ماستهر نامه ی زانکویی و بابه تی ترو مالپه په ئینته رنیتیه کان، وگه پراومه ته وه بۆ دیه ها سهرچاوه ی تر به لام به کارم نه هیناوه چونکه له گهل بابه تی من زور تیکی نه کردوته وه.

15. زوربه ی جار نه وه دهقه ی که وهرمگرتووه ئاماژهم به سهرچاوه که ی نه کردووه. تا ژیرنوسه کان زور نه بیئت، ومن ئاره زوی کورت کراوه ده که م و زیاتر ماندوبوونه که م بۆ شتی گرنگتر به کاردینم، له کوتایی کتیبه که دا باسم کردووه، له ناوه پوکی سارچاوه کان نه وه ی که زور سودم لی بینیه وه له برگه زانستیه که دا.

16. له کوتایی: کاتیک بینیم به رفراوانیه که هیه له بنچینه و برگه کانی نه م کتیبه دا و گشتگیریه کهیدا، دلنیا بووم برگه کانی دریژه ده کیشیت، بینیم پیویسته نه و بابه تانه ی پروون وئاشکران کورت که مه وه له سهر نه وانی تر، مه به ست له م کوششه ئاسایی کردنی بابه ته دریژه کان بوو.

نهم ریگایه ی به کارم هیڼاوه بو وشه ی فەرش

به پئی توانا هه ولمداو ه پابه ندیم به به کار هیڼانی نویسی پرسی عوسمانی له نویسی وشه کانی فەرشد.

✓ نه گهر وشه یه که م به پرهایی به کار هیڼا، واته مه به ستم پئی له کاتی وستان و نه وستانه (وقفاً - ووصلاً)

✓ (أ) ناماژیه به ئاسانکردنی هه مزه، نه گهر نویسی پیته هه مزه که له سهر شیوه ی ئلیف بو، وهک: [ءَأَعَجَمِيَّ].

✓ (و) ناماژیه به ئاسانکردنی هه مزه، نه گهر نویسی هه مزه که له سهر شیوه ی (و) بو، وهک: [أَوْتَبَّئُكُمْ].

✓ (ن) ناماژیه به ئاسانکردنی هه مزه، نه گهر نویسی هه مزه که له سهر شیوه ی به رزکردنه وهی دهنگ بیټ (نه پره)، وهک: [أُثَمَّةَ].

✓ (•) ناماژیه به ئاسانکردنی هه مزه، نه گهر نویسی هه مزه که له ریزی پیته کانی تر نوسرابیټ، وهک: [أَمَّاكَ].

✓ (ـ) نهم نیشانه یه له سهر بیټ، واته خویندنه وهی نهم پیته به پیټی (س) ده بیټ، وهک: [الْصَّرَاطَ].

✓ (ـ) نهم نیشانه یه له سهر بیټ، واته وستان به پیټی (ه) ی زه نه دار، وهک: [فِيْمَ] [فِيْمَه].

✓ (ـ) نهم نیشانه یه له سهر پیټ، واته گوړینی پیټی (ت) ی له سهر وستانو، به پیټی (ه) وهک:

[رَحْمَتٌ] [رَحْمَه].

✓ (۱) (۱) نه نیشانه یه نه گهر له پال جولای ته نوین بوو، به لگه یه له سهر ضمه ممدار کړدنی پیتی نونی ته نوین، به مبه سستی پرگار بوون له گه یشتنه دوو پیتی زه نه داری ضمه ممد، وهک: [بِرَحْمَةٍ اَدْخُلُوا] [بِرَحْمَتِنْدَخُلُوا].

✓ (۲) (۲) نه نیشانه یه نه گهر له پال جولای ته نوین بوو، به لگه یه له سهر که سره دار کړدنی پیتی نونی ته نوین به مبه سستی پرگار بوون له گه یشتنه دوو پیتی زه نه داری که سره، وهک: [اَحَدٌ ۞ اَللّٰهُ اَكْبَرُ].

✓ (۳) (۳) نه نیشانه یه نه گهر که وته ژیر پیت، به لگه یه له سهر بوونی ئیماله^(۱)، وهک: [مَجْرَهَا].

✓ نه گهر ناوی راوی (گیره وهره که) م نه بر دبوو، واتا هه ردوو راویه که یهک خویندنه و هیان هه یه، واته جیاوازیه که ته نها له سهر نه بوعه مری به سړی به راویه کانی هه. له بهشی یه که م له وشه کانی فهرش کورت کړدنه و هم کردوو له سهر ناو هیانی پیتی (م) ی کو، زور بهی جار دوو باره م نه کړد و ته وه له به شه کانی تر، نه وهش به هو ی زور به کاره اتنی له قورئانی پیروژدا، ناو هیانیم له هه ندیک جار له گه ل یاسای تر باس کردوو له هه مان وشه.

✓ بهشی سییه م تایبته کردوو ته نها به وشه کانی فهرش، له گه ل ناشکرا کړدنی کی کورت، دهر باره ی پیتی (ه) ی کینایه^(۲)، وپیتی (م) ی کو، له گه ل وهستان به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی می، وگه یشتنه دوو پیتی زه نه به یه کترو نه وانه ی هاویننه ی نه و نه که باس مان کرد، له م به شه دا باس م نه کردوو، تا در یژنه بیته وه، نه وهشی زانیاری زیاتری دهو یت بگه ریته وه بو بهشی دوو هم، زور به در یژی باس کراوه.

^(۱) ئیماله (الاماله) واته خویندنه وهی ئه لیف و یاندا هاو شیوه ی (ی) ی کوردی لیږدیت، وهکو: (مَجْرَهَا)

(مه جرها) (مه جریها)

^(۲) کنایه: درکه - دوو نیازی - به لام لیږدها مبه سستی پیی راناوی لکاوه (ضمیر متصل).

گرنگترین تایبه تمه نندییهکانی نه م پهرتووکه

1. پهرتوکه که له ژیرده ستندا ده بیټ تا چیژ وهرگری له خویندنه وهی پهرتووکي پهره ردگار، به خیرایي ده تگه ینیت به زانستی خویندنه وهکانی قورئانی پیرو، نه خوشیت بو دیاری دهکات، چاره سهریشت بو ده دوزیته وه، وبوچونه په سنده که شت پی ده به خشیت.
2. نمونه ی کرداریت بو ریځ ده خات له گهل نمونه ی ژیری و گریمانه یی، تا خویننه ریځی کاراو به توانات لی دروست بکات بتوانی گه پان و تیرامان بکیت.
3. به وردی شیکردنه وهو کردنه وهی گری کویرهکانی زوریځ له بابته ته ئالوزو تیځکه لاوه کانت بو دهکات، دواتر چاره سهریځی زانستی گونجاو بو هر یه که له کیښه کان دهکات.
4. نه م پهرتووکه کیښه و چاره سهری زوریځ له بابته ته تایبه ته بچوکه کانت ده خاته ژیر ده ست، دریژه پیده ره تا بابته ته گه وره ئالوزیه کانت پیشان ده دات.
5. نمونه و به لگه ی زور ورد ه لبرژیردراون تا بیروکه ی بابته ته کان به ته وای پیټ بگات.
6. له ناوه پوکدا کوکه ره وهی گرنگترین بوچون و نه و بابته تانه یه که له پهرتووکهکانی تری په یوه ست به م بواره.
7. ساده و ئاسان کردنی زانیاریه کان به پیی توانا.

8. به کارهینانی نیشانه و ئاماژهی دیاری کراو له جیاوازییه فهرشییه کان (الخلافت)، بو خویندنه دیاری کردنی وینا کردنی ئه جیاوازییانه، باسی ئه نیشانه و ئاماژه کردوه له بهشی نویسنی وشه کانی فهرش.

9. ئه پهرتووکه جیاکراوته وه به بهشی که له پرس و گرفته گرنگه کانی، وه - په یوهندی نیوان پیته کان - بو ئه و که سانه ی که سهیری زانستی ته جوید و خویندنه وه کان ده که ن تا ده رکی پی بکه ن، وپییناشنابن.

10. پهرتووکه که دابه ش کراوه به سهر سی به شدا، تا ئاسان بیت بو خویندنه ی به ریز و خیرا بگات به زانیاریه کان، له پیشه کیه که ش ئاماژه بهم به شه دراوه.

مه به ست له خویندنی قیرائاتی قورئانی پیروژ له جه له قاتی قورئانی

مه به سته گشتیه کان که پیویسته له سهر ماموستای فیړخوږ بیخاته ژیر دهستی
قوتابی بو کار پیکردن:

زور به جوانی و به وردی خویندنه وهی قورئانی پیروژ نه انجام بدات هر وهك چوڼ
دابه زیوه بو سهر پیغه مبه (ﷺ).

1. هه لویستی خوئی دهربری که نامادهیه که سیکی خیر خواز بیټ له سهر فهرموده
پیغه مبه (ﷺ) که ده فهرمویت: (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ).

2. ههول و کوشش بدات بو به ده ست هیانی پاداشت و چاکه، به دانیشن له بازنه
زانست خوازاندا.

3. پیداکری بکات له سهر به دست هیانی ره زامه ندی په روه ردگار به جی به جی کردنی
فهرمانی خودا که ده فهرمویت: ﴿وَرِئِلَ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً﴾.

4. په یوه ندی دروست بکات له نیوان ملکه چی و بیرکردنه وه له کاتی نویژدا.

5. به روبومی زمانه وانی دهنگی و زیره کی و لیها تویی په ره پی بدات، نه وانه ی که
په یوه ندیان به دهر پرینه وه ههیه.

6. به قولی پوچوونی هه بیټ بو خوشه ویستی قورئان و قیرائاتی قورئانی موته واتیر و
دلی لای خه لکی قورئان بیټ و شانازی به م نازناوه بکات.

7. خوشه ویستی له پیناو خودادا بچینیت و گیانی برایه تی هه بیټ له بهر فهرموده دی پیغه مبه ر(ﷺ) که ده فهرمویت: (سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمْ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ...) .
8. ههول و کوشش بدات بو به ده ست هیانی باوهر به خو بوون چونکه فیری یاسای ژیانی ده کات.
9. نهو په پری توانای خوۍ به گهر بخت تا بیټ به ماموستایه کی قورئانی بو منالی موسلمانان، (زه کاتی زانستی).
10. گرنگی خویندنه وه کانی قیرائاتی قورئانی دهر بخت، وپیگه یان به هیز بکات له نایندا.
11. چاندنی به هیز کردنی توانا کانی له سهر نه زبه رکردن و جیبه جی کردنیکی دروست.
12. خوۍ رابینیت له سهر پیک خویندنه وهی پوه کانی خویندنه وهی قورئان، وهک پیک خستن و سه روژیرکردن و دورکه و تنه وه له تیکه لاوکردن.

په يره وي خولي قورئاني تايبته به خولي پيشهوا نه بوعه مري به سري

- نه م پرتوکه بو سودبه خشين به تو داپيژراوه، بيربکه روه به رده وام له گه لت داييت له ماوه ي نه م خوله دا.
- سه رچاوه ي سه ره کي نه م خوله نه م پرتوکه يه که نه وه ش تايبته به خويندنه وه ي پيشهوا نه بوعه مري به سري.
- ناماده کردني فهرش و وشه گاني نه بوعه مري به سري له سه ر موصحه في تايبته به هه موو قوتاييه ک.
- تاقیکردنه وه ي چالاکی به شيويه کي به رده وام له کوتايي هه موو بابته تیک.
- نه م خوله له تويه و بو توشه، ئيمه ش به به شداری چالاكانه ي ئيوه خوشحالين.
- بوچونت به لامانه وه گرنگه، رهزيلي نه که يت بو دربريني پيشنيازه کانت بو پهره پيداني نه م پرتوکه، يان بو پيش خستني په يره وي نه م خوله.

ريکاره گاني بازنه ي قورئاني تايبته به پيشهوا نه بوعه مري به سري

- نه هاتن بو ماوه ي سي جار به بي هو سزا که ي درکردنه.
- وته ي لاوه کي که په يوه ندي نه بيت به بابته کانه وه قه ده غيه.
- قسه کردن به موبایل له کاتي وانه دا قه ده غيه.

پیشه‌وا ئه‌بوعه مری کورپی عه‌لانی به‌سړی

چه‌ند بۆچوونیک هه‌یه له‌سه‌ر ناوی ته‌واوی، گووتراوه ناوه‌که‌ی نازناویه‌تی، گووتراوه ناوی زه‌بانه هه‌ندی بۆچوونیتیش هه‌یه، به‌لام راستیه‌که ئه‌وه‌یه ناوی(أبو عمرو) زه‌بان کورپی عه‌لانی کورپی عه‌ماری ته‌میمی مازنی به‌سړیه، یه‌کیکه له‌حه‌وت قاریئه‌کانی قورئان، له‌شاری مه‌که‌ی پیروژ له‌دایک بووه، له‌شاری به‌صرا پی‌گه‌یشتووه و له‌شاری کوفه‌ کۆچی دوا‌یی کردووه، له‌سالی شه‌ست و هه‌شتی کۆچی(68) له‌دایک بووه له‌سه‌ر بۆچوونی راست، له‌گه‌ل باوکی هه‌لاتووه له‌ترسی حه‌جاج، له‌هه‌ریه‌که له‌شاره‌کانی مه‌که‌و مه‌دینه خویندویه‌تی، وه‌روها له‌شاره‌کانی کوفه‌و به‌صرا له‌سه‌ر ده‌ستی خه‌لکانیکی زور قورئانی خویندووه، هه‌یج که‌س له‌حه‌وت قاریئه‌که وه‌ک ئه‌و شیخی نه‌بووه.

خویندویه‌تی له‌لای شیخ حه‌سه‌نی به‌سړی و حه‌میدی ئه‌عه‌رجی و ئه‌بی عالیه‌و سه‌عیدی کورپی جوبه‌یرو شه‌یبه‌ی کورپی نه‌صاح و عاصمی کورپی ئه‌بی نجود و عه‌بدوالله‌ی کورپی ئیسحاقی حه‌زهمی و عه‌بدوالله‌ی کورپی ئه‌بوعه‌مری به‌سړیی مه‌که‌ی و عه‌تائی کورپی ئه‌بی ره‌باح و عه‌یکریمه‌ی کورپی خالیدی مه‌خزوومی وموجاهیدی کورپی جوبه‌یرو ئه‌بن محیصن و نه‌سړی کورپی عاصیم و ئه‌بو جه‌عه‌فر یه‌زیدی کورپی پوومان و یه‌حیای کورپی یه‌عه‌مه‌رو که‌سانی تر، قاریئیکی زور پریوایه‌تیان لی‌کردووه و له‌لایان خویندووه بیستووه.

گویی بیستی ئه‌نه‌سی کورپی مالیک بووه و جگه‌ له‌ویش. به‌هوی ئه‌مه‌وه به‌گه‌وره تابیعین ئه‌ژمار ده‌کریت، باوه‌ر پیکراوه له‌لای فه‌رموده‌ناسان و به‌راستگۆ ناویان بردووه، دانی ده‌فه‌رموئیت: له‌وه‌وه کۆتایی به‌پیشه‌وایه‌تی قاریئه‌کان هات له‌شاری به‌صرا.

ئه بوعه مری به هوئی پیزداریه تی پرسپاریان له ناوی نه کردووه، به پیزترین کهسه ناوداره کانی هوزه کانی عه پرب بووه، فهدزدهق و کهسانی تر له شاعیران پییه لانی بو کردووه.

به سهر کردهی قوتابخانهی به سړی نه حوی نه ژمار ده کریت، زانایه کی گه وره بوو شاره زایی له قوررئانی پیروزو روژانی عه پرب و شاعر هه بوو، له گهل راستگوویی و باوهر پیکراوو خو نه ویست بووه.

ئه بوعه مری به سړی ده فهرمویت: ئیمه و نه وانی پابردوو وه که دهنکه دانه ویله یه که له بنچینهی دارخورمایه کی دریژ واین بوین به نه خشی کوتایی، نه گهر که سیك ژيانی دونیای له لا له هه موو شت گرنگتر بوو، بو که سیك ته نافی له خو بایی بوونی به ده ست گرتووه.

ئه صمه عی ده فهرمویت: گوئی بیستی ئه بوعه مری بووم دهی فهرموو: زانایه کی دیار بوو حه سه نی به سهریش زیندوو بوو، هه روه ها ئه صمه عی لیی گیراوته وه ده فهرمویت: که سم له پیش خو مه وه نه بینیبوو له من زیره کتر، ئه صمه عیش ده فهرمویت: منیش نه مبینی له دواي نه و که سیکی تر زیره کتر بیت له و.

ئه صمه عی ده فهرمویت: ئه بوعه مری به منی گوت نه گهر بمتوانیبوایه نه وهی له سینهم هه یه به مینابوایه سینهی تو وام ده کرد، هه ندی شتم نه زبه رکرد له زانستی قورئاندا نه گهر بنوسرابوایه وه ئه عمه ش نهیده توانی هه لیبگریت وه نه گهر نه متوانیبوایه بیخوینمه وه ته نها چند شتیك نه بیت نه وه و نه وه م ده خوینده وه، هه ندیک شیوهی خویندو ته وه.

ئیپراهیمی چه ربی ده فهرمویت: ئه بوعه مری نه هلی سونه بوو، له نه خفه ش گیردراوته وه ده لیت: حه سه نی به سړی به لای ئه بوعه مری تیپه ری و مه جلیسه کانی خه لکیکی زور داده نیشن، خه لکیکی زور ده وهی وانه کانی دابوو، حه سه ن فهرمووی نه وه کییه؟ گووتیان: نه وه ئه بوعه مری، حه سه ن گووتی: هیچ په سترایک نی یه به هه ق جگه له الله

نه بیټ خه ریکه زانایان ده بڼه پیښه و، پاشان هه سهن ووتی: هه ر به رزیه ک زانستی له گهل دانه بیټ سهرده کیښیټ بۆ زه لیلی.

یونس ی کورپی حه بیب ی نه حوی ده فهرمویت: ئه گهر که سیڅ هه بیټ ووتی لی وهر بگریټ دهر باره ی هه موو شتیڅ ئه وه پیویسته ووتی ئه بوعه مری کوری عه لا وهر بگریټ.

ئهو عوبیده ده فهرمویت: په راوه کانی ئه بوعه مر له سهر زه وی تا سه قفی خانوه که ی بوو، هه مووی سوتاند و خوی یه ک لا کرده وه ته نها بۆ په رستن، له سهر خوی پیویست کرد که هه ر سی پوژ جاریک خه تمیڅی قورئان بکات.

ئه بوعه مری به سړی له په رتووکی (بیدایه و نیهایه) ده فهرمویت: ئه بوعه مر زانای سهرده می خوی بوو له زانستی قیرائات (خویندنه وه کانی قورئان) و نه حو و فیه د، له گه وره زانایان بوو که کاریان به زانسته که یان ده کرد، کاتیڅ مانگی رهمه زان ده هات هیچ دیره شیعیڅی باس نه ده کرد ته نها خه ریکی خویندنه وه ی قورئان ده بوو.

هیچ که سیڅ نه بوو له حه وت قاریئه کان نه سه بی ته واوی له تیره ی عه رب بیټ ته نها ئیبن عامیر و ئه بوعه مر نه بیټ جگه له وان هه مووی غه یره عه رهن.

سوفیانی کورپی عوبینه ده فهرمویت: پیغه مبه رم بینی (ﷺ) له خه ودا پییم ووت ئه ی پیغه مبه ری خوا سهرم لی تیڅچوو دهر باره ی قاریئه کان، به کام قاریی فهرمانم پی ده که ی؟ له وه لامدا فهرمووی: به خویندنه وه ی ئه بوعه مری کورپی عه لا بیخوینه وه.

ئه بوعه مر - په حمه تی خودای له سهر بیټ - له شاری کووفه وه فاتی کردووه، له سالی سه د و په نجاو چواری کوچی، (154ک) له سهر بۆچوونی به هیڅ، نزیکي ده سال بوو.

ئەبوعه مری ئەسەدی دەرموویت: کاتیڤ ئەبوعه مری کۆچی دوايي کرد چووم بۆ لای منداڵه کانی سەرەخویشیان لیبکەم من له لایان بووم کاتیڤ یونسى کورپی حەبیب هات و فەرمووی: سەرەخویشی له خۆمان و ئیوه دیکەم بهووی کۆچی دوايي ئەو کەسەى هاوینەى نیه تا رۆژی دوايي، سویند به خوا ئەگەر زانستی ئەبوعه مری و دنیا به کەم گرتەکەى دابەش بکەى به سەر سەد مروۆ ئەو هەر هەموویانی دەرکردە زاناو زاهید، ی خۆ نهویست، سویند به خوا ئەگەر پیغەمبەرى خوا (ﷺ) بینیبوايه دلی پێی خوش دەبوو به وهی کەله سەرى بوو.

راویەکانی ئەبوعه مری

بەناوبانگترین راویەکانی ئەبوعه مری: دوری و سوسی، لەویان گێڕاوه تەوه به نیوه ندگیری:

1- حەفصی دوری - رەحمەتی خودای لەسەر بێت - (ئەبوعه مری)

حەفصی کورپی عومەری کورپی عەبدوالعەزیزی دوری ئەزەدی بەغدادی نەحویه، هاتوو تە شاری سامەرا، پێشەوای قاریئەکان و شیخی خەلکی بوو له سەردەمی خویدا.

له سەردەمی مەنصور له دایک بوو، له سالی سەد و پەنجای کۆچی (150ک) له دۆره، نازناوی دوری دەرگەپێتەوه بۆ شوینیک له بەغدا، دەرگەپێتە لای پۆژەلات، ناسراوه به دوری ئەبوعه مری چونکه له وهه گێردراوه تەوه، وههروها ناسراوه به دوری کەسائی چونکه له کەسائی ریوايه تی کردووه.

کەسیکی باوهر پیکراو بوو لیزانیکی وردین بوو، یه کەم کەس بوو قیرائاتی کۆکردووه و پۆلینی کرد، به هه موو قیرائەتەکانی خویندووه به شازەکانیش، شتی زۆری لهو بارهه بیستوووه و لای خەلکیکی زۆردا خویندۆتەوه، له وانه ئیسماعیلی کورپی

جه عفر له نافیعه وه، ههروهك لای براكه شی خویندو ته وه یه عقوبی کوپی جه عفر له ئیبن جه مان له ئه بو جه عفر و سوله یم له حه مزه وه موحه ممه دی کوپی سه عدان له حه مزه و لای كه سائی خویندو ویه تی به قیرائه تی خوئی، وئبو به كر له عاصم و حه مزه ی کوپی قاسم له هاوه لانی خوئی و یه حیای یه زیدی و شه جاعی کوپی ئه بی نه سړی به لخی، وه قیرائه تی نافیعی وهرگرتووه، وه لای زوړی تر خویندو ویه تی جگه له مانه ش.

وه لای ئه وه ی خویندو ویه تی لیی گپراو ته وه ئه حمه دی کوپی حه رب شیخ متوعی، وئه حمه دی کوپی فه رح ئه بو جه عفر موفه سیری به ناوبانگ، وئه حمه دی کوپی یه زیدی حه لوانی وئه حمه دی کوپی مه سعودی سپراج، وئیسحاقی کوپی ئیپراهیمی عه سکه ری، وئیسماعیلی کوپی ئه حمه د، وئیسماعیلی کوپی یونس کوپی یاسین، وعه بدوړه حمانی کوپی عه بدوس، و موحه ممه دی کوری حه مدوونی قه تیعی و جگه له مانه ش.

ئه بو داود ده فهرمویت: ئه حمه دی کوپی حه نبه لم بینی دهرباره ی ئه بوعه مری دووری دهینوسی.

ئه حمه دی کوپی فه رخی موفه سیر ده فهرمویت: پرسیارم کرد له دووری: چی ده لیی دهرباره ی قورئان؟ له وه لاما ده فهرمووی: فهرمووده ی خودایه و دروستکراو نیه.

ئه هوازی ده فهرمویت: له پیناو زانستی قیرائادا گه شتی ده کرد، هه موو قیرائه ته کانی خویند (متواتبرو صه حیج و شان) زوړیشی دهرباره ی ئه مانه بیستبوو.

پیشه وا زه هه بی ده فهرمویت: خه لکی له زوړ شوینان پویان تیده کرد چونکه سه نه دی پویایه ته که ی به رزه، وهه روا ده فهرمویت: ئیبن ماچه له سونه نی خوئی گپرا نه وه ی لی کردووه، وه ئه بو زوړعه پازی و حاجبی کوپی ئه رکین و موحه ممه دی کوپی حامد خه لکانی زوړ گپرا نه وه یان لی کردووه.

ئین نه فاح ده فهرموویت: گویم له دووری بوو دهی فهرموو: خویندنه وه مری له ئیسماعیلی کوری جه عفر به خویندنه وهی خه لکی مه دینه تا قورئانم ته واوکردو به نافعیش گه یشته ووم، نه گهر ته نها ده درهم هه بویه ده چووم بو خزمه تی.

له کوتایی جیا کردنه وهیه کی تایبه تی هیه له ریوایه تی قیرائاتدا جاریکیان له ئه بوعه مری به سړی ده گیریته وه ئه وهی ئیمه خه ریکین باسی ده که ین و جاری تر له کیسائی ده گیریته وه، به لام له گیرانه وهی ئه بوعه مری راسته وخو قیرائته تی لی وهرنه گرتوو به لکو به هو یی حیای یه زیدی گیرانه وهی کردوو، به لام دهرباره ی گیرانه وهی له کیسائی راسته وخو بوو. ته مه نیدا چاوه کانی له ده ستدا. ته مه نی دریزوو له خویندنه وهو قیرائاتدا، له وهرگرتن و بیستنی، خه لکیکی زور سودیان له زانسته که یی بیی تا کوچی کرد له مانگی شه وال سالی دووسه و چل و شه ش ی کوچی، (246 ک) - په حمه تی خودای له سه ربیت -.

نوسراوه کانی: (ما اتفقت ألفاظه ومعانيه من القرآن)، (أحكام القرآن والسنن)، (فضائل القرآن)، (أجزاء القرآن).

2- سوسی - په حمه تی خودای له سه ربیت -

ئهو شوعه یب) صالحی کوری زیادی کوری عه بدوالله ی سوسی (دانه پالی نازناوی سوسی ده که ریته وه بو شاری سوس شوینی که له ئه هوان ئه په قی ده لی: (1) (والرقة: كُلُّ أَرْضٍ إِلَى جَنْبِ وادٍ، يَنْبَسِطُ الْمَاءُ عَلَيْهَا أَيَّامَ الْمَدِّ ثُمَّ يَنْضُبُ)

هه ریقه: تا که کویه که ی (رقاق) ناوی دۆلی که له سه ر ناوی فورات له ناوه راستی ده قه ری په بیعه کوتایی روژناوای شاری به غداد، نزمتره به فه سه خیک (کوتایی هات) په نگه ناوی سوسی دانه پال بیت بو شتی که له م شیوه.

(1) موحه ممه دی کوری یه عقوبی فه یروژ نابادی، په رتووی (ترتیب القاموس المحيط) تاهیر ئه حمه دی زاوی (لوبنان: داری فیکر، ب2، چاپی 3، 2000ن، لا 376.

خه لك شتيان به سهردا ده خویندنه وه چونكه زور ووردين بوو هه له ی بویان
راستده كرده وه باورپي كراو بوو ، زانستی قیرائاتی وەرگرت به شیوه ی خویندنه وه
بیستن له نه بو موحه ممه دی یه زیدی نه ویش له به ناو بانگترینی هاو له ی بوو ، گیرانه وه ی
كردووه له نه بوعه مری كورپی عه لای به سړی له یه زیدی ناوبراو، وه لای حه فصدا
خویندو یه تیه وه به قیرائته ی عاصم.

خه لكی كی زور قیرائته تیان له سوسی گیراوته وه، له وانه كورپه كه ی نه بو مه عصوم
موحه ممه د، وموسای كورپی جهریری نه حوی، ونه بو حاریس موحه ممه دی كورپی
نه حمه دی ته رسوسی ره قی، وموچه ممه دی كورپی ئیسماعیلی قورپه شی، وموسای كورپی
جمهور، ونه حمه دی كورپی شوعه یب نه سائی حافزو جگه له وانه ش.

له ره قه كوچی دواپی كردووه، سهره تایی سائی دووسه د و شهست و یه ك ی
كوچی (261 ك) نزیكی نه وه د سال بووه ته مه نی - ره حمه تی خودای له سهر بیټ -.

سهنه دی گیرانه وهی دووری له نه بو عه مری به سړی

دووری ده گیریتته وه له پښه یی یه زیدی له پېشه وای شاری به سړه و قارینه که یی نه بوعه مری به سړی، نه ویش له نه سړی کوړی عاصم و یه حیای کوړی یه عمه پ، هه ردو وکیان له نه بو نه سوهدی دونه لی، له عوسمان و عه لی (په زای خویان لی بییت) وهروها نه بوعه مری خویندو ویه تی له لای مواهیدی کوړی جوبه یرو سه عیدی کوړی جوبه یرو، هه ردو وکیان له لای عه بدوالله ی کوړی عه باس، نه ویش به سهر ئوبه یی کوړی که عب، ئوبه ییش لای هه ر یه ک له: عه لی کوړی نه بوتالیب و عوسمانی کوړی عه فان، (په زای خویان لی بییت) نه وانیش به سهر پیغه مبه ر (ﷺ).

پښه یی نه م پړیوایه ته ش له نه بو عه بدوړه حمانی کوړی عه بدوسی ده قاقی هه مه دانی، کوچی دوا یی کردو وه له سه رووی سالی دوو سه دو هه شتای کوچی، که سیکی باوه پړیکراو و ردین بوو.

دانی ده فهرمو ویت: گه وره ترین هاوړی دووری بوو به ناو بانگترین و باوه پړیکراو ترین که سی بوو.

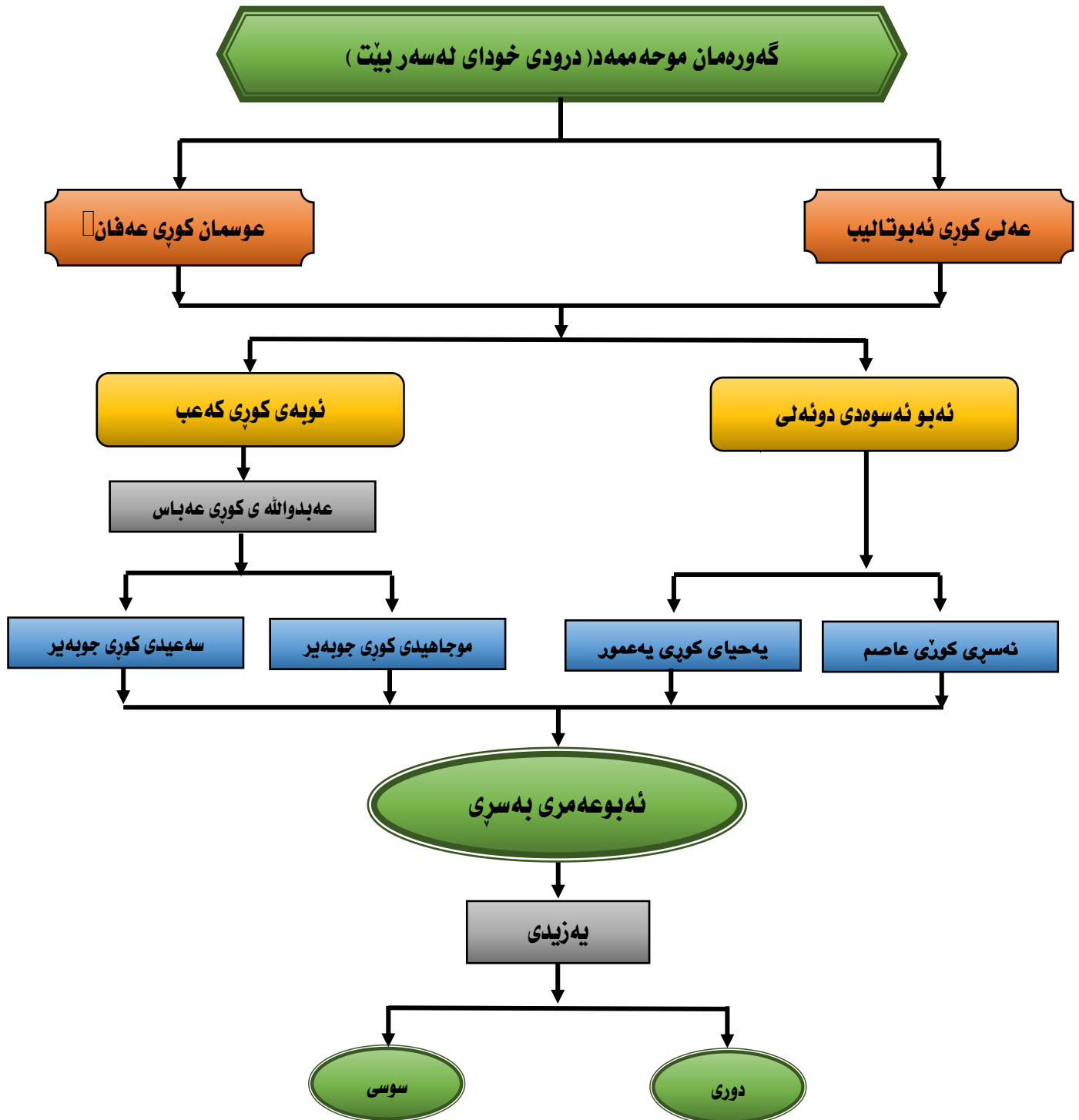
سه نه دی گیرانه وهی سوسی له ئه بوعه مری به سړی

سوسی له ریځه یی یه زیدی پیښه وای شاری به سړاو قاریئه که یی ئه بوعه مری به سړی،
ئویش له نه سړی کوړی عاصم و یه حیای کوړی یه عمه پ، هه ردو وکیان له ئه بو ئه سوهدی
دوئلی، له عوسمان و علی (په زای خویان لیبت)
وهه روا ئه بوعه مری خویندوویه تی له لای مواهیدی کوړی جوبه یرو سه عیدی
کوړی جوبه یرو، هه ردو وکیان خویندنه وکیان له لای عه بدوالله ی کوړی عه باس، ئویش
لای ئوبه یی کوړی که عب، ئوبه یی لای هه ر یه که له: علی کوړی ئه بوتالیب و عوسمانی
کوړی عه فان، (په زای خویان لیبت) ئه وانیش لای پیغه مبه ر (ﷺ)

ریځه یی ئه م پریوایه ته ش له ئه بو عیمران موسای کوړی کوړی جهریر ئه پړووقی خویندنه رو
نه حوی بووه و که سیکی کویر بووه، به ناوبانگترین هاوولی سوسی بووه.
شاره زاییه کی ته وای هه بووه له سه ر تیکه ه لکی شان و زور زیره که بووه له زمانی عربی،
که سایه تییه کی به ریزبووه زور هاوړی هه بووه.

ئه بو عیمران کوچی دواپی کردووه نزیکه یی سالی سیسه د و شازده ی کوچی، هه ر
وه که دانی و ئه بو حه یان وایان فهرمووه بوچوونه کانیش له وه نزیکه، زه هه بییش
ده فهرمویت: سالی سیسه د و ده ی کوچی وه فاتی کردووه.

پاښتی قیرائتی نه بوعه مری به سړی

بنچینه کانی قیرائاتی نه بو عمری به سړی

✓ **أصول:** کویه تاکه کهی (اصل) له له زمانی عه پرییدا بهو بناغه و بنچینه ده گوتريټ که شتی له سهر بونیاد دهنريټ .

أصول له پرووی زار او ده دا: هه مووو بریاریکی گشتی ده گريټه وه که بچه سپيټ له سهر نه و شتانه ی مه رجی بریاره که لی ییټه دی، یان مه به ست له ئوصول و اتا نهو یاسا گشتیانه ده گريټه وه که په یاده بن، وهک (مد) دريژکړنه وه و (القصر) کورت کړنه وه و (الفتح) کړنه وه (الاماله) و اتا لار کړنه وه و مه یل کړدن له نیوان دوو خویندنه وه و نه وه ی هاو شیوه ی نه وانه ن.

✓ **الفرش:** له زمانی عه پرییدا و اتا راخستن و بلاو کړنه وه. الفرش: له زار او ده بریتیه لهو بریاره ی تایبه ته به هندی وشه ی قورئانی که رای جیاوازی له سهره له نیوان قورائنه کانی خویندنی قورئان له گهل به هیژ کړدن هه مووو خویندنه وه کان بو خاوه نه که ی وهک: ﴿مَلِكٍ يَوْمَ الدِّينِ﴾ .

له خویندنه وه ی عاصیم و کیسانیدا وشه ی ﴿مَلِكٍ﴾ ئلیف جیگیرکراوه له دوا ی پیټی (م)، به لام جگه له نه وان وهک: نافع و نه بو عه مری به سړی و نه بو عه مرو ئیبنو عامیرو همزه ئلیفه که لاده بن، و اتا به ی ئلیف ده یخویندنه وه، وهک: (مَلِكٍ).

ههر ووشه یه ک خولانه وه ی که م بیټ له نیوان قیرائاته کاند او بوچونی جیاوازی له سهر بیټ نه وه پییده گوتريټ فهرش، چونکه که باس کراوه له شوینی خو ی له سوړه ته کاند ا به پیی ریزبه ندی قورئان نه وه وهک رایه خراویکی لیديټ که راخرا بیټ. هه ندیک فهرش هیه که ده کريټ حوکه مه که ی گشتگیر بکريټ، وهکو زه نه دار کړدن ی پیټی (د) له وشه ی (القدس) لای نه بو عه مری به سړی، به پیچه وانه وه هه ندیک بنچینه مان

هه یه که ناکریت حوکیان گشتگیر بکریت، هر وه که له هندیك شوین له (ی)ی دانه پال
و زیاده، نه و ناوانه ش له هر یه که له وان به هوئی زور به کارهینانیه.

بابه تی ئیسټیعاذه و به سمه له

جیاوازی نیه له نیوان پېشهوا ئه بوعه مری به سړی و پېشهوا حه فص له باسی
ئیسټیعاذه دا.

به لام له باسی به سمه له جیاوازی نیه له نیوان قاریئه کان که ده خویندریته وه له
سهره تای سورپه تی فاتحه دا، و خویندنه وه ی له سهره تای هه موو سورپه ته کاند ا جگه له
سورپه تی ته وه، جیاوازی شی نیه ده سټیپکردنه که له دوا ی پچران بیټ یان له باری
وه ستاندا بیټ.

ئه وان جیاوازیان هه یه له خویندنه وه و لابردنی له کاتی لکاندن له نیوان دوو
سورپه تدا و ئه بوعه مری به سړی یه کیکه له وانه ی که ده خویندیته وه و ناخویندیته وه له نیوان
سورپه ته کاند ا.

که واتا پېشهوا ئه بو عه مری به سړی دوو شیوه خویندنه وه ی تر زیاد ده کات له سهر
پېشهوا حه فص، شیوه خویندنه وه کان ده بیته پینج، سیانیان هاوړان تیایدا پېشهوا
ئه بو عه مری به سړی له گه ل پېشهوا حه فص.

به سمه له له نیوان دوو سوږه تدا

ئه بوعه مری به سړی به سمه له ده خویندنه وه له نیوان دوو سوږه تدا - جگه له سوږه تی ئه نفال و به پائه نه بیټ - سی شیوه خویندنه وهی بۆ ههیه:

1. نه لکاندن له نیوان هه مووی.

2. نه لکاندن یه کهم و لکاندن دووهم و سییه م.

3. لکاندن له نیوان هه مووی.

ئه بوعه مری به سړی دوو شیوهی تر زیاد ده کات له سهر خویندنه وهی به سمه له له سهر ئه و شیوانه ی پیشوو باسما ن کرد که بریتین له مانه ی خواره وه:

4. سهکت به بی به سمه له.

5. لکاندن به بی به سمه له.

ئاشکرایه لای هیچ قاریئیک سهکت له نیوان هه ردوو سوږه تی ناس و فاتیه.

قاریئه کان یه که دهنگن له سهر واجب بوونی به سمه له ئه گهر لکاندن بۆ بکریټ له کوټایی سوږه تی ناس به سهره تای سوږه تی فاتیه، چونکه ههر چهنده لکاندن بۆ بکریټ به گوتراوی به لام ده بیټ بهم دهست پیبکریټ له حوکم، وههروها ئه گهر لکاندن بۆ بکریټ له کوټایی سوږه ت به سهره تاییه کهی، وههروها ئه گهر لکاندن له کوټایی سوږه تدا بکریټ به پیشه خو، ههروهک چۆن کوټایی سوږه تی فهلق بلکیندریټ به سهره تای سوږه تی ئیخلاص.

به لام ئه گهر خویننه وهستا له سهر کوټایی سوږه تی یه کهم و نه یلکاند به وهی کوټایی، له و کاته دا دهست دهکات به به سمه له چونکه واجب ده بیټ.

حوکمی لکاندن بی به سمه له ههر وهک له شیوهی پینجهمدا هاتوو گشتیه له نیوان گشت سوږه تیکی به دوا یه که هاتوو له ریزبه ندی نویسی قورئان و خویندنه وهی، وهک: کوټایی سوږه تی به قهڤه به سهره تای سوږه تی ئالی عیمران، یان له دوا یه کهتر

نه هاتوون وهك: سوږه تی نیساء له گهل سهره تای سوږه تی كه هف، نه گهر سوږه تی یه كه م له دواى دووهم هات له پریزه ندى نویسینی قورئان - واتا به دواى یه كتر نه بوون - وهك: كوټایی سوږه تی ئیخلاص له گهل سهره تای سوږه تی كه وسهر له و كاته دا گووتنی به سمه له دیاری ده كړیت بو هه موو قاریئه كان، لكاندنیش دروست نیه. نه بو عه مری به سړی به سمه له دهكات وهك قاریئه کانی تر له نیوان سوږه تی ناس و سوږه تی فاتحه.

درباره ی سوږه تی نه فال و سوږه تی به پائه بو ی هیه وهستان و سهكته⁽¹⁾ و لكاندن وهك قاریئه کانی تر.

لكاندنی دوو سوږه ت به بی به سمه له دیار كړدنئ ئی عجازی قورئانی تیدا هیه، وئاشكرا كړدنئ گونجاندنی پریزه ندى سوږه ته كانه، هر ئایه تیكى قورئانی پیروژ ده گونجیت له گهل نه و دی پیشه خو ی و دواى خو ی وهه روا سوږه ته كانیش به م شیوه، بیربكه وه له كوټایی سوږه تی نه جم له گهل سهره تای سوږه تی قه مېر: { فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا } اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ {، له كاتی لكاندا به هه مان شیوه دهر كه وتنی سهر و ژیره - ئی عراب - وئاشكرا كړدنئ و اتای نوییه شار او هیه به و دی جاری دوو سوږه ته كه پیک نه گشتوون، هه روك چو ن وهر زشی زووبانی تیدایه له سهر په وان بیژنی و دهر پرینیكى دروست وهك لكاندنی ته نوین و لابر دنی هه مزه ی لكاندن و پییتی (ل) ی شه مسی و نه وانی تر.

مهككى قه یسی⁽²⁾ وه لامی نه وه دداته وه كه بوچی به سمه له لاده بر دیت له نیوان دوو سوږه تدا، كاتیک لای نه و ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ئایه تیك نیه له هه موو سوږه تیكدا - واته كه سیكه له وانه ی كه ده تواند ریت لای نه و به سمه له واز لیبه یند ریت -

(1) سهكته: وهستانى كورته بى وهرگرتنى هه ناسه.

(2) مهككى كورپى نه بى تالیب، په رتووكی (الكشف عن وجوه القراءات السبع وعللها وحججها)،

(بهیروت، دهزگای ریساله، چ 3، ب 1، 1404 هـ)، 16.

ولای کومه لهی زانایان ، لایبردووه له کاتی لکاندنې به سوپړه تیځ له گهل سوپړه تیځی تر، تاوه کو کس واکومان نه بات به سمه له نایه تیځه له هه موو سوپړه تیځدا، قورئانی پیروژ لای نه و هه مووی یه پارچه یه و به یه سوپړه ته ژمار ده کریت، هر وه چو پچران پوندات له نیوان هه ندیک سوپړه له گهل به سمه له هه روا پچران پوندات له نیوان سوپړه تیځ و سوپړه تیځی تر به به سمه له، دهرباره ی خویندنه وهی له قورئانی پیروژ بو نه وهی تا بزاندريت کوتایي به سوپړه تیځ هاتووه و دست به سوپړه تیځی تر ده کریت.

کهواتا: نه گهر ویستت به خویندنه وهی نه بو عه مری به سړی بکه ی به بی به سمه له، پیویسته له ژیر نه م چوار خاله بیټ:

- 1- ده بیټ سوپړه ته که به هه مان شیوه ی ریزبه ندی قورئانی پیروژ بیټ، هه رچه ند له دوا یه کتیش نه بیټ، وه: کوتایي سوپړه تی به قهر له گهل سوپړه تی که هف.
- 2- لکاندنې به دلنیا یه وه له نیوان هه موو سوپړه تیځ جگه له نیوان سوپړه وتی ناس و سوپړه تی فاتحه.
- 3- نه گهر خویندنه گواستنه وهی نه جامدا له کوتایي سوپړه تیځ بو ناوه پاستی سوپړه تیځی تر به هه مان شیوه ی ریزبه ندی قورئانی پیروژ.
- 4- خویندنه رانه وه ستیت له کوتایي سوپړه تی یه که م مه به ست پیی لکاندنې به سوپړه تی دووم، نه گهر وه ستا به خویندنه وهی به سمه له له سهرتای سوپړه تی دووم - جگه له سوپړه تی ته وبه - نه وهش پای کوی زانایان، سهری نه و و ته یه ناکریت نه وهی ده لیت: پیویسته له سهر خویندنه به سمه له نه کات⁽¹⁾ چونکه خویندنه وهی به سمه له سونه تیځی شوین که وتنه.

زانایان به رپه رچی نه و چوره بوچوونه یان داوت وه، یه له وانه پیښه و دانې⁽²⁾. ده فهرمویت: کیښه نیه له نیوان نه و که سانه ی به سمه له ده که ن له سهرتای سوپړه

⁽¹⁾ نه وه و ته ی نه حمه دی کوپی علی کوپی باذشه، له پهرتووی (الإقناع في القراءات السبع) (مهکه، زانکوی نوم القور)، (1403ک) لا 159

⁽²⁾ باوکی عه م عوسمانی دانې، له پهرتووی (جامع البيان في القراءات السبع المشهورة) (بهیرووت دار الکتب العلمیه)، 1426ک، لا 152.

ئه گهر بچران پرویدا له کوئای پيش خوئ و دواتر دهستپيکردنی بی ئه وهی لکاندنې بۆ بکريټ به پيشه خوئ له سهر بۆچوونی ئه وکه سانهی پچران و نه پچران ئه نجام ده دن - واتا پچران ده که ن له نيوان به سمله و نه پچرانی - جگه له سوپه تی به رائه نه بیټ.

دهرباره ی ئین جهزه ری⁽¹⁾. ده فهرمویت: له باسی ئاگادارکردنه وه کان - له ئاگادارکردنه وهی سییه م: به دلنیا یه وه ههر یه که له وانه ی که به نه لکاندنې به سمله و لکاندنې و سه کت ده خویننه وه ئه گهر ده ست به خویندنه وهی سوپه تی که له سوپه ته کان کرد به به سمله ده خویندريته وه بی جیاوازی له ههر یه کی که له وان ته نها ئه گهر ده ست پيکردن به سوپه تی به رائه بوو ههر وهك دواتر باسی ده که ی، جیاوازی نیه سه ره تاکه ی له باری وه ستاندا بیټ یان نه وه ستان، به لام ده رباره ی ئه وانه ی که به جیا ده خویننه وه ئه وه شتیکی پوون و ئاشکرایه، وده رباره ی خویندنه وهی ئه و که سانه ی که لایده بن ئه وه بۆ پیرۆزی و وه به ره که ت دارکردن و گونجاندنی رینوسی قورئانی پیرۆزه، چونکه لای ئه و که سانه ی لایده بن ته نها له سه ره تای سوپه ت ده نو سپریت بۆ یه که م سوپه ت له بهر پیرۆزه لاینا بن له باری لکانندا ته نها له بهر ئه وهی ده ست به و نه کراوه، به لام ئه گهر به ئه و ده ست پيکرا به پيوست داناندريټ ته نها خویندنه وهی بۆ بکريټ تاوه کو نه بیټه پيچه وانه ی نوسینی قورئانی پیرۆز له باری لکاندن و نه لکانندا، له و کاته دا ده رده چی له کو دهنگی و ده بیټه هاوشیوهی هه مزه کانی لکاو لاده برديټ له باری لکاندن و ده خویندريته وه له باری ده ست پيکردن به و، ههر بۆیه کيشه له نيوان زانایان دروست نه بووه له باری خویندنه وهی به سمله له سه ره تای سوپه تی فاتیه، جیاوازی نیه لکاندنې بۆ بکريټ به سوپه تی ناس له گه ل پيشه که ی خوئ یان ده ستپيکردن به و بکريټ، چونکه ئه گهر لکاندنې بۆ بکريټ به گو تراوی ئه وه ده بیټه ده ست پيکرا و حوکه م.

(1) موحه ممه دی جهزه ری، النشر في القراءات العشر، (قاهره، چاپه مه نی تیجاریه ی کوبرا، ب 1،

دهرباره ی پېشه واهلی صه فاقسی⁽¹⁾ ده فرمویت: جیاوازی نیه له نیوانیاندا - واتا نیوان قارئه کان - نه گهر خویندنه وهی دست پیکرد به سهرتای سوپرت جگه له سوپرتی به پرائه به به سمه له بیټ، جیاوازی نیه ده ستپیکردنه کهی - واتا قارئه که - له باری وهستان یان نه وهستاندا بیټ، په ننگه هندیکیان وا تیده گن که ده ستپیکردن نابیت ته نها دواي پچران نه بیت به لام وانیه.

که واتا: نه گهر قارئیک ویستی بوه ستیت له کوتای سوپرتی یه کهم به مه بهستی لکاندنې به سوپرتی دووهم، پیویسته له سهری به سمه له بکات له سهرتای سوپرتی دووهم - جگه له سوپرتی ته به نه بیت - نه وهش دوو شیوهی بو دروست ده بیت: یان لکاندنې به سمه له به سهرتای سوپرت یان پچرانی.

زانباری زیاتر: نه گهر به خویندنه وهی نه بو عمری به سړی بوو له نیوان دوو سوپرت به لابردي به سمه له، نه وه ده گاته کوتای وشه له سوپرتدا، به یه کهم وشه له سوپرتی دواي نه، نه وهش بریاری ته جویدی له سهر دروست ده بیت له تیکه له کیشان و شاردنه وهو بریاره کانی تری ته جوید.

هندیک له زانایان و جیبه جیکارانی به سمه له وایان به باش زانیوه به سمه له بکريت له نیوان دوو سوپرتدا له چوار شوین: بو که سیك بیه ویت سه کته نه نجام بدات له نیوان دوو سوپرتدا به شیوه یه کی گشتی له هه موو قورئانی پیروژدا، سه کتیاں لا په سنده لهم چوار شوینه له هه موو قورئاندا بو که سیك بیه ویت لکاندن بکات له نیوان دوو سوپرتدا له گشت قورئاندا، نه وه چوار شوینه ش پیی ده گوتريت (الاربع الزهر)، بریتین له مانه ی خواره وه:

أ- نیوان سوپرتی موده ټیر و سوپرتی قیامه:

{ هو أهل التقوى وأهل المغفرة * لا أقسم بيوم القيامة }.

⁽¹⁾ عهلی موحه ممدی صه فاقچی، په رتووکي (غيث النفع في القراءات السبع) (بهیروت، دار الکتب العلمیه، 1425 هـ)، لا 20.

ب- نیوان سوږه تی ئینفیطارو سوږه تی موږه فیفین:

{ والأمر یومئذ لله * ویل للمطففین }.

ت- نیوان سوږه تی فه جرو سوږه تی به له د: { وادخلي جنتي * لا أقسم بهذا البلد }.

ث- نیوان سوږه تی عه صرو سوږه تی هومه زه:

{ وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر * ویل لكل همزة }.

هوکارى ئەم هه لېژاردنه ږودانى دروستېون واتاومانای نادروست، چونکه سهره تاي ئەم چوار سوږه ته (ویل) يان (لا أقسم) وه.

هه لېژېردراوی دروست نه وه يه: نه وه ی ږاېردوو شتيکی چاکه و بۆچوونی هندیك له زانایانه به لام هیچ دهقیك نیه ږاېه ندی دروست بکات، باشتړینه که نه وه يه جیاوازی نه کریت له نیوان ئەم چوار شوینه له گهل نه وانی تر، ده توانیت هه لبوشیندریتته وه به هو ی زور به کارهاتنی ئەم بابته له قورئانی ږیروز وهك: { هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا } سوږه تی به قه ږه، نایه تی 255: { وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ } لا { سوږه تی به قه ږه، نایه تی 255: { نَجْرَى الْمُحْسِنِينَ } ویل { سوږه تی موږسه لات، نایه تی 44.

بابه تی پیتی (میم) ی کۆ

میمی کۆ بریتیه له پیتیکی زیاده له پیکهاتهی وشه دا که بۆ نیړی کۆ (جمع المذکر) به کار دی، وهروها (می) ش دهگریته خوی، جیاوازیش نیه حقیقهت بیټ یان نه وهی وهکو نیړی کۆ به کار دی، به لām به خوی نیړی کۆ نیه.

دهرچوو له پیناسه که: واتا نهو شتانهی که پیناسه که نایان گریته وهو له بازنه ی پیناسه که دا دهرده چن: -

- **میمی زیاده:** که له پیناسه که دا کوترا میمی زیاده، واتا نهو پیتته میمه ناگریته وه که زیاد نه بیټ و بنچینه و نه صلی وشه که بیټ وهک: [بِمَ ، أَحْكُم ، أَلَمْ] .
- **واتای کۆی نیړ بدات:** نهو مه ناگریته وه نه گهر پیتی میمه که واتای کۆی نیړ نه دات، واتا به کارهاتی بیټ بۆ تاک یان بۆ دووان وهک: ﴿ اَنْهَكَمَا ﴾ .
- **کۆی می دهگریته وه:** وهک: ﴿ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ ﴾ ، لیږده پیتته میمه که به کار هاتوه بۆ نیړو می، واتا هه ردوو په گهن دهگریته وه.
- **له زمانی عه ره بیدا:** نهو ده دهگریته وه (منکم) پیتی (م) لهم وشه به میمی کۆ داده ندریت له زمانی عه ره بیدا.
- **له به کار هیئانی قورئاندا:** نهو ده دهگریته وه ﴿ وَمَلَايَهُمْ ﴾ سورته یونس، ئایه تی 83، ﴿ عَلَىٰ خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَايَهُمْ اَنْ يَفْتِنَهُمْ ﴾ لیږده پاناو ده گهریته وه بۆ فیرعه ون به تنها به لām به شیوهی کۆ به کار هاتوه، که واته: نهو میمه ش به میمی کۆ نه ژمار ده کریت.

نیشانه کانی پیتی (میم) ی کۆ

ئه گهر لایبهری له وشه دا مانای وشه که تیځ نادات، وهك: ﴿عَلَيْكُمْ﴾ ده بیته (عَلَيْكُمْ).

أ- یه کیك له م سى پیتانه له پیښ میمه که دا بیټ⁽¹⁾

ب- پیتی (ك) وهك: ﴿مِنْكُمْ﴾، پیتی (ك) ته نها ضه ممه دار ده بیټ.

ت- پیتی (ت) وهك: ﴿كُنْتُمْ﴾، پیتی (ت) ته نها ضه ممه دار ده بیټ.

ث- پیتی (ه) وهك: ﴿أَمْوَالَهُمْ﴾، پیتی (ه) یان ضه ممه دار ده بیټ، وهك له نمونه ی پیښو باس کرا، یان که سره دار ده بیټ وهك: ﴿عَلَيْهِمْ﴾.

⁽¹⁾ یه ك شوین جیا کراوته وه، هه مزه که وتوته پیښ پیتی (م) ی کۆ (میم الجمع)، ئه وهش له ئایه تی 19 ی سوږه تی حاقه یه { هاؤم } لیږده دا به واتای (هلموا اقرؤوا کتابیه)، هه ندی له زمانه وانان ده لاین: به واتای (هاکم) دیټ، پیتی (ك) گوږدراوه به پیتی هه مزه، هه روهك قوته یبی ئاماژهی پی کردووه، ره ضی ده فره مویت: (ها) ناویکه به واتای (بگره) دیټ وهه شت جوړ زمانى تیډایه، ئه مه یه کیکه له م زمانانه: له بری پیتی ئه لیف هه مزه ی پیوه بلکیند ریټ گوږانکاریه کانیشی وهك گوږانکاری پیتی (ك) ده بیټ، وهك: (هاؤما، هاؤم، هاء، هاء، هاؤن)، باوکی قاسم فره مویت: به چهن شیوازو زمانیک ده خویند ریټه وه چاکترینیان ئه وهی سیبیه وهی بی باسی کردووه له په رتوکه که ی خویدا ده فره مویت: عه ربه ده لاین: (هاء یا رجل) بیگره ئه ی پیاو، هه مزه که ی فه ته دار ده کهن، و(هاء یا امرأه) بیگره ئه ی ئافره ت بۆ ئافره ت هه مزه که که سره دار ده کریټ، و(هاؤما یا رجلان أو امرأتان، وهاؤم یا رجال، وهاؤن یا نسوة) پیتی (م) له وشه ی (هاؤم) وهك پیتی میمه که بۆ ئیوه به کار دیټ، وضه ممه دار کردنیشی وهك ضه ممه دار کانی تره له هه ندی شوین.

حاله ته کانی پیتی (میم) ی کۆ

پیتی (میم) کۆ دوو حاله تی هه یه: -

✓ **حاله تی یه که م:** پیتیکی زه نه داری به دوا دابییت، زۆربه ی قاریئه کان ضه ممه داری ده که ن بئ لکاندن، به شیوه یه که بنچینه ی پیتی (میم) کۆ ضه ممه داره، وه ک: { وإذ فرقنا بكم البحر }، نه گهر پیتی (ه) بکه ویتته پیش پیتی (میم) کۆ، مه نه ه جی پیشه واه به صری له باری نه وه ساندا بریتیه له: که سره دارکردنی پیتی (میم) کۆ نه و پیتته (ه) ی ده که ویتته پیش میمه که به دوو مهرج:

◀ **مهرجی یه که م:** ده بییت له پیش پیتی (ه) که سره یان (ی) ی زه نه دار هاتییت.

◀ **مهرجی دووهم:** پیتیکی زه نه دار بکه ویت دوا ی پیتی (میم) کۆ، نمونه بو ئه و دوو مهرجه: { بِهِم الأسباب، عَلَيْهِم الأولیان، عَلَيْهِم الباب، يَرْيَهُم الله، قُلُوبِهِم الْعَجَل، قَبْلَتِهِم الَّتِي، عَلَيْهِم الْقَتَال }

به لام نه گهر پیتی (ه) نه که ویتته پیش پیتی (م) وه و پیتته هاییکه که سره داریکی له پیش بوو یان پیتی (ی) زه نه دار بوو، له و کاته دا پیتی (میم) کۆ ضه ممه دار ده کریت و پیتی پیش خو ی له باری خویدا ده مینیته وه، وه ک:

{ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ ، الْهَآكُمُ التَّكَآثُرُ }.

✓ **حاله تی دووهم:** له دوا ی پیتی (میم) کۆ پیتیکی جووله داری به دوا دابییت، پیشه واه نه بو عه مری به سړی ها ورا یه له گهل پیشه واه ه فص له و باره یه وه.

بابه تی سهکت

ئهو عه مری به سړی واز لهو سهکتانه دینیت که واجبن له لای حه فص، له گهل خویندنه وهی به تیکه له کیشانی بو بکریت نه وهی که ده گونجیت تیکه له کیشانی بو بکریت، نه وهش پویداوه له: (بَل رَّانَ ، مَن رَّاقٍ)، چونکه مه رجه کانی تیکه له کیشانی له هردو کیاندا هیه.

جیاوازیه کانی نیوان وهستان و سهکت

- 1- ماوهی وهستان زیاتره له ماوهی سهکت.
- 2- خوینهر نه فسیک هله ده کیشیت له کاتی وهستاندا، به لام سهکت نه فسی هله کیشانی تیدا نیه.
- 3- نه فسی هله کیشانی دروست نیه ته نها له ریگهی گیرانه وه نه بیټ، به لام وهستان بو خوینهر دروسته له سهر ههر وشه یهک بیكات به مه رجیک واتای وشه که تیک نه دات.
- 4- دروسته له باری وهستاندا دووباره خویندنه وه بکه یته وه به وهی پیش نهو بابته هی له سهری وهستاوه، به لام بو سهکت نه مه دروست نیه.
- 5- وهستان پونادات ته نها له سهر وشه نه بیټ، به لام سهکت پوده دات له سهر وشه یان پیټ.

بابه تی (هائی) کینایه

هوئی ناوانانی به هائی کینایه چونکه ناسناوکی وهرگرتووه نه ویش به کارهاتنیه تی
بو کهسی سی یه می تاکی نیړ (له زمانی عهره بی)، وپیښی دهگوتریټ هائی (الضمیر)
پاناو، له زاراهوی قورائنه کان ناسراوه به هائی زیاده.

که دهلین هائی زائیده مه به ستمان هائی بنچینه نیه، واتا هائی نه صلی ناگریټه وه
وهک: له سوږه تی شوهره، نایه تی 116: ﴿لَنْ لَّمْ تَنْتَه يَنْوُحُ﴾

که گوتمان واتای کهسی سی یه می تاکی نیړ ددات، نه وه ناگریټه وه هائیک بو
تاکی می وهک: ﴿إِلَيْهَا﴾، نه ویش ناگریټه وه که بو دووانه (موته ننا)
وهک: ﴿عَلَيْهَما﴾، یان نه وهی بو کو به کارهاتووه وهک: [إِلَيْهِمْ، إِلَيْهِنَّ].

هائی کینایه به ناو (اسم) دهلکیت، وهک: ﴿أَجَلَهُ﴾، به کاریش (فعل) دهلکیت، وهک:
﴿يُعَلِّمُهُ﴾، به پیتیش دهلکیت، وهک: ﴿إِلَيْهِ﴾.
هائی کینایه له بنچینه دا ضمه ممداره، وهک: ﴿لَهُ﴾
هائی کینایه که سرهدار ده بیټ نه گهر که سره ی له پیښدا هاتبوو.
هائی کینایه که سرهدار ده بیټ، نه گهر پیټی (ی) له پیښدا هاتبوو.

جگه له م دوو شوینه هائی کینایه ضمه ممداره ده بیټ له بهر کارکردن به بنچینه ی خوئی،
وهک له گیرانه وهو ریوایه تی حه فصدا هاتووه له سوږه تی که هف، نایه تی 63: ﴿وَمَا
أَنْسَيْنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ﴾ و سوږه تی فه تح، نایه تی 10: ﴿بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ﴾

پیښه وا حه مزه سوږه تی طه، نایه تی 10 و سوږه تی قه صه ص، نایه تی 29 به م شیوه
ده خوینیټه وه: ﴿لِأَهْلِهِ أَمْكُتُوا﴾.

حاله ته کانی هائی کینایه

هائی کینایه له قورنایان پیروز چوار باری هه یه، نه وانیش بریتین له:

1- بکه ویته نیوان دوو زه نه دار، واتا پیښ و پاشی ساکین بیټ، وهک: { فِيهِ الْقُرْآنُ ، وَعَاتَيْنَهُ الْإِنْجِيلَ ، ءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ }.

2- پیښی هه پرکه دار بیټ و پاشی سکون بیټ، وهک: { قَوْلُهُ الْحَقُّ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، رَبِّهِ الْأَعْلَى }.

قارینه کان یهک دهنگن له سهر نه وهی که نابیت لهو دوو باره دا هائی کینایه به صیله بخویندريته وه تا دوو ساکین به یه که وه کوڼه بنه وه⁽¹⁾.

3- پیښ هانه که زه نه دار بیټ و پاشی هه پرکه دار، وهک: { وَشَرَّوهُ بِثَمَنِ ، خُدُوهُ فَأَعْتَلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ، مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ }.

کو دهنگی زانایان له سهر نه وهی که له شوینانه دا هائی کینایه به صیله ناخویندريته وه، ته نه هه ندیکیان نه بی که له هه ندی باردا به صیله ده خویندريته وه.

نه وه نه بیټ به شیکیان جیایان کردوته وه، (واتا له هه ندی کاتدا لکاو ی ده کهن) به لام پیښه وا نه بوعه مری به سړی لهم باره دا به صیله ده خویندريته وه، دواتریش باسی ده کهین و ناگادارده بین له سهری.

⁽¹⁾ ته نه شوینیک نه بیټ، به ززی خویندویه تیه وه له ئین کثیر که هائی کینایه ی به پیتی (وی) لکاندوهو پیتی (ت) دوی هانه که شی شه ده دار کردوه، وهک: (تَلَهَّى)، له سوږه تی نه علی، نایه تی 10 (فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى) (عبس: 15)

4- بکه ویتته نیوان دوو جووله وهک: ﴿فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ﴾.

لهم باره دا هه موو قاریئه کان پییتی (ه) یان لکاندووه به پییتی (و) ی گوتراو (لفظي)
 نه گهر ضه ممه دار بوو، ولکاندویانه به پییتی (ی) نه گهر که سره دار بوو، ته نها له
 هندی باری تایبته نه بیت.

□

حوکمی هائی کینایه لای به سړی

به سړی له کاتی خویندنه وه دا هائی کینایه ی به وشه لکاندووه، نه گهر نه م هائ
که وتبیته نیوان دوو جوړه دار، جیاوازی نیوان به سړی و حه فص له بابته تی هائی کینایه
کورتکراوته وه به م شیوه:

أ- به سړی به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خوینیته وه بی لکاندن له م وشانه ی خواره وه:

1- { يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ } به یه که وه ، له سوږه تی ئالی عیمران ، نایه تی 75 به م شیوه:
[يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ].

2- { نُؤْتِيهِ مِنْهَا } له سوږه تی ئالی عیمران، نایه تی 20 به م شیوه: [نُؤْتِيهِ مِنْهَا]

3- { وَيَتَّقْهُ فَأُولَٰئِكَ } له سوږه تی نور ، نایه تی 52 له گهل تییبینی نه وه ی به سړی
به که سره دارکردنی پیتی (ق) ده خوینیته وه له م بابته به هه مان شیوه، وه:
{ وَيَتَّقْهُ فَأُولَٰئِكَ }.

4- { نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ } له سوږه تی نیساء، نایه تی 115 به م شیوه:
[نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ].

ب- به سړی ده خوینیته وه به لابردي هائی کینایه له سوږه تی زوخورف، نایه تی 71:
{ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ } به م شیوه: [مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ]⁽¹⁾.

ت- به سړی پیتی (ه) ی کینایه به ضه ممه ده خوینیته وه، له گهل لکاندن ی به پیتی (و) ی
گوتراو، له سوږه تی طه لاق، نایه تی 3: ﴿إِنَّ اللَّهَ بَلِّغُ أَمْرِهِ﴾ به م شیوه یه:

⁽¹⁾ لابردي پیتی (ی) له باری نه وه ستاندا به هو ی گه یشتنه دوو زه نه دار.

[بَلِّغْ أَمْرَهُ^ع] (1).

ث- به سړی پیتی (ه) ی کینایه به که سره ده خوینیتته وه له گهل لکاندنې به پیتی (ی) ی گوتراو، له سوږه تی نفعام، نایه تی 124: { اَللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ^ظ وَ سَيُصِيبُ } بهم شیوه یه: [رِسَالَتِهِ^ظ] (2).

ج- به سړی وشه کانی: ﴿ اَرْجِهْ وَاَخَاهُ ﴾ له سوږه تی نه عراف، نایه تی 111، و سوږه تی شوعه را، نایه تی 36، ده خوینیتته وه به ضه ممه دار کړدنې پیتی (ه) بی لکاندن له گهل زیاد کړدنې هه مزه ی پیش زه نه دار بهم شیوه ی: { اَرْجِهْ وَاَخَاهُ }، گوړینی تیدا نیه لای سوسی.

ح- به سړی پیتی (ه) به که سره ده خوینیتته وه له دوو شوین:

1- سوږه تی که هف، نایه تی 63: { وَمَا اَنْسَنِيْهِ اِلَّا الشَّيْطٰنُ } بهم شیوه:

[وَمَا اَنْسَنِيْهِ اِلَّا الشَّيْطٰنُ].

2- سوږه تی فته ح، نایه تی 10: { وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ } بهم شیوه:

[وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ]، لاواز کړدنې پیتی (ل) د درده که ویت له وشه ی الله چونکه که سره ی له پیشدا هاتووه.

خ- به سړی پیتی (ه) به بی صیله له سوږه تی فورقان، نایه تی 69 ده خوینیتته وه: { وَيَخْلُدْ فِيْهِ^م مُهٰنًا } بهم شیوه: [فِيْهِ مُهٰنًا].

(1) به سړی نه م شوینه ی خویندو ته وه به ته نوی پیتی (غ) و فته ح دار کړدنې پیتی (ر) لیږده ا پیوسته پیتی (ه) ی کینایه ضه ممه دار بکړیت، به هو ی فته ح دار کړدنې پیتی (ر)
(2) به سړی نه م شوینه ی خویندو ته وه به کو، واتا که سره دار کړدنې پیتی (ت) و (ه) و زیاد کړدنې نه لیف له دوا ی پیتی (ل) له سهر نه وه دروست ده بیت که سره دار کړدنې هائی کینایه به هو ی که سره دار کړدنې پیت (ت)

د- به سړی هائی کینایه ده گوړیت به پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می به نه صب له سوړه تی یسراء، نایه تی 38: { كُلِّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا } بهم شیوه: [سَيِّئَةً] (1)

ذ- به سړی هائی کینایه به ضمه ممه ده خوینیتته وه له گهل لکاندنې به پیتی (و) ی گوتراو له سوړه تی زوخره و، نایه تی 88: { وَقِيلَ يَرْبِّ بِهَم شَيْءٌ } بهم شیوه: [وَقِيلَهُ] (2)

ر- به سړی هائی کینایه به ضمه ممه ده خوینیتته وه له گهل لکاندنې به پیتی (و) ی گوتراو له سوړه تی صف، نایه تی 8: { وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ } بهم شیوه: [مُتِمُّ نُورَهُ] (3)

ز- به سړی هائی کینایه به که سره ده خوینیتته وه له گهل لکاندنې به پیتی (ی) ی گوتراو له سوړه تی موزه میل، نایه تی 20: { أَذْنِي مِنَ ثُلْثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ } بهم شیوه: [وَنِصْفِهِ] (4)

س- سوسی پیتی (ه) به زه نه ده خوینیتته وه بی لکاندن له سوړه تی طه، نایه تی 75: { وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا } بهم شیوه: [يَأْتِيَهُ مُؤْمِنًا] (1). به لام دوری به که سره ده خوینیتته وه له گهل لکاندن وه که فص.

(1) هه مزه فته دار ده بیټ.

(2) به سړی به فته دارکردنی پیتی (ل) ده خوینیتته وه، دروست ده بیټ له سره نه ممه ضمه دارکردنی هائی کینایه به هو ی فته دارکردنی پیتی (ل)

(3) به سړی نه م شوینه به تهنوینی ضمه ممه ی پیتی (م) و فته هی پیتی (ر) ده خوینیتته وه، دروست ده بیټ له سره نه ممه ضمه دارکردنی هائی کینایه به هو ی فته دارکردنی پیتی (ر) و قه له و کردنی پیتی (ر) و تیکه له کی شانیش دهرده که ویت.

(4) به سړی نه م شوینه به که سره دارکردنی پیتی (ف) و پیتی (ه) ده خوینیتته وه، دروست ده بیټ له سره نه ممه که سره دارکردنی هائی کینایه به هو ی که سره ی پیتی (ف)

ش- به سړی پیتی (ه) زه نه دار ده کات به یه که له خویندنه وه کانی له دوری له سوږه تی زومه، ئایه تی 7: {وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ} بهم شیوه: [يَرْضَهُ]، شیوه تی خویندنه وه تی دوری ضه ممه دار کردنه بی لکاندن بهم شیوه: [يَرْضَهُ].

تیبینی 1:

پیشه واه به سړی هاو پرایه له گهل پیشه واهه فص له سوږه تی نه مل، ئایه تی 28 { فَأَلْقَهُ إِلَيْهِمْ } واه خویندنه وه تی پیتی (ه) بی لکاندن.

تیبینی 2:

نه گهر هائی کینایه له دواى وشه یه که هات سهره تاي وشه که به پیتی (ه) دهستی پیکردبوو، وه: (انه هو) نه وه پیشه واهه سوسی لکاندن بو نه مل پیتته هاهه ناکات چونکه بریاری نه مل جوره لای نه وه تیکه له کیشانه، نه وهش باس ده کریت له بابته تی تیکه له کیشاندا.

(1) سوسی له وشه [يَايَه]، همزه ده گوریت به نه لیف، دواتر همزه ده گوریت به پیتی (و) له وشه [مُومِنًا].

بابه تی هائی راناو

پیشهوا به سړی راناوی که سی سییه م زه نه دار ده کات واته پیتی (ه) به زه نه ده خوینیته وه نه گهر بکه ویته دواي پیتی (و) یان پیتی (ف) یان پیتی (ل) ی زیاده وهک: { وهو، وهي، فهو، فهي، هو، هي }.

به لام نه گهر بکه ویته دواي (ثم)، نه ودهش نه هاتووه تهنه له سوږه تی قه صه ص، نایه تی 61 نه بیټ: (ثم هو) له سهر ضه ممه ی پیتی (ه) وهکو خوی ده مینیته وه وهک - حه فص -.

بابه تی

نه حکامی نونی ساکین و ته نوین

نهم بابته به گشتی یه کسانه له گهل نه حکامی پیشهوا حه فص تهنه له یهک شوین نه بیټ ، نه ویش پیشهوا به سړی تیکه له کیښانی کردووه بو پیتی (ن) له گهل پیتی (ر) له سوږه تی قیامه، نایه تی 27: ﴿ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴾ چونکه لیږدها زه نه داری ناکات ، نه مهش پیچه وانه ی پیشهوا حه فصه.

بابه تی

(دریژکردنه وه) و (کورت کردنه وه)

بابه تی دریژکردنه وه و کورت کردنه وه له بابته ګرنگه کانی نه حکامی ته جویده، چونکه قورئانی پیروژ به دوو شت جیاکراوته وه له زمانی عه پهبی، نه ویش بریتین له: یه که م: مینګه (غونه) دووهم: دریژکردنه وه.

رهنگه بنچینه ی دریژکردنه وه له م فرموده وهرګیرابیت که پیشهوا بوخاری (پرحمه تی خودای له سهر بیت) باسی کردووه له صه حیه که ی خویدا له قه تاده (په زای خودای له سهر بیت) ده ګیریته وه که نه و پرسیاری له نه نه سی کوری مالیک کردووه (په زای خودای له سهر بیت) دهرباره ی خویندنه وه ی پیغه مبه ر (ﷺ) فرموی: پیغه مبه ر (ﷺ) دریژکردنه وه ی نه نجام ددها له و شوینه ی که پیویستی به دریژکردنه وه دهبو.

له ریوایه تی کی تر هاتووه که پیغه مبه ر (ﷺ) دریژکردنه وه ی نه نجام ددها به دهنګه که ی خو ی، وهه روا پیشهوا سیوطی باسی کردووه له کتیبه که ی خو ی به ناوی (الدر المنثور) و نه لبانی به راستی زانیوه که: پایو یک نایه تی 60 ی سوپه تی ته وبه ﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ﴾ خویندنه وه بی دریژکردنه وه، نین مه سعود (په زای خودای له سهر بیت) فرموی پیغه مبه ر (ﷺ) به م شیوازه نه یخویندو ته وه، پایاوه که ش وتی نه ی چو ن به سهر تانی ده خویندنه وه نه ی باوکی عه بدو په حمان؟ فرموی به م شیوه ده یخویندنه وه: ﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ﴾ واتا به شیوه ی دریژکردنه وه، مه به سستی نین مه سعود واتا رازی نه بو که پایاوه که به بی دریژکردنه وه نایه ته که بخوینیته وه.

جیاوازی له نیوان حه فص و به سړی له بابته تی دريژکردنه وه و کورت کردنه وه له م خالانه ی خواره وه خو ی ده بینیته وه:

1- دريژکردنه وه ی پیویستی لکاو:-

بریتیه له وه ی که به دوا ی پیتی دريژکردنه وه همزه بیټ له یه ک وشه وهک: { السماء، جاء، الملائكة، قروء }، به سړی به دريژکردنه وه ی چوار جووله ده خوینیته وه وهیچ خویندنه وه یه کی تری نی یه.

2- دريژکردنه وه ی دروستی نه لکاو:-

بریتیه له وه ی که پیتی دريژکردنه وه بکه ویته کوټای وشو همزه ش بکه ویته سهرتای نه و وشه ی به دوا ی دادیت، وهک: { إلا أن، قولوا آمنا، إنا أعطيناك }، به سړی به یه ک له خویندنه وه کانی له دووری به دريژکردنه وه ی دوو جووله ده خوینیته وه، شیوه ی دووهم دووری خویندنه وه ی چوار جووله یه، به لام خویندنه وه ی دوو جووله پیش ده خریټ، واتا دووری و سوسی هاوبه شن له دريژکردنه وه ی دوو جووله به لام دووری خویندنه وه ی چوار جووله ش زیاد دهکات.

3- دريژکردنه وه ی پیویستی (لازم):-

بریتیه له وه ی که به دوا ی پیتی دريژکردنه وه یان پیتی نه رم (لهین) پیتیکی زه نه داربیټ زه نه یه کی پیویستی له باری وهستان و نه وه ستاندا له یه ک وشه یان پیتیټک بیټ له پیته کانی سهرتاو ده سپیکی سوږه ته کان وهک: { الحاقّة، أتحاجوني، ص، ن، ق }، قارینه کان هاوړان له سهر دريژکردنه وه یه کی ته واو واتا دريژکردنه وه به نه ندازه ی شه ش جووله ته نها پیتی (ع) نه بیټ له سهرتای ده سپیکی سوږه تی مریه م و سوږه تی شوړا، به سړی له م بابته دا دريژکردنه وه ی چوار یان شه ش جووله نه نجام ده دات وهک حه فص.

تیبینی:

هه ندی وشه هه یه لای پی شهوا ئه بو عه مری به سږی در یژ کردنه وهی پیویسته له وشه دا
 پیچه وانه ی پی شهوا حه فص ی کردووه، وهک: { والئی } له یهک له شیوه کانی باری
 وهستاندا له سورته ی قه صه ص، ئایه تی 32 وهک: { فذانک } هه ر یهک له وانه له بابه تی
 خویدا باس ده کرین.

بابه تی هه مزه ی تاک

پیټی هه مزه به شیوه یه کی گشتی دوو جوړی هه یه:

یه که م: پیټی هه مزه له یه ک وشه دا دیټ، جیاوازی شی نیه نهو پیټه هه مزه تاکه یان به ران بهر هه مزه یه کی تره، نه گهر پیټی هه مزه به ته نها بوو یان ده بیټه زه نه دار یان ده بیټه جووله دار.

دووه م: پیټی هه مزه بکه ویټه دوو وشه وی به دوا ی یه که اتوو.

هه مزه ی تاک

مه به ست له پیټی هه مزه ی تاک: واته نهو هه مزه ی که هاویننه ی خو ی له گه لیدا نه بیټ، نه وش یان زه نه دار ده بیټ یان جووله دار.

هه مزه ی تاک ی زه نه دار⁽¹⁾.

پیشوا سوسی هه موو هه مزه یه کی زه نه دار ده گوړیټ به پیټی دریژکړدنه وه له په گه زی جووله ی پیشه خو ی جیاوازی شی نیه به بیټه فائی فیعلی وشه وهک: [یومنون، مأمون، تالمون، وأمر، الذی اوتمن، السموات اتتونی، الهدی اتتنا، لقاءنا اتت یصلح اتتنا، فرعون اتتونی] یان به بیټه عهینی فیعلی وشه وهک: [الرأس، کاس، لؤلؤ، ویر، سؤلک، بئس، بأسنا، الذئب] یان ده بیټه پیټی لامی فیعل وهک: [ذرأنا، جئنا، شئنا].

⁽¹⁾ نیشانه ی هه مزه ی تاک ی زه نه دار له قورئانی پیرو ز ده بیټ یه که له م حوت پیتانه ی له پیش بیټ که بریتیه له (من اتوفی).

نه گهر همزه له دواى فتحه هات (يَات ، تَأْلُمُونَ ، الرَأْس ، ذَرَأْنَا) ده گوردریت به
 ئه لیف وهك: { يَات ، تَأْلُمُونَ ، الرَأْس ، ذَرَأْنَا } ،
 نه گهر همزه له دواى ضمه هات ده گوردریت به پیتی (و) وهك: { يُومِنُونَ ، مُوصَدَةٌ ،
 سُولَكَ } ، نه گهر همزه له دواى كه سره هات (اَنْت ، جُنْنَا) ده گوردریت به پیتی (ی)
 وهك: { آيْتِ جِينَا } .

همزه ناگوردریت نه گهر ببيت پیتی لامى وشه تنها له كارى رابردو (ماضى)
 نه بيت ، گورپنیش نيه له (مضارع) مه جزوم و كارى داخوازی (فعل الامر).
 كه واتا پيوسته له گورپنې نه وه همزه د ببيت لامى وشه زه نه دارىكى مه جزوم و
 كارى رانه بردو مه بنى فيعلى نه مر نه بيت.

ناگادار كړنه وه:-

لاى سوسى له كاتى گورپنې نه وه همزه كې ته نهايه وه همزه تری له گهل نيه
 وهك: (الَّذِي أَوْتُمِنَ) ده خویندنه وه به (الَّذِي يَتُمِنَ) ، له و كاته دا نه و پيته يائى ليړه دا
 د درده كه ویت: (الذي) نه و يائى نيه كه لا بردراوه له بارى نه وه ستاندا به هوى گه یشتنه دوو
 زه نه دار، بهلكو نه و پيته يائى گوردراره، وهروها له كاتى گورپنې همزه
 وهك: (الْهَدَى أَتَيْنَا) ده خویندنه وه به (الْهَدَى أَتَيْنَا) ، ليړه دا نه و ئه لیفه
 د درده بردریت نه و ئه لیفه نيه كه له وشه (الهدى) دا هيه چونكه نه و لا بردراوه له بارى
 نه وه ستاندا به هوى گه یشتنه دوو زه نه دار، بهلكو نه وه ئه لیفه گوردراره، هاویننه
 نه وه ش پویداوه (يَصْلَحُ أَتَيْنَا) كه ده خویندنه وه به (يَصْلَحُ وَتِنَا).

سوسی له گوړپینی وشه ی تایبته همزه ی زه نه دار جیاده کاته وه، وپیڼج بنچینه ی جیاکراوه هه یه:

♦ زه نه بپیته نیشانه ی جهزم، وله کاری رانه بردوو بیته دی که همزه ی زه نه دار بکه ویتته کو تای، نه وهش له شهش شوین هه یه بهم شیوه: { أَوْ نَسَاءَهَا⁽¹⁾، حَسَنَةً تَسُوهُمْ⁽²⁾، إِنْ نَشَأْ⁽³⁾، يَشَأْ⁽⁴⁾، وَيُهَيِّئْ⁽⁵⁾، أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ⁽⁶⁾ }.

♦ زه نه بپیته نیشانه ی دامه زرانندی کاری داخوای (فعل امر) نه وهش له: { يَكَادُمُ أَنْبِئُهُمْ⁽⁷⁾، نَبِّئَنَا⁽⁸⁾، نَبِيٍّ⁽⁹⁾، وَنَبِّئُهُمْ⁽¹⁰⁾، أَقْرَأْ⁽¹¹⁾، وَهَيِّئْ⁽¹²⁾، أَرْجِئْهُ⁽¹³⁾ }.

(1) به سړی هم وشه ده خویندنه وه له سوړه تی به قه پر، نایه تی 106، { مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا } به فته دارکردنی پیتی (ن) له فیعلی موزاریع و پیتی (س) و نهو همزه ی زه نه داره ی ده که ویتته دوا ی نه و.

(2) نهو وشه هاتووه له سوړه تی ثالی عیمړان، نایه تی 120، و سوړه تی ته و به، نایه تی 50.
(3) نهو وشه هاتووه له سوړه تی شوعه را، نایه تی 4، و سوړه تی سه به ء، نایه تی 9. و سوړه تی یاسین، نایه تی 43.

(4) نهو وشه له ده شوین هاتووه له قورئانی پیروژ وه: { إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ } سوړه تی نیساء،

نایه تی 133

- (5) نهو وشه هاتووه له سوړه تی که هف، نایه تی 16،
(6) نهو وشه هاتووه له سوړه تی نه جم، نایه تی 36،
(7) نهو وشه هاتووه له سوړه تی به قه پر، نایه تی 33،
(8) نهو وشه هاتووه له سوړه تی یوسف، نایه تی 36،
(9) نهو وشه هاتووه له سوړه تی حیجر، نایه تی 49،
(10) نهو وشه هاتووه له سوړه تی حیجر، نایه تی 51، و سوړه تی قه مېر، نایه تی 28،
(11) نهو وشه هاتووه له سوړه تی ئیسراء، نایه تی 14، و سوړه تی عه له ق، نایه تی 1-3،
(12) نهو وشه هاتووه له سوړه تی که هف، نایه تی 10،
(13) به سړی هم وشه ده خویندنه وه له سوړه تی شوعه را، نایه تی 36، { قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ } به

همزه ی زه نه دار پیش پیتی (ه)

- ◆ نه وهی هه مزه که ی ئاساتره له گوړینی وهک: { وَتُؤَيِّ إِلَيْكَ } سوپه تی
 نه حزاب، ئایه تی 51 و سوپه تی مه عارج ، ئایه تی 13: { أَلَّتِي تُؤَيِّهِ } چونکه
 نه گهر بیگوړین قورستر ده بیټ له هه مزه نه وهیش کوښونه وهی دوو پیته واوه
 له سه ریه کیکیان که سره هیه.
- ◆ گوړینی ده بیټه هو ی درچوون له شیوه زاریک بو شیوه زاریکی تری زمان وهک:
 وشه ی { مُؤَصَّدَةٌ } سوپه تی به له د، ئایه تی 20 و سوپه تی هومزه، ئایه تی 8،
 چونکه نه گهر بیگوړینه وه نه وه هاویننه په یدا دهکات له گهل وشه ی (أُصَدْتُ)
 نه وهی که هه مزه ی هیچ بنچینه یه کی نیه ، به لکو له وشه ی (أَصَدْتُ) وهرگیراوه.
- ◆ نه وهی گوړینی تی که لبوون په یدا دهکات له گهل وشه ی تر له روی ماناوه وهک:
 { أَثَّشًا وَرِئِيًا } سوپه تی مریهم، ئایه تی 74، چونکه نه گهر بیگوړینه وه
 ده بیټه واتای خواردنه وه (الشرب)

دهرباره‌ی وشه‌ی تاییه ت به م شیوه‌یه :

وشه‌ی { بَارِكُمْ } به‌یه‌که‌وه له سوږه‌تی به‌قه‌ره، ثایه‌تی 54 به‌شیوه‌یه‌ک هه‌مزه‌ی زه‌نده‌ار ده‌بیټ له بنچینه‌ی گټ‌رانه‌وه‌ی.

ئه‌وه‌ی له ږاږدوو باس کړا شاطبی کوټکړدو ته‌وه له‌م ږاږچه هونراوه :

217: تَسُوْ وَنَشَأُ سِتَّ وَعَشْرُ يَشَأُ وَمَعِ	يُهَيِّئُ وَنَسَاَهَا يُنَبِّأُ تَكْمَلَا
218: وَهَيِّئُ وَأَنْبِئْهُمْ وَنَبِّئْ بِأَرْبَعِ	وَأَرْجِئْ مَعًا وَاقْرَأْ ثَلَاثًا فَحَصَلَا
219: وَتُؤْوِي وَتُؤْوِيهِ أَخَفُ بِهِمْزِهِ	وَرِنْيَا بَتْرَكِ الْهَمْزِ يُشْبِهُ الْاِمْتِلَا
220: وَمُؤْصَدَةٌ أَوْصَدْتُ يُشْبِهُ كُلُّهُ	تَخَيَّرَهُ أَهْلُ الْأَدَاءِ مُعَلَّلَا
221: وَبَارِكُمْ بِالْهَمْزِ حَالِ سُكُونِهِ	وَقَالَ ابْنُ غَلْبُونٍ بَيَاءٌ تَبَدَّلَا

وشه کانی تایبته به به سړی دهرباره ی هه مزه ی تاک

1- به سړی وشه ی (هَأَنْتُمْ) له هه ر شوینک بیت له قورئانی پیروژ وهک له سوږه تی ئالی عیمړان له دوو شویندا هاتوو نه وانیش ئایه ته کانی 66 و 119، وله سوږه تی نیساء ئایه تی 109 وله سوږه تی موحه ممد ئایه تی 38 دا هاتوو بهم شیوه خویندونه وه:

ئاسان خویندنه وه ی هه مزه و خویندنه وه ی نه و ئلیفه ی ده که ویتته دوا ی پیتی (ه) بهم شیوه: ﴿ هَأَنْتُمْ ﴾، له گهل نه وه ی هه مزه ئاسان خویندنه وه ی بو کراوه، دریژکردنه وه لیړه دا ده چیتته بابته تی دریژکردنه وه ی پچراو، لای سوسی دریژکردنه وه ی دوو جووله دیاری ده کریت، ولای دووری دروسته دریژکردنه وه ی چوار یان دوو جووله، نه وه ش باری خویندنه وه یه تی - واتا دووری - به چوار جووله ی پچراو، دهرباره ی دریژکردنه وه ی دوو جووله ی پچراو ته نها دوو جووله دیاری ده کریت، دروست نیه لای نه و دریژکردنه وه ی چوار جووله بو ئلیف (هَأَنْتُمْ) له گهل دریژکردنه وه ی چوار چوله ی پچراو، تا بیه یز زیاد نه کریت به سهر به هیژدا.

2- به سړی وشه ی { لَا يَلْتَكُمُ } له سوږه تی حوچرات، ئایه تی 14 ده خوینیتته وه به هه مزه ی زه نه دار له دوا ی پیتی (ی) بهم شیوه: { لَا يَلْتَكُمُ }، دوری ده ی خوینیتته وه و سوسیش ده ی گوریت.

3- به سړی وشه ی { أَوْ نُنْسِهَا } له سوږه تی به قهړه، ئایه تی 106 ده خوینیتته وه به فته ته دارکردنی پیتی (ن) ی یه که م و پیتی (س) و هه مزه یه کی زه نه دار زیاد ده کات له دوا ی نه و، له گهل خویندنه وه ی بهم شیوه: (أَوْ نُنْسِهَا)، سوسی نایگوریت چونکه

جیاکراوته وه هر وهک له پیښ دا باس کړا.

4- به سړی وشه ی { تُرْجِی مَنْ تَشَاءُ } له سوږه تی نه حزاب، نایه تی 51 ده خوینیته وه

به زیاد کردنی همزه ی ضمه ممدار له دواى پیتی (ج) له بری پیتی (ی) بهم شیوه: (تُرْجِی)، سوسی نایگوړیت به هوى وه ستانی زه نه.

5- به سړی وشه ی { وَآخِرُونَ مُرْجُونَ لِمِ اللَّهِ } له سوږه تی ته و به، نایه تی 106

ده خوینیته وه به زیاد کردنی همزه ی ضمه ممدار له دواى پیتی (ج) له دواى نه و پیتی (و) ی دریژکراو بهم شیوه: (مُرْجُونَ).

6- به سړی وشه ی { يَاجُوجَ وَمَأْجُوجَ }، له سوږه تی که هف، نایه تی 96 و سوږه تی

نه نبیاء، نایه تی 96 ده خوینیته وه به گوړینی همزه به ئه لیف بهم شیوه: { يَاجُوجَ وَمَأْجُوجَ }.

7- به سړی وشه ی { زَكْرِيَّا } له هر شوینیك بیت ده خوینیته وه به همزه له دواى

ئه لیف له گه ل دریژکردنه وه ی لکاو وجو له دارکردنی به پیى شوینه که ی له ئیعرابدا بهم شیوه: (زَكْرِيَّا).

8- به سړی وشه ی (رَءُوفٌ) له هر شوینیك بیت ده خوینیته وه به لابر دنی پیتی (و) بی

دریژکردنه وه بهم شیوه: { رَءُوفٌ }.

9- به سړی وشه ی ﴿ اَلَّتَّى ﴾ له سوږه تی نه حزاب، نایه تی 4 و سوږه تی موجد له

نایه تی 2 و سوږه تی طه لاق نایه تی 4 به شیوه یه که خویندویه تیه وه که پیتی (ی) ی

لابردووه، نه و پیتته یاهه ی که له دواى همزه دا هاتووه، بهم شیوه: (اَلَّتَّى)، له پاشان

دوو خویندنه وه بۇ هه مزه که دروست دهیئت جیاوازیشی نیه له باری وهستان یان نه وهستان بیټ:

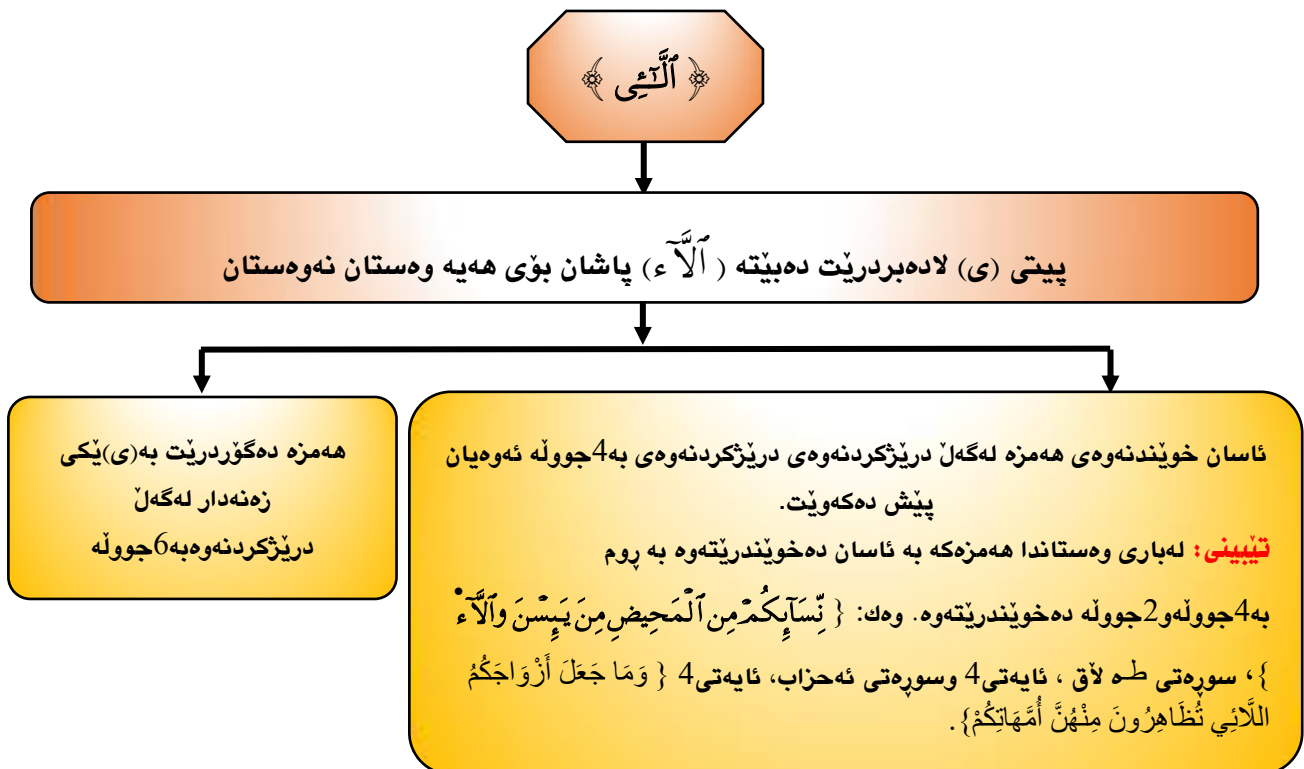
خویندنه وهی یه که م:

- ئاسان خویندنه وهی هه مزه له نیوان واتا (بین بین) نه وهشیان پییش ده که ویټ، نه و پیتته نه لیفه ی ده که ویټه پییش هه مزه که دوو شیوه ی بۇ هه یه:
- دریژکردنه وهی چوار جووله نه وهشیان پییش ده که ویټ.
 - دریژکردنه وهی دوو جووله.

خویندنه وهی دوو هم:

گوپینی هه مزه به پیتی (ی) زه نه دار له گهل دریژکردنه وهی شهش جووله له و نه لیفه ی ده که ویټه پییش هه مزه که ی به هو ی گه یشتنه دوو زه نه.

له باری نه وهستاندا ئاسان خویندنه وه بۇ هه مزه ده کریټ به روم له گهل دریژکردنه وهی چوار یان دوو جووله، هه روه که هه مزه ی ئاسانکراو ده که ویټه نیوان هه مزه و پیتی (ی)

10- به سړی همزه ده گوړیت به ئه لیف ئه ودهش له باری وهستان و نه وهستاندا له وشه ی:

{ مِنْسَاتُهُ } سوړه تی سه به ۶، ئایه تی 14 به م شیوه: (مِنْسَاتُهُ).

11- به سړی همزه ده گوړیت به پیتی (ی) فه تحه دار له سوړه تی مریه م، ئایه تی 19 به م

شیوه: { لِأَهَبَ } به م شیوه: (لِيَهَبَ).

12- به سړی همزه لاده بات له وشه ی (يُضْهِوْنَ) له سوړه تی ته و به، ئایه تی 30 { يُضْهِوْنَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ } ئه م وشه ده خوینیته وه به ضه ممه دارکردنی پیتی (ه) به بی همزه به م شیوه: { يُضْهِوْنَ }⁽¹⁾.

13- به سړی وشه ی { هُزُوا } له هر شوینیك بیټ، ده خوینیته وه به همزه ی پیتی (و)، به م شیوه: (هُزُواً).

14- به سړی وشه ی { كُفُوا } له سوړه تی ئی خلاص، ئایه تی 4 ده خوینیته وه به همزه ی پیتی (و) به م شیوه: (كُفُواً).

⁽¹⁾ پای جمهوی قارینه کان له سهر نه وه یه که وشه ی (يُضْهِوْنَ)، به بی همزه بخویند ریته وه، واتا پیتی (ه) ته نها .

ضه ممه ی له سهر بیټ، بنچینه ی ئه م وشه (ضاهی) یه، به لام پیتی ئه لیف گواستراوته وه بو پیتی (ی) و دواتر لابر دراوه له پیئاو پیتی (و) وا پیده چیټ که ئه ودهش خویندنه وه یه ک بیټ له وشه ی (ضاهی) ئه م وشه یه ورنه گیراوه له وته ی عه ره بیدا که ده لین (امراه ضه یاء) چونکه پیتی (ی) ئه که بنچینه ی خویه تی و پیتی همزه کهش زیاده یه، وناکریټ پیتی (ی) زیاده بیټ چونکه له پرسته که دا وشه ی (فعیل) ی فه تحه داری فائی تیډا نیه. (عبدالله ی عه که بری، إملاء ما مَنَّ به الرحمن من وجوه الإعراب والقراءات، (بهیروت، دار الکتب العلمیه، بهرگی 2، 1389 ک) لاپه ره 14).

15- به سړی وشه ی (بَادِی) له سوړه تی هوډ، نایه تی 27 ده خوینیتته وه به همزه ی

فه تحه دار له بری پیتی (ی) بهم شیوه: { بَادِی }.

تیبینی:

پیشه وا به سړی همزه ی پرسیاری لاده بات له وشه ی: { أَتَّخَذْنَهُمْ سِحْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ } له سوړه تی صاد، نایه تی 63 بهم شیوه: [أَتَّخَذْنَهُمْ سِحْرِيًّا أَمْ]،

له سهره تادا به همزه ی لکاو ی که سهر دار ده ستپیډه کات ، ئه وه یان تاکه شوینه که لابر دنی تیډا کراوه لهو حهوت شوینه ی که همزه ی پرسیاری تیډا دروست بووه له سهر همزه ی لکاو.

راهینان:

له سهر گریمانه ی خویندنه وه ی ئه و نایه ته ی داهاتوو له سهر یه که نه فهس، ئه م نایه ته دهر ده چیټ لای پیشه وا به سړی به پیی یاسای گشتی له شوین که و ته ی دهر چوونی زانستی قیراناتدا: { فَلَمَّا قُضِيَنا عَلَيْهِ الْمَوْتُ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتَهُ } سوړه تی سه به ء، نایه تی 14.

بابه تی

دوو هه مزه له یه ک وشه دا

نه گهر دوو هه مزه له یه ک وشه دا کوښته وه، هه مزه یی که م ده بیته هه مزه یی پرسیاری ، وپیویسته به رده وام فته دار بیته، نه م جوړه هه مزه ده خویند ریته وه له لای گشت قورائنه کان، وهه مزه یی دوو م حه پره که یه ک وهرده گریته : ضه ممه یان فته یان که سره.

مه زه بی پی شه وا به سړی دهر باره یی هه مزه یی دوو م، بریتیه له ئاسان خویندنه وه یی هه مزه یی دوو م، واتا (تسهیل) له گهل ئیدخال کردنی ئه لیف له نیوانیان که فته دار بیته یان که سره دار وخویندنه وه یی تری نی یه، نه گهر ضه ممه دار بیته به ئیدخال ده خویند ریته وه، ئیدخالیش پیش ده که ویت له هه مزه یی ضه ممه دار.

واتای ئیدخال: مه به ست له ئیدخال، جیگیر کردنی له نیوان دوو هه مزه یی پیکه وه لکاو - دریژده کریته وه به نه دازه یی دوو جووله - دهر برین به هه مزه به ته حقیق له دواى نه وه ئه لیف ئینجا هه مزه یی ئاسانکراو.

که واتا نه گهر هه مزه یی دوو م فته دار بوو - واتا هه ردو پیته هه مزه که فته یان له سهر بوو - وهک: [اَنْذَرْتَهُمْ، اَلِدْ] نه وه له م کاته دا هه مزه یی دوو م ئاسان ده خویند ریته وه له نیوان هه مزو ئه لیف دا له گهل ئیدخال، به م شیوه یه: [اَنْذَرْتَهُمْ، اَلِدْ].

نه گهر هه مزه یی دوو م که سهر دار بوو وهک: [اَبْنًا، اَبْفَكًا] نه وه هه مزه یی دوو م ئاسان ده خویند ریته وه له نیوان هه مزو پیتی (ی) له گهل ئیدخال.

نه گهر هه مزه یی دوو م ضه ممه دار بو، وهک: ﴿ قُلْ اَوْفَبْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ﴾ له سوږه تی ئالی عیمړان، ثایه تی 15، و سوږه تی ص، ثایه تی 8، ﴿ اَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ

بَيْنَا ۞ وسوړه تی قه مېر، نایه تی 25، ﴿أُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا﴾ ۞ نه مه ش تهنه له سى شوینده هیه له قورئانی پیروزو شوینی چواره می نیه، هه مزه ی دوو هم ئاسان ده خویندنه وه به شیوه یه که خویندنه وه که له نیوان هه مزو پیتی (و) بیت له گهل ئیدخال و ئیدخال نه کردنی به لام ئیدخال پیش ده که ویت.

ئیدخال قه ده غه ده کریت له نیوان دوو هه مزه له م وشانه ی خواره وه

◀ لای به سړی ئیدخال ریگاپینه دراوه له م وشانه دا: { ءَالْنِ، ءَالْذَّكَرَيْنِ، ءَاللهُ } جیاوازیشی نیه به ئاسان بخویندنیته وه یان گوړینی بو بکریت.

◀ لای به سړی ئیدخال قه ده غه یه له وشه ی (السحر) له سوړه تی یونس، نایه تی 81 { مَا جِئْتُمْ بِهِ ءَالْسِحْرِ إِنَّ اللَّهَ سَبَّطُلُهُ } چونکه به سړی هه مزه ی ئیستیفهام ده خات سهر نه م وشه به م شیوه یه: { ءَالْسِحْرِ }، به مه ش هه مزه ی ئیستیفهام ده که ویته پیش هه مزه ی لکاو، لیړه دا دوو شیوه خویندنه وه ی بو دروست ده بیت:

یه که میان: گوړین نه وه یان پیش ده که ویت، **یان** ئاسان خویندنه وه بی ئیدخال، به م شیوه ش ده که ویته ژیر باری بریاردان له سهری به هه مزه ی لکاو وه که نه م وشانه: (ءَالْذَّكَرَيْنِ، ءَالْنِ، ءَاللهُ)، دریزکردنه وه ی دروستی نه لکاویش در ده که ویت.

◀ لای به سړی ئیدخال ریگاپینه دراوه له وشه ی { أَيْمَّةٌ ⁽¹⁾ } له پینج شوینده که ی خوی،

(1) شیوه ی گوړین وهرناگیریت، صه فاقسی له پرتو وکه که ی به ناوی (غیث النفع) له وه لامدانه وه ی جارالله زمه خشهری ده فهرمویت: درباری به کارهینانی پیتی (ی) به خویندنه وه داناندریت، ودروستیش نیه دابندریت، نه وه ی به خویندنه وه ش نه ژمار بکات نه وه ئاوازدانه ریکی له ریگه

به شیوه یه که همزه ی دوو هم به ئاسان ده خویند ریته وه بی ئیدخال بهم شیوه:
{ اَمَّةٌ }.

لای به سړی ئیدخال قه دهغه یه له وشه ی (ءَامَنْتُمْ) له سوږه تی نه عراف، ئایه تی 123،
وسوږه تی طه، ئایه تی 71، { قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ } و سوږه تی
شوعه را، ئایه تی 49، { قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ } چونکه بنچینه ی نه و
و شه بهم شیوه یه: (اَآمَنْتُمْ) به بوونی سی همزه، یه که م و دوو می فته داره سییهم
زده داره گوږدراوه به ئلیف ئویش ده بیته فائی وشه.

به سړی همزه ی یه که م ده خویند ریته وه و همزه ی دوو هم ئاسان ده کات و همزه ی
سییهم ده گوږت بهم شیوه یه: { ءَامَنْتُمْ }، به لام قه دهغه کراو ده بیته - هر وه
له رابردو.

باس کرا - پیته ئلیفی ده چیه سهر هوکاره که شی ئه وه یه تا وشه که نه بیته چوار
ئلیفی، یه که میان پرسپاری دوو میان ئلیفی جیا که ره وه سییهم میان همزه ی
پچراو، چواره میان گوږدراوه له همزه بو زده دار، ئه وش ده بیته زیاده پوی له
دریژکرده وه و درچوون له زمانی عه پهب.

درچووه، ئین جه زه ری له بهر په رچدانه وه یدا ده فهرمویت: ئه وه زیده پویه له لایه ن ئه وه وه گو تراوه
راستیه که ی دروسته هر سی شیوه خویندنه وه ی بو بکریته مه به ستمان پی خویندنه وه له نیوان
و پیته ی ته واو له لای عه په به کاند گپړانه وه که ش به راست و دروست داده ند ریته هر وه
باسمان کرد له رابردودا بو هر شیوه خویندنه وه یه که له زمانی عه په بییدا ودرده گریته خوا له
همه موومان زاناره. بږوانه: موحه ممدی کوپی موحه ممدی کوپی جه زه ری، له بلاو کراوه کانی
قیرائاتی عه شپره، لیکولینه وه ی/ علی کوپی موحه ممدی ضباع، (له ولاتی قاهره، چاپه مهنی
تجاریه ی گه وره بهرگی 1، سالی چ 1427 ی کوچی لا 380.

◀ لای به سړی ئیدخال قه ده غه یه له وشه ی (ءَالِهْتُنَا) له سوږه تی زو خروف،
 نایه تی 58، { وَقَالُوا ءَالِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَ } له م وشه دا سی همزه کو بویته وه،
 یه که م پرسپاریه، دووهم فته حه داره، سییه م زه نه داره گوږدراوه به ئه لیف ئه ویش
 فائی فیعلی وشه یه، ئه مه وه کو وشه ی پیښووه له پوی حوکمدان له سه ری، که
 ئه ویش به سړی ده خوینیته وه به م شیوه یه: { ءَالِهَتُنَا }
 ﴿وَقَالُوا ءَالِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَ﴾.

ناگادار کړدنه وه:

پیښه وا به سړی همزه ی پرسپاری زیاد ده کات له گهل ئیدخال و ئاسان
 خویندنه وه ی همزه ی دووهم، له م وشانه ی خواره وه:

◀ وشه ی { اِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الرَّجَالَ شَهْوَةً } له سوږه تی ئه عرف، نایه تی 81، به م شیوه:
 { اِنَّكُمْ }.

◀ وشه ی { قَالُوا اِنَّ لَنَا لَأَجْرًا } له سوږه تی ئه عرف، نایه تی 113، به م شیوه:
 { اَاٰنَّ }.

◀ وشه ی { وَلَوْ طَا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الْفَلْحِشَةَ } له سوږه تی
 عه نکه بووت، نایه تی 28، به م شیوه یه: { اِنَّكُمْ }.

بابه تی پرسیاری دووباره

پرسیاری دووباره له قورئانی پیروژ له یازده شویڼدا هاتووه، له نو سورهدا بهم شیوهی خواره ویه:

1- سورهدی په عد، نایه تی 5: ﴿وَإِنْ تَعَجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا أَعْنَا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ﴾ به سړی ده خویندنه وه به: { وَإِنْ تَعَجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا أَعْنَا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ }.

2- سورهدی نيسراء، نایه تی 49:

﴿وَقَالُوا أَءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَرَفْتًا أَعْنَا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا﴾.

3- سورهدی نيسراء، نایه تی 98: ﴿وَقَالُوا أَءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَرَفْتًا أَعْنَا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا﴾.

4- سورهدی مؤمنون: نایه تی 82: ﴿قَالُوا أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَعْنَا لَمَبْعُوثُونَ﴾.

به سړی پیتی (م) ی له وشه ی (متنا)، به ضه ممه داری خویندو ته وه.

5- سورهدی نه مل، نایه تی 67: ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا وَعَابًا أَؤْنَا أَيْنَا لَمُخْرَجُونَ﴾.

6- سورهدی عه نکه بوت، نایه تی 28 و 29: ﴿وَلَوْطَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنِّي أَنَا لَمُخْرَجُونَ﴾.

مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ أَيْنَكُمْ لَمُخْرَجُونَ ﴿٢٩﴾

{ وَلَوْطَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنِّي أَنَا لَمُخْرَجُونَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

أَيْنَكُمْ لَمُخْرَجُونَ ﴿٢٩﴾ }

به سړی ده خویندنه وه بهم شیوه یه:

﴿وَلَوْطَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنِّي أَنَا لَمُخْرَجُونَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

أَيْنَكُمْ لَمُخْرَجُونَ ﴿٢٩﴾ هتمزة لای سوسی زه نه داره.

- 7- سوره تی سه جده، نایه تی 10: ﴿وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ﴾
- 8- سوره تی صافات، نایه تی 16: ﴿أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ﴾ به سړی پیتی میم له وشه ی (متنا) به ضمه داری خویندوته وه.
- 9- سوره تی صافات، نایه تی 53: ﴿أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ﴾ به سړی پیتی (م) له وشه ی (متنا). به ضمه داری خویندوته وه.
- 10- سوره تی واقیعه، نایه تی 47: ﴿أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ﴾ به سړی پیتی (م) له وشه ی (متنا) به ضمه داری خویندوته وه.
- 11- سوره تی نازیعات، نایه تی 10 و 11: ﴿يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَفَرَةِ ۖ أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا تَخْرَجَ﴾.

مه زه به ی به سړی ده رباره ی پرسپاری دووباره

به سړی هه مزه ی پرسپاری ده خوینیته وه له وشه ی یه که م و دووهم له گشت نه و شوینانه ی رابردو که باس کران، نه وه ش ناشارد ریته وه که بنچینه ی وشه که نه وه یه هه مزه ی دووهم ناسایی بخویند ریته وه له گهل ئیدخال.

بابه تی دوو هه مزه له یه ک وشدا

پیناسه:

مه به ست له دوو هه مزه واتا دوو هه مزه ی پچراوی لیك نزيك له باری نه وه ستاندا كه
پوده دات له دوو وشه ، به شیوه یه كه مزه ی یه كه م ده كه ویته كوتایي وشه ی یه كه م و
هه مزه ی دوو م ده كه ویته سهره تای وشه ی دوو م.

گوتمان له باری نه وه ستاندا:

چونكه له باری وه ستاندا نابیته دوو هه مزه ی لیك نزيك، چونكه وه ستان له سهر
هه مزه ی یه كه م مه رجی پيك گه یشتنیانی لبردووه.
ئوهش دوو جوړی هه یه:
یه كه م: دوو هه مزه ی هاویننه له جووله. **دووه م:** دوو هه مزه ی لیك جیا له جووله.

1- دوو هه مزه ی یه كسان له جووله

دوو هه مزه ی یه كسان له جووله یان فه ته دارن وهك: ﴿جَاءَ أَمْرُنَا، جَاءَ أَحَدٌ، جَاءَ
أَجْلُهُمْ، تَلَقَّاءَ أَصْحَابِ﴾، یان كه سره دارن وهك: ﴿فِي السَّمَاءِ إِلَهُ، هَوَّلَاءِ إِن، النَّسَاءِ إِلَّا،
وَرَاءِ إِسْحَاقَ﴾، یان ضه ممه دارن وهك: ﴿أُولَئِكَ أُولَئِكَ﴾ سوره تی نه حقاف، نایه تی 32
شوینی سییه می نیه له قورئانی پیروژ.

به سړی هه مزه ی یه كه می لبردووه و هه مزه ی دوو همیشه ده خوینیته وه، وه بوی هه یه
له پیتی دریژكردنه وه ی پیشوو بۆ هه مزه ی یه كه م دریژكردنه وه ی دوو جووله ئوه یان
پیش ده كه ویته و چوار جووله له دواي نه مه خویندنه وه ی سوسی بی خویندنه وه ی تر،
وله خویندنه وه ی دووری نه گهر خویندنه وه ی بۆ كرد به دوو جووله ی نه لكاو، به لام
نه گهر بۆ خویندنه وه ی دووری دریژكردنه وه ی چوار جووله ی نه لكاو نه نجام درا نه وه

نۀندازهی دریژکردنه وه لیږدها تۀنها چوار جوولۀیه دوو جوولۀهی بو نیه بهم شیوه: { جَا أَمْرُنَا، فِي السَّمَاءِ إِلَهُ، أُولَيَا أَوْلَتِكَ }.

پاهینان:

له سهر گریمانه ی نۀم نایه ته ی داهاتوو له سهر دوو به ش:

یه کهم: وهستان له سهر [وأهلك]، **دووهم** دهستیځکړدن له وشه ی [وأهلك]، له گهل تیښینی دریژکردنه وه ی نه لکاو له یه که می نایه ته که وههروها دریژکردنه وه ی گه وره له کو تایی، نۀم نایه ته دهرچووه بو پی شهوا به سړی به پیی یاسای گشتی شوین که وته له دهرچوونی زانستی قیراناتدا: { حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ وَمَا ءَامَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ } { سوږه تی هو د ، نایه تی 40.

2- دوو هه مزه ی جیواز له جوولۀ

له کاتی کوږوونه وه ی دوو هه مزه له دوو وشه دا، هه مزه ی یه کهم یان فه تچه داره یان که سره داره یان ضه ممه داره، وهه مزه ی دووهم یش به هه مان شیوه یان فه تچه یان که سره یان ضه ممه ی وهرگرتووه.

کو ی نۀم شیوانه ی باس کران ده بیته نو خویندنه وه، سییان له م نو یه هه مزه کان هه ردوکیان یه کسانن له شیوه ی جوولۀدا، تۀنها شه ش وینه له نو وینه که ده مینیته وه، سییان له م نو وینه یه له وانه کانی رابردو باس کران.

سه بارهت بهم شهش وینهی که ماوه تهوه، پینجیان له قورئانی پیروژ باس کراون، به لām شهشه میان له قورئاندا نه هاتووه، ئه ویش بریتیه له وهی ئه گهر هه مزهی یه کهم که سره دار بوو وهه مزهی دووهم ضه ممه دار بوو.

ئه وهی له قورئانی پیروژ باس کراوه بهم شیویه :

هه مزهی یه کهم فهتعه داره، وهه مزهی دووهم ضه ممه دار یان که سره داره، وهه مزهی یه کهم ضه ممهی له سه ره یان که سه ره، وهه مزهی دووهم فهتعه ی وهرگرتووه. وینهی پینجهم بریتیه له وهی هه مزهی یه کهم ضه ممه داره هه مزهی دووهم که سه ردار، سه بارهت به وینهی شهشه بریتیه له وهی هه مزهی یه کهم که سه رداره هه مزهی دووهم ضه ممه داره، به لām ئه م وینهیان نه هاتووه له قورئانی پیروژ. ئه م پینج وینه دابهش ده بیئت بو سی کۆمه له: کۆمه لهی یه کهم دوو خویندنه وهی تیدایه. کۆمه لهی دووهم به هه مان شیوهی کۆمه لهی یه کهم دوو وینهی تیدایه. کۆمه لهی سییه م ته نها یه ک خویندنه وه له خو ده گریت.

ده باره ی کۆمه لهی یه کهم که دوو خویندنه وه له خو ده گریت بهم شیویه :

هه مزهی یه کهم فهتعه داره وهه مزهی دووهم ییش که سه رداره یان ضه ممه دار.

ده باره ی کۆمه لهی دووهم ئه م دوو خویندنه وه که له خو ده گریت بهم شیویه :

هه مزهی یه کهم ضه ممه داره یان که سه رداره، وهه مزهی دووهم فهتعه داره.

ده باره ی کۆمه لهی سییه م که ته نها یه ک خویندنه وه له خو ده گریت ئه ویش بریتیه له وهی که هه مزهی یه کهم ضه ممه داره وهه مزهی دووهم ییش که سه ردار.

مه زه بهی به سړی دهر باره دی بوونی دوو هه مزه دی له یه کتر جیاواز له جووله له دوو وشه دا

1. نه گهر کوبویه وه دوو هه مزه دی له یه کتر جیا له جووله دا له دوو وشه، به شیویه که هه مزه دی یه کهم فته دار بوو، وهه مزه دی دووهم که سره دار بوو یان ضه ممه دار، نه وه به سړی هه مزه دی دووهم ناسان ده کات (تسهیل). نمونه ی هه مزه دی یه کهم فته دارو هه مزه دی دووهمیش که سره دار بیټ نه و شاننه: [تَفْحَاءَ إِلَى ، نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ]، نمونه ی هه مزه دی یه کهم فته دارو هه مزه دی دووهمیش ضه ممه دار بیټ ته نها له سوږه تی مؤنون، نایه تی 44: [جَاءَ أُمَّةٌ]. نمونه ی دووهم نه هاتووه له قورئانی پیروژ.

2. نه گهر هه مزه دی یه کهم ضه ممه دار یان که سره دار بوو وهه مزه دی دووهم فته دار بوو، به سړی هه مزه دی دووهم ده گوریت به پیتیکی هاوشیوهی جووله ی هه مزه دی یه کهم، وهک: ﴿ سُوءٌ أَعْمَلِهِمْ ﴾، ﴿ الْمَلَأَ أَفْتُونِي ﴾، ﴿ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا ﴾، ﴿ هَؤُلَاءِ أَهْدَى ﴾، ﴿ مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا ﴾، بهم شیوه ده خویندریته وه: [سُوءٌ وَعَمَلِهِمْ، الْمَلَأَ وَفْتُونِي، وَالْبَغْضَاءُ وَبَدًا، هَؤُلَاءِ يَهْدِي، مِنَ الْمَاءِ يَوْمِ مِمَّا].

3. نه گهر هه مزه دی یه کهم ضه ممه دار بوو هه مزه دی دووهم که سره دار بوو، به سړی بو هه مزه دی دووهم دوو شیوهی داناوه:

أ- گوړپنی هه مزه دی دووهم به پیتی (و) ته واوی که سره دار.

ب- ناسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم نه وهی که ده که ویتنه نیوان هه مزه دی یه کهم و پیتی (ی)، نمونه کان: ﴿ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ، وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا، يَشَاءُ إِلَى ﴾، بهم شیویه ده خویندریته وه: ﴿ الْفُقَرَاءُ إِلَى ﴾ یان ﴿ الْفُقَرَاءُ أُولَى ﴾، ﴿ السُّوءَ أَنْ ﴾ یان ﴿ السُّوءَ أَثْنٌ ﴾، ﴿ يَشَاءُ إِلَى ﴾ یان ﴿ يَشَاءُ أُولَى ﴾.

پرسیار:

جیاوازی نیوان گۆرین و ئاسان خویندنه وه (وهك نمونه ی له برځه ی رابردو باس کرا) جیاوازیه که بریتیه له وه ی له گۆریندا جهخت دهکریته سهر شوینی دهرچوونی خودی پیتهکه، بۆ نمونه له نمونه ی رابردو جهخت کرایه وه سهر پییتی (و) به لām له ئاسان خویندنه وه پālله په ستۆ دهکهوینته سهر دهرچه ی نزيك له وه همزه ی دهکهوینته گهرو ، چونکه دهرچه یه کی لاوهکیه.

لیږده ئه یمن سوید پارچه هونراوه یه کی هیه له سهر مه زه بی وهرش دهرباره ی بوونی دوو همزه به جوولای جیاوازی له دوو وشه، به کورتی دهفهرمویت:

فتح الأولى سهل فتح الاخرى أبدل
غير فتح سهل وكذلك أبدل

بابه تی گواستنه وه ی جوولہ ی هه مزه بو زه نه دارکردنی پیش خو ی

گواستنه وه له زمانى عه پريدا: به مانای گواستنه وه و گورینی شتيك له شوينی خو ی ديټ.

گواستنه وه له زار او ده دا: بريتيه له گواستنه وه ی جوولہ ی هه مزه ی چپراو بو هه مزه يه کی زه نه دار ی پیش خو ی ، له گهل لابردنی پيټه هه مزه که له بهر سوک کردن، نه ودهش به کار هاتووه له زمانى هه ندي عه پرب دا.

به شيوه يه کی گشتی به سړی له بابته تی گواستنه وه، يه ک وشه ی هه يه نه ویش وشه ی: (الأولى) له سوږه تی نه جم ، نايه تی 50: { عَادَا الْأُولَى }

پيشه وا به سړی نه و وشه يه ده خویندنه وه به تيکه له کيشانی ته نوین له وشه ی (عاداً) له پيټی (ل) له وشه ی (الأولى)، به شيوه يه کی جوولہ ی گواستنه وه ی تيپه پاندووه، - ئاوا نيشان دراوه که جوولہ ی بنچينه ی خو يه تی - (1).

پوخته:

ته نوینی وه شه ی (عاداً) و نه و پيټه (ل) دواى نه و جوولہ دار کراوه به ضمه مه به هو ی گواستنه وه ی - يه که م - ليړه دا تيکه له کيشان کراوه به پي ی ياسای گشتی له نه حکامی نونی ساکينه و ته نوین، به لام نه گهر له کاتی ده ستيپکردن به و بيټ نه وه سي شيوه خویندنه وه ی بو هه يه:

جيگير کردنی دوو هه مزه « نه وانیش هه مزه ی لکاو نه لکاو » - وه ک حه فص - (الأولى) نه و ه يان پیش ده که ويټ له جي به جي کردن، يان ده ستيپکردن به هه مزه ی فه ته دار (الأولى)، يان ده ستيپکردن به پيټی (ل) له دواى بيټ پيټی (و) ی زه نه دار ی

(1) و ا تا پيټی (ن) ی گه پاندو ته وه بو زه نه له بری که سره ی پيټی (ن) له گه يشته دوو زه نه (دوا تر هه لسو که و تی له گهل کراوه به شيوه په ياکراو (عارن) نه ویش جوولہ ی پيټی (ل)

دریژکراو (لوی)، که مکردنه وهش دهرده که ویت له هر سی شیوه خویندنه وهی لای به سږی، چونکه له وشه ده گمه نه کائن لای پیشه واه به سږی هر وهک له مه وودوا باسی ده که ین.

بابه تی تیکه له کیشان

نیدغام له زمانې عه رېبیدا: به کار دیت بۆ تیکه له کیش کردنی شتیک له شتیکی تر.

نیدغام له زار او ده: واتا تیکه له کیش کردنی پیتی له پیتی تر به شیوه یه که هه ردوو پیت به پیتی توندی شه دده دار ده خویند ریت وه له ره گه زی پیتی دووهم، نه ودهش ده کړیت به دوو بهش: بچوک و گه وره.

مه به ست له خویندنې نه م بابته، شاره زابوونه له وهی تیکه له کیش ده کړیت و نه وهی تیکه له کیش ناکړیت، گه یشتنه دوو پیت به یه که و کو بونه وهیان ده کړیت به سی بهش:

✓ **یه که م:** پیک گه یشتنیان له وشه و نویندا، به شیوه یه که چپران نه که ویتته نیوانیان وهک پیک گه یشتنی دوو پیتی (د) له ﴿وَقَدْ دَخَلُوا﴾.

✓ **دووهم:** پیک گه یشتنیان ته نها له نویندا، وهک: ﴿إِنَّهُ هُوَ﴾، لیږدها چپران له نیوانیاندا پرویداوه.

✓ **سییه م:** پیک گه یشتنیان ته نها له گوتن و خویندنه ودها، وهک: ﴿أَنَا نَذِيرٌ﴾ ﴿طَسَمَ﴾.

ياسايه کی گشتی گرنګ

هەر کاتیڅ دوو پیت به یه کتر بگن، نهو دوو پیته یان شوینی دەرچوونیان یه کسانه یان جیاوازه⁽¹⁾.

❖ نه گهر شوینی دەرچوونیان له یه کتر جیاوازیو (مه خره جیان یه کسان نه بوو) نه وکات به له یه کتر دوو نه ژمارده کریڼ، ته نها پیتی (غ) و (خ) نه بیټ کاتیڅ ده گن به پیتی (ق) و (ک) هه رکاتیڅ پیتی (غ) وهه رکاتیڅ پیتی (خ) به یه ک گه یشتن له گهل پیتی (ق) یان (ک) نهو دوو پیتانه ده بنه له یه کتر نزیك و پیان ناگوتریټ پیته لیك دووره کان، ونکه هه رچه نده شوینی دەرچوونیان له یه کتر جیا به به لام دەرچوونیان له یه کتر نزیکه. پیتی (غ) و (خ) دەرچوونیان ده که ویته نزیکترین شوینی گهرو، نهو شویننه ی که له دواى نهو زمان ده ست پی ده کات.

هه روا پیتی (ق) و (ک) شوینی دەرچوونیان ده که ویته دوورترین شوینی زمان که له دواى نهو نزیکترین شوینی گهرو دیټ. که واتا شوینی دەرچوونی هه موو نهو پیتانه ی باس کران له یه کتر نزیکن، له بهر نه هه وکارانه ده رکوت که پیتی (غ) له گهل (ق) یان (ک) له یه کتر نزیکن، وبه هه مان شیوه پیتی (خ) له گهل (ق) یان (ک) له یه کتر نزیکن.

❖ نه گهر پیته کان له یه ک نه ندام بوون (واته له یه ک ئاست و شیوه دابوون و هه مان دهرپرینیان هه بوو)، له و کاته دا ده بن به دوو به ش: یان شوینی دەرچوونیان له یه کتر نزیکه. یان شوینی دەرچوونیان له یه کتر دووره.

نه گهر شوینی دەرچوونیان له یه کتر نزیك بوو، وهیچ دابران و پچران پوونه دات له نیوان هه ردوو پیته که له یه کتر نزیکن، نهو دوو پیته به له یه کتر نزیك سهیر ده کریڼ.

⁽¹⁾ مه حمود خلیل حوصه ری، په رتووکى نه حکامى قورئانى پیروڼ، (مه که که ی پیروڼ، نوسینگه ی مه که که - دار به شائری ئیسلامی، چاپی 4، سالی 1999 ی زاینی، به ده ست کارییه وه.

له م قسانه ی رابردو و او د درده که ویت نه گهر دوو پیت شوینی درچوونیان له یه کتر جیابوو، به شیوه یه هه ر یه کیکیان له شوینیک درده چوو، (پچران و دابران له نیوانیاندا هه بوو) به دوو پیتی له یه کتر دوو سهرده کریڼ.

بو مان پروون بویه وه که نیوان پیته کانی گهرو (حروف الحلق) که ژماره یان شهش پیت له گهل هه ژده پیته که ی زمان، دوریه که هیه (شهش پیته کانی گهرو دووون له هه ژده پیته کانی زمان) چونکه پیته کانی گهرو له شوینیک درده چیټ و پیته کانی زمانیش له شوینیکی تر.

ته نها پیته کانی (غ) له گهل (ق) و (ک) و پیتی (خ) له گهل پیتی (ک) نه بیټ، نه وانه جیاده کریڼه وه له م حوکه می که له سهر پیته کانی گهرو و پیته کانی زمان دا هه بوو.

❖ له نیوان پیته کانی گهرو و پیته کانی لیو دوریه که هیه، چونکه هه ر یه که له وان شوینی درچوونیان له یه کتر جیواوژه، وله کاتی دربریندا جیاکاریه که ده که ویت نه نیوانه کانیان.

❖ له نیوان پیته کانی زمان و پیته کانی لیو دوری هیه، چونکه شوینی درچوونیان له یه کتر جیایه، ته نها پیتی (م) له گهل (ن) نه بیټ لیکچوونیکیان هیه له نزی که بونه وه.

پیتی (ن) له گهل (و) نزی که بونه وه یه کیان هیه له یه کتر له شیوه ی دربریندا.

پیتی (ی) له ین له گهل (و) نزی که بونه وه یه که هیه له نیوانیاندا له دربریندا.

❖ له نیوان پیته کانی گهرو پیتی که له گهل پیتی کی تر نزی که بوون و دورکه وتنه وه هیه. نه م دوو پیته ی که شوینی درچوونیان ده که ویت نه دوو ترین به شی گهرو که نه وانیش پیتی (۶) و (ه) له گهل نه و پیتانه ی شوینی درچوونیان ده که ویت نه ناوه راستی گهرو نه وانیش پیتی (ع) (ح) لی که نزی که بوونه وه یه که هیه له نیوانیاندا، نه م دوو پیته ش له گهل نه و پیتانه ی که درچوونیان ده که ویت نه نزی کترن شوینی گهرو وه که: پیتی (غ) و (خ) دوریه که هیه.

پيته کانی ناوه پاست وهک پیتی (ع) و (ح) نیوان نهو دوو پيته و پيته کانی دهک و يته دوری گهرو و پیتی نزيکترن شوینی گهروو نزيکايه تيهک ههيه.

❖ له نیوان پيته کانی زمان ههنديکیان له گهل ههنديکی تر نزيک و دوری ههيه. نهو دوو پيتهی دهک و نه دورترين شوینی زمان، وهک پيته کانی (ق) و (ک) له نیوان نهو دوو پيته و پيته کانی ناوه پاستی زمان وهک پیتی (ج) و (ش) و (ی) و پیتی سهره زمان وهک پیتی (ض) و (ل) نزيکايه تيهک ههيه، نهو پیتانه له گهل پيته کانی لیواری زمان که بریتين له: (ن ، ر ، ط ، د ، ت ، ص ، س ، ز ، ظ ، ذ ، ث) دوريهک ههيه.

نهم پیتانهی باس کران پيته کانی پيشه وهی زمان (الذقية) پيته کانی سهره وهی زمان (الطعية) و پيته کانی سهره تای پيشه وهی زمان (الأسلية) و پيته کانی لیو (الشفوية) و (پيته کانی نزيک له پودو).

❖ له نیوان پيته کانی ناوه پاست و سهر زمان و لیو ارهکان، نزيکايه تيهک ههيه. له نیوان پيته کانی سهره زمان و لیو ارهکاندا نزيکايه تيهک ههيه، وله نیوان پیتی (ف) له گهل پيته کانی لیو وهک: (ی) و (م) نزيکايه تيهک ههيه، وله نیوان پيته کانی لیو ههنديکیان له گهل ههنديکی تریان نزيک بوونه وهيهک له شوینی دهرچونيان ههيه.

روونکړدنه وه

1- پوون و ئاشکرایه که هر یه که له پیته کانی (ه) و (ه) درچوونیان ده که ویتته دوورتین شوینی گهرو، ئهم دووانه به یه که په گهن ده خویندیرینه وه (شوینی درچوونیان یه که و له شکل و شیوه دا له یه کتر جیان).

پیته کانی (ع) و (ح) له ناوه پراستی گهرو درده چن، ئهم دوو پیته ش یه که په گهن. وپیتی (غ) و (خ) له نزیکتین شوینی گهرو درده چن ئه وانه ش به هه مان شیوه ی ئه و پیتانه ی باس کران یه که په گهن.

2- پیته کانی دوو هر یه که له پیتی (ه) و (ه) بهرام بهر پیته کانی ناوه پراست (ع) و (ح) له یه کتر نزیکن، و بهرام بهر پیته کانی نزیکتین گهرو (غ) و (خ) له یه کتر دوورن، چونکه پیته ناوه پراسته کان له یه کتریان جیا ده کاته وه (که واتا پیته کانی ناوه پراست ده که ویتته نیوان نزیکتین و دوورتین پیته کانی گهرو، به هو ی ئهمه پیتی نزیکتین و دوورتین نزمه کان له یه کتر دوو ده خاته وه).

3- پیته کانی ناوه پراستی گهرو (ع ، ح) له گهل پیته کانی دوورتین و نزیکتین نزیکایه تیه کیان هه یه.

4- پیتی (غ) له گهل پیتی (ق) و (ک) له یه کتر نزیکن. پیتی (خ) له گهل (ق) و (ک) به هه مان شیوه له یه کتر نزیکن، چونکه پیتی (غ) و (خ) هر چه نده له نزیکتین شوینی گهرو درده چن، به لام کاتی که نزیکیکی به هیژ هه یه له نیوان ئه وان و پیته کانی (ق) و (ک) که درچوونیان ده که ویتته دوورتین شوینی زمان، ئهمه وای کردو وه که ئهم پیتانه به نزیک له یه کتر بخویندیرینه وه و سهیر بکړن، هر چه نده له یه کتر جیان هه روه که له رابردو و باس کران.

5- پیته کانی (ق) و (ک) له یه کتر نزیکن، به هوۍ بوونی جیاکاریه که له شوینی دهرچوونیان وگوتراوه پیتی (ق) و (ک) یه که رڼه گهن به هوۍ شوینی دهرچوونیان که دورترینی زمانه.

6- پیتی (ق) و هاوشیوهۍ نهو پیتی (ک) له گهل پیتی که پیته کانی ناوه پاستی زمان (ج، ش، ی) یان له گهل پیتی که پیته کانی سهره زمان وه: (ض) و (ل) له یه کتر نزیکن، وله گهل هر پیتی که له پیتانهۍ به لایه کی زمان دهرده بردرین له یه کتر دورن.

7- پیته کانی (ج) و (ش) و (ی) که درینا کرینه وه (مهدیان تیدا نیه) له ناوه پاستی زمان دهرده چن، هر یه که له سۍ پیتانه له گهل یه کتر یه که رڼه گهن، نهو پیتانه له گهل پیته کانی (ق) و (ک) و (ض) و (ل) و (ن) و (ر) و (ط) و (د) و (ت) و (س) و (ص) و (ز) و (ظ) و (ذ) و (ث) هه موویان له یه کتر نزیکن، وهر یه که له پیتانه له گهل پیتی لیوه کان به دور نه ژمار ده کړین.

8- پیتی (ض) له یه که له دوو لیواری زمان (لای چهپ یان راست) له گهل نهوۍ له دواۍ دیت له ددانه کان خرینه (اضراس) دهرده چیت له ناوه پاستی لایکی زمان نهوۍ له دواۍ نهو دیت.

پیتی (ض) له گهل پیتی (ق) و (ک) و هر پیتی که تری دهرچوو له ناوه پاستی زمان یان سهری زمان یان پیتی (ل) نهو به نزیک له یه کتر نه ژمار ده کړین.

9- پیتی (ل) دهرده بردریت به تهنیشتی زمان تا کوتایه کهۍ.

پیتی (ل) له گهل پیتی (ق) و پیتی (ک) و هر پیتی که تر لهو پیتانهۍ که له ناوه پاستی زمان یان لایکی زمان و پیتی (ض) نهو هه مووی به نزیک نه ژمار ده کړین له گهل پیتی (ل).

پیتی (ل) له گهل پیته کانی لیو به پیتی لی که دور نه ژمار ده کړین.

پیتی (ل) له گهل پیتی (م) به نزیک نه ژمار ده کړیت له سیفته.

هرچه نده پیتی (م) یه کی که له پیته کانی لیو، به لام له گهل نهو شدا (ل) و (م) نزیکایه تییک هیه له نیوانیاندا له شیوهۍ وتن و دهرچووندا.

10- پیټی (ن) له به شیکی لای زمان دهردهچیت، شوینی دهرچوونی پیټی (ن) که میک ده که ویته ژیر شوینی دهرچوونی پیټی (ل) (دهرچوونی (ن) هندی که له دهرچوونی (ل)).

پیټی (ن) له گهل پیټی (ق) و پیټی (ک) به له یه کتر دور سیر ده کریږ، (جیاوازی هیه له نیوان شیوه دهربرینی (ن) له گهل (ق) و (ک) دا).

پیټی (ن) له گهل نهو پیتانه ی که شوینی دهرچوونیان ده که ویته ناوهراستی زمان و پیټی (ض) و (ل) له گهل نهو پیتانه ی که له لیواری زمان دهردهچن، به نری که نه ژمار ده کریټ.

11- پیټی (ر) له پیشه وهی زمان (طرف اللسان) دهردهچیت، شوینی دهرچوونی پیټی (ر) نری که له شوینی دهرچوونی پیټی (ن). له کاتی دهربرینی پیټی (ر) شیوهی دهربرینه که زیاتر به رهو لای سهرووی زمان دهچیت.

پیټی (ن) له گهل پیټی (ق) و پیټی (ک) له یه کتر دورن، به لام بهرامبه به پیته کانی دهرچو له ناوهراستی زمان وهروها پیټی (ض) و (ل) و (ن) و پیته کانی تری دهرچو له به شیکی زمان (طرف اللسان) به نری که نه ژمارده کریټ، پیټی (ر) نری که له پیته کانی ناوهراستی زمان و پیټی (ض) و (ل) و (ن).

12- هر یه که له پیته کانی (ط) و (د) و (ت) دهرچوونیان ده که ویته پیشه وهی زمان (طرف اللسان) به شیویه که شوینی دهرچوونه کیان زیاتر بو به شی لای سهروهی ددانه کان نری که ده بیته وه.

هر یه که له س پیته (ط) و (د) و (ت) له گهل یه کتر به یه که سیر ده کریږ.

پیته کانی (ط) و (د) و (ت) له گهل (ق) و (ک) له یه کتر دورن.

پیټی (ط) و (د) و (ت) له گهل پیته کانی ناوهراستی زمان و نهو پیتانه ی به لایه کی زمان دهردهپردیږ پیټی (ض) و (ل) و (ن) و (ر) و پیته کانی دهرچووی پیشه وهی زمان به نری که له یه کتر نه ژمار ده کریږ.

13- پیته کانی (ص، ز، س) دهرچوونیان ده که ویتته به شیکی زمان (طرف اللسان) و سهروی ددانه کانی خواروو.

هر یه که له پیتی (ص) و (ز) و (س) له گهل یه کتر دا یه که رگه زن.
 نه م سې پیتته (ص، ز، س) دورن له گهل پیتته کانی (ق) و (ک) دا.
 نه م سې پیتته (ص، ز، س) نزیکیان هیه له گهل پیتته کانی ناوهراستی زمان و پیتی (ض، ل، ن، ر، ط، د، ت) و نه و پیتانه ی تری ده که ویتته لای به شیکی زمان.

14- پیته کانی (ظ، ذ، ث) دهرچوونیان به پیښه وهی زمانه (طرف اللسان) که ده که ویتته لای ددانه کانی سهروو.

نه م سې پیتته (ظ) و (ذ) و (ث) لیك چوون و لیك نزیکیان هیه له گهل یه کتر.
 هر یه که له پیتانه (ظ) و (ذ) و (ث) له گهل پیتی (ق) و (ک) دورن.
 نه م سې پیتته (ظ، ذ، ث) له گهل پیتته کانی ناوهراستی زمان و پیتی (ض، ل، ن، ر، ط، د، ت، ص، ز، س) نزیکی هیه.

15- پیتی (ف) له نیوان به شی ناوهره وهی لیوی خواره وه و بربره کانی سهره وه دهرده چیت، پیتی (ف) له گهل هر پیتیک له پیتته کانی گهرو یان هر پیتیک له پیتته کانی زمان له یه کتر دوورن، جگه له پیتی (ن) نه بیت لیك نزیکن له گهل پیتی (ف)، پیتی (ف) له گهل (و، ب، م) له یه کتر نزیکن.

16- پیتی (و، ب، م) به لیوه کان دهرده بردریت، هر یه که له م سې پیتانه له گهل یه کتر یه که رگه زن. نه م سې پیتته (و) و (ب) و (م) به رامبر به پیتته کانی گهرو (حلق) و پیتته کانی زمان له یه کتر دوورن.

پیتی (و، ب، م) و پیتی (ف) به نزیک له یه کتر سهر دهرکړن.
 پیتی (م) له گهل (ن) هاوړه گه زن له سیفه تدا.
 پیتی (و) له گهل (ن) یش به هه مان شیوه له یه کتر نزیکن له سیفه تدا.
 پیتی (و) و (ی) یه که رگه زن و له یه که چوونیان هیه له دهربریندا.

زاناکان دده رموون:

نه وانه ی له رابردوو باس کران بو نه و پیتانه بوون که شوینی دهرچوونیان دیار بوو، وشووه ی دهربرینان زاندر او بوو.

نه و پیتانه ی که شوینی دهرچوونیان به ته خمین دیاری کراوه، بریتین له سی پیتی مه د (دریژکردنه وه) نه م سی پیته مه ده شیوه ی گه یشتنیاں به پیته کان نادیاره و باس ناکریت.

نه گهر پیتی مه د گه یشتن به پیتیک له پیته کانی زمانى عه پهبى نزيك بوونه و هیان بو نیه، یه ک په گزنین له گهل یه کتر، لیك دورکه و تنه و هشیان به یه که وه نیه، چونکه پیته کانی مه د شوینی دهربرین و دهرچوونیان نیه وه ک پیته کانی تر، به لکو نه م پیته مه دانه ته نها به هه وای دم و گه رو دروست ده بیټ.

به لى پیته مه ده کان باس ده کریڼ له گهل هندیك له پیته عه پهبیه کان که په گه زایه تییک و هاوشیوه ییک هیه له سیفه تدا، به لام نه ک له شوینی دهرچوون.

نه و پیتانه ی هاوشیوه ییان هیه له گهل پیته مه ده کان، وه ک: پیتی (و) ی جووله دار، له گهل پیتی (ئه لیف) هه روه ک له وشه ی (وال) .

پیتی (و) له گهل پیتی (ئه لیف) یه ک په گه زن له سیفه تدا.

پیتی (ی) ی جووله دار له گهل پیتی (ئه لیف) وه ک: (الصیام) هه ردو پیتی (ی، ا) یه ک ره گه زن له سیفه ت و دهربریندا.

پیتی (و) ی جووله دار له گهل (و) ی زه نه دار به هاوشیوه داده ندرین، وه ک: (ووری) هه ردو پیتی (و) له یه ک په گه زدان چونکه هاوسیفه تی یه کترن.

پیتی (ی) ی جووله دار له گهل پیتی (و) ی زه نه دار، وه ک: (یوقنون) هه ردو پیتی (ی) و (و) یه ک په گه زن له سیفه تدا.

تیبینی:

پیته کانی (ت) و (ک) یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا.
 پیته کانی (ح) و (ث) و (ه) یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا. **(حنه)**
 پیته کانی (ج) و (د) یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا.
 پیته کانی (م) و (ن) یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا.
 پیته کانی (و) و (ی) جووله دار له گهل هه رسی پیتی دریژکراوه کان (پیته مه ده کان) یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا.
 پیته نه رمه کان (الین) وهك **(و)** و **(ی)** یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا.
 به پئی قسه کانی رابردو ده توانین بلیین نهو پیتانه ی یه کسانن له هه موو سیفه تیځدا یهك ره گه زیشن.

بروانه پاشکوی ژماره (1) بکه نه کوتایی نه م په رتو وکه

په یوه نډی نیوان پټه کان

✓ **پټه هاووننه کان** (متماثلین)

بریتین لهو پیتانه ی شوینی دهرچوون و سیفه تیان و ناوو پینووسیان یه کسانه،
وهك: (ن) له گهل (ن).

✓ **پټه لیک نریکه کان** (متقارین)

بریتین لهو پیتانه ی شوینی دهرچوون و سیفه تیان له یه کتر نریکه، وهك: (ن)
له گهل (ل) یان ته نها شوینی دهرچوونیان له یه کتر نریکه و سیفه تیان جیاوازه،
وهك: (ج) له گهل (ض) یان ته نها سیفه تیان له یه کتر نریکه و شوینی دهرچوونیان
جیاوازه، وهك: (غ) له گهل (ظ).

✓ **پټه یهك ږه گه زه کان** (متجانسین)

بریتین لهو پیتانه ی شوینی دهرچوونیان یه کسانه و سیفه تیان له یه کتر جیاوازه،
وهك: (ذ) له گهل (ظ) یان شوینی دهرچوونیان له یه کتر جیاوازه و سیفه تیان
یه کسانه، وهك: (ت) له گهل (ك).

چوڼیه تی

دوژینه وهی په یوه ندی نیوان دوو پیت له گهل یه کتر

هرکاتیک ویستمان په یوه ندی نیوان دوو پیت له گهل یه کتر بزاین، پیویسته سهرتا سهری شوینی دهرچوون و سیفه تیان بکهین، نه گهر هاتوو هاوینه بوون (متمائل) وهک پیته کانی (ق) له گهل (ق) ﴿الْعَرَقُ قَالَ﴾ بریار له سهر نهو جوړه پیتانه ددهین به هاوینه بوون، به لام نه گهر هاوینه یه کتر نه بوون له شوینی دهرچوون و سیفه تیاندا، لهو کاته دا سهری شوینی دهرچوونی پیته کان دهکین له پروی هاوشیوه بیان، نه گهر ههردو پیته که هاوشیوه بوون له شوینی دهرچوونیان، نهوه بریار ددهین له سهر نه دوو پیته که یهک په گهن له پروی دهرچوونیان، وهک پیته کانی (ع) له گهل (ح) ﴿الذَّمْعُ حَزَنًا﴾، نه گهر شوینی دهرچوونی پیته کان یه کسان نه بوون، سهری سیفه تیان دهکریت، نه گهر هاوشیوه یه کتر بوون، به شیوه یه که نه له یه کتر که متربوون نه له یه کتر زیاتر بوون له سیفه تیان، بریاری یهک په گهن بوونیان له سهر دهریت له سیفه ت دا.

هر وهک پیته کانی (ح، ث، ه) کوډبیته وه له وشه ی (حش) نه پیتانه به هاوشیوه یه کتر ناوده بردرین.

نمونه کانیان بهم شیوه یه:

(يَبْحَثُ، يُبْعَثُ حَيًّا، فَأَصْبَحَ هَشِيمًا، اللَّهُ حَقٌّ، بَعَثَهُ، اللَّهُ ثُمَّ)،

له نیوان پیتی (م) و (ن) یهک په گهن ﴿يَظْلِمُ نَفْسَهُ﴾.

له نیوان پیتی (ت) و (ک) یهک په گهن ﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ﴾.

له نیوان پیتی (ج) و (د) یهک په گهن ﴿وَلَقَدْ جَاءَكَ﴾.

له نیوان پیتی (و) و (ی) یهک په گهن ﴿أَوْ يَعْفُوا﴾.

له نیوان پیته کانی (ا، و، ی) که به پیتی نهرم (لهین) ناوده بردرین، له گهل پیته

دریژکراوه کان (حروف المد) هاوشیوه یی هیه ﴿وَالِ﴾.

جگه له پیتانه ی باس کران یه ک پرگه ز نیه نه له شوینی دهرچوون و نه له سیفۀ د، له
پاږدوش باس مان کرد.

نه گهر یه کسان نه بوون له سیفۀ دۀا سهری له یه کتر نزیك بوونیان دهریّت له پووی
شوینی دهرچوونیان و سیفۀ تیان.

نه گهر یه کسان هه بوو له نیوان پیتۀکان له پووی شوینی دهرچوون و سیفۀ تیان،
وهک:-

نیوان پیتۀکانی (ل) و (ر) ﴿قُلْ رَبِّ﴾.

نیوان پیتۀکانی (ذ) و (ن) ﴿وَإِذْ زَيْنَ﴾.

نیوان پیتۀکانی (ق) و (ک) ﴿خَلَقَكُمْ﴾.

بریار دهریّت له سهر نه پیتانه ی باس کران، به نزیك بوون له شوینی دهرچوون و
سیفۀ د.

نه گهر بهم شیوه یه نه بوون له نیوان پیتۀکان له پووی شوینی دهرچوون و سیفۀ
د، تۀها سهری شوینی دهرچوونیان دهریّت، نه گهر نزیکایه تیۀه هه بوو له نیوان
شوینی دهرچوونیان، بریار له سهر نزیکبوونیان دهریّت تۀها له پووی دهرچوونیان،
وهک: پیتی (د) و (ص) ﴿وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ﴾.

نه گهر له یه کتر نزیك نه بوون له پووی شوینی دهرچوون، تۀها سهری سیفۀ تیان
دهریّت.

نه گهر نزیکایه تیۀه هه بوو له نیوان سیفۀ تیان، به شیوه یه ک جیاوازیان تۀها له یه
یان دوو سیفۀ هه بیّت و زیاتر نه بیّت، بریار له سهر نزیکبوونیان دهریّت تۀها له
پووی سیفۀ، وهک: پیتی (و) و (ن) ﴿أَوْ نَصْرِي﴾، پیتی (س) و (ح) ﴿لِلنَّاسِ
حِسَابُهُمْ﴾، پیتی (ع) و (د) ﴿أَذْنِي﴾.

په یوه ندى نزیكایه تی له نیوان پیته کاندای زۆره، هه دوو پیتیک تیکهه لکیشیان
 هه بییت له گه ل یه کتر له هه خویندنه وه و گیرانه وه یه ک بییت و هاوینیه یی یان یه ک
 ره گه زی له نیوانیان نه بییت، به له یه کتر نزیك هه ژمار ده کرین، به لام نه گه ره هیچ شتیک
 له وانیه ی پابردو باس کران له نیوان پیته کاندای نه بییت، نه وه به له یه کتر دوورو جیاواز
 نه ژمار ده کرین.

که واته:

ریزبه نندی په یوه نندی نیوان پیته کان ریزبه نندی کی دابه زینه، واتا کامه ی له پیشتره نهو
باس ده کریت نه وانی تر له دواي نه وه ده دیڼ، بهم شیوه ی خواره وه⁽¹⁾:

1. هاوینه له شویڼی دهرچوون و سیفه تدا.

2. یه که ره گهن له شویڼی دهرچوون.

3. یه که ره گهن له سیفه تدا.

4. نزیکی له شویڼی دهرچوون و سیفه تدا.

5. نزیکی له شویڼی دهرچوون.

6. نزیکی له سیفه ت.

7. له یه کتر دور.

⁽¹⁾ زانای خه لیجی پیته کانی زمانی عه ربی دابه ش گردووه بو سهر پیڼج به شی سهر کی سهاره ت به
تیکه له کیښ کردن و تیکه له نه کیښ کردن: **یه که م:** نه تیکه له کیښ ده کریت و نه تیکه له کیښانی بو
ده کریت، نه وانه ش سی پیتن: (٦، ١، خ) **دووه م:** تیکه له کیښ ناکریت، به لام تیکه له کیښانی بو
ده کریت. نه وانه ش چوار پیتن: (ط، ظ، ص، ز).

ناکو تریت پیتی (ط) تیکه له کیښ ده کریت له گهل پیتی (ت) له (اُحَطْتُ، بَسَطْتُ) به تیکه له کیښ کی
ناته و او، به هو ی مانه وه ی سیفه تی لیطباق، چونکه مه به ست به تیکه له کیښ کی ته و او (الادغام
الکامل) به لابر دنی پیت و سیفه تی، وه (الْمَلَايَكَةُ طَيِّبِينَ) له لای سوسی. **سییه م:** تیکه له کیښ
ده کریت ته نها به هاوینه ی خو ی، نه و ش شه ش پیته:

(ع، غ، ف، ه، و، ی). **چواره م:** تیکه له کیښ ده کریت ته نها له ره گه زی خو ی و پیتی نزیک له خو ی،
نه و ش پیڼج پیته: (ج، د، ذ، س، ض). **پیڼجه م:** تیکه له کیښ ده کریت به هاوینه و هاوړه گه زی
خو ی و یه که ره گه زی خو ی و پیتی نزیک له خو ی، نه و ش یازده پیته: (ب، ت، ث، ح، ر، س، ق، ک،
ل، م، ن).

بروانه: موحه ممه دی خه لیجی، له په رتوکی (حل المشكلات وتوضیح التحریرات فی القراءات)،
لیکولینه وه ی، عومه ری کوری عه بدوالقادر، (ریاض، دار أضواء السلف، د.ت) لاپره 23. (به ده ست
کارییه وه) خه لیجی هونراوه یه کی هه یه له م به شه وه، باسما ن نه کردووه له بهر دریژبوونه وه.

تیکه له کیشانی بچووک

➤ یه کهم: تیکه له کیشانی بچووک

بریتیه له تیکه له کیشانی پیتیکی زه نه دار به پیتیکی جووله دار، به شیوه یه که به هوی نهو تیکه له کیشانه هه ردو پیت ده کریږ به یه که پیتی شه ده دار له یه که ره گه ز له گه ل پیتی دووهم.

هوی ناوانی به بچووک:

ناوی نراوه به تیکه له کیشانی بچووک، چونکه له کاتی تیکه له کیشاندا ته نها پیویستی به یه که هه ناوی بچوکه، نه ویش بریتیه له تیکه له کیشانی پیتی یه کهم به پیتی دووهم.

✓ به شی یه کهم: هاویننه ی بچووک:

بریتیه له یه کسانو شوینی دهرچوون و شیوه ی دوو پیت، نه ویش له یه که ویشه یان دوو ویشه پرودات، نه ویش بابته ش یه کسانه له گه ل بریاره کانی پییشه واهه فص.

تیبینی: پییشه واهه سړی و دوو پراویه که ی دوری و سوسی تیکه له کیشانیان

نه کردووه له نایه تی: { یس } وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ {، و { ن وَالْقَلَمِ }، به لکو هاوړان له گه ل پییشه واهه فص.

✓ بهشی دووهم: له یه کتر نریک و یه ک ره گه زی بچووک:

مه زه بهی پیښه و به سړی له م بابته جیا وازه له گه ل حه فص، له م شوینانه ی خواره ویه:

1- ټیکه له کیشانی پیټی (ث) له پیټی (ت) له { أُورِثْتُمُوهَا ، لَبِثْتُ } له هه شوینیک هات.

2- ټیکه له کیشانی پیټی (ذ) له پیټی (ت) له { أَتَّخَذْتُ ، أَخَذْتُ ، عُدْتُ ، فَنَبَذْتُهَا } له هه شوینیک هات.

3- ټیکه له کیشانی پیټی (ن) له پیټی (ر) له (مَنْ رَاقٍ) له سوږه تی، قیامه نایه تی 27.

4- ټیکه له کیشانی وشه ی (إِذْ) له هه شه ش پیته کانی که بریتین له: (ت، د، ز، س، ص، ج) کوډه بیټه وه له هونراوه ی شاطبی:

نَعَمْ إِذْ تَمَشَّتْ رَيْنَبٌ صَالٍ دِلُّهَا سِمِيَّ جَمَالٍ وَاصِلًا مِنْ تَوَصَّلَا

به م شیوه: { إِذْ تَبَرَّأَ ، إِذْ دَخَلُوا ، إِذْ زَيْنَ ، إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ، وَإِذْ صَرَفْنَا ، وَإِذْ جَعَلْنَا }.

5- ټیکه له کیشانی پیټی (ت) ی به کار هاتوو بو می له هه شه ش پیته کانی به م شیوه:

(س، ص، ز، ث، ظ، ج) کوډه بیټه وه له سه ره تای وشه کانی هونراوه ی شاطبی:

وَأَبَدْتُ سَنَا تَغْرِ صَفَتْ زَرْقُ ظَلَمِهِ جَمَعْنَ وَرُودًا بَارِدًا عَطَرَ الطَّلَا

به م شیوه: { وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ ، حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ ، خَبَتْ زُذْنُهُمْ ، كَذَبَتْ ثُمُودُ ، كَانَتْ ظَالِمَةً ، نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ }.

تیبینی:- باسی تیکه له کیښی پیتی (ن) له پیته کانی (د) و (ط) نه کراوه له (أَجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا ، قَالَتْ طَائِفَةٌ) چونکه به سړی هاوړایه له گهل حه فص.

6- پیته کانی (د) و (ص) تیکه له کیښ ده کړیت له پیتی (ذ) له یهک له سوږه ته کانی فاتحه و مریه م: { كَتَّهِيَ عَصَ ۞ ذُكْرٌ رَّحِمَتٍ } (1).

7- پیتی (د) تیکه له کیښ ده کړیت له پیتی (ث) له سوږه تی ئالی عیمران، نایه تی 145: { وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ } به یه که وه.

8- پیتی (د) تیکه له کیښ ده کړیت له وشه ی (قد) له هر هشت پیته کانی که بریتین له: (س، ص، ز، ذ، ظ، ج، ش، ض)، کوږوته وه له سهره تای هونراوه ی شاطبی:

وَقَدْ سَحَبْتُ ذِيلاً ضَفَا ظَلَّ زَرْبٌ جَلَّتْهُ صَبَاهُ شَائِقًا وَمُعَلَّلًا

به م شیوه: { لَقَدْ سَمِعَ ، لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ ، وَلَقَدْ زَيَّنَّا ، وَلَقَدْ ذَرَأْنَا ، فَقَدْ ظَلَمَ ، قَدْ جَاءَكُمْ ، قَدْ شَغَفَهَا ، قَدْ ضَلُّوا }.

(1) پیښه و به سړی ده خوینیته وه به ئیما له ی پیتی (ه) له م شوینه .

9- پیتی (ب) تیکه له کیش ده کریت له پیتی (م) له سوږه تی به قهږه،
 نایه تی 284: { وَيُعَذِّبُ مَنْ }⁽¹⁾.

10- پیتی (ب) ی مه جزوم تیکه له کیش ده کریت له پیتی (ف) وهک:
 { يَغْلِبُ فَسَوْفَ، أَذْهَبَ فَمَنْ، تَعَجَّبَ فَعَجَبٌ }.

11- پیتی (ل) له وشه ی (هل) تیکه له کیش ده کریت له پیتی (ت) ته نها له
 دوو شوین له قورئانی پیروژ، نه وانیش بریتین له سوږه ته کانی مولک،
 نایه تی 3 و حاقه، نایه تی 8: { هَلْ تَرَى }.

تیبینی:- دووری و سوسی هاوړان له هه موو خاله کانی پیشوو، به لام
 جیاوازی له نیوانیا ندا هیه لهه خاله ی خواره وه:
 به سړی پیتی (ر) ی مه جزوم تیکه له کیش ده کات له پیتی (ل) به یهک له
 خویندنه وه کانی دووری، شیوه خویندنه وهی دووه می دووری
 ناشکرا کردنه، واتا (اظهار) وهک: { نَغْفِرْ لَكُمْ، وَأَصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ }.

ناگادار کردنه وه:- له سوږه تی مورسولات نایه تی 20: { أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ } پیشه وا

به سړی ده خوینیته وه به یهک له شیوه کانی خویندنه وهی دووری به تیکه له کیشانی
 ته واو، شیوهی دووه می خویندنه وهی دووری تیکه له کیشانی ناته واوه.

⁽¹⁾ له گهل تیبینی نه وهی که پیشه وا به سړی پیتی (ب) مه جزوم ده کات.

دووه م: ټیکه لکیشانی گه وره

بریتیه له ټیکه لکیشکردنی پیتیکي جوړله دار به پیتیکي جوړله داری تر له دواي نهو دیت، به شیوه یه که هردوو پیت ده بیت یه که پیتی شه ددار له ره گزی پیتی دووه م.

ناونانی به ټیکه لکیشی گه وره:

چونکه له کاتی ټیکه لکیشاندا پیویستی به دوو ههنگاو هیه یه که میان زه نه دارکردنی پیتی یه که م، دوو میان ټیکه لکیشکردنی پیتی یه که م له دووه م.

تیبینی:

باسی نهووه نه کردووه که ټیکه لکیشه که ی له سهر بنچینه ی خویه تی، چونکه به سړی ټیکه لکیشی بو دکات وه که حص وه: { تأمنا، أتحاجونی، تأمرونی، مکني }، چونکه بنچینه ی نهو و شه بریتیه له [تأمنا، أتحاجونی، تأمرونی، مکني].

به مهرج داندراوه له ټیکه لکیشی گه وره:

ټیکه لکیشی یه که م له دووه م به نوسین و شیوه ده بیت که نه میان ده گریته وه: { أَنَّهُ هُوَ } و نه میان ده ده چیت: { أَنَا نَذِيرٌ } .
نهو شیان سی به شه: (هاویننه - یه که ره گز - لیك نزیك)

له م سی به شه دووری ټیکه لکیشانی نه کردووه ته نها له یه که شوین نه بیت نهویش سوږه تی نیساء، نایه تی 81: { بَيَّتَ طَّائِفَةً } سوسیش هاوپایه له م بابه ته له گهل دووری.

درباره ی ټیکه لکیشانی گه وره نهووه تایبه ته به پییشه و سوسی، ته نها بابه تی پیشو نه بیت، نهو ی پیویسته قسه ی له سهر بکریت لیږده نهو یه که ټیکه لکیشکردنی گه وره قه ده غیه له چوار شوین:

1. پیتی یه کهم تائی جیناو بوو جیاوازیش نیه بو قسه کهر به کار هاتیبت
 وهک: { كُنْتُ تُرَابًا }، یان گوینگر (کهسی دووهم) وهک: { أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ
 وَمَا كُنْتَ ثَابِتًا، لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا }.
2. پیتی یه کهم ته نویندار بیت وهک: { وَاسِعٌ عَلِيمٌ، ظَلَمْتَ ثَلَاثًا }.
3. پیتی یه کهم شه دداریبت وهک: { فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ، أَشَدَّ ذِكْرًا، الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ
 أَعْمَى، لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ }.
4. پیتی یه کهم مه جزوم بیت، نه وهش پوینه داوه ته نها له یهک شوین نه بیت له قورئانی
 پیروز، نه ویش سورده تی به قهریه، نایه تی 247. { وَلَمْ يُوْتِ سَعَةً } نهو
 قه ده غه یهش تایبه ته به یهک ره گه زو لیك نزیکی گه وره، به لام بو هاویننه نیه، له سهر
 نهو پوینسته نمونه کانی رابردو هاویننه کانی دهر بکه ویت.

◀ به شی یه کهم: هاویننه ی گه وره.

بریتیه له یه کسانی دوو پیت له شوینی دهرچوون و سیفه ته که ی ده که ویتنه یهک
 وشه یان دوو وشه.

1- له یهک وشه:

سوسی تیکه له کیشان دهکات ته نها له دوو شویندا له هه موو قورئانی پیروز
 شوینی سییه می نیه، نه وانیش: له سورده تی به قهر نایه تی 200
 { مَنْسِكُكُمْ } و سورده تی موده ثیر نایه تی 42: { سَلَكُكُمْ } وهک: [إِنَّ
 وَلِيَّ اللَّهِ، وَجُوهُهُمْ]، تیکه له کیشان ی بو نیه.

2- له دوو وشه :

سوسی نه وه یان تیکه له کیښ ده کات، نه وه یان زور هاتووه له قورئانی پیروز، له
 حه قده شویندا که بریتین له: [ب، ت، ث، ح، ر، س، ع، غ، ف، ق، ک، ل، م، ن
 ، ه، و، ی]، وهک: {الرَّحِيمَ مَلِكٍ، يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ، حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ،
 وَطُبِعَ عَلَى، خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ، فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ، لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ، شَهْرَ
 رَمَضَانَ}.

تیبینی 1:

له بابته تی هاویننه ی گه ورده له دوو وشه تیکه له کیښان قه ده غه ده بیټ نه گهر له
 پیښ پیته تیکه له کیښانه که پیټی (ن) ی شراوه (مخفاة) هه بوو، نه وه ش پرونداد تهنه
 له سوږه تی لوقمان، ثایه تی 23 نه بیټ، { فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ }، هوکاری
 قه ده غه بوونه که شی بریتیه له قورساتی شده له دواي شاردنه وهی، گوتراوه کاتیکی پیټی
 (ن) شاردراوته وه له گه یشتنی به پیټی (ک) شاردنه وه ش نزیکه له تیکه له کیښان پیټی
 (ک) وا نیشان دهاد که تیکه له کیښانی بو کراوه، بوته پیټیکی شده دار بویه
 تیکه له کیښانی لی قه ده غه کراوه.

تیبینی 2:

سوسی دوو شیوه خویندنه وهی هه یه:

ناشکراکردن و تیکه له کیښان تهنه له سی شوین له قورئانی پیروز بهم شیوه:

❖ سوږه تی ثالی عیمران، ثایه تی 85: { وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ } چونکه بنچینه که ی [

یبتغي غیر] پیټی یه که می لابر دووه له پیناو جه زمه ی.

❖ سورپه تی یوسف، ئایه تی 9: { يَخْلُ لَكُمْ } چونکه بنچینه که ی [یخلو لکم] پییتی

یه که می لابر دووه له پیناو جه زمه ی.

❖ سورپه تی غافر، ئایه تی 28: { يَكُ كَذِبًا } چونکه بنچینه که ی [یكون کاذباً]،

پاشان جه زمه ی چۆته سهر، پییتی (ن) مه جزوم بووه دوو زه نه کوښته وه ئه ویش
پییتی (ن) و پییتی (و) پییتی (و) لابر دراوه به هوی پرگار بوون له گه یشتنه دوو پیت،
پاشان پییتی (ن) لابر دراوه به هوی ئاسانکردن.

➤ **به شی دووهم: له یه کتر نزیك و یه ک ره گه زی گه وره:**

1- له یه ک وشه دا:

له باری گه یشتنه دوو لیك نزیك یان دوو یه ک ره گه ز له یه ک وشه، پییشه وا سوسی
تایبته ده کات له نیوان ئه و پیتانه ی له یه کتر نزیکن تهنه دوو پیت، ئه وانیش
پیته کانی (ق) و پییتی (ک) تیکه له کیشان ی ته وایان بو ده کریت، واتا شیوه ی به رزی
وه ده گریت له پییتی (ق) له هه موو قورئانی پیروژدا، به م شیوه:

[رَزَقُكُمْ، خَلَقُكُمْ]، ئه ودهش به دوو مه رج:

أ. ده بیته پیت پییتی (ق) جووله دار بیته.

ب. ده بیته پاش پییتی (ک) پییتی (م) ی کو بیته.

ئه گه ره یه ک له م مه رجانه نه هاته دی وه ک: (میثاقکم، فوقکم، یرزقک) ئه وه تیکه له کیشان
دروست نابیت.

سوسی: دوو شیوه خویندنه وه ی بو هه یه له سورپه تی ته حریم، ئایه تی 5:

{ طَلَّقَنَّ }، تیکه له کیشان ئه وه یان پیت ده که ویت له گه ل ئاشکراکردن، هوی

تیکه له کیشان هه کدهش لیږده م ره جه کانی تیډا هاتوته دی، چونکه پییتی (ن) ی
به کارهاتوو بو می شوینی پییتی (م) ی کو ی به کارهاتوو بو نیر کرتوته وه، ئه ودهش

قورستره له و، نه و جوړله دارو شه ده داره، جوړله قورستره له زه نه، شه ده ش قورستره له سوک کردن، نه ویان له پیښ تره بو تیکه له کیښان له وانی تر.

2- له دوو وشه:

سوسی تیکه له کیښان ده کات بو پیټی یه که م و پیټی دوو هم له یه که پښو له یه که تر نزیکه له دوو وشه نه وده ش له قورئانی پیروژ له شازده پیټدا هیه به م شیوه: (د، ت، ث، ذ، س، ن، ر، ل، ض، ج، ش، ق، ک، ح، م، ب) شاطبی کوی کردونه ته وه له سهره تای وشه کانی نه م هونراوه:

شِفَا لَمْ يَصِقْ نَفْسًا بِهَا رِمٌ دَوَا ضِنٍ ثَوَى كَانِ ذَا حُسْنٍ سَيَاى مِنْهُ قَدْ جَلَا

درباره ی نه و شازده پیټه ی که باسکران تیکه له کیښانیان بو ده کریټ نه وانه ن:

1- پیټی (د) تیکه له کیښانی بو ده کریټ له ده پیت که نه مانه ن: (ت، س، ص، ز، ذ، ث، ظ، ض، ش، ج)، نه وده ش به م شیوه یه: [اَلْمَسْجِدُ تِلْكَ، عَدَدُ سِنِينَ، فِي اَلْمَهْدِ صَبِيًّا، يَكَادُ زَيْتُهَا، بَعْدَ ذَلِكَ، يُرِيدُ ثَوَابَ، بَعْدَ ظُلْمِهِ، بَعْدَ ضَرَّاءَ، وَشَهِدَ شَاهِدٌ، دَاوُدَ جَالُوتَ]

نه و پیټانه کوښونه ته وه نه م پارچه هونراوه:

وَلِلدَالِ كُلِّمْ تَرْبُ سَهْلٍ ذَكََا شَذَا ضَفَا نَمَّ زُهْدٌ صِدْقُهُ ظَاهِرٌ جَلَا

قه ده غه:

نه وده ی له رابردودا باس کرا تیکه له کیښانی پیټی (د) ی فته تده دار له دوا ی زه نه داریک وه: [بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيم، آل دَاوُدَ شَكَرًا، لِدَاوُدَ سَلِيمَانَ، بَعْدَ ثَبُوتِهَا، دَاوُدَ زَبُورًا] نه و قه ده غه کردنه ش هه موو پیټه کان ده گریټه وه نه وده ی ده که ویته دوا ی پیټی (د) ته نها پیټی (ت) نه بیټ، نه و تیکه له کیښ ده کریټ به هو ی به هیزی یه که پښو له نه وده ش له

سورپه تی تهوبه، نایه تی 117 بهم شیویه: [كَادَ تَزِيغُ] ⁽¹⁾ و سورپه تی نه حل،
نایه تی 91، [بَعَدَ تَوَكِيدَهَا] شوینی سییه می بو نیه.

2- پیتی (ت) تیکه له کیشانی بو ده کریت له گهل ده پیت: (ط، ث، ذ، ظ، س، ص، ز، ج، ش، ض) بهم شیویه: [الصَّلَحَتِ طُوبَى، الصَّلَحَتِ ثُمَّ، وَالذَّرِيَّتْ ذُرَّوْا، اَلْمَلِكَةَ ظَالِمِي، اَلْسَحْرَةَ سَّجِدِينَ، وَالْمَلِكَةَ صَفًّا، اِلَى اَلْجَنَّةِ زُمَرًا، الصَّلَحَتِ جَنَّتٍ، اَلْسَاعَةَ شَيْءٌ، وَالْعَدِيَّتْ ضَبْحًا]

تیبینی:-

پیتی (ت) تیکه له کیش له خودی پیته کانی (د) جگه له پیتی (ط) له بری پیتی (ت) به مهرج دانه نراوه له کاتی تیکه له کیش کردنی پیتی (ت) به پیته کانی رابردو به وهی که به مهرج گیراوه بو پیتی (د) به وهی که تیکه له کیش ناکریت نه گهر بیته فته دار له دواي زه نه داریک، چونکه پیتی (ت) بهم شیوه نابیت جگه له وهی ته نها ده بیته پیتی کی قسه کردن (خطاب)، له رابردووش باسی جیا کردنه وهی کرا وهک: (دخلت جنتك) له سورپه تی که هف، نایه تی 39 و سورپه تی طه، نایه تی 36، (قد اوتيت سؤلک).
دوو شیوهی هیه، تیکه له کیشانی نه وریان پیش ده که ویت له گهل ناشکرا کردن، نه ویش له پینج شویندا بهم شیویه:

أ- [وَعَاتُوا اَلْزَكُوَّةَ ثُمَّ] سورپه تی به قهره، نایه تی 83.

ب- [وَلَتَاتِ طَائِفَةٌ] سورپه تی نیساء، نایه تی 102.

ت- [وَعَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ] سورپه تی ئیسراء، نایه تی 26. و سورپه تی پروم، نایه تی 38.

⁽¹⁾ به سړی نه شوینه ده خوینیته وه به پیتی (ت) له بری پیتی (ی) بهم شیویه: [تزیغ].

ث- [جیت شیئا] سوږه تی مریه م، نایه تی 27.

ج- [حَمَلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ] سوږه تی جومعه، نایه تی 5.

3- پیتی (ث) تیکه لکیش ده کریت، له پینچ پیت بهم شیوه: (ت، س، ذ، ش، ض)، کومه لیکه له سهره تای وشه کاند: [**ثَرْبٌ سَهْلٌ ذَكَاءٌ شَدَّافًا**] بهم شیوه:
[**الْحَدِيثُ تَعَجُّبُونَ، الْحَدِيثُ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ، وَالْحَرْثُ ذَلِكَ، ثَلَاثُ شُعَبٍ**
حَدِيثُ ضَعِيفٍ].

4- پیتی (ح) تیکه لکیش ده کریت له یه ک پیت نه ویش پیتی (ع) نه وهش له یه ک شوین له قورئانی پیروز بهم شیوه: { **فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ** } سوږه تی نالی عیمران، نایه تی 185، له وهش ناشکراتر بهم شیوه یه: (المسیح عیسی).

5- پیتی (ج) تیکه لکیش ده کریت له دوو پیت نه وانیش پیتی (ت) و پیتی (ش) نه وهش له دوو شوین: { **ذِي الْمَعَارِجِ** } سوږه تی معارج، نایه تی 3، و سوږه تی فته، نایه تی 29، { **أَخْرَجَ شَطْرَهُ** } شوینی سییه می نیه له قورئانی پیروز.

6- پیتی (ب) تیکه لکیش ده کریت له گهل یه ک پیت نه ویش پیتی (ل) له وشه ی: { **يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ** } و انا پیتی (ب) تیکه لکیش ده کریت له (يعذب) که مرفوعه له پیتی (م) (من يشاء) که له له قورئانی پیروزدا هاتووه، نه وهش له پینچ شویندا بوونی هیه: سوږه تی مائیده، نایه تی 40، له وهش ناشکراتر سوږه تی حه ج، نایه تی 73، (ضرب مثل) و سوږه تی نالی عیمران، نایه تی 94، (الكذب من).

7- پیتی (ذ) تیکه له کیش ده کریت له دوو پیت نه وانیش (س) و (ص) وهک: { فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ } سوږه تی که هف، نایه تی 61: { وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ } سوږه تی که هف، نایه تی 63: { مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً } سوږه تی جن، نایه تی 3، جگه له م سې شوینه له شوینی تر نه هاتووه.

8- پیتی (س) تیکه له کیش ده کریت له دوو پیت نه وانیش (ن) و (ش)، دهر باره ی پیتی (ن) تیکه له کیش ده کریت له گهل پیتی (س) له یهک شوین له قورئانی پیروز بی کیشو جیاوازی بهم شیوه: { وَإِذَا أَلْفُ نَفْسٍ زُوجَتْ } سوږه تی ته کویر، نایه تی 7، دهر باره ی پیتی (ش) دوو خویندنه وهی بو هه یه: تیکه له کیشان نه وه یان پیش ده که ویت له گهل ناشکراکردن وهک: { وَأَشْتَعَلَ الرَّاسُ شَيْبًا } سوږه تی مه ریه م، نایه تی 4. جگه له م شوینه تیکه له کیشی بو نیه وهک: (إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلُمُ النَّاسَ شَيْئًا).

9- پیتی (ش) تیکه له کیش ده کریت له پیتی (س) نه وهش له یهک شوین له قورئانی پیروز هاتووه، وهک: { لَا تَبْتَغُوا إِلَيَّ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا } سوږه تی ئیسراء، نایه تی 42.

10- پیتی (ض) تیکه له کیش ده کریت له پیتی (ش) نه وهش له یهک شوین له قورئانی پیروز هاتووه، وهک: { فَإِذَا أَسْتَلْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَانِهِمْ } سوږه تی نور، نایه تی 62.

11- پیتی (ک) تیکه له کیش ده کریت له پیتی (ق) نه گهر پیش خوی جووله دار بیت، وهک: { وَيَجْعَلْ لَّكَ قُصُورًا } سوږه تی فورقان، نایه تی 10، نه گهر پیتی پیش پیته کافه که زه نه دار بیت تیکه له کیش ناکریت وهک: (وَتَرْكُوكَ قَائِمًا) سوږه تی جومعه، نایه تی 11. و (يَحْزَنُكَ قَوْلَهُمْ) له سوږه تی یونس، نایه تی 65. و (إِلَيْكَ قَال) سوږه تی نه عرف، نایه تی 156.

12- پیتی (ق) تیکه له کیش دکریت له پیتی (ک) نه گهر پيش خوی جووله دار بیت، وهک: { يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ } له سوږه تی مائیده، نایه تی 64. نه گهر پیتی پيش پیته قافه که زه نه دار بیت تیکه له کیش ناکریت وهک: (وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ) له سوږه تی یوسف، نایه تی 76.

13- پیتی (ل) تیکه له کیش دکریت له پیتی (ر) وهک: { كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا }، نه گهر پیته لاهمه که فته دار بیت و پیته که ی پيش خوی زه نه دار بیت تیکه له کیش ناکریت وهک: (فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ) له سوږه تی حاقه، نایه تی 10. نه گهر پیته لاهمه که فته دار بوو وکه وته دواي جووله داریک وهک: { جَعَلَ رَبُّكَ } نه وه تیکه له کیش دکریت، به لام پیتی (ل) جیاده کریت وه له وشه ی (قال) به هر شیوه یه هات بیت له قورئانی پیروز نه وکات تیکه له کیش دکریت وهک: { قَالَ رَبُّكَ، قَالَ رَجُلَانِ } هو ی تیکه له کیشانه که ی ده گهر پیته وه بو زور به کاره اتنی له قورئانی پیروز.

14- پیتی (ر) تیکه له کیش دکریت له پیتی (ل) وهک: { وَسَخَّرَ لَكُمُ }، نه گهر پیته پائه که فته دار بوو وپیتی پيش خوی زه نه دار بیت تیکه له کیش ناکریت وهک: (وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ، وَالْحَمِيرَ لَتَرْكَبُوهَا، الْبَحْرَ لَتَرْكَبُوا، الْأَبْرَارَ لَفِي)، به لام نه گهر پیتی (ر) فته دار بوو له دواي جووله داریک وهک: { وَسَخَّرَ لَكُمُ } نه وه تیکه له کیش دکریت، یان پیتی (ر) که زه نه داری بوو وهک: { وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ } لَا يُكَلِّفُ { نه وه تیکه له کیش دکریت، یان پیتی (ر) که سره دار بیت له دواي زه نه داریک وهک:

{ بِالذِّكْرِ لَمَّا، الْأَبْرَارَ لَفِي عَلِيَيْنَ } نه وه تیکه له کیش دکریت.

15- پیتی (م) ی جووله دار ده شاردریته وه له گه یشتنی به پیتی (ب) دواى زه نه دارکردنى

نه گهر نه که ویته دواى زه نه وهك: { اَعْلَمَ بِكُمْ ، عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ، يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ } ،

نه گهر پیش پیتی (م) زه نه داربوو نابیت زه نه ی بخریته سه رو شاردرنه وهى بو بکریت وهك: (إبراهيم بنیه، الأرحام بعضهم) نه وه تیکه له کیش ناکریت.

16- پیتی (ن) تیکه له کیش ده کریت له دوو پیت نه وانیش (ل) و (ر) نه گهر نه که ویته

پیش پیتی (ن) زه نه داریک وهك: { خَزَّابِنُ رَّبِّكَ ، لَنْ نُوْمِنَ لَكَ } ، نه گهر پیش

پیتی (ن) زه نه داربیته نه وه تیکه له کیش ناکریت (خافون ربهم، أنى يكون له، لا

يستطيعون لهم)، جیاده کریته وه پیتی (ن) له وشه ی [نَحْنُ] نه وه یان تیکه له کیش

ده کریت له پیتی (ل) له هه رشوینیك بیت له قورئانی پیروز وهك: { وَ نَحْنُ لَهُ

مُسْلِمُونَ } هوکارى تیکه له کیشانه که ی ده گهریته وه بو زور به کاره اتنى له قورئانی

پیروز.

تیبینیه گشتیه کان له سهر تیکه له کیشان

✓ ههرکاتیک کۆتایي ههر سوږه تیك به پیتیکی جووله دار هات نهو کاته دروسته
تیکه له کیشانې بۆ بکریت له پیتی (ب) له وشه ی (به سمه له) نهو تیکه له کیشانې بۆ
ده کریت. نهو ده ش پوی نه داوه ته نه ا له دوو شوین نه بیئت وهک: کۆتایي سوږه تی
په عد، له گهل به سمه له ی سوږه تی ئیپراهم، { وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾ بِسْمِ
اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ }، وکۆتایي سوږه تی ئیپراهم له گهل به سمه له ی سوږه تی
حیجر { وَلِیَذَّکَّرْ اُولُوْا الْاَلْبَابِ ﴿٥٢﴾ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ }، ده رباره ی
کۆتایي سوږه تی ته وبه له گهل به سمه له ی سوږه تی یونس، { وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِیْمِ ﴿١٢٦﴾ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ } تیکه له کیشانې بۆ ناکریت به هو ی
زه نه دار بوونی پیش پیتی (م).

✓ ههرکاتیک بگه ی به کۆتایي ههر سوږه تیك به سهره تای نهو سوږه ته ی له دوا ی نهو
دیئت - به شیوه ی نه بونی به سمه له - لیړه شدا پیویست بوو تیکه له کیشان بکریت،
نهو تیکه له کیشان پوده دات، وهک: کۆتایي سوږه تی قه در له گهل سهره تای سوږه تی
به یینه ، وهک: { الْفَجْرِ ﴿٢٠﴾ لَمْ یَكُنِ الَّذِیْنَ }، به شیوه یه ک نه م نمونه یه به تاکه
شوین داده ندریت بۆ نهو سوږه تانه ی به دوا ی یه ک دادین - ههرکاتیک به پیی
ریزه ندی شیوه ی قورئان سوږه ته کانمان خویند نه گهرنا باری تر پروو ده دات وهک:
{ وَلَا الضَّالِّیْنَ * ن وَالْقَلَمِ }، نه م نمونه تیکه له کیشانې تیډا پوده دات.

✓ هه رکاتیک پیښ پیتی تیکه لکیش پیتیکی دريژکراو بیت یان پتیکی نه رم بیت دروسته له پیتته دريژکراو که (دريژکردنه وهی دوو یان چوار یان شەش جووله) له باری تیکه لکیشاندا وهک: { كَيْفَ فَعَلَ، الرَّحِيمِ ﴿٢﴾ مِّلِكَ }.

✓ تیکه لکیشانی پیتی (ر) ی له پری لادراوی مه چورو قه دهغه ناکریت له ئیماله - واتا خویندنه وه له نیوان - جیاوازیښ نیه له باری وهستان یان نه وهستاندا بیت وهک: { وَالنَّهَارَ لَا يَلْتِ } سوږه تی ئالی عیمپان، ئایه تی 190.

✓ له باری تیکه لکیشاندا دروسته له پیتی یه که م: تیکه لکیشانی ته واو له گهل پوم و ئیختلاس (واتا هیئانی سی به شی جووله) - و ئیشمام (جولاندنی هه ردو لیوه کان به ضه ممه به بی دهنگی) - نه وهش به پیی جووله ی یه که م وهک: { وَخَن نُسَبِحُ، وَالْحَرْثُ ذَلِكْ، دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ، مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ، فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا، مِنْ أَلْعَلِّ مَا لَكَ }، نه وهی رابردو له هه موو قورئانی پیروژدا ته نها له پینج شوین دا هیه، چواریان له باری گه یشتن به یه که پیتی (م) به پیتی (م) وهک: [يَعْلَمُ مَا] یان پیتی (م) به پیتی (ب) وهک: [أَعْلَمَ بِكُمْ] یان پیتی (ب) به پیتی (ب) وهک: [نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا] یان پیتی (ب) به پیتی (م) وهک: [وَيُعَذِّبُ مَنْ]، وینه ی پینجهم جیاوازی له سه ره، بوچوونی راست نه وهیه که شوین که وته ی شیوه ی چواره م ده بیت له روی بریاره وه به م شیوه: پیتی (ف) به پیتی (ف) وهک: [تَعْرِفُ فِي] لیړه دا ئیشمام پونادات له وینه ی پینجهم نه وهش به هو ی خستنه سه ریه کتری لیوه کان، نه وه شیوه خویندنه وانهش دروسته جگه له شیوه ی پینجهم⁽¹⁾.

⁽¹⁾ به شیک له زانایان ده فهرموون: پوم و ئیشمام نیه له وینه ی پینجهم نه وهی من بوی دهچم بریتیه له وهی که پوم دروسته.

أ- هه رکاتیڅ له دواي پیتی تیځه لکیشکراو ضه ممه هات پیتی دريژکردنه وه شی له پيشدا نه هاتبوو تييدا پوده دات (پوم ، نیشمام ، تیځه لکیشانیکی ته وای) وهک: { وَحْنٌ نُّسَبِحُ ، يُنْفِقُ كَيْفَ }.

ب- هه رکاتیڅ له دواي پیتی تیځه لکیشکراو که سره داریڅ هات پیتی دريژکردنه وه شی له پيشدا نه هاتبوو تييدا پوده دات (پوم ، تیځه لکیشانیکی ته وای) وهک: { كَذَلِكَ قَالَ }.

ت- هه رکاتیڅ له دواي پیتی تیځه لکیشکراو فته داریڅ هات پیتی دريژکردنه وه شی له پيشدا نه هاتبوو تييدا پوده دات (تیځه لکیشانیکی ته وای) وهک: { فَعَلَ رَبُّكَ }.

ث- هه رکاتیڅ له دواي پیتی تیځه لکیشکراو ضه ممه هات پیتی دريژکردنه وه یان له ینی له پيشدا هاتبوو نه وه حوت شیوهی بو هه یه: (شیوهی پوم له گهل هلوه شانده وهی تیځه لکیشانیکی کهم ، وهسی شیوهی تر به نیشمام له گهل دريژکردنه وهی دوو یان چوار یان شه شه جووله وسی شیوهی تر به تیځه لکیشانی ته وای له گهل دريژکردنه وهی دوو یان چوار یان شه شه جووله) وهک: { حَيْثُ شِئْتُمَا }.

ج- هه رکاتیڅ له دواي پیتی تیځه لکیشکراو که سره داریڅ هات وپیتی دريژکردنه وه یان له ینی له پيشدا هاتبوو نه وه چوار شیوهی بو هه یه: (شیوهی پوم له گهل هلوه شانده وهی تیځه لکیشانیکی کهم ، وهسی شیوهی تر به تیځه لکیشانی ته وای له گهل دريژکردنه وهی دوو یان چوار یان شه شه جووله) وهک: { أَلَنْكَاحَ حَتَّى }.

ح- هه رکاتیڅ له دواى پیتی تیکهه لکیشکراو فه تحه داریڅ هات وپیتی دریژکردنه وه
 یان له یینی له پیښدا هاتبوو نه وه سى شیوهى بو هه یه: تیکهه لکیشانی ته واو
 له گه ل دریژکردنه وهى دوو یان چوار یان شهش جووله، وهک: { قیل لهُمَّ }.

جیبه جیکردنیکي گشتی له سهر - روم و ئیشمام و تیکهه لکیشی گه وره -

1- نایه تیک له قورنای پیروز تییدا کوږوته وه، تیکهه لکیشکردنیک یه که میان که سره دارو تیکهه لکیشکردنیک یه که میان ضه ممدار، بهم شیوه: { إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا }، سوره تی مریه م، نایه تی 96.

تیکهه لکیشی که سره داری یه که م	تیکهه لکیش ضه م یه که م	
الصَّلِحَاتِ سَيَجْعَلُ	سَيَجْعَلُ لَهُمُ	شیوه دروست
زهنه ی ته واو	زهنه ی ته واو	1
زهنه ی ته واو	ئیشمام	2
پوم	پوم	3

سوسی سی شیوه خویندنه وهی هیه بو پیتی دریکردنه وهی پیشو بو
تیکهه لکیشان نه ویش (دیکردنه وهی دو یان چوار یان شش جووله)

2- نایه تیک له قورنای پیروز تییدا کوږوته وه، تیکهه لکیشکردنیک یه که میان که سره دارو تیکهه لکیشکردنیک یه که میان فه ته دارو تیکهه لکیشکردنیک یه که میان ضه ممدار، بهم شیوه: { قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ }، سوره تی ذاریات، نایه تی 3

تیکهه لکیش که سره ی	تیکهه لکیش فه ته ی	تیکهه لکیش ضه م یه که م	
كَذَلِكَ قَالَ	قَالَ رَبُّكَ	إِنَّهُ هُوَ	شیوه دروست
زهنه ی ته واو	زهنه ی ته واو	زهنه ی ته واو	1
زهنه ی ته واو	زهنه ی ته واو	ئیشمام	2
پوم	زهنه ی ته واو	پوم	3

سوسی سی شیوه خویندنه وهی هیه بو پیتی دریزکردنه وهی پیښو بو
تیکه لکیشان نه ویش (دریزکردنه وهی دوو یان چوار یان شش جووله)

3- نایه تی که له قورئانی پیروز تییدا کوږوته وه، تیکه لکیشکردنیک یه که میان که سره دارو
تیکه لکیشکردنیک یه که میان فته دارو تیکه لکیشکردنیک یه که میان ضمه دار.

به م شیوه: { قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا }، سوره تی مریه م،
نایه تی 4.

تیکه لکیش فته دهی یه که م	تیکه لکیش ضمه دهی یه که م	تیکه لکیش ضمه دهی یه که م دوو شیوهی هیه	
قَالَ رَبِّ	الْعَظْمُ مِنِّي	الرَّأْسُ شَيْبًا	شیوهی دروست
زه نهی ته واو	زه نهی ته واو	زه نهی ته واو	1
زه نهی ته واو	زه نهی ته واو	بی تیکه لکیش	2
زه نهی ته واو	زه نهی ته واو	نیشمام	3
زه نهی ته واو	پوم	پوم له سر شیوهی تیکه لکیش	4
زه نهی ته واو	پوم	بی تیکه لکیش	5

سوسی سی شیوه خویندنه وهی هیه بو پیتی دریزکردنه وهی پیښو بو
تیکه لکیشان نه ویش (دریزکردنه وهی دوو یان چوار یان شش جووله)

نوهی بوی زیاد بکه که (العظم منی) نیشمامی تییدا نیه، چونکه نیشمام درست نیه له
پیته کانی لیو.

له شیوهی چواره م باس کراوه (پوم له سهر شیوهی تیکه لکیش)، مه به ستم لیږدا له باری دروستکردنی تیکه لکیشان واتا ه لوه شانده وهی ته تا بیکه ی به پوم چونکه نابیته تیکه لکیشی ته و او له گهل پوم.

حوکمی به یه ک گه یشتنی دوو پیتی زه نه دار

نه گهر دوو پیتی زه نه دار به یه ک گه یشتن له دوو وشه دا، به سړی زه نه ی وشه ی یه که م ده گوریت به ضمه مه به دوو مهرج:

یه که م: نه گهر وشه ی دوو هم دست پی کردنی به هم مزه ی وه صلی ضمه مه دار بوو.

دوو هم: ده بیت زه نه داری یه که م وشه ی (أَوْ) بیت یان (قُلْ) بیت وهک: { قُلْ ادعوا اللهَ أَوْ ادعوا الرحمن • أَوْ انقص • أَوْ اخرجوا }.

ده چیته در له وهی پیشت باسکرا نه گهر وشه ی دوو هم به هم مزه ی لکاو دست پیبکات نه وکات ضمه مه دار ده بیت له کاتی ده ستپی کردنداو نابیت وشه ی یه که م یه کیک بیت له وشانه: [قُلْ، أَوْ] وهک: { فَمِنْ اضطر }، { أَنْ اقتلوا أنفسکم }، { محظوراً انظر }، یان زه نه ی دوو هم له وشه ی که دست پیده کات به هم مزه ی لکاو نابیته ضمه مه دار له کاتی ده ست پیکردن بهو، وهک: (قُلْ الروح، أَنْ امشوا).

باسی جهوت نه لیفه کان

یه کهم:

به سړی نه لیف لاده بات له باری نه وه ستانداو ده یخوینیته وه له باری وه ستاندا له: وشه ی: ﴿سَلَسِلًا﴾ له سوږه تی ئینسان، نایه تی 4: ﴿إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَسِلًا وَأَغْلَلًا وَسَعِيرًا﴾ نه وه پیچه وانه ی حه فسه، چونکه نه وه ده یخوینیته وه به فه تده ارکردنی پیتی (ل) له باری نه وه ستاندا وله باری وه ستانیشتا دوو خویندنه وه ی بو هه یه.

دووه م:

- به سړی نه لیف لاده بات له باری وه ستان و نه وه ستاندا له سی وشه دا به م شیوه:
- 1- وشه ی: { آلْظُّنُونَا } له سوږه تی نه حزب، نایه تی 10: { وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا } ﴿هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ﴾، به م شیوه: { آلْظُّنُونَا }.
 - 2- وشه ی: { الرُّسُولَا } له سوږه تی نه حزب، نایه تی 66: { وَأَطَعْنَا الرُّسُولَا } ﴿وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا﴾، به م شیوه: { الرُّسُولَا }.
 - 3- وشه ی: { السَّبِيلَا } له سوږه تی نه حزب، نایه تی 67: { فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا } ﴿رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ﴾، به م شیوه: { السَّبِيلَا }.

سییه م:

- به سړی وشه ی: { ثَمُودَا }، ده خوینیته وه به ته نوینی پیتی (د) به م شیوه:
- { ثَمُودَا }، له سه ری ده وستیت به نه لیف، نه وه ش له چوار شوین:
- أ. { أَلَا إِنَّ ثَمُودَا كَفَرُوا رَبَّهُمْ } سوږه تی هود، نایه تی 68.

ب. { وَعَادًا وَثُمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّسِّ } سوږه تی فوړقان، نایه تی 38.

ج. { وَعَادًا وَثُمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ } سوږه تی عه نکه بووت، نایه تی 38.

د. { وَثُمُودًا فَمَا أَبْقَى } سوږه تی نه جم، نایه تی 51.

بابه تى فەتەح و ئىماله

مەبەست له لارکردنه وه (ئىماله) خويندنه وه له نىوان دوو جوولە يان خويندنه وه له نىوان دوو پیت دا، بۇ نمونه خويندنه وه ی فەتەح به لای کەسرە يان خويندنه وه ی ئەلیف به لای پیتی (ی) به شیوه یه ک له بنچینه دا فەتەحە دارە بە لām به لایه نی کەسرە دا دەخویندریته وه.

به شیکى زۆر له هۆزه كانى عەپەب، لارکردنه وه يان ههیه له خويندنه وه دا، وهك خويندنه وه يان له نىوان فەتەحە دار کردن و کەسەرە دار کردن، ئەم جورە خويندنه وه شتیکی بەربلاوه له لای خەلکی نهجد، وهك: هۆزه كانى (به نی تەمیم، به نی ئەسەد، قەیس و ئەوانى تر)

هەندیک له هۆزه كانى عەپەب ئاخاوتنیان دەکەویته سەر فەتەحە دارکردنی وشە، وهك: خەلکی حىجاز، له قورەیشیه کان و ههوازن و ئەقیف و کینانه. مەبەست له وشەى کردنه وه (فەتەح) ئەوهیه که خوينەر دەمی خوی بکاته وه له کاتى دەرپرینی پیتە که.

لارکردنه وه له زمانى عەپەبى: واتە لارکردن و خوارکردنه وه، يان لادان له شتیك و پروکردنه شتیکی تر.

لارکردنه وه لای زانیان: بریتیه له لادان له فەتەحە وه به رهو کەسرە، وله ئەلیفه وه بۇ پیتی (ی).

لارکردنه وه: ده کړیت به دوو بهش⁽¹⁾:

✓ **لارکردنه وهی گه وره** (إمالة کبری) بریتیه له خویندنه وهی ئه لیف له نیوان دوو پیته کانی ئه لیف و یاء دا، وپیشی ده گوتریت (ئیضجاع - زیده رهوی له لارکردنه وه به خویندنه وهیه ک نیوه به نیوه) هر ئه وهش مه بهسته ئه گهر ته نها وشه ی (ئیماله) به کار هات. (له کاتی به کار هیانی زاراهوی ئیماله به ته نها، ئیماله ی گه وره ده گریته وه).

✓ **لارکردنه وهی بچووک** (إمالة صغری) بریتیه له دربرینی پیت له نیوان کردنه وه (فتح) و ئیماله. واته له نیوان کردنه وه و ئیماله دایه، هروها لارکردنه وهی فته حدار به ره و کسره، وده توانین بلیین درچوونه له فته حدار ی به ره و کسره، له گهل هیشتنه وهی

⁽¹⁾ هوکاري ئیماله هه شتن:

1/ بوونی کسره له پیش وشه یان له دواى وشه، وهک هر یهک له وشه کانی: (الناس، النار، الربا، کلاهما، مشکاة)

2/ کسره یهکی په یداکراو له هه ندیک کات دا وهک: (طاب، جاء، شاء، زاد) چونکه له وشانه دا پیتی (ف) کسره دار ده کړیت له کاتی لکاندن به راناوی ره فعه دار (مرفوع).

3/ بوونی پیتی (ی) له وشه دا، وهک: (لا ضیر) سوک خویندنه وه له وشه دا به ئیماله داده ندریت (لارکردنه وه)

4/ یان وهر گپړان و قهلب کردن، وهک: (رمى)

5/ یان لیچوون به وهر گپړان، وهک: ئه و پیته ئه لیفه ی بو می به کار دیت.

6/ یان پیچونیک به پیچواندن ی گورینی پیتی (ی) بیت، وهک: موسی، عیسی.

7/ یان ئه وهی ده بیت نزیك له ئیماله (لارکردنه وه) ناوده بر دیت (ئیماله) له پیناو (ئیماله) (لارکردنه وه) وهک وشه ی: (تراءى) مه بهست پیی پیتی ئه لیفی یه که مه، و به هه مان شیوه پیتی (ن) له وشه کانی: (نأى، وراء، رأى)

8/ یان پیتی ئه لیف له سهر شیوه ی (ی) نوسرابیت، هه رچنده له بنچینه دا پیتی (و) وهک: (ضحى)

ئه وانه ی باس کران هه موویان ده گه رینه وه سهر دوو شت: (کسهر) و (ی) سه یرکه: عه لی کوپی موحه ممد ضه باع، الاضاءة فی بیان اصول القراءة، (قاهره، نوسینگه ی ئه زه ریه بو که لتور، سالی 1420 ی کوچی، لاپه ره 29).

دهم له شیوه ئاساییه کی خوئی، واتا بی لادانیکی ته و او له فتهحه وه بۆ که سهر، وه پيشی دهگوتريت: کهم بوون (التقليل)، يان له لارکردنه وهی (بچوک)، واتا خویندنه وه له نیوان ئه لیف و ئیماله ی گه و ره واتا خویندنه وهی ته و او له نیوان دوو پیت دا.

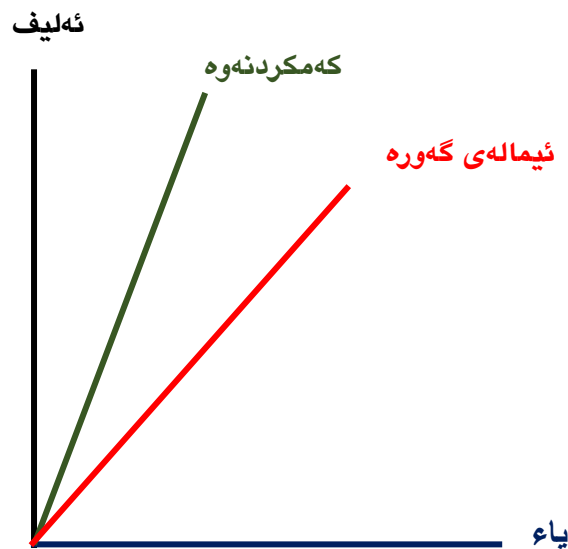
زمان به رزده بیته وه به کردنه وهی دهم لار ده بیته به (ئیماله)⁽¹⁾. خویندنه وه به لارکردنه وه سووک تره له سهر زمان له به رزکردنه وه، ههر بویه لارکردنه وه ده کهن، ئه وهی کردنه وه ده کات بۆچوونی وایه که کردنه وه په سنده و ئه و بنچینه یه.

ئو فهرمووده ی⁽²⁾ پيشه و ئین جه زه ری (ره زای خوی له سهر بیته) باسی ده کات له په رتوو که که ی خوئی به ناوی (النشر) پالپشتیه که ی ده گه پیتته وه بۆ عه بدوالله ی کوپی مه سعود (ﷺ) کاتیک پیاویک سوپه تی (طه) ی له لا ده خویندو که سهر داری نه کرد (واتا لارکردنه وهی نه کرد) بۆ پیتته پچراوه کانی سهره تای سوپه ته که، ئین مه سعود (ﷺ) خویندیه وه ﴿طه﴾، واتا لارکردنه وهی ئه نجام دا سی که رته، پاشان سویندی خواردو فهرمووی به م شیوه پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ئیمه ی فیڕ کردو وه.

زانایانی زمانه وانی راو بۆچونی جیاوازیان هیه له سهر (فتح) کردنه وه (ئیماله) و لارکردنه وه، ئایه کامه یان بنچینه یه؟ بۆچوونی به هیژ ئه وه یه که (فتح) کردنه وه راستره له (ئیماله) چونکه ئیماله پیویستی به هوکاریکه به پیچه وانه ی کردنه وه پیویستی به هوکار نیه، (ئیماله) لارکردنه وه لقیکه له کردنه وه، ئین القاصح له شهرحه که ی له سهر کتیبی (حرز الامانی) ده فهرمویت: ئه وهی لارکردنه وهی بۆ ده کريت، کردنه وهشی بۆ ده کريت، به لام ئه وهی کردنه وهی بۆ ده کريت مه رج نیه لارکردنه وهی بۆ بکريت.

⁽¹⁾ له کاتی ئیماله کردن به ئه لیفی (طغی) زمان به رز ده بیته وه، به لام که میک لارده بیته که به فتهحه بخویندريتته وه له لای حه فص و هاوړاکانی.

⁽²⁾ فهرمووده یه کی غه ربه.

مه به ست له لار کړدنه وه یان که م کړدنه وه: ږاگه یاندنه تا بزاندړیت بنچینه ی ئەلیف پیتی یائ، یان ئاگادار کړدنه وه یه له سهر وەرگه ږانی بۆ پیتی (ی) له شوینکی دیاریکړاودا، یان دیاری کړدنې هاوشیوه یه له گهل ټهو که سره ی که نزیکیه تی.

ټه وه ی بۆچوونې نزیکه لای ټهو که سانه ی قسه له سهر ټهم بابته ده که ن له قورائنه کان بریتیه له پیته یائنه کان، مه به ست له پیته یائنه کانیش هه موو ئەلیفکی بنچینه یی بیټ له ږی لادراو و گۆردراو بیټ به پیتی (ی)

ټه وه ش ږونادات ته نها له ئیسم و فیعلدا نه بیټ، یان له سهر شیوه ی پیتی (ی) بیټ وهك: (بلی) که گوتمان ئەلیفی بنچینه یی ئەلیفی زیاده دهردهچیت وهك (قائم) وه که ده لپن ئەلیفی له ږی دهرچوو ئەلیفی ناوه ږاست دهردهچیت وهك: (نمارق) که ده لپن ئەلیفی گۆردراو له بری پیتی (ی) تا ئەلیفی گۆردراو له بری پیتی (و) دهردهچیت وهك: (نجا) ئەلیفی گۆردراو به ته نوینیش به هه مان شیوه دهردهچیت وهك (عوجا) و ئەلیفی به کارهاتوو بۆ دووان دهردهچیت وهك: (یخافا)

به لām پرسپار لیږده دا نه ویه چوڼ بزاین بنچینه ی پیتی یائنه له ناو؟ ولāmه کهش
نه ویه ناویکی به کار هاتوو بو دووان بو نمونه: (الهدی)، ده بیته (الهدیان)، نه لیف
گوږدراوه به (ی) له کاتی ته سنیه.

درباره ی فیعل گونجاوترین فیعل لای من وشه ی (أنا) - که راناوی ئاخوتنه - بو
نمونه له فیعلی (اشتری) ده لیم (اشتریت)، که واتا نه لیف له فیعلدا (اشتری) گوږدراوه له
کاتی پالنانی بو لای راناوی ئاخوتن بو پیتی (ی)

تیبینی:

گشت قورائنه کان له سیژده وشه دا له قورئانی پیروژ ئیماله و که مکړدنه وه ناکه ن،
نه وانیش نه شوینانه که بنچینه ی نه لیف تییدا پیتی واوه، پیښه وا موه ولی
کویکردو ته وه له م و ته ی خو ی (1).

عصا شفا إن الصفا أبا أحد سنا ما زکی منکم خلا وعلا ورد
عفا ونجا قل مع بدا ودنا دعا جمیعاً بواو لا تمالُ لدی أحد

(1) نه گهر یاسامان جیبه جی کرد له سهر پینج ناوی یه که م له هونراوه ی یه که م ده لیم: [عصا]
ده بیته [عصوان]، [شفا] وه که له قورئاندا هاتوو: { شفا جرف هار } ده بیته [شفوان]، [صفا]
[ده بیته [صفوان]، [أبا] ده بیته [أبوان]، [سنا] وه که له قورئاندا هاتوو: { سنا برقه } ده بیته
[سنوان].

درباره ی هه شت وشه که ی ماوه له فیعله کان به م شیوه ی لیږت: [زکی] ده بیته [زکوت]،
[خلا] وه که له قورئاندا هاتوو: { خلا بعضهم } ده بیته [خلوت]، [علا] وه که له قورئاندا
هاتوو: { ولعلا بعضهم، علا في الأرض } ده بیته [علوت]، [عفا] ده بیته [عفوت]، [نجا]
وه که له قورئاندا هاتوو: { نجا منهم } ده بیته [نجوت]، [بدا] وه که له قورئاندا هاتوو: { بدا
لهم } ده بیته [بدوت]، [دنا] ده بیته [دنوت]، [دعا] وه که له قورئاندا هاتوو: { دعا ربه }
ده بیته
[دعوت].

مه به ست له دیری یه کهم له یه کهم هونراوه له وشه ی (أبا) نه وه له وشه ی (الأبوة)
 وه رگیراوه، وهك: (مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ نِيْمَالِه و ته قلیلی تیډا نیه، به لام (أبی)
 له (أبیث) هاتووه نیماله ی تیډا دروسته لای نه وه که سانه ی که دان به نیماله ده نین
 وهك: (إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّجْدِیْنَ).

مه زهه بلی له بلی عه مری به سړی له سهر ئیماله ی گه وره

❖ به سړی ئیماله ی گه وره ئه نجام ددهات له هه موو ئه لیفیک بکه ویته پیت پیتی (ر) ی کۆتایی که سهر دار بیټ به که سهریه کی بنچینه، وهك: (الدار، من دیار هم، الأبرار، القرار، النار)، بهم قسه ئه وه دهر ده چیت پیتی (ر) ی کۆتایی که ئه لیفه که ی بکه ویته پیت پیتی (ر) ی که سهر داری ناوه راست، وهك: (نمارق، فلا تمار فیهم، الجوار المنشآت، الحوارین) بنچینه ی (تمار) (تماری) به لām پیتی (ی) لابر دراوه به هوی جهزم به (لا) ی نه هی، و بنچینه ی (الجوار) (الجواری) یه - ئه وهش ناویکی نات ه واه له سهر کی شی (فواعل) پیتی (ی) لابر دراوه به هوی ئاسان خویندنه وه ی له سوږه تی (شوری) وه به هوی گه یشتنه دوو زه نه له هه ردو شوین (رحمن) و (تکویر) دهر باره ی (الحواریین) پیتی (ی) ی دانه پال له وشه ی (حواری) پیتی (ر) ی لابر دوو له ریگه دهر چووندا، بویه سهر و ژیری گواستراوته وه بۆ ئه و، له قسه ی ئیمه دهر ده چیت به وه ی که ده یلین (که سهر دار بیټ به که سهریه کی بنچینه) له پیتی (ر) وهك: (من أنصاری) پیتی (ر) لیږدها مه جروری گوتراوه مه رفوعی شوینه، به لām که سهر دار بووه به بۆنه ی پیتی (ی).

ته نهها دوو وشه نه بیټ فه تحه دار کراوه:

- أ- (والجار) له دوو شوین هاتوو له سوږه تی نیساء، ئایه تی 36.
ب- (جبارین) له دوو شوین هاتوو له سوږه تی مائیده، ئایه تی 22. و سوږه تی شو عراء، ئایه تی 130.

❖ به سړی ئیماله ی گه وره ی ئه نجام داوه له دوو پیت (ر) و (ه) له پیت ه کانی ده سپیکی سوږه ته کان وهك: (الر)، و (که یعص) سوږه تی فاتحه و مریه م و وهك: سوږه تی طه⁽¹⁾. فاتحه و طه.

(1) خاوه نی په رتووکی (بدور الزاهر) باسی ده فرمو ویت: به سړی ئیماله ی کردوو له م بابه ته - (ها) له سوږه تی طه - به هوی ئه وه ی که پیتی که وهك (ها) له وشه ی (که یعص) له سهره تای سوږه تی

❖ به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددات له فته تھی هه مزه و ئه لیف له وشه ی (رای) به هه ر شیوه یه ک بیټ، واتا راناوی لکاو بیټ یان نا وهک: { رای کوکبا، ان راه استغی، رآها تھتر، راک الذین کفروا }، به لآم نه گهر بکه ویتته پیش زه نه داریکی پچراو له و یان بیټه لکاو به و ئیماله ناکریت، وهک: (رای الشمس، رای القمر، رای الذین کفروا، رآهم، رآوک، رآوهم { له گهل ناگادار بوون له سهر نه وهی نه گهر زه نه دار پچراو بوو نه ویش ئیماله ناکریت مه گهر له باری وه ستاندا نه بیټ، به لآم له باری نه وه ستاندا به فته داری ده خوینیتته وه وهک: حفص.

❖ به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددات له هه موو ئه لیفیک نه وهی پیتی (ی) له گهل دابیټ و بکه ویتته دوا ی پیتی (ر)، وهک: (أخری، النصاری، اشتری، تری، القری، جُراها، سکاری، أُساری)، ناو دندریټ خاوه ن پیتی (ر)، جیاوازی هه یه ته نها له یه ک بابه تدا وهک:

{ یبشراي⁽¹⁾ } سوږه تی یوسف، نایه تی 19. له وشه ی (یوسف) سی شیوه خویندنه وهی بو هه یه به ریزبه ندی به م شیوه: کردنه وه یان ئیماله یان که مکردنه وه.

❖ **سوسی تاییه تی کردووه** له و باره ی نه گهر به پیتی (ر) بکه ویتته پیش زه نه داریک وهک: { وتری الملائکه، وتری المجرمین، أری الهدد، فتری الودق، ذکرى الدار، القرى التى، الكبرى اذهب، وقالت النصارى المسيح } له باری وه ستاندا سوسی ئیماله ی گه وره ده کات، به لآم له باری نه وه ستاندا سوسی دوو شیوه خویندنه وهی هه یه:

مهریه م، نه ک به شیوه ی (طه) که ده که ویتته سهره تای نایه ت، نه و به م شیوه ی دانانیت، چونکه ته نها لای کوفیه کان به ژمیردراو داده ندریټ، به صری به ژماردنې به صری داده نیټ، به لگه ش له سهر ئیماله کردنی له (طه) به شیوه ی نه وهی که پیتته نه ک سهره تای نایه ته ده یکاته ئیماله ی گه وره، نه گهر ئیماله کردنه که ی به شیوه ی سهره تای نایه ت بیټ که می ده کردووه هه ر وهک چو ن پیشه ی خو یه تی بو سهره تای نایه ت، [عبدال فته تاحی قازی : په رتووکى (بدورى زاهیره له قیرائاتی عه شری موتاواتیره له ریگه ی شاطیبه و دووړه) قاهره، دارو السه لام بو چاپه مه نی و بلا و کردنه وه، ب 1، 1429، لا 253]
(1) به سړی نه م شوینه ده خوینیتته وه به بوونی ئه لیف له دوا ی پیتی (ر) و دوا ی نه و پیتی (ی) ی فته داری لکاو .

کردنه وه - نه وه یان پېش ده که ویت - له گهل ئیماله نه وه ش له کاتیځدا وشه ی الله ی
گووتراو نه که ویت دوا ی، به لام نه گهر وشه ی الله ی گووتراو بکه ویت دوا ی نه و، هر
وهک بهم شیوه هاتووه: { نری الله، وسیری الله، فسیری الله }⁽¹⁾ له باری وه ستاندا سوسی
ئیماله ی گه وره نه نجام دهادت به لام له باری نه وه ستاندا سوسی سی شیوه
خویندنه وه ی هه یه:

1- کردنه وه وهک (حفص) نه وه یان پېش ده که ویت،

2- ئیماله ی پیتی (ر) له گهل قه له و کردنی وشه ی الله ی گووتراو، نه وه ش

به پیی سه یرکردنی بنچینه ی،

3- ئیماله ی پیتی (ر) له گهل لاواز کردنی وشه ی الله ی گووتراو، نه وه ش له

پوی ئیماله.

⁽¹⁾ نه م شویڼه هاتووه (نری الله) له سوږه تی به قهږه، نایه تی 55 : و نه م شویڼه هاتووه (وسیری الله)
له سوږه تی ته و به، نایه تی 94 : به لام شویڼی (فسیری الله) له سوږه تی ته و به نایه تی 105 دا هاتووه

مه زه به بی ئه بی عه مری به سړی له سهر ئیماله ی بچووک (که م کراو)

به سړی هه موو ئه لیفیکی کورترکراوه (مقصورة) به کارهاتوو بو می به که مکراره یی خویندوته وه، جیاوازیشی نیه ناسراو یان نه ناسراو بیټ، ئه وهش له « فعلی » به سی جووله دارکردنی پیتی (ف) دا واتا: (فعلی، فعلی، فعلی) وهک: [حُسنی، القُربی، قَتلی، تَقوی، سِماهم، ضِیزی] ئه وهش له م بابه ته ئه ژمارکراوه وهک: [مُوسی، عِسی، یحیی].
ئه وهش جیاکراوته وه ئه گهر ئه لیفی وشه بکه ویته پیتی (ر) ، ئه وه بو ی هه یه ئیماله ی گه وره وهک: (ذکری، بشری).

تیبینی:

وشه کانی قورئانی پیروژ ئه وه ی هاتوو له سهر کیشی (فعلی) ژماره یان بیست وشه یه بریتین له: [اُنْثی، الدنیا، قُربی، الوسطی، القصوی، والعزی، الوثقی، الحسنی، الأولى، السفلی، العلیا، الرؤیا، طوبی، المثلی، السوای، زلفی، وسقیها، الرجعی، عقبی، موسی] جیاوازیشی نیه ئه م وشانه ناسراو یان نه ناسراو بیټ ، به لām ئه و وشانه ی له قورئانی پیروژدا له سهر کیشی (فعلی) هاتوو ژماره یان یازده وشه یه به م شیوه: [والسّلو، المّوتی، التّقوی، النّجوی، القتلی، مرضی، دعوهم، شتی، صرعی، بطغواها، یحیی] دهرباره ی ئه و وشانه ی له قورئانی پیروژدا هاتوو له سهر کیشی (فعلی) ژماره یان چواره به م شیوه: [سِماهم، إحدى، ضِیزی، عِسی].

❖ به سړی به که مکردنه وه پیتی (ح) له { حم } له هه رهوت سوږه تدا خویندوته وه.

❖ لیږده یازده سوږه ت هه ن به سړی که مکردنه وه بو وشه کانی کوټایی له ئایه ته کانیاندا دهکات که خاوه ن پیته یائنه کانن که مکردنه وه یان بو دهکریټ و جیاوازیشیان نیه ئایه له سهر کیشی [فعلی] بن یان نا.

جیاکراوته وه له م باره یه وه:

أ- (رأى) به سړی به ئیماله ی گه وره ده خویننیتته وه.

ب- پیتته پاته کان له یازده سوږه ته که، به سړی به ئیماله ی گه وره ده یا خویننیتته وه

یازده سوږه ته که ش نه مانه ن:-

1: طه 2: نه جم 3: مه عارج 4: قیامه 5: نازعات 6: عه به سه
7: نه علی 8: شه مس 9: له یل 10: ضوحا 11: عه له ق

ناگادار کړدنه وه:-

پیویسته له سهر قارینه کان بزاند کامه ی سهری ئایه ته و کامه ی هه ونیه، تا که مکړدنه وه
نه نجام بدات بو سهره ئایه ت و کړدنه وه ش بکات بو ئه وانی تر، واتا بزانی ت جیاوازی نیه
له نیوان خاوه ن نه ژمارده ری قورئان له پچراوی ئیماله کړدن له م یازده سوږه ته تهنه له
نو ئایه ت نه بی ت، به لام به ره می نه م جیاوازیه درناکه وی ت له خویندنه وه ی پیشه و
به سړی تهنه له مانه ی خواره وه نه بی ت:

1- وشه ی (هدی) له سوږه تی طه، ئایه تی 123: { قَالَ اهْبِطْ مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
فَإِذَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى } نه وه ش به پیی ژماردنی کوفی
نه وه ئایه تی 120 به پیی ژماردنی به سړی، که واتا نه و دیان به سهره ئایه ت نه ژمار
ده کړی ت لای به سړی نه وه ش پشت پی به ستراره له خویندنه وه ی پیشه و به سړی،
وبه سهری ئایه ت نه ژمار ناکړی ت لای نه ژماری کوفیه کان نه وه ی پشتی پیی
ده به ستری ت له گیرانه وه ی حه فص، له سهر نه مه ش که مکړدنه وه پیویسته لای به سړی
بی خویندنه وه ی تر.

2- وشه ی (طغی) له سوږه تی نازعات، ئایه ته کانی 37، 38، 39: { فَأَمَّا مَنْ طَغَى (37)
وَأَثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (38) فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى } نه وه به سهره ئایه ت داده ندري ت له
ژماردنی کوفی و جیاوازی له سهره لای به سړی ⁽¹⁾. له سهر نه مه بو به سړی هیه تییدا

⁽¹⁾ هو ی جیاوازیه که بریتیه له : کی شه ی زانایانه له سهر ژماردنی ئایه ته کانی قورئانی پیروز، به
شیوه یه که گوتراوه پیشه و به سړی پشت ده به سستی ت به ژماردنی به سړی، به مه ش نه م بابه ته ده بی تته

که مکړدنه وه به يهک له گيړانه وه کانی، بوچوونی راست و بهيژ نه وه يه لهم بابه ته که مکړدنه وه يه.

تېبینی:

له سوږه تی طه، نایه تی 88: { فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ }، له سهر پای جیاواز لای پیښه وا به سږی، نایه وشه ی (موسی) ده بیته سهری نایه ت یان وشه ی (فوسی)، له هه موو باریکدا وشه ی (موسی) به که مکړدنه وه داده ندریت، به لام هو ی که مکړدنه وه ی جیاوازه، نه گهر وشه ی (موسی) سهره نایه ت بیت نه وه که مکړدنه وه ی بو ده کړیت له پیښاو نه مه دا، به لام نه گهر نه م وشه نه بیته سهره نایه ت نه وه که مکړدنه وه به هو ی نه وه دروست ده بیته که بوته پاشکو ی نه و وشانه ی له سهر کیښی [فعلی] دین.

سهری نایه ت وه له دوا ی نه و ته نها که مکړدنه وه ی تیډا دروست ده بیته، نه وه یانیش ته واوه، گوتراوه به سږی شوین که و ته ی ژماره ی مه دینه ی یه که مه به مه ش نه م بابه ته نایته سهری نایه ت هر بو یه هندی که س که مکړدنه وه یان بو نه کړدوه.

مه زه بهی به سړی له سهر ئیماله ی وشه کانی تایبه ت

- 1- به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددهات له ئه لیفی وشه ی (اعمی) شوینی یه که م له سوږه تی ئیسراء، ئایه تی 72: [وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ اَعْمٰی فَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ].
- 2- به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددهات له ئه لیف له باری وهستان و نه وه ستاندا له وشه ی (هَکَر) له سوږه تی ته وبه، ئایه تی 109، پیټی (ر) یش قه له و ده کریټ له هه ردو و باردا.
- 3- به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددهات له وشه ی (اَلتَّوْرَةِ) به هه ر شیوه یه ک بیټ.
- 4- به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددهات له وشه ی (اَلْکَفْرِیَس) مه نصوب و مه جږور جیا و ازیشی نیه ناسراو یان نه ناسراو بیټ.
- 5- به سړی ئیماله ی گه وره نه نجام ددهات له فته ته ی پیټی (ر) و ئه لیف له وشه ی (اَدْرَبْکَ، اَدْرَبْکُمْ) به هه ر شیوه یه ک هاتبیټ.
- 6- به سړی که مکړدنه وه نه نجام ددهات له وشه ی { اَلْذَنْبَا } به هه ر شیوه یه ک هاتبیټ.
- 7- به سړی کړدنه وه و ئیماله نه نجام ددهات به لام کړدنه وه پیټی ده که ویټ له سوږه تی مؤنون، ئایه تی 44، له وشه ی { تَتْرَا } ئیماله ی گه وره له باری وه ستاندا، به لام له باری نه وه ستاندا ئیماله ی تیډا نیه چونکه نونی تیډایه.
- 8- به سړی که مکړدنه وه نه نجام ددهات به یه ک له خویندنه وه کانی له باری وه ستاندا له وشه ی { کَلْبًا ⁽¹⁾ } سوږه تی که هف، ئایه تی 33.

(1) به شیوه یه ک جیا وازی تیډا دروست بووه له سهر ئه لیفه که ی، گوتراوه به کار دیت بؤ می وهک : -
احدی - له سهر ئه م شیوه که مکړدنه وه ی بؤ ده کریټ، گوتراوه به کار دیت بؤ دووان که مکړدنه وه ی
تیډا نیه .

9- دووري به ئيماله ي گه وره ئه ليف له وشه ي: { اَلنَّاسِ } ده خوينتته وه كه مه جپوره به هه ر شيوه يه ك هاتبيت.

10- دووري به كه مكردنه وه وشه ي: { يَكُوْلَتِي } ده خوينتته وه له سوپه تي مائيه، ئايه تي 31، وسوپه تي هود، ئايه تي 72، وسوپه تي فوړقان، ئايه تي 28.

11- دووري به كه مكردنه وه وشه ي: { يَحْسَرْتِي } ده خوينتته وه له سوپه تي زومه ر، ئايه تي 56.

12- دووري به كه مكردنه وه وشه ي: { اَنْبِي } ي پرسيارى ده خوينتته وه له هه ر شويئيك بيت.

13- دووري به كه مكردنه وه له يه ك له خويندنه وه كاني له وشه ي { يَتَّأَسَفِي } ده خوينتته وه له سوپه تي يوسف، ئايه تي 84. خويندنه وه ي دووه مي دووري كردنه وه يه كه نه وه شيان پيش ده كه ويئت له جيبه جي كردندا.

چه ند تبیینی کی تایبته به ئیماله ی به سړی

أ- هه رکاتی ک قاریی وه ستا له سهر ئه لیفی که مکاروه یان ئیماله ئه وه له باری نه وه ستاندا لاده چیت بو پرگار بوون له گه یشتنه دوو زه نه دار ئه وه له سهری ده وستیت به که مکړدنه وه یان ئماله - به پیی باره که ی - وه ک: (موسی الکتاب)، (عیسی ابن مریم)، (ذکری الدار).

ب- قه ده غه ناکریت ئه وه زه نه یه ی توشی وه ستان ده ییت له ئیماله ئه وه ئه لیفه ی ئیماله ده ییت له باری نه وه ستاندا به هو ی که سره، وه ک: (الدار) لیړه دا ئه لیف ئیماله ده کریت له باری نه وه ستاندا له پیئاو که سره ی پیتی (ر) که له دوا ی دیت، ئه گهر ئه وه که سره لاجیت له باری وه ستانداو بیته زه نه ئه وه زه نه یه قه ده غه ی ئیماله ناکات، چونکه زه نه یه کی په یدا کراوه، له گه ل لاواز کړدنی پیتی (ر) له باری وه ستاندا به هو ی ئیماله ی ئه لیف.

ت- ئیماله ئه نجام نادریت له وشه ی (مضار) چونکه پیتی (ر) زه نه داره و پچراندنی کړدوه له نیوان پیتی (ر) و که سره دارو ئه لیف.

ث- که مکړدنه وه نیه له وشه ی (مثنوی) چونکه هه رچه نده واده رده که ویت له سهر کی شی (فعلی) ه ته نها ئه وه نه ییت پیتی (م) زیاده یه، وشه که وهر گیراوه له فیعلی (ثوی).

ج- که مکړدنه وه نیه له وشه ی (مثنی) چونکه له سهر کی شی (مفعول) ئه م وشه بوونی هیه له سوږه تی نیساء، ئایه تی 3، و سوږه تی سه به ء، ئایه تی 46: { أُولَیْ أَجْنَحَ مَثْنَى وَثُلَثَ وَرُبَعٌ } سوږه تی فاطیر، ئایه تی 1.

ح- که مکړدنه وه نیه له وشه ی (أولی) چونکه له سهر کیښی (أفعل) وهک: سوره تی موحه ممد، نایه تی 20: { فَأُولَى لَهُمْ }، خاوه نی کتیبی (البدور الزاهرة)⁽¹⁾.
 ده فهرموویت: وشه ی (أولی) له سهر کیښی (أفعل) له سهر پای تی کرای زانایان که مکړدنه وه نیه له لای به سړی، زورینه ی زانایان ده قی به سړیان باس کردو وه که نابیت که مکړدنه وه بکریت.

(1) قازی، عه بدوالفه تاح: بدوری زاهیره له ده قیرائاتی موته واتیره له ریگه ی شاگبیه و دووره، (قاهیره، دار السلام، بؤ بلاوکردنه وه و چاپه مهنی، ب 2، 1429 ک، لا 178 .

بابه تی شیوه ی رینووس

یه که م:

پیټی (ت) ی کراوه ی به کار هاتوو بۆ (می) (المبسوطة).

ئەگەر (ت) ی (می) ی به کار هاتوو بۆ تاك بنوسپریت له سەر شیوه ی کراوه، لای به سړی پیووست ده بیټ وهستان له سهری به پیټی (ه) - واتا به پیټی (ه) ده خویند ریټه وه - ئه وهش له سیژده وشه دا هاتوو، دابهش ده بیټ بۆ سهر چل و یهك شوین بهم شیوه ی خواره وه (1):

(فَطَرْتُ، سُنْتُ، اُمْرَأْتُ، لَعَنْتُ، رَحِمْتُ، نِعَمْتُ، بَقِيْتُ، وَمَعْصِيَتِي، كَلِمْتُ، قُرْتُ، شَجَرْتُ، وَجَنْتُ، اُبْنْتُ)

تیبینی:-

به سړی له سهر ئه م وشانه ی خواره وه به پیټی (ت) له سهریان دهوستیټ:

• سوږه تی به قهږه، ئایه تی 270: ﴿مَرْضَاتٍ﴾ (2) له ههر شوینیك بیټ.

• سوږه تی نه مل، ئایه تی 60: ﴿ذَاتَ بَهْجَةٍ﴾ (3).

• سوږه تی ص، ئایه تی 3: ﴿وَلَاتَ حِينَ﴾

(1) بۆ سود بینین له م بابته، سهیری پاشکوی ژماره 2 بکه له کوټایی ئه م به شه دا.

(2) له ئایه تی 207 تا 265 له سوږه تی به قهږه، وئایه تی 114 ی سوږه تی نیساء، وئایه تی 1 ی سوږه تی ته حریم، وهستان له سهری به خویندنه وه ی پیټی (ت) ئه وه شیوه زاریکه له ناو عهږه به کاند، ده لاین (هذا طلحت بالتاء) به لام ئه وانی تر که له سهری دهوستن بهم شیوه دهوستن له کاتی خویندنه وه ی (مرضاه) پیټی (ت) ده که نه پیټی (ه) له کاتی وهستان دا، به لگه یان ئه وه یه ده یانه ویټ جیاکاری بکه ن له نیوان پیټی (ت) ی لکاو به ناویک له گه ل پیټی (ت) ی لکاو به فیعل (کار) (قامت و ذهبت) (القماش) له ته فسیری ئایه تی 207 ی سوږه تی به قهږه، به ده ست کاریه کی که م، (وَمِنْ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ)

(3) جگه له م شوینه هاتوو وهك: (ذات لهب) به سړی وهستانی له سهر دهکات به پیټی (ت) ده خوینیټه وه.

- سوږه تی مؤمنون، نایه تی 36: ﴿يَا أَبَتِ﴾⁽¹⁾ له هر شوینیک بیت، و ﴿هِيَّهَات﴾ به یه که وه.

- سوږه تی نه جم، نایه تی 19: ﴿الَّتِ﴾

نهلموللا قارئ⁽²⁾ له شهرحه کهیدا له سهر پیښه کی (جهزه رییه ی شهش نه لفاظه که ی) رابردوو هونراوه یه کی داناوه بهم شیوه یه:

واللات مع لات کذا مرضات ویا أبت وذات مع هیهات

دووه م:

به سړی ده وه ستیت به ناچار یان به تاقی کردنه وه له سهر پیټی (ی) له وشه ی: {وکاین} له هر شوینیک بیت له قورئانی پیروژ: {وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيٍّ} سوږه تی نالی عیمران، نایه تی 146، بهم شیوه: {وَكَأَيُّ}، هوکاري وه ستانه که له سهر پیټی (ی) له بهر نه وه یه بنچینه ی وشه که (أَيٍّ) به ته نوینه، پاشان پیټی (ک) ی چوته سهر له بهر پیچواندن نه ویش نونی پیوه یه و مه جړوره، وه: (عَلِيٍّ) ، نه بو عمر وه ستاوه له سهر [أَيٍّ] به لبردنی ته نوین، چونکه ته نوین لاده چیت له باری وه ستاندا، له نویسی قورئانی پیروژ به شیوه ی نون نوسراوه له سهر وشه ی نه وه ستاندا.

⁽¹⁾ (یا أبت) بنچینه که ی (یا أبی) یه پیټی (ی) لبراوه، شوینی پکراوته وه به پیټی (ت) ی می که سهر دارکراوه تا که سره که بیټه به لگه له سهر (ی) لبراوه که له کاتی وه ستان ده کړیت به (ت). نو هیری له شهرحی (طیبة النشر) بهرگی 2 لاپه 63 دا ده فرمویت: زانراوه پیټی (ه) له (یا أبت) بو نه وکه سانه ی باس کراوه هه نديکیان گه راندویانه ته وه بو سهر پیټی (ه) نه که له وشه که چونکه نانوسریت .

⁽²⁾ مه لا علی قارئی، په رتووی (نهلمینحی فیکریه له شهرحی جهزه رییه، (دیمه شق، دار غوسانی بو خویندنی قورئانی چ 2، 2012، لا 307 .

سینه م:

به سړی ده وه ستیت به ناچاری یان به تاقي کردنه وه له سهر پیتی (ک) له هه ردو و شهی { ویکان، ویکانه } له سوږه تی قه صه ص، نایه تی 82: { وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَابُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَن مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بَنَّا وَيَكَانَهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ } به م شیوه: { ویک }، له کاتی ده ستی کړدنیان پیی خویننه ده سته کات به { ویکان، ویکانه }.

چواره م:

به سړی ده وه ستیت به ئه لیف له دواي پیتی (ه) له سهر و شهی [ایه] له هه سړی شوینیدا: { اَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ } سوږه تی نور، نایه تی 31، { يَكَايُهُ السَّاحِرُ } سوږه تی زو خروف، نایه تی 49، { اَيُّهُ الثَّقَلَانِ } سوږه تی ره حمان، نایه تی 31، هه وه له گشت و شه کانی تر وایه (ایها).

بابه تی یائی دانه پال

یائی دانه پال (تُضَافَه): - ټهو پیتته یائیه عه پرب به کاری دینن بؤ دهر پرینی که سی قسه که ری تاک وهک: ﴿بِکِتَابِ﴾، پیتی یائی دانه پال له دروست بوونی وشه (له بنچینه ی وشه که دا پیتی یائی پیوه نیه به لام بوی زیاد کراوه) به وشه ی (زیاده) ټهو پیتته یائنه ناگریته وه که زیاده نیه و بنچینه ی خو یه تی وهک: (يَهْدِي ، سَعَاوِي)، به وشه ی (تاک) ټهو پیتته یائنه دهر چوو که بؤ تاک به کار نه هاتووه وهک: ﴿حَاضِرِي﴾ پیتی (ی) له م وشه دا بؤ جه معی موزه که ری سالم به کار هاتووه نهک بؤ تاک (مفرد) به وشه ی (قسه که ر) ټهو پیتته یائنه ناگریته وه که بؤ که سی دووهم (مخاطب) به کار هاتووه وهک: ﴿فَكُلِي وَأَشْرَبِي﴾.

یائی دانه پال: ده چیته سهر ناو (اسم) وکار (فعل) وپیت (حرف) وهک:

(سَبِيلِي ، ذُرُونِي ، فَايِي).

ټه گهر (ی) دانه پال چوو سهر فرمان (فعل) ده بیته بهر کار (مفعول به)، وهک:

﴿أَوْزَعْنِي﴾ سوپه تی نه مل ، ټایه تی 19.

وټه گهر یائی دانه پال له گهل ناو بوو ده بیته مه جرور، وهک: ﴿ذَكْرِي﴾ سوپه تی طه.

ټایه تی 14.

یائی دانه پال له گهل پیت ده بیته مه جروری شوینی، به لام ده بیته مه نصوبی شوینی

ټه گهر له گهل (إِنَّ) خوشکه کانی هات (إِنَّ وَاخَوَاتَهَا) نمونه ی پیتی (ی) دانه پال ی لکاو

به پیت، جه پری وهر گرتیبت، وهک: ﴿وَلِي دِينَ﴾ سوپه تی کافرون، ټایه تی 6.

نمونه ی پیتی (ی) دانه پال ی لکاو به پیت له گهل (إِنَّ) خوشکه کانی، نه صبه ی

وهر گرتیبت، وهک: ﴿إِنِّي أَخَافُ﴾ سوپه تی ټه نعام، ټایه تی 15.

نیشانه ی یائی دانه پال ټه وهیه بتواندریبت پیتی (ک) یان پیتی (ه) بخریته شوینی، وهک:

(فَطَرَنِي) ده بیته فطرک و فطره.

عه‌رهب یائی دانه‌پال زه‌نده‌دار ده‌کات وه‌ندی جار فه‌تعه‌داری ده‌کات.
 گوتراوه زه‌نده‌دار کردنی پیتی (ی)ی دانه‌پال بنچینه‌یه، چونکه خوی مه‌بنیه (نه‌گۆره له جووله‌دا) بنچینه‌ی مه‌بنی (نه‌گۆره له جووله‌دا) زه‌نده‌داریه.
 یائی دانه‌پال له زۆربه‌ی شویندا له قورئانی پیروژ به زه‌نده‌داری هاتوووه.
 هه‌ندیك ده‌لین فه‌تعه‌دارکردنی یائی دانه‌پال بنچینه‌ی دووه‌مه، واتا فه‌تعه‌داری بنچینه‌یه و زه‌نده‌داریشی به‌هه‌مان شیوه بنچینه‌یه، چونکه یائه‌که ناوه، ئه‌و ناوه‌ی که ده‌بیته پیت ره‌فعه وه‌رناگریت به‌هیز ده‌بیته به جووله‌و هه‌ره‌که، فه‌تعه‌دارکردن بۆ سوک کردنه، به‌لام بۆچوونی یه‌که‌م به‌هیزتره.

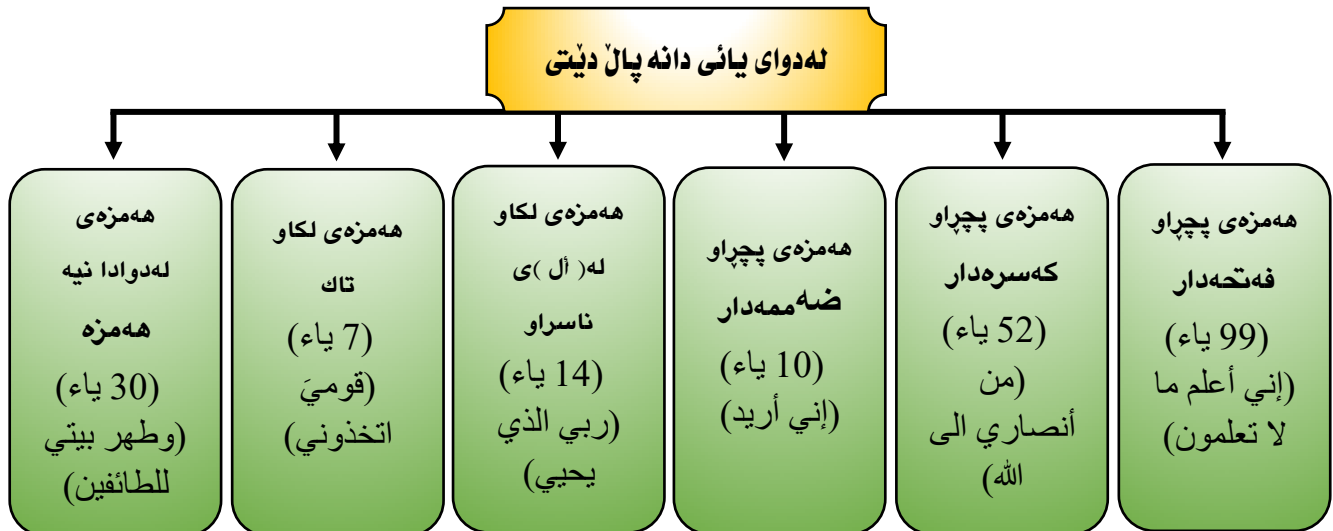
له قورئانی پیروژ پیتی (ی)ی دانه‌پال 876 جار هاتوووه، دابه‌ش ده‌بیته به‌سه‌ر سی به‌ش، به‌م شیوه‌ی خواره‌وه:—

أ- پیتی (ی)ی دانه‌پال قورائه‌کان یه‌که ده‌نگن له‌سه‌ری که زه‌نده‌دار ده‌کریته ئه‌وه‌شیان زۆر ترینه، وه‌ک: ﴿إِنِّي جَاعِلٌ﴾ له سوپه‌تی به‌قه‌ره، ئایه‌تی 30، کۆی گشتی (ی)ی دانه‌پال به‌م شیوه ده‌گاته 566 یاء.

ب- پیتی (ی)ی دانه‌پال قورائه‌کان یه‌که ده‌نگن له‌سه‌ری که فه‌تعه‌دار ده‌کریته، وه‌ک: ﴿بَلَعْنِي الْكِبَرُ﴾ له سوپه‌تی ئالی عیمران، ئایه‌تی 40، کۆی گشتی (ی)ی دانه‌پال به‌م شیوه ده‌گاته 98 پیتی یاء.

ت- پیتی (ی)ی دانه‌پال قورائه‌کان بۆچوونی جیا‌یان هه‌یه له‌سه‌ری، ئایه فه‌تعه‌دار ده‌کریته یان زه‌نده‌دار، کۆی گشتی (ی)ی دانه‌پال به‌م شیوه ده‌گاته 212 پیتی یاء، ئه‌وه‌ش له‌سه‌ر شه‌ش به‌ش ده‌بیته بۆ ئه‌وه‌ی له دوا‌ی خوی دیت.

جوړه کانی یائی دانه پال

مه زه به ي به سړي له سره يائي دانه پال

➤ به سړي هم موو پيټه يائيكي دانه پال فه تحه دار ده كات كه بكه ويټه پيش همزه ي
پچراوي فه تحه يان كه سره يان همزه ي لكاو بي جياوازي بكه ويټه به ران به ر(ال) يان
نا، يان هر پيټيكي تر ، ته نها نه وه نه بيت كه جيا كراو ته وه.

➤ به سړي هم موو پيټه يائيكي دانه پال ي به زه نه دار خویندو ته وه كه بكه ويټه پيش
همزه ي پچراوي ضه ممه دار له هم موو قورئان وهك: (اني اريد).

بابه تی یائنه کانی زیاده

(ی) زیاده: بریتیه له هه موو یائیکی کوټایي که ده که ویته کوټایي وشه، وده خویندریته وه و زیاده له ریڼووسی قورئانی پیروژدا.

یائی زیاده یان ده بیټ (لام) و الفیعل بیټ، یان ده بیټ یائی قسه کار بیټ (یاء المتکلم).

یائی زیاده ده چیته سهر ناو (اسم) وده چیته سهر کار (فعل) به لام ناچیته سهر پیت (حرف) وه: ﴿أَجِيبْ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي﴾⁽¹⁾.

یائی زیاده به پیتیکی زیده نه ژمار ده کریټ لای نه وانه ی که جیگیریان کردوه (واتا ده یخویننه وه)، به لام نه وانه ی جیگیری ناکه ن (واتا نا یخویننه وه) به زیادی دانانین.

پیشه و شاطبی ئامازه ی به (ی) زیاده کردوه له هه هونراوه:

وَدُونِكَ يَاءَاتٍ تُسَمَّى زَوَائِدًا لِأَنَّ كُنَّ عَنْ خَطِّ الْمَصَاحِفِ مَعَزِلًا

(ی) زیاده ده که ویته کوټایي وشه به لام نانوسریت و لکاو ناکریټ به وشه، به لکو ته نها ده که ویته کوټایي وشه به لام پیوه نالکیندریټ.

⁽¹⁾ پیتی (ی) زیاده جیگیر بووه له دوو وشه، به په هایي هاتووه له لای یه عقوب، نه وه ستان (وه صل) ی بؤکراوه لای وهرش و باوکی عه مر و باوکی جه عفر و قالون له یه که له شیوه کاندای.

به شه کانی یائی زیاده

یائی زیاده دوو جوړی سهره کی هه یه:

1. نهو پیته یائهی زیاده له سهر وشه، وهك: (نَكِير، وَعِيد، أَكْرَمَن).
2. نهو پیته یائهی ده بیته بنچینه ی بنه رته ی خوئی، وهك: (الْمُنَادِ، يَسِر).

مه زهه بی به سړی له سهر یائنه کانی زیاده

به سړی پیته (ی) ی زیاده ی گوتراو ده خویننیتته وه له باری نه وه ستان و لایده بات له باری وه ستاندا، وده وه ستیت له سهر نهو پیته ی ده که ویتته پیش نهو، نه وه ش باس ده کریت له فهرش وهك: (أَتَمِدُونَنِي بِمَالٍ) ————— (أَتَمِدُونَنِي) له باری وه ستاندا.

و شه تایبه ته کانی به سړی ده ربارهی یائنه کانی زیاده

➤ له سوږه تی فهر، ثایه تی 15: [رَبِّ أَكْرَمَن وَأَمَّا]، [أَهَانَن كَلَّا] به سړی پیته (ی) لاده بات له هه ردو وکیان له باری وه ستاندا، وله باری نه وه ستاندا دوو خویندنه وه ی بۆ هه یه:

1. لا بردن. (نهو هیان پیش ده که ویت).

2. خویندنه وه.

➤ به سړی پیته یائی زیاده وهك حه فص ده خویننیتته وه له سوږه تی، نه مل، ثایه تی 36، { فَمَا آتَانِي اللَّهُ } واتا خویندنه وه به جیگیر کردنی پیته (ی) ی فته تدار له باری نه وه ستاندا، وله باری وه ستاندا دوو شیوه ی هه یه خویندنه وه لا بردن.

➤ به سړی پیتی (ی) له: { یا عباد لا خوف علیکم } سوږه تی، زوڅروف، ثایه تی 68 ، ده خویندنه وه به زه نه داری له باری وهستان و نه وهستاندا، نه وه جیگیره له موصحه فی به سړی و لابر دراوه له موصحه فی کوفی.

➤ به سړی پیتی (ی) زیاده ده خویندنه وه له باری نه وهستاندا ته نها له وشه ی (نزاو پارانه وه) له سوږه تی ئیپراهم، ثایه تی 40: { رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ }.

➤ سوسی پیتی (ی) له سوږه تی زومه پ ثایه تی 17 و 18: { فبشر عبادَ الذین } ده خویندنه وه به فته له باری نه وهستاندا، وبه زه نه له باری وهستاندا.

➤ دووری پیتی (ی) لاده بات وهك حه فص له باری وهستان و نه وهستاندا.

➤ خویندنه وهی پیتی (ی) زیاده له باری نه وهستاندا له بهر دوو هوکاره:

أ- شوین کهوتنی نه و گواستنه وهی که له شیخه کانداهاتووه به پاپشتی گه پانه وهی بو لای پیغه مبهری خوا (ﷺ) نه ویش بریتیه له خویندنه وهی نه و پیته یائه.

ب- شوین کهوتنی بنچینه کهی، چونکه بنچینه ی نه و پیته یائه خویندنه وهیه، هوکاری لبردنه کهی له بهر ئاسان خویندنه وهیه تی یان دامه زراوهی خویه تی.

جیاوازیه کانی نیوان یائی زیاده و یائی دانه پال

ده تواندریټ جیاوازیه کان دیاری بکهین له نیوان پیټی (ی) ی زیاده و پیټی (ی) دانه پال له خالانه ی خواره وه: -

أ- پیټی (ی) ی زیاده ته نها ده چیټه سهر ناو (اسم) وده چیټه سهر کار (فعل) به لام پیټی (ی) دانه پال ده چیټه سهر ناو (اسم) وکار (فعل) وپیټ (حرف).

ب- پیټی (ی) ی زیاده لابر دراوه له نویسینی قورئانی پیروز، به لام پیټی (ی) دانه پال نویسراوه له قورئانی پیروز.

ت- پیټی (ی) ی زیاده ده بیټه بنچینه و ده بیټه زیاده، و دیټه شویټی لام الفیعل، به لام پیټی (ی) دانه پال ده بیټه زیاده له سهر وشه، به لام نابیټه بنچینه بوی، به لکو وه ک پیټی (ه) و پیټی (ک) ی پاناوی لکاوه.

ث- بوچوونی جیاوازه له سهر پیټی (ی) ی زیاده له سهر لابر دن و خویندنه وه هیه، به لام بوچوونی جیاوازه له سهر پیټی (ی) دانه پال له سهر فته تده دار کردن و زه نه دار کردنه.

نه و شانه ی جیاکراونه ته وه به سړی جیاوازی هه یه تیایدا له گه ل جه نص

1- به سړی به یه که له خویندنه وه کانی له دووری به زه نه ی پیتی (ر) ده خوینیته وه، خویندنه وه ی دووهمی دووری ئیختیلاسی جووله ی ضه ممه ی پیتی (ر)، نه ودهش له بابه تی (يَا مُرْكُم) له: {يَا مُرْكُم، يَا مُرْكُم، تَأْمُرُهُمْ، يَنْصُرْكُم، يُشْعِرْكُم}.

أ- {يَا مُرْكُم} سوږه تی به قهږه، نایه ته کانی: [67، 93، 169، 268]،

وسوږه تی نالی عیمران، نایه تی 80 وسوږه تی نیساء نایه تی 58. سوسیش گۆرینه وه ده کات.

ب- {يَا مُرْكُم} سوږه تی نه عرفاف، نایه تی 156. سوسیش گۆرینه وه ده کات.

ت- {تَأْمُرُهُمْ} سوږه تی طور، نایه تی 32. سوسیش گۆرینه وه ده کات.

ث- {يَنْصُرْكُم} پیتی (ر) ضه ممه داره، سوږه تی نالی عیمران،

نایه تی 160، سوږه تی مولک، نایه تی 20.

ج- {يُشْعِرْكُم} سوږه تی نه نعم، نایه تی 109.

2- به سړی به یه که له خویندنه وه کانی له دووری به زه نه ی هه مزه ده خوینیته وه، خویندنه وه ی دووهمی دووری ئیختیلاسی جووله ی هه مزیه، نه ودهش له وشه ی:

{بَارِكْكُمْ} سوږه تی به قهږه، نایه تی 54.

3- له وشه کانی { اَرْنَا } سوږه تی به قهږه، نایه تی 128. و سوږه تی نیساء، نایه تی 153. و سوږه تی فوصیله ت، نایه تی 29، { اَرْنِی } سوږه تی به قهږه، نایه تی 260.
سوږه تی نه عرف، نایه تی 143. دووری ده خوینیتته وه به ئیختیلاسی که سره ی پیتی (ر) به لام سوسی به زه نه ی پیتی (ر) ده خوینیتته وه.

4- به سړی وشه ی: { فَنِعْمًا } له سوږه تی به قهږه نایه تی 271 و سوږه تی نیساء، نایه تی 58 به دوو شیوه ده خوینیتته وه:
شیوه ی یه که م: ئیختیلاسی که سره ی پیتی (ع).
شیوه ی دوو م: زه نه دارکردنی پیتی (ع).

5- به سړی وشه ی: { يَهْدِي } له سوږه تی یونس نایه تی 35. ده خوینیتته وه به فه تچه ی پیتی (ه) له گه ل ئیختیلاس.

6- به سړی وشه ی: { يَخْصِمُونَ } له سوږه تی یاسین نایه تی 49. ده خوینیتته وه به فه تچه ی پیتی (خ) له گه ل ئیختیلاسی جووله ی.

7- به سړی وشه ی: (النَّشْأَة) له سوږه تی عه نکه بووت، نایه تی 20. و سوږه تی نه جم نایه تی 47. و سوږه تی واقیعه، نایه تی 62. ده خوینیتته وه به فه تچه ی پیتی (ش) و نه و ئه لیفه ی ده که ویتته دوا ی نه و، وده بیتته بابه تی لکاو، به م شیوه: { النَّشْأَة }.

8- به سړی وشه ی: (تَذَكُّرُونَ) (1). (1). نه وه ی، ده سپیکراوه به پیتی (ت)، وشه ده دارکردنی پیتی (ذ)، به م شیوه: { تَذَكُّرُونَ }.

(1) نه مه نه وه ناگریتته وه نه گهر دانه پال کرا بو نه م وشه به پیتی کی زیاده وهک: (يَتَذَكَّرُونَ) له سوږه تی به قهږه، نایه تی 221.

9- به سړی وشه ی: (خُطَوَات) به هر شیوه یه ک بیټ، به زه نه دارکردنی پیتی (ط) بهم شیوه: { خُطَوَات }.

10- به سړی وشه ی: (يَحْسَبُ) به هر شیوه یه ک بیټ و له هر شوینیک بیټ: به که سره دارکردنی پیتی (س) بهم شیوه: { يَحْسَبُ }.

11- به سړی وشه کانی: { رُسُلُنَا، رُسُلُكُمْ، رُسُلُهُمْ } ده خوینیته وه به زه نه دارکردنی پیتی (س) به هر شیوه یه ک بیټ له قورئانی پېرؤن.

12- به سړی نه و ئه لیفه لاده بات که ده که ویتته دوا ی پیتی (و) له وشه ی: (وَعَدْنَا)، بهم شیوه: { وَعَدْنَا }، له سی شوین هاتووه نه وانیش: سوره تی به قهره، نایه تی 51. سوره تی نه عرف، نایه تی 142. و سوره تی طه، نایه تی 80.

13- به سړی هر یه ک له وشه کانی: ﴿ اَلْمَيِّتِ ، مَيِّتٍ ﴾ ده خوینیته وه به زه نه دارکردنی پیتی (ی) و ئاسان خویندنه وه ی به هر شیوه یه ک بیټ. جگه له دوو شوین نه بیټ سوره تی ئیبراهیم، نایه تی 17: ﴿ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَّ اِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ ﴾ سوره تی زومه ر، نایه تی 30. وه ک حه فص ده خوینیته وه.

14- به سړی وشه ی: { كَسَفًا } ده خوینیته وه به زه نه ی پیتی (س)، بهم شیوه:

(1) جگه له سوره تی نمل، نایه تی 62. { مَا تَذْكُرُونَ } به سړی به پیتی (ی) ده خوینیته وه له بری پیتی (ت) له گه ل شه ده دارکردنی پیتی (ذ) و سوره تی موده ثیر، نایه تی 56. چونکه بنچینه ی وشه که: (يَذْكُرُونَ).

{ كَسَفًا }، به هر شیوه یه ك بیټ ته نها له سوږه تی پوم نه بیټ نایه تی 48 به سړی

ده خوینیته وه به فته دار کړدنی پیتی (س) - واتا وهك: حه فص -.

15- به سړی ده خوینیته وه به ئاسان کړدنی پیتی (ن) و زه نه دار کړدنی پیتی (ن) له فیعلی
موضاریع: (يُنَزِّلُ، تَنْزِلُ، نُنَزِّلُ).

16- به سړی نایه تی 11 ی: (وَإِذَا أَلْرُسُلُ أُقْتَتَ) سوږه تی مونافیقوون، ده خوینیته وه به

گوړینی همزه به پیتی (و) چونکه ئهم وشه له (وقت) وهرگیراوه، بهم شیوه:
{ أَلْرُسُلُ وَقَّتَتَ }، ئه وهش له باری نه وهستان و ده سټیپ کړدندا.

17- به سړی نایه تی 10 ی: { فَأَصْدَقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ } سوږه تی مونافیقوون،

ده خوینیته وه به فته دار کړدنی پیتی (ن) و زه نه دار کړدنی ئه و پیتیه ده که ویته
پیش ئه و، بهم شیوه: { وَأَكُونُ }.

18- به سړی وشه ی: (أَلْمُصِيطِرُونَ) له سوږه تی طور، نایه تی 37 ده خوینیته وه ته نها به

پیتی (ص).

19- به سړی وشه ی: (مُتُّ) ده خوینیته وه به هر شیوه یه ك بیټ به ضه ممه ی پیتی (م) بهم

شیوه: { مُتُّ }.

پاشکوی ژماره (1)

✓ **یه که م:** شیکردنه وهی بیرۆکه ی نویسی پیت و پروونکردنه وهی شیوه که ی:-

مه به ست له بیرۆکه ی ویناکردنی پیته کان و پروونکردنه وهیان، ئاسان کردنی زانیاریه کانه، وپیویسته هه موو لایه ک نه وه بزانه که نه م بیرۆکه یه بابه تیکی گرنگه له زانستی ته جوید و قیراناتدا.

هه رکاتیکی ویستمان په یوه ندی نیوان دوو پیت بزانه، له پریگه ی نه م بیرۆکه یه وه زور به ئاسانی په یوه ندیه که ده دوزینه وه، ته نها به سه یرکردنی نه و خانه یه ی که هیله که له لای نه و ده پچریت به گه یشتنی نیوان دوو پیته که.

بو نمونه نه گه ر بمانه ویت په یوه ندی نیوان پیتی (ق) و پیتی (ش) بزانه، سه یری پیتی (ق) ده که ی له پروونکراوه ی وینه ی پیته کان، جیاو زیشی نیه ئایه پیتی (ق) له هیلی ستوونیه یان له هیلی ئاسویی ده توانین له هه ردوولا بیدوزینه وه، پاشان سه یری پیتی (ش) ده که ی به پیچه وانیه ی نه و ستونه ی هه لمان بژاردوه.

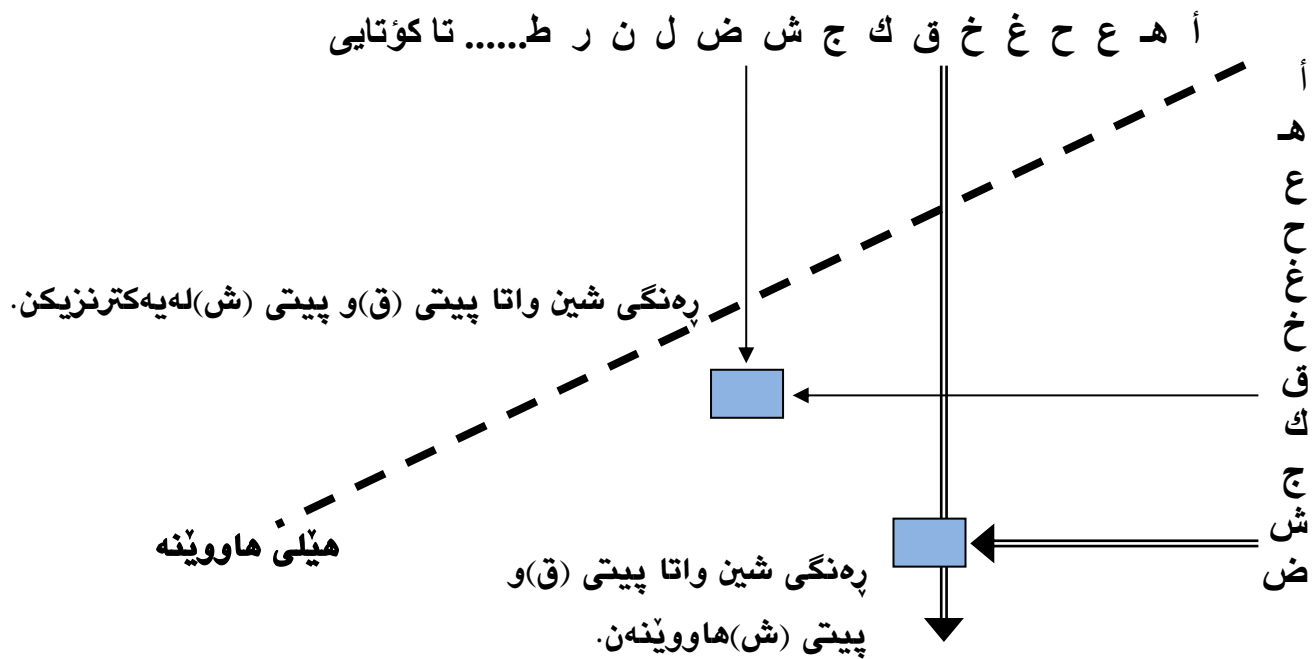
که واتا نه گه ر ئیمه پیتی (ق) مان هه لبژاردییت له هیلی ستوونی، نه وه پیتی (ش) له هیلی ئاسویی هه لده بژیرین به پیچه وانیه ی پیتی (ق) و ده توانین پیچه وانیه ی بکه ینه وه (واتا پیتی (ق) له ئاسویی و پیتی (ش) له ستوونی)

دوای هه لبژاردنی پیته کان و دیاری کردنی ستوونه کان سه یری خالی به یه که گه یشتنیا ن ده که ی، نه گه ر هاتوو خالی به یه که گه یشتنیا ن که وته چوارگوشه ی په نگی په ش نه وه ده رده که ویت که هه ردو پیت هاو وینه ی یه کترن، (به لام سه یر ده که ی بو نه م دوو پیته نه مه پوی نه داوه که واتا هاو وینه ی یه کترن)

نه گه ر شیوه ی چوارگوشه که له کاتی به یه که گه یشتنیا ن خوارو په نگی گول بو، نه وه وا ده رده خات که نه م دوو پیته یه که په گه زن، لیږده دا نه مه ش پوی نه داوه.

نه گه ر خالی پیک گه یشتنیا ن که وته چوار گوشه ی په نگی سپی، نه وه ده ریده خات که نه م دوو پیته له یه کتر دورن، به لام نه مه پوی نه داوه بو نه م دوو پیته.

نه گهر پهنګی چوار گوښه ی بهیه ک گه یشتنیان شین بو، نه وه دهریده خات که نه م دوو
پیته له یه کتر نزیکن، نه مه یان پوی داوه له نیوان نه م دوو پیته ی باسما ن کرد، سهیری
وینه ی خواره وه بکه:

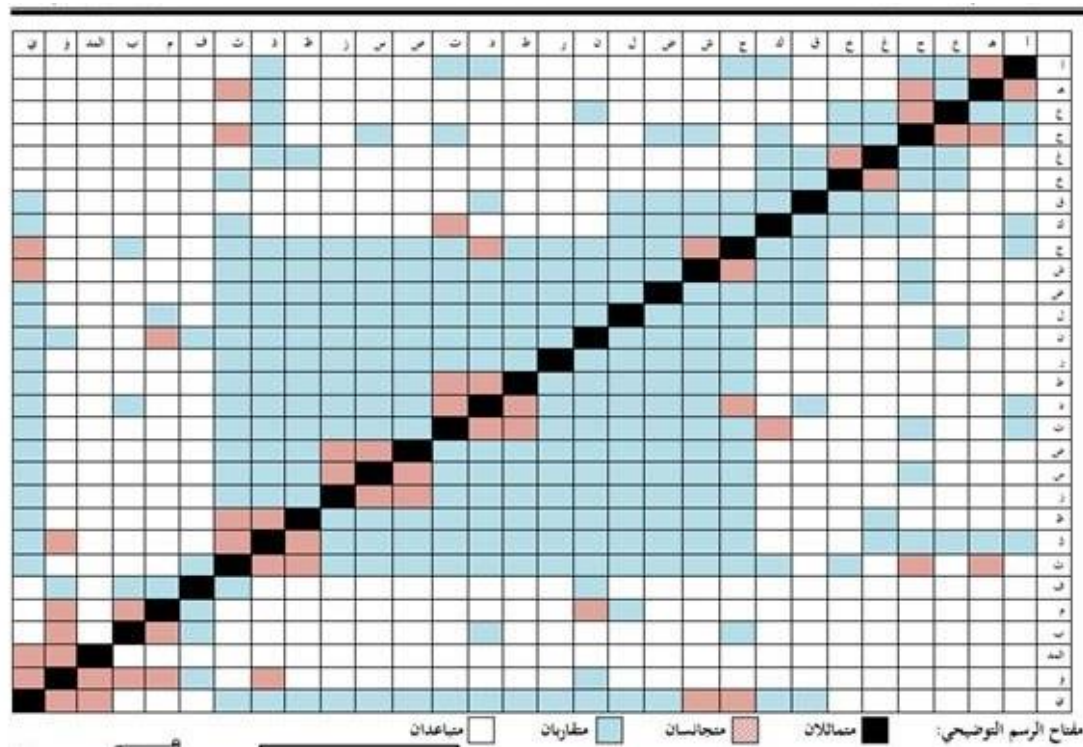
تیبینی 1:

نه گهر وینه پروونکراوه که دابه ش بکهین به هیلې هاویننه ی که به پهنګی پدش
ده که ویتنه ناوه پاستی خشته که (نه وه ی به هیلې یه کتر بر ناوبرا له رابردو) بومان
ددرده که ویت که به شیکې وینه پروونکراوه که یه کسان ده بیت له گهل هموو پیته کان و
چوار گوښه کان.

تیبینی 2:

نه گهر وینه پوونکراوه که دابهش بکهین به هیلی هاوینه یی که به پهنگی پدش ده که ویته ناوه پراستی خشته که (نوهی به هیلی یه کتر بر ناوبرا له رابردو) بومان دهرده که ویت که به شیکی وینه پوونکراوه که یه کسان ده بیت له گهل هموو پیته کان و چوارگوشه کان.

✓ دووهم: وینه ی پوونکړدنه وه:

کلیلی شکلی پوونکړدنه وه:

هاوینه
 هاوپره گهز
 لیکنزیک
 لیكدوو

پاشکوی ژماره (2)

پیټی (تائی) به کارهاتوو بو می ی فهتهدار له 13 وشه دا به کارهاتوو، دابه ش بووه به سهر 41 شویندا، باس کردنی به م شیوه یه:

1- وشه ی ﴿كَلِمَتٌ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی نه عراف، نایه تی 137 وهك: ﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ﴾.

2- وشه ی ﴿بَقِيَّتُ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی هوډ، نایه تی 86 وهك: ﴿بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾.

3- وشه ی ﴿قُرْتُ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی قه صه ص، نایه تی 9 ، وهك: ﴿قُرْتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ﴾.

4- وشه ی ﴿فَطَرْتُ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی پوم، نایه تی 30، وهك: ﴿فَطَرْتُ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا﴾.

5- وشه ی ﴿شَجَرْتُ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی دوخان، نایه تی 30، وهك: ﴿إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ﴾.

6- وشه ی ﴿وَجَنَّتُ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی واقیعه، نایه تی 89، وهك: ﴿فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ﴾.

7- وشه ی ﴿أَبْنَتُ﴾ تهنه له یهك شوین هاتوو، له سوږه تی ته حریم، نایه تی 12، وهك: ﴿وَمَرِيَمَ أَبْنَتَ عِمْرَانَ﴾.

8- وشه ی ﴿لَعَنْتُ﴾ له دوو شوین هاتوو، له سوږه تی نالی عیمران، نایه تی 61، وهك:

﴿ثُمَّ نَبْتَهِلُ فَنَجْعَلُ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ﴾ و سوږه تی نور، ثایه تی 7، وهك:
 ﴿وَالْخَمِيسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ﴾.

9- وشه ی ﴿وَمَعْصِيَتِ﴾ له دوو شوین هاتووه، له سوږه تی موجداهله، ثایه تی 8، وهك:
 ﴿وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ﴾ و سوږه تی موجداهله، ثایه تی 9، وهك: ﴿وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ﴾.

10- وشه ی ﴿سُنَّتِ﴾ له پینج شویندا هاتووه، له سوږه تی نه نفال، ثایه تی 38، وهك:
 ﴿فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ﴾ و سوږه تی فاطیر، ثایه تی 43، وهك: ﴿فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
 سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَحْدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَحْدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا﴾ و سوږه تی
 غافیر، ثایه تی 85، وهك: ﴿سُنَّتِ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ﴾.

11- وشه ی ﴿رَحْمَتِ﴾ له حهوت شویندا هاتووه، له سوږه تی به قهږه، ثایه تی 218،
 ﴿أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ﴾ و سوږه تی نه عراف، ثایه تی 56، وهك: ﴿إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ
 قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ و سوږه تی هود، ثایه تی 73، وهك: ﴿رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
 عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ﴾ و سوږه تی مهربم، ثایه تی 2، وهك: ﴿ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ
 زَكَرِيَّا﴾ و سوږه تی پوم، ثایه تی 50، وهك: ﴿فَانْظُرْ إِلَىٰ ءَاثِرِ رَحْمَتِ اللَّهِ﴾ و سوږه تی
 زوخروف، ثایه تی 32، وهك: ﴿وَرَحْمَتِ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ﴾ و سوږه تی
 زوخروف، ثایه تی 32، وهك: ﴿أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ﴾.

12- وشه ی ﴿أَمْرًا﴾ له حهوت شویندا هاتووه، له سوږه تی نالی عیمران، ثایه تی 35،
 ﴿إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ﴾ له سوږه تی یوسف، ثایه تی 30، وهك: ﴿امْرَأَتُ الْعَزِيزِ
 تُرَاوِدُ فَتْلَهَا﴾ له سوږه تی یوسف، ثایه تی 51، وهك: ﴿قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ﴾ له
 سوږه تی قه صهص، ثایه تی 9، وهك: ﴿وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ﴾ له سوږه تی ته حریم،
 ثایه تی 10، وهك: ﴿ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطَ﴾ له
 سوږه تی ته حریم، ثایه تی 11،

وهك: ﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ﴾.

13- وشه ی ﴿نِعْمَتَ﴾ له یازده شویندا هاتووه، له سوږه تی به قهږه، نایه تی 231، وهك:
 ﴿وَأَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ سوږه تی نالی عیمران، نایه تی 103، وهك:
 ﴿وَأَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ سوږه تی مائیده، نایه تی 11، وهك: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ سوږه تی ئیپراهم، نایه تی 28، وهك: ﴿بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا﴾ سوږه تی ئیپراهم، نایه تی 34، وهك: ﴿وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصَوْهَا﴾ سوږه تی نه حل، نایه تی 72 وهك: ﴿وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ﴾ سوږه تی نه حل، نایه تی 83، وهك: ﴿يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا﴾ سوږه تی نه حل، نایه تی 114، وهك: ﴿وَأَشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ سوږه تی لوقمان، نایه تی 31، وهك: ﴿تَجْرَى فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ﴾ سوږه تی فاطیر، نایه تی 3، وهك: ﴿أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ سوږه تی طور، نایه تی 29، وهك: ﴿فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ﴾

تیبینی:

لیږدا هندیك پیټی (تائی) تر هیه له شیویدا به (فتهج) به کراویدی نوسراوه به هوئی به کارهینانی بو کو له هندیك خویندنه ویدا وبو تاك له هندی خویندنه ویدی تردا، نه م جوړه تانه له حهوت وشه دا هاتووه، دابهش ده بیټ بو سهر دوازه شویندا، پروونکردنه ویدی به م شیویده:

أ- وشه ی ﴿الْغُرْفَتِ﴾ له یهك شویندا هاتووه، له سوږه تی سه به ء، نایه تی 37، وهك:
 ﴿وَهُمْ فِي الْغُرْفَتِ ءَامِنُونَ﴾ له خویندنه ویدی هه مزه ی زیات به ﴿الْغُرْفَتِ﴾.

ب- وشه ی ﴿بَيِّنَتِ﴾ له یهك شویندا هاتووه، له سوږه تی فاطیر، نایه تی 40، وهك:
 ﴿فَهُمْ عَلَى بَيِّنَتٍ مِّنْهُ﴾ له خویندنه ویدی نافع و ئیبن عامر شوعبه و كه سائی وباوکی جه عفر و یه عقوب دا به م شیویده: ﴿بَيِّنَتِ﴾.

ت- وشه ی ﴿ثَمَرَاتٍ﴾ له یهك شویندا هاتووه، له سوږه تی فوصیله ت، نایه تی 47، وهك: ﴿وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِّنْ أَكْمامِهَا﴾ له خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی و باوکی عه مړو شوعبه و حه مزه و كه سائی و یه عقوب خه له ف العاشر دا به م شیوه یه: ﴿ثَمَرَاتٍ﴾.

ث- وشه ی ﴿جَمَلَتْ﴾ له یهك شویندا هاتووه، له سوږه تی مورسه لات، نایه تی 33، وهك: ﴿كَانَهُ جَمَلَتْ صَفْرٌ﴾ له خویندنه وهی نافع نه بوعه مری به سړی و باوکی عه مړو ئین عامرو شوعبه و باوکی جه عفر و یه عقوب به م شیوه یه: ﴿جَمَلَتْ﴾.

ج- وشه ی ﴿ءَايَاتٍ﴾ له دوو شویندا هاتووه، له سوږه تی یوسف، نایه تی 7، وهك: ﴿فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ ؕ ءَايَاتٍ لِّلسَّائِلِينَ﴾ له خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی به ﴿ءَايَاتٍ﴾ دخویندریته وه، وله سوږه تی عه نكه بوت، نایه تی 55، وهك: ﴿وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَاتٌ مِّن رَّبِّهِ﴾ له خویندنه وهی شوعبه و حه مزه و كه سائی و خه له ف العاشر به ﴿ءَايَاتٍ﴾ ده خویندریته وه..

ح- وشه ی ﴿غَيْبَتٍ﴾ له دوو شویندا هاتووه، له نایه تی 10 ی سوږه تی یوسف، ﴿وَالْقُوَّةُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ﴾ و نایه تی 15 ی سوږه تی یوسف، ﴿يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ﴾ له خویندنه وهی نافع و نه بی جه عفر به ﴿غَيْبَتٍ﴾ ده خویندریته وه. وشه ی ﴿كَلِمَتُ﴾ له چوار شویندا هاتووه، له سوږه تی نه نعم، نایه تی 115، وهك: ﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ﴾

له خویندنه وهی نافع و نه بوعه مری به سړی نه بی عه مړ و ئین عامر و نه بی جه عفر به ﴿كَلِمَتُ﴾ ده خویندریته وه، وله سوږه تی یونس، نایه تی 33، وهك: ﴿كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا﴾ و سوږه تی یونس، نایه تی 96، وهك: ﴿إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ و سوږه تی غافر، نایه تی 6،

وهك: ﴿وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ له م سى شویننه ی کو تایى له
خویندنه وهى نافع ئیبن عامر و نه بی جه عفه پر به ﴿كَلِمَتُ﴾ خویندراوته وه.

به‌شی دووهم

وشه‌گانی فهرش و بنچینه

ژباړه نایه	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی
	گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
روونکړدنه وه			

(1) سوره تی (فاتحه)

3	مالک	مَلِك	به لابردي ئه لیف له دواي پیتی (م) ده خویندريته وه.
3	الرحيم مالک	الرحيم مَلِك	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و به مینګه ش ده خویندريته وه.

(2) سوره تی (به قهره)

2	فيه هدى	فيه هُدًى	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و ده خویندريته وه.
3	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
4	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
6	ءأنذرتهم	ءأنذرتهم	ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
6	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
8	بمؤمنين	بمؤمنين	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
7	أبصارهم	أبصارهم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
8	النَّاس	النَّاس	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
9	وما یُخَدَعُونَ	وما یُخَدَعُونَ	ضه ممدارکردنی پیتی (ی) فه تحه دارکردنی پیتی (خ) زیادکردنی ئه لیف له نیوانیان.
10	یُكذِّبُونَ	یُكذِّبُونَ	ضه ممدارکردنی پیتی (ی) فه تحه دارکردنی پیتی (ک) شه ده دارکردنی پیتی (ذ)
11	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و ده خویندريته وه.
13	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و ده خویندريته وه.
13	أنؤمن	أنؤمن	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		روونکړدنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
13	السَّفْهَاءُ أَلَا	السفهاء ولا		به گورینی هه مزه ی دوو هم به پیتی (و) ی فهتchedار ده خویندریته وه.
19	بَالْكَافِرِينَ	بَالْكَافِرِينَ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
20	لِذَهَبٍ بِسَمْعِهِمْ	لِذَهَبٍ بِسَمْعِهِمْ	لِذَهَبٍ بِسَمْعِهِمْ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
20	وَأَبْصَارِهِمْ	وَأَبْصَارِهِمْ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خویندریته وه.
22	جَعَلَ لَكُمْ	جَعَلَ لَكُمْ	جَعَلَ لَكُمْ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
23	فَاتُوا	فَاتُوا	فَاتُوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
24	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
29	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه (وَهُوَ).
30	قَالَ رَبُّكَ	قَالَ رَبُّكَ	قَالَ رَبُّكَ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندریته وه.
30	وَنَحْنُ نُسَبِّحُ	وَنَحْنُ نُسَبِّحُ	وَنَحْنُ نُسَبِّحُ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و به مینگه ش ده خویندریته وه.
30	لَكَ قَالَ	لَكَ قَالَ	لَكَ قَالَ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ك) له پیتی (ق) ده خویندریته وه.
30	إِنِّي أَعْلَمُ	إِنِّي أَعْلَمُ		به پیتی (ی) ی فهتchedار ده خویندریته وه.
30	أَعْلَمُ مَا	أَعْلَمُ مَا	أَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و به مینگه ش ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوښکړنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
31	هؤلآءِ اِن	هؤلآ اِن ؛ هؤلآ اِن		لا بردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړنه وهی دوو جووله نه وه یان پیش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لا بردنی هه مزه و دریژکړنه وهی ته نها به چوار جوووله.
33	اِنِی اَعْلَم	اِنِی اَعْلَم		به پیتی (ی) ی فته دار ده خویند ریته وه.
33	وَأَعْلَمُ مَا	وَأَعْلَمُ مَا	وَأَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه و به مینگه ش ده خویند ریته وه.
34	اَلْكَافِرِیْنَ	اَلْكَافِرِیْنَ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
35	حِیْثُ شَتْمَا	حِیْثُ شَتْمَا	حِیْثُ شَتْمَا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ث) له پیتی (ش) ده خویند ریته وه.
35	شَتْمَا	شَتْمَا	شَتْمَا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
37	ءَادَمُ مِنْ ؛ اِنَّهُ هُوَ	ءَادَمُ مِنْ اِنَّهُ هُوَ	ءَادَمُ مِنْ اِنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه و به مینگه ش ده خویند ریته وه.
38	یَأْتِیْنِکُمْ	یَأْتِیْنِکُمْ	یَأْتِیْنِکُمْ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
39	اَلنَّارِ	اَلنَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
44	اَتَأْمُرُوْنَ	اَتَأْمُرُوْنَ	اَتَأْمُرُوْنَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
48	وَلَا یُؤْخِذْ	وَلَا یُؤْخِذْ	وَلَا یُؤْخِذْ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
48	وَلَا یُقْبَلْ	وَلَا تُقْبَلْ		به پیتی (ت) ده خویند ریته وه له بری پیتی (ی).
49	وِیَسْتَحِیْوْنَ نِسَاءَکُمْ	وِیَسْتَحِیْوْنَ نِسَاءَکُمْ	وِیَسْتَحِیْوْنَ نِسَاءَکُمْ	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه و به مینگه ش ده خویند ریته وه.
51	وَاعْدَنَا	وَاعْدَنَا		به لار بردنی نه و نه لیفه ی ده که ویته دوا ی پیتی (و) ده خویند ریته وه
51	مُوسٰی	مُوسٰی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویند ریته وه.
51	اَتَّخِذْتُمْ	اَتَّخِذْتُمْ		تیکه ه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت).

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوړونکړدنه وه
52	من بعد ذلك	من بعد ذلك	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خویندنه وه
53	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
54	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
54	بارئکم (معاً)	بارئکم بارئکم	زه نه دارکړدی هه مزه به یه که له خویندنه وه کانی دوری. خویندنه وهی دووهمی دوری ئیختلاس کړدی که سره یه. گوړینه وه نیه لای سوسی بو درختنی زه نه.
54	إنه هو	إنه هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
55	یلموسی	یلموسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
55	نؤمن	نؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
55	نؤمن لك	نؤمن لك	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه
55	نرى الله	نرى الله نرى الله	له بارى وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له بارى نه وه ستاندا: سوسی: به فته تچ یان لارکړدنه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له گهل لارکړدنه وه (الاماله) ی پیتی (ل) له وشه ی (الله) قهله و یان لاواز ده کات.
57	والسلوی	والسلوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
58	حيث شئتم	حيث شئتم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ش) ده خویندنه وه.
58	شئتم	شئتم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی)
58	نغفر لكم	نغفر لكم نغفر لكم	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوښونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
59	قیل لهم	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتته وه.
60	موسی	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
61	یَموسی	یَموسی	یَموسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
61	عليهم الذلة	عليهم الذلة	عليهم الذلة	له باری نه وستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
62	والنصارى	والنصارى	والنصارى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
64	من بعد ذلك	من بعد ذلك	من بعد ذلك	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خوینیتته وه
67	موسی	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
67	يأمرکم	يأمرکم يأمرکم	يأمرکم	به صری: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به يه له خویندنه وه کانی دوری. خویندنه وهی دووه می دوری ئیختیلاسی ضه ممه یه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
67	هزوا	هزوا	هزوا	پیتی (و) به هه مزه ده خویندریتته وه.
68	تؤمرون	تؤمرون	تؤمرون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
71	جنت	جنت	جنت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
72	فاداراتم	فاداراتم	فاداراتم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
73	الموتى	الموتى	الموتى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
74	فهى	فهى	فهى	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریتته وه.
74	بعد ذلك	بعد ذلك	بعد ذلك	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خوینیتته وه
75	يؤمنوا	يؤمنوا	يؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
77	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهی مینګه ش درده که ویت.	
78	الکتاب بأیدیهم	الکتاب بأیدیهم	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.	
80	أَتَّخَذْتُمْ	أَتَّخَذْتُمْ	به ټیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ت) ده خویندنه وهی.	
81	النَّارِ	النَّارِ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.	
83	القربى	القربى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.	
83	إِسْرَائِيلَ لَا	إِسْرَائِيلَ لَا	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.	
83	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دوری: به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.	
83	الزَّكَاةَ ثُمَّ	الزَّكَاةَ ثُمَّ	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) له یه که له خویندنه وهی کانی ده خویندنه وهی.	
84	دیارکم	دیارکم	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.	
85	دیارهم	دیارهم	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.	
85	تَظَاهَرُونَ	تَظَاهَرُونَ	به شه دارکردنی پیتی (ظ) ده خویندنه وهی.	
85	يَأْتُوكُمْ	يَأْتُوكُمْ	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.	
85	أَسَارِیْ	أَسَارِیْ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.	
85	تُفَادُوهُمْ	تُفَادُوهُمْ	فه نه دارکردنی پیتی (ت) به زه نه دارکردنی پیتی (ف) و لارېدنی نه و نه لیفه ده که ویت دواى نه و.	
85	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.	
85	أَفْتَوْمُنُونَ	أَفْتَوْمُنُونَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).	
85	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.	
86	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.	

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
87	موسی ؛ عیسی	موسی ؛ عیسی		له باری وه ستاندا: به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویند ریته وه.
88	ما یؤمنون	ما یؤمنون	ما یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
89	الکفرین	الکفرین		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
90	بئسما	بئسما	بیسما	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (ی).
90	أَنْ يُنْزَلَ	أَنْ يُنْزَلَ		زه نه دار کردنی پیټی (ن) و لا بردنی شه دده پیټی (ن) و شار د نه وه.
90	وللکفرین	وللکفرین		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
91	قِيلَ لَهُمْ	قِيلَ لَهُمْ	قِيلَ لَهُمْ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویند ریته وه.
91	نؤمن	نؤمن	نومن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
91	وهو	وهو		به زه نه دار کردنی پیټی (ه) ده خویند ریته وه.
91	مؤمنین	مؤمنین	مومنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
92	ولقد جاءکم	ولقد جاءکم		ټیکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (ج).
92	موسی	موسی		به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویند ریته وه.
92	بالبیناتِ ثم	بالبیناتِ ثم	بالبیناتِ ثم	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیټی (ت) له پیټی (ث) ده کات.
92	أَتَّخَذْتُمْ	أَتَّخَذْتُمْ		به ټیکه لکیشانی پیټی (ذ) له پیټی (ت) ده خویند ریته وه.
93	قلوبهم العجل	قلوبهم العجل		له باری نه وه ستاندا: به که سره دار کردنی پیټی (م) ده خویند ریته وه.
93	بئسما	بئسما	بیسما	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (ی).
93	یأمرکم	یأمرکم	یأمرکم	به صری: به زه نه دار کردنی پیټی (ر) به یه له خویندنه وه کانی دووری. خویندنه وهی دووه می دووری ئیختیلاسی ضه ممه یه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
93	مؤمنین	مؤمنین	مومنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
94	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوښکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
96	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
97	وبشری	وبشری	وبشری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
97	للمؤمنین	للمؤمنین	للمؤمنین	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
98	للكافرين	للكافرين	للكافرين	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
100	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
102	اشتره	اشتره	اشتره	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
102	ولبئس	ولبئس	ولبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
104	وللكافرين	وللكافرين	وللكافرين	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
105	أَنْ يُنْزَلَ	أَنْ يُنْزَلَ	أَنْ يُنْزَلَ	زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لابردنی شه ددهی پیتی (ن) وشاردنه وهی.
105	العظيم * ما	العظيم ما	العظيم ما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش ددرده که ویت.
106	نُصِبَها	نُصِبَها	نُصِبَها	فه ته دارکردنی پیتی (ن) ی یه که و پیتی (س). زیادکردنی همزه یه کی زه نه دار له نیوان پیتی (س) و پیتی (ه) لای سوسی گورین نیه.
106	نأت	نأت	نأت	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
108	موسى	موسى	موسى	به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
108	فقد ضل	فقد ضل	فقد ضل	تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ض).
109	تبين لهم	تبين لهم	تبين لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
109	يأتى	يأتى	يأتى	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
111	نصارى	نصارى	نصارى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
112	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
113	النصارى (معاً)	النصارى	النصارى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
113	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ك) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گيړاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړاڼه وهی دوری	گيړاڼه وهی سوسی	
113	يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.	
114	أَظْلَمُ مِمَّنْ	أَظْلَمُ مِمَّنْ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
114	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
117	يقول له	يقول له	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
118	تَأْتِينَا	تَأْتِينَا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.	
118	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.	
120	النصارى	النصارى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
120	الله هو ؛ العلم ما	الله هو العلم ما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش در ده که ویت.	
121	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
124	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
124	قَالَ لَا	قَالَ لَا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
124	عهدي	عهدي	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندنه وه.	
125	وَإِذْ جَعَلْنَا	وَإِذْ جَعَلْنَا	تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج).	
125	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
125	إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى	إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش در ده که ویت.	
125	بَيْتِي	بَيْتِي	به زه نه دارکردنی پیتی (ی).	
126	النَّارِ	النَّارِ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
126	وَبِئْسَ	وَبِئْسَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).	
127	وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا	وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.	

ژباړه نایه‌ت	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه‌مری به سږی		پوونکرده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
128	وَأَرِنَا	وَأَرِنَا	وَأَرِنَا	دووری: ئیختیلاسی جووله‌ی پیتی(ر) ده‌کات. سوسی: به‌زده‌دارکردنی پیتی(ر) و قه‌له‌وکردنی ده‌خویننه‌وه.
130	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به‌که‌مکردنه‌وه(ته‌قلیل) ده‌خویندریته‌وه.
131	قَالَ لَهُ	قَالَ لَهُ	قَالَ لَهُ	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی هاوینه ده‌خویننه‌وه.
133	شهداء إِذْ	شهداء إِذْ	شهداء إِذْ	به‌ئاسان خویندنه‌وه‌ی همزه‌ی دوهم ده‌خویندریته‌وه.
133	قَالَ لَبْنِيه	قَالَ لَبْنِيه	قَالَ لَبْنِيه	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی هاوینه ده‌خویننه‌وه.
133	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی پیتی(ن) له پیتی(ل) ده‌خویننه‌وه.
135	أَوْ نَصَارَى	أَوْ نَصَارَى	أَوْ نَصَارَى	به‌لاربوونه‌وه(الاماله) ده‌خویندریته‌وه.
136	مُوسَى ؛ وَعِيسَى	مُوسَى ؛ وَعِيسَى	مُوسَى ؛ وَعِيسَى	به‌که‌مکردنه‌وه(ته‌قلیل) ده‌خویندریته‌وه.
136	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی پیتی(ن) له پیتی(ل) ده‌خویننه‌وه.
137	وَهُوَ	وَهُوَ	وَهُوَ	به‌زده‌دارکردنی پیتی(ه) ده‌خویندریته‌وه.
138	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی پیتی(ن) له پیتی(ل) ده‌خویننه‌وه.
139	وَهُوَ	وَهُوَ	وَهُوَ	به‌زده‌دارکردنی پیتی(ه) ده‌خویندریته‌وه.
139	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی پیتی(ن) له پیتی(ل) ده‌خویننه‌وه.
140	أَمْ يَقُولُونَ	أَمْ يَقُولُونَ	أَمْ يَقُولُونَ	به‌پیتی(ی) له بری پیتی(ت) ده‌خویندریته‌وه.
140	أَوْ نَصَارَى	أَوْ نَصَارَى	أَوْ نَصَارَى	به‌لاربوونه‌وه(الاماله) ده‌خویندریته‌وه.
140	ءَأَنْتُمْ	ءَأَنْتُمْ	ءَأَنْتُمْ	ئاسان خویندنه‌وه‌ی همزه‌ی دوهم و ئه‌لیف خسته‌نیوانیان.
140	أَظْلَمُ مِنْ	أَظْلَمُ مِنْ	أَظْلَمُ مِنْ	سوسی: به‌تیکه‌له‌کیشانی هاوینه ده‌خویننه‌وه‌ی مینگه‌ش درده‌که‌ویت.

ژباړه نايه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مهی به سړی		پوښکر د نه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
142	الناس	النَّاس	النَّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
142	قبلتهم التي	قبلتهم التي		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
142	يشاء إلى	يشاء ألى ؛ يشاء ولى		ناسان خویندنه وهی همزه ی دوهم و گوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.
143	لنعلم من	لنعلم من	لنعلم مَن	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینګه ش دهرده که ویت.
143	النَّاس ؛ بالنَّاس	النَّاس ؛ بالنَّاس	النَّاس ؛ بالنَّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
143	لرؤوف	لرؤف		به لا بردنی پیتی (و) ده خویندنه وه.
144	نرى	نرى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
144	فلنولينك قبلة	فلنولينك قبلة	فلنولينك قبلة	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
145	الكتاب بكل	الكتاب بكل	الكتاب بكل	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
148	يأت	يأت	يات	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
149	تعملون	يعملون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
150	للناس	للناس	للناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
159	للناس	للناس	للناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
161	والناس	والناس	والناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
164	والنَّهار	والنَّهار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
165	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
165	يرى الذين	يرى الذين	يرى الذين	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تان لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
166	إذ تَبَرَأ	إذ تَبَرَأ		تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت).

ژباړه نایه	گيړاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوښکړنه وه
		گيړاڼه وهی دوری	گيړاڼه وهی سوسی	
166	بهمُ الأسباب	بهمُ الأسباب		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
167	یريهمُ الله	یريهمُ الله		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
167	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
168	خَطُوات	خَطُوات		به زه نه دارکردنی پیتی (ط) وقله لقه له ده خویندریتته وه.
169	يَأْمُرُكُمْ	يَأْمُرُكُمْ يَأْمُرُكُمْ	يَأْمُرُكُمْ	به صری: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به يهك له خویندنه وه کانی دوری ده خوینیتته وه. خویندنه وهی دووهمی دوری ئیختیلاسی ضه ممه یه. سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
170	قيل لَهُم	قيل لَهُم	قيل لَهُم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
174	ما يَأْكُلُونَ	ما يَأْكُلُونَ	ما يَأْكُلُونَ	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
175	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
175	والعذابُ بالمغفرة	والعذابُ بالمغفرة	والعذابُ بالمغفرة	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
176	الكتابُ بالحق	الكتابُ بالحق	الكتابُ بالحق	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
177	ليس البرُّ	ليس البرُّ		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ر) ده خویندریتته وه.
177	القربى	القربى		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
177	البأساء ؛ البأس	البأساء ؛ البأس	البأساء ؛ البأس	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
178	القتلى	القتلى		له باری وه ستاندا: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
178	والأثني ؛ بالأثني	والأثني ؛ بالأثني		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
184	طعام مسکین	طعام مسکین	طعام مسکین	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهی مینګه ش درده که ویت.
184	فهو	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.
185	شهر رمضان	شهر رمضان	شهر رمضان	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
185	للناس	للناس	للناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
186	الداع ؛ دعان	الداعي ؛ دعاني	له باری نه وستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده	
186	ولیؤمنوا	ولیؤمنوا	ولیؤمنوا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
187	یتین لکم	یتین لکم	یتین لکم	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وهی.
187	المساجد تلک	المساجد تلک	المساجد تلک	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ت) ده خویندنه وهی.
187	للناس	للناس	للناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
188	ولا تأكلوا ؛ لتأكلوا	ولا تأكلوا لتأكلوا	ولا تأكلوا لتأكلوا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
188	الناس	الناس	الناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
189	للناس	للناس	للناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
189	تأتوا ؛ وأتوا	تأتوا ؛ وأتوا	تأتوا ؛ وأتوا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
191	حيثُ ثقفتموهم	حيثُ ثقفتموهم	حيثُ ثقفتموهم	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
191	الکفرین	الکفرین	الکفرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
196	رأسه	رأسه	رأسه	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
197	رفتْ ؛ فسوقْ	رفتْ ؛ فسوقْ	رفتْ ؛ فسوقْ	ته نوینی ضمه له هردو وکیان به ټیکه لکیشان.
197	التقوى	التقوى	التقوى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.
197	واتقون	واتقون	واتقون	له باری نه وستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی ته یوه سړی به سړی		پوښکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
200	مناسککم	مناسککم	مناسککم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ک) ده خوینیته وه.
200	الناس	الناس	الناس	دووری: به لاریونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
200	يقول ربنا	يقول ربنا	يقول ربنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.
200	الدنيا	الدنيا		به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندريتته وه.
201	يقول ربنا	يقول ربنا	يقول ربنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.
201	الدنيا	الدنيا		به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندريتته وه.
201	النار	النار		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندريتته وه.
204	الناس	الناس	الناس	دووری: به لاریونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
204	يعجبك قوله	يعجبك قوله	يعجبك قوله	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خوینیته وه.
204	الدنيا	الدنيا		به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندريتته وه.
204	وهو	وهو		به زه نه دار کړ دنی پیتی (ه) ده خویندريتته وه.
206	قيل له	قيل له	قيل له	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
206	ولبس	ولبس	ولبس	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی)
207	الناس	الناس	الناس	دووری: به لاریونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
207	مرضات	مرضات		(جیا کراوته وه) وهستان له سهری به پیتی (ت).
207	رؤوف	رؤوف		به لاریونه پیتی (و) ده خویندريتته وه.
208	خطوات	خطوات		به زه نه دار کړ دنی پیتی (ط) وقله له ده خویندريتته وه.
210	يأتيهم	يأتيهم	يأتيهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
212	زين للدين	زين للدين	زين للدين	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
212	الدنيا	الدنيا		به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندريتته وه.

ژباړه نایه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
213	الکتاب بالحق اختلف فيه	الكتاب بالحق اختلف فيه	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
213	ليحكم بين	ليحكم بين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.	
213	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
213	يشاء إلى	يشاء إلى ؛ يشاء إلى	ناسان خویندنه وهی همزه ی دووم و گوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.	
214	يأتكم ؛ البأساء	يأتكم ؛ البأساء	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.	
216	وهو (الثلاثة)	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
217	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
217	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.	
217	النار	النار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
218	رحمت	رحمت	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو بو می ده خویندنه وه.	
219	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
219	العفو	العفو	به ضه ممه دارکردنی پیتی (و) ده خویندنه وه.	
220	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.	
221	النار	النار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
221	يؤمن ؛ مؤمنة يؤمنوا ؛ مؤمن	يؤمن ؛ مؤمنة يؤمنوا ؛ مؤمن	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).	
221	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
222	فأتوهن	فأتوهن	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.	
222	المتطهرين نساؤكم	المتطهرين نساؤكم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وهو مینگه ش درده که ویت.	
223	فأتوا	فأتوا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.	

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سږی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
223	شتم	شتم	شیم	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
223	المؤمنین	المؤمنین	المومنین	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
223	أَنَّى	أَنَّى	أَنَّى	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
224	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
226	يُولُون	يُولُون	يولون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
228	يُؤْمِنُ	يُؤْمِنُ	یومن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
229	تَأْخُذُوا	تَأْخُذُوا	تاخذوا	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
231	فَقَدْ ظَلَمَ	فَقَدْ ظَلَمَ		تیکه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ظ).
231	اللهِ هَزُواً	اللهِ هَزُواً	الله هُزُواً	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
231	هَزُواً	هَزُواً		پیتی (و) به همزه ده خویندنه وه.
231	نعمت	نعمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو بو می ده خویندنه وه.
232	يُؤْمِنُ	يُؤْمِنُ	یومن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
233	لا تَضَارُّ	لا تَضَارُّ		به ضه ممدارکردنی پیتی (ر) ده خویندنه وه.
235	النِّسَاءِ أَوْ	النِّسَاءِ يَو		گورینی همزه ی دوو هم به پیتی (ی) ی فهتخه دار.
235	النِّكَاحِ حَتَّى ؛ يَعْلَمُ مَا	النِّكَاحِ حَتَّى يَعْلَمُ مَا	النِّكَاحِ حَتَّى يَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگهش دهرده که ویت.
236	قَدَرَهُ (مَعاً)	قَدَرَهُ		زده دارکردنی پیتی (د) و قهلقه له کردنی.
237	لِلتَّقْوَى	لِلتَّقْوَى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
238	الْوَسْطَى	الْوَسْطَى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
243	دِيَارَهُمَ	دِيَارَهُمَ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
243	فَقَالَ لَهُمْ	فَقَالَ لَهُمْ	فَقَالَ لَهُمْ	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
243	الناس (معاً)	النَّاس	النَّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
245	فیضاعفه	فیضاعفه	به ضه ممدارکردنی پیتی (ف) ده خویندنه وه.	
246	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (تهقلیل) ده خویندنه وه.	
246	دیارنا	دیارنا	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
246	عليهم القتال	عليهم القتال	له باری نه وستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.	
247	وقال لهم	وقال لهم	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
247	أَنِّي	أَنِّي	دووری: به که مکړدنه وه (تهقلیل) ده خویندنه وه.	
247	يُوتَ ؛ يُوتِي	يُوتَ ؛ يُوتِي	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
248	وقال لهم	وقال لهم	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
248	يَأْتِيَكُم	يَأْتِيَكُم	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.	
248	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (تهقلیل) ده خویندنه وه.	
248	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
249	مني إلا	مني إلا	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه.	
249	غُرْفَة	غُرْفَة	به فهتهدارکردنی پیتی (غ) ده خویندنه وه.	
249	جائزه هو والذين	جائزه هو والذين	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه. پیتی (ه) له پیتی (ه) و پیتی (و) له پیتی (و). (و).	
250	الْكُفْرين	الْكُفْرين	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
251	داود جالوت	داود جالوت	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده کات.	

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
253	عیسی	عیسی	
		له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
254	یأتی یوم	یأتی یوم	یاتي یوم
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف و بوی هه یه تیکه له کیشانی هاوینه بکات.	
254	بیع ؛ خلّة ؛ شفاعّة	بیع ؛ خلّة ؛ شفاعّة	
		به فته دار کردن بی ته نوین ده خویندریته وه.	
255	لا تأخذه	لا تأخذه	لا تاخذه
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.	
255	یشفعُ عنده ؛ يعلمُ ما	یشفعُ عنده	یشفعُ عنده
		یعلمُ ما	یعلمُ ما
		سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه و مینگهش در ده که ویت.	
255	وهو	وهو	
		به زه نه دار کردن پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
256	ویؤمن	ویؤمن	ویومن
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
256	الوثقی	الوثقی	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
257	النّار	النّار	
		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
258	یأتی ؛ فأت	یأتی ؛ فأت	یاتي ؛ فات
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.	
259	وهي	وهي	
		به زه نه دار کردن پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
259	أنّی	أنّی	أنّی
		دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
259	لبثت (الثلاثة)	لبثت	
		به تیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.	
259	قال لبث	قال لبث	قال لبث
		سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.	
259	حمارك	حمارك	
		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
259	للنّاس	للنّاس	للنّاس
		دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
259	نُنشَرُها	نُنشَرُها	
		به پیتی (ر) له بری پیتی (ز) ده خویندریته وه.	
259	تبين له	تبين له	تبين له
		سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندریته وه.	

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
260	أرني	أرني	أرني	دووری: ئیختیلاسی که سړه ی پیتی (ر) ده کات. سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) و قه له وکردنی ده خویندنه وه.
260	الموتی	الموتی		به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
260	تؤمن	تؤمن	تومن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
260	يأتينك	يأتينك	ياتينك	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
261	أنبئت سبع	أنبت سبع		تيكه لكيشاني پیتی (ت) له پیتی (س).
264	الناس	الناس	الناس	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
264	يؤمن	يؤمن	يومن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
264	الكافرين	الكافرين		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
265	مرضات	مرضات		(جیاکراوته وه) وستان له سړی به پیتی (ت).
265	بربوة	بربوة		به ضه ممدارکردنی پیتی (ر) ده خویندنه وه.
265	أكلها	أكلها		به زه نه دارکردنی پیتی (ك) ده خویندنه وه.
266	الأنهار له	الأنهار له	الأنهار له	سوسی: به تیکه لكيشاني پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
268	ويأمرکم ويأمرکم	ويأمرکم ويأمرکم		به صری: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به يه ك له خویندنه وه کانی دووری. خویندنه وهی دوو می دووری ئیختیلاسی ضه ممدیه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
269	يؤتي ؛ يؤت	يؤتي ؛ يؤت	يوتي ؛ يوت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
270	أنصار	أنصار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
271	فنعِمًا	فنعِمًا ؛ فنعِمًا		به زه نه دارکردنی پیتی (ع) يان ئیختیلاسی که سړه که ی.
271	وتؤتوها	وتؤتوها	وتوتوها	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
271	فهو	فهو	به زنه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
271	ویکفر	ونکفر	به پیتی (ن) له بری پیتی (ی) ده خویندریته وه.	
273	یحسبهم	یحسبهم	که سره دارکردنی پیتی (س)	
273	بسیماهم	بسیماهم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
274	والنهار	والنهار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
275	یاکلون	یاکلون	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.	
275	النار	النار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
276	کفار	کفار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
278	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).	
279	فأذنوا	فأذنوا	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.	
280	تصدّقوا	تصدّقوا	شه ده دارکردنی پیتی (ص)	
281	تُرْجَعُونَ	تُرْجَعُونَ	فه ته ده دارکردنی پیتی (ت) که سره دارکردنی پیتی (ج)	
282	ولا یأب (معاً)	ولا یأب	ولا یاب	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
282	الشهداء أُنْ	الشهداء یَنْ	گوړینی همزه ی دووم به پیتی (ی) فه ته دار.	
282	إحداهما (معاً)	إحداهما	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
282	فتذکّر	فتذکّر	به زنه دارکردنی پیتی (ذ) و ئاسان خویندنه وهی پیتی (ک).	
282	الأخرى	الأخرى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
282	الشهداء إذا	الشهداء إذا ؛ الشهداء إذا	ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووم و گوړینی به پیتی (و) که سره دار.	
282	تجارة حاضرة	تجارة حاضرة	به ته نوینی ضه مه ده خویندریته وه.	
283	فرهان	فرهْن	ضه مه دارکردنی پیتی (ر) و پیتی (ه). لابر دنی ئه و ئه لیفه ی ده که ویتنه دواى ئه و، قه له وکردنی پیتی (ر) یش در ده که ویت.	

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
283	الذي اؤتمن	الذي اؤتمن	الذي اؤتمن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی) له باری نه وه ستاندا.
284	فيغفر لمن	فيغفر لمن فيغفر لمن	فيغفر لمن	به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش ده رده که ویت.
284	ويعذب من	ويعذب من		به زه نه دارکردنی پیتی (ب) و تیکه له کیشانی به پیتی (م) به مینگه (بگه ریوه بو ئوصول)
285	والمؤمنون	والمؤمنون	المؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
285	المصير لا	المصير لا	المصير لا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
286	أخطأنا	أخطأنا	أخطأنا	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
286	واغفر لنا	واغفر لنا واغفر لنا	واغفر لنا	به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
286	أَلْكَافِرِينَ	أَلْكَافِرِينَ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

(3) سوره تی (نالی عیمران)

3	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
3	التوراة	التوراة		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
4	للنَّاسِ	للنَّاسِ	للنَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
7	تأويله (معاً)	تأويله	تأويله	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
9	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
10	النَّارِ	النَّارِ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
11	كذاب	كذاب	كذاب	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
12	وبئس	وبئس	وبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).

ژماره نايهت	گيړانه وهی هه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوړی	گيړانه وهی سوسی	
13	رأی	رأي	رای	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
13	وأخرى ؛ الأبصار	وأخرى ؛ الأبصار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
13	يشاءُ إِنَّ	يشاءُ أَنْ ؛ يشاءُ وَنَّ	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووم و گوړینی به پیټی (و) ی که سره دار.	
14	زُيِّنَ لِلنَّاسِ	زين للنَّاسِ	زين للنَّاسِ	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی پیټی (ن) له پیټی (ل) ده خویندريته وه.
14	للنَّاسِ	للنَّاسِ	للنَّاسِ	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
14	والحرثِ ذلك	والحرثِ ذلك	والحرثِ ذلك	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی پیټی (ث) له پیټی (ذ) ده کات.
14	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
15	أَوْنُبِّكُمْ	أَوْنُبِّكُمْ ؛ أَوْنُبِّكُمْ	1- ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووم، 2- ټه لیف خستنه نیوانیان نه وه یان پیښ ده که ویت وده توانیت نه شی کات.	
16	فاغفر لنا	فاغفر لَنَا فاغفر لَنَا	فاغفر لَنَا	به صری: به ټيکه ه لکيشانی پیټی (ر) له پیټی (ل) و دووری به ناشکراش ده خویندريته وه.
16	النَّارِ	النَّارِ	النَّارِ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
17	بالأسحار	بالأسحار	بالأسحار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
18	هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ	هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ	هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی هاوینه ده خویندريته وه.
20	وجهي لله	وجهي لله	وجهي لله	به زه نه دارکردنی پیټی (ی) ده خویندريته وه.
20	اتَّبِعِ	اتَّبِعِ	اتَّبِعِ	له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیټی (ی) ی زیاده
20	ءَأَسْلَمْتُمْ	ءَأَسْلَمْتُمْ	ءَأَسْلَمْتُمْ	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووم و ټه لیف خستنه نیوانیان.
21	يَأْمُرُونَ	يَأْمُرُونَ	يَأْمُرُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
21	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
22	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سوسی		پوونکر دنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
23	لیحکم بینهم	لیحکم بینهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار دنه وهی.	
26	تؤی	تؤی	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).	
27	فی النهار	فی النهار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
27	المیت (معاً)	المیت	به لار دنی شه ددهی پیتی (ی).	
28	المؤمنون ؛ المؤمنین	المؤمنون المؤمنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).	
28	الکفرین	الکفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
29	ويعلم ما	ويعلم ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.	
30	رؤوف	رؤوف	به لار دنی پیتی (و) ده خویندنه وه.	
31	ويغفر لكم ويغفر لكم	ويغفر لكم ويغفر لكم	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ناشکراش ده خویندنه وه.	
32	الکفرین	الکفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
35	امرات	امرات	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو و بؤ می ده خویندنه وه.	
35	مني إنك	مني إنك	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.	
36	أنثى ؛ كالأنثى	أنثى ؛ كالأنثى	به که مکر دنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
36	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار دنه وهی.	
37	وكفلها	وكفلها	به لار دنی شه ددهی پیتی (ف) ده خویندنه وه.	
37	زكريا (معاً)	زكريا	زیادکردنی همزه ی ضه مده دار و در یژکردنه وهی لکاو.	

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوړونکړدنه وه
		گیړانه وهی دوړی	گیړانه وهی سوسی	
37	أَنْتِ	أَنْتِ	دوړی: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خوینیتنه وه.	
38	زَکْرِيَا	زَکْرِيَاءُ		زیادکردنی همزه ی ضه ممه دارودریژکردنه وهی لکاو.
38	قَالَ رَب	قال رب	قال رَب	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتنه وه.
39	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريتنه وه.
39	بِیْحِیْ	بِیْحِیْ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريتنه وه.
40	قَالَ رَب	قال رب	قال رَب	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتنه وه.
40	أَنْتِ	أَنْتِ	أَنْتِ	دوړی: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريتنه وه.
41	قَالَ رَب	قال رب	قال رَب	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتنه وه.
41	لِی آيَةٍ	لِی آيَةٍ		به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندريتنه وه.
41	رَبِّكَ كَثِيراً	رَبِّكَ كَثِيراً	رَبِّكَ كَثِيراً	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
41	وَالْإِبْكَارِ	وَالْإِبْكَارِ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريتنه وه.
45	عِيسَى	عِيسَى		له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريتنه وه.
45	الدنیا	الدنیا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريتنه وه.
47	أَنْتِ	أَنْتِ	أَنْتِ	دوړی: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خوینیتنه وه.
47	یِشَاءُ إِذَا	یِشَاءُ إِذَا ؛ یِشَاءُ وَذَا		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و گوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.
47	یَقُولُ لَهُ	یقول له	یقول لَهُ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
48	وِیَعْلَمُهُ	وِنَعْلَمُهُ		به پیتی (ن) له بری پیتی (ی) ده خویندريتنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سپی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
48	والتوراة	والتوراة		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
49	قد جنتکم	قد جنتکم	قد جنتکم	به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
49	أني أخلق	أني أخلق		به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.
49	الموتی	الموتی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
49	تأكلون	تأكلون	تأكلون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
49	مؤمنین	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
50	التوراة	التوراة		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
50	وجنتکم	وجنتکم	وجنتکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
51	فاعبدوه هذا	فاعبدوه هذا	فاعبدوه هذا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
52	عیسی	عیسی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
52	الحواریون نحن	الحواریون نحن	الحواریون نحن	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه و مینگه ش دهرده که ویت.
55	یلعیسی	یلعیسی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
55	القیامة ثم	القیامة ثم	القیامة ثم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
55	فأحكم بینکم	فأحكم بینکم	فأحكم بینکم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه له گهل شار د نه وهی.
56	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
57	فیوفیهم	فنوفیهم		به پیتی (ن) ی یه که له بری پیتی (ی) ده خویندریته وه.
59	عیسی	عیسی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
59	قال له	قال له	قال له	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی خه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
61	لعنت	لعنت		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بړی پیټی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریټه وه.
62	لهو (معاً)	لهو (معاً)		به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریټه وه.
65	التوراة	التوراة		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
66	هانتهم هانتهم	هانتهم		به ئاسان خویندنه وهی هه مزه. سوسی: دریژکردنه وهی دوو جووله ولای دوری: به دریژکردنه وهی دوو یان چوار جووله، وله باری خویندنه وهی نه لکاو به چوار جووله، به لام له باری خویندنه وهی به دوو جووله ی نه لکاو ته نها دوو جووله دیاری ده کریټ.
68	النَّاس	النَّاس		دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینټه وه.
68	المؤمنين	المؤمنين		سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیټی (و).
72	النَّهَار	النَّهَار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
73	ولا تؤمنوا ؛ يؤتى يؤتیه	ولا تؤمنوا يؤتى ؛ يؤتیه		سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیټی (و).
75	تأمنه (معاً)	تأمنه		سوسی: هه مزه ده گورپټ به ئه لیف.
75	بقنطار ؛ بدینار	بقنطار ؛ بدینار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
75	يؤدوي ؛ لا يؤدوي	يؤده ؛ لا يؤده		به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریټه وه به په ها.
78	لتحسبوه	لتحسبوه		به که سره دارکردنی پیټی (س) ده خویندریټه وه.
79	أن يؤتیه	أن يؤتیه		سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیټی (و).
79	والنبوة تُم	والنبوة تُم		سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ث) ده کات.
79	يقول للناس	يقول للنَّاس		سوسی: به ټیکه له کیښانی هاویننه ده خوینټه وه.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
79	لنّاس	لنّاس	لنّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
79	تُعَلِّمُون	تُعَلِّمُون		فهتکه دارکردنی پیتی (ت) به زه نه دارکردنی پیتی (ع) فهتکه دارکردنی پیتی (ل) و ئاسان کردنی.
80	يَا مَرْكَمُ أَنْ ؛ أَرَبَابًا أَيَا مَرْكَمُ	يَا مَرْكَمُ أَنْ ؛ أَرَبَابًا أَيَا مَرْكَمُ أَرَبَابًا أَيَا مَرْكَمُ	يَا مَرْكَمُ أَنْ ؛ أَرَبَابًا أَيَا مَرْكَمُ	به صری: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به يهك له خویندنه وه کانی دووری. خویندنه وهی دووهمی دووری ئیختیلاسی ضه ممه یه. سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
81	لَتُؤْمِنَنَّ	لَتُؤْمِنَنَّ	لَتُؤْمِنَنَّ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
81	ءَأَقْرَرْتُمْ	ءَأَقْرَرْتُمْ		ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
81	وَأَخَذْتُمْ	وَأَخَذْتُمْ		تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت).
83	أَسْلَمَ مَنْ	أَسْلَمَ مَنْ	أَسْلَمَ مَنْ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگهش درده که ویت.
83	يُرْجِعُونَ	ثَرْجَعُونَ		به پیتی (ت) ده خویندريتته وه له بری پیتی (ی).
84	مُوسَى ؛ وَعِيسَى	مُوسَى ؛ وَعِيسَى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريتته وه.
84	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	وَنَحْنُ لَهُ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیتته وه.
85	يَبْتَغِ غَيْرَ	يَبْتَغِ غَيْرَ	يَبْتَغِ غَيْرَ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه و ئاشکرا کردنی.
85	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريتته وه.
87	وَالنَّاسِ	وَالنَّاسِ	وَالنَّاسِ	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینیتته وه.
89	بَعْدَ ذَلِكَ	بَعْدَ ذَلِكَ	بَعْدَ ذَلِكَ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خوینیتته وه.

ژباړه نايه ت	گيړاڼه وهی حه فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوړونکړدنه وه
			گيړاڼه وهی دوری	گيړاڼه وهی سوسی	
93	تَنْزَل	تَنْزَل	زده دار کړدنی پیتی (ن) و لا بردنی شه ددهی پیتی (ن) وشاردنه وهی.		
93	التوراة ؛ بالتوراة	التوراة ؛ بالتوراة	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.		
93	فأتوا	فأتوا	فاتوا	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.	
94	افتري	افتري	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.		
94	بعد ذلك	بعد ذلك	بعد ذلك	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خویندنیته وه.	
96	للنّاس	للنّاس	للنّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.	
97	النّاس	النّاس	النّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.	
97	حج	حج	به فته دار کړدنی پیتی (ح) ده خویندنیته وه.		
100	كُفِرِينَ	كُفِرِينَ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.		
103	النّار	النّار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.		
103	نعمت	نعمت	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو بو می ده خویندنیته وه.		
104	ويأمرون	ويأمرون	ويأمرون	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.	
106	العذاب بما	العذاب بما	العذاب بما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنیته وه.	
107	الله هم	الله هم	الله هم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنیته وه.	
108	يريد ظلماً	يريد ظلماً	يريد ظلماً	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ظ).	
110	للنّاس	للنّاس	للنّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.	
110	تأمرون	تأمرون	تأمرون	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.	
110	وتؤمنون المؤمنون	وتؤمنون المؤمنون	وتؤمنون المؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
112	النّاس	النّاس	النّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.	

ژباړه نايه ت	گېړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه مهی به سپی		پوونکر د نه وه
	گېړانه وهی دوری	گېړانه وهی سوسی			
112	عليهمُ الذلة ؛ عليهمُ المسكنة		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتنه وه.		
112	المسكنة ذلك	المسكنة ذلك	المسكنة ذلك	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ذ)	
114	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).	
114	ويأمرون	ويأمرون	ويأمرون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.	
115	يفعلوا ؛ يكفروه		تفعلوا ؛ تكفروه		به پیتی (ت) ده خویندريته وه له بری پیتی (ی) له هه ردو وکیان.
116	النَّارِ		النَّارِ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
117	الدنيا		الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
117	كمثل ربح	كمثل ربح	كمثل ربح	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتنه وه.	
118	لا يألونكم	لا يألونكم	لا يألونكم	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.	
119	هأنتم هأنتم	هأنتم هأنتم	هأنتم هأنتم	به ئاسان خویندنه وهی هه مزه. سوسی: دریژکردنه وهی دوو جووله ولای دوری: به دریژکردنه وهی دوو یان چوار جووله، وله باری خویندنه وهی نه لکاو به چوار جووله، به لام له باری خویندنه وهی به دوو جووله نه لکاو ته نها دوو جووله دیاری ده کړیت.	
119	وتؤمنون	وتؤمنون	وتؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).	
120	لا يضرکم		که سره دارکردنی پیتی (ض) و به زه نه دارکردنی پیتی (ر).		
121	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).	
122	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).	
124	إذ تقول		إذ تقول		به ټيکه ه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
124	تقول للمؤمنين	تقول للمؤمنين	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه ویوی هیه گورپنی همزه بکات به پیتی (و)	
125	ویأتوکم	ویأتوکم	ویأتوکم	سوسی: همزه ده گورپت به نه لیف.
126	بشری	بشری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
129	یغفر لمن	یغفر لمن	یغفر لمن	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
129	ويعذب من	ويعذب من	ويعذب من	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ب) به پیتی (م) ده کات.
130	لا تأكلوا	لا تأكلوا	لا تأكلوا	سوسی: همزه ده گورپت به نه لیف.
131	للكافرين	للكافرين		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
132	والرسول لعلکم	والرسول لعلکم	والرسول لعلکم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
134	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
138	للناس	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
139	مؤمنين	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
140	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
141	ألكافرين	ألكافرين		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
145	يرد ثواب (معاً)	يرد ثواب		تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ث).
145	الدنيا	الدنيا		به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
145	نؤته ي (معاً)	نؤته	نؤته	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه له هر دوو کیان. سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
146	وکأين	وکأين		وهستان دروسته له کاتی پیویست یان تاقیکردنه وه له سهر پیتی (ی) بؤ زانیاری زیاتر. (بگهړیوه بؤ ټوصول).

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
146	قاتل	قَتَلَ		به ضه ممه دار کړدنی پیتی (ق) و که سهره دار کړدنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.
147	اغفر لنا	اغفر لنا اغفر لنا	اغفر لنا	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندریته وه.
147	الکفرین	الکفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
148	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
150	وهو	وهو		به زه نه دار کړدنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
151	الرعب بما	الرعب بما	الرعب بما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
151	يُنْزَلُ	يُنْزَلُ		زه نه دار کړدنی پیتی (ن) و لابردي شه ددهی پیتی (ز) و ناشکرا کړدنی ده ده که ویت.
151	وماواهم	وماواهم	وماواهم	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
151	وبئس	وبئس	وبئس	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی)
151	مثنوی	مثنوی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) نا خویندریته وه.
152	ولقد صدقكم	ولقد صدقكم		به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ص) ده خویندریته وه.
152	صدقكم	صدقكم	صدقكم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه
152	إذ تحسونهم	إذ تحسونهم		به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
152	أراکم	أراکم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
152	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
152	الآخرة ثم	الآخرة ثم	الآخرة ثم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
152	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژماره نايه ت	گيړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		روونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
153	إذ تصعدون	إذ تُصعدون	به ټيکهه لکيشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.	
153	أخراکم	أخراکم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
154	كله لله	كله لله	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ل) له هه موویان ده خویندریته وه.	
154	عليهم القتل	عليهم القتل	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندیته وه.	
157	يجمعون	تجمعون	به پیتی (ت) ده خویندریته وه له بری پیتی (ی).	
159	واستغفر لهم	واستغفر لهم واستغفر لهم	به صری: به ټيکهه لکيشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندیته وه.	
160	ينصركم	ينصركم ينصركم	به صری: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به يهك له خویندنه وه کانی دوری. خویندنه وهی دووه می دوری ئیختیلاسی ضه ممه یه.	
160	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
161	يأت	يأت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
161	القيامة ثم	القيامة ثم	سوسی: به ټيکهه لکيشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.	
162	ومأواه	ومأواه	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
162	ويئس	ويئس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).	
164	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
164	قبلُ لفي	قبلُ لفي	سوسی: به ټيکهه لکيشانی هاووینه ده خویندیته وه.	
165	أنى	أنى	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
166	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	

ژباړه نايه ت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مرای به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			روونکړدنه وه
167	الذین نافقوا ؛ وقيل لهم	الذین نافقوا وقيل لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش دهرده که ویت.
167	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
169	ولا تحسبنَّ	ولا تحسبنَّ	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
171	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
173	قال لهم	قال لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
173	قد جمعوا	قد جمعوا	ټيکه له کيښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
175	وخافون	وخافون	له باری نه وه ستاندا: جیګرکردنی پیتی (ی) زیاده
175	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
176	يجعل لهم	يجعل لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
178	ولا يحسبنَّ	ولا يحسبنَّ	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
179	المؤمنين ؛ تؤمنوا	المؤمنين تؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
180	ولا يحسبنَّ	ولا يحسبنَّ	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
180	فضله هو	فضله هو	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
180	تعملون	تعملون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
181	لقد سمع	لقد سمع	به ټيکه له کيښانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویندنه وه.
183	نؤمن	نؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه‌ت	گیړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه‌هری به سړی		روونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
183	نؤمن لرسول	نؤمن لرسول	نومن لرسول	سوسی: به ټیکه‌لکیشانی پیټی (ن) له پیټی (ل) ده خوینیته وه.
183	يأتينا ؛ تأكله	يأتينا ؛ تأكله	يأتينا ؛ تأكله	سوسی: هه‌مزه ده‌گوړیت به نه‌لیف.
183	قد جاءكم	قد جاءكم	قد جاءكم	به ټیکه‌لکیشانی پیټی (د) له پیټی (ج) ده خویندریته وه.
185	زحج عن	زحج عن	زحج عن	سوسی: به ټیکه‌لکیشانی پیټی (ح) له پیټی (ع) ده‌کات.
185	النار	النار	النار	به‌لار بوونه‌وه (الاماله) ده خویندریته وه.
185	الغرور * لتبلون	الغرور لتبلون	الغرور لتبلون	سوسی: به ټیکه‌لکیشانی پیټی (ر) له پیټی (ل) ده خوینیته وه.
185	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که‌مکردنه‌وه (ته‌قلیل) ده خویندریته وه.
187	لتبيننه ؛ ولا تكتمنه	لتبيننه ؛ ولا يكتمنه	لتبيننه ؛ ولا يكتمنه	به پیټی (ی) له بری پیټی (ت) ده خویندریته وه.
187	للناس	للناس	للناس	دووری: به‌لار بوونه‌وه (الاماله) ده خوینیته وه.
187	فبئس	فبئس	فبئس	سوسی: هه‌مزه ده‌گوړیت به پیټی (ی)
188	لا تحسبن	لا يحسبن	لا يحسبن	به پیټی (ی) له بری پیټی (ت) و که‌سره‌دارکردنی پیټی (س) ده خویندریته وه.
188	لا تحسبنهم	لا يحسبنهم	لا يحسبنهم	به پیټی (ی) له بری پیټی (ت) و که‌سره‌دارکردنی پیټی (س) و ضه‌مه‌دارکردنی پیټی (ب) ده خویندریته وه.
190	النهار لآيات	النهار لآيات	النهار لآيات	به‌لار بوونه‌وه (الاماله) ده خویندریته وه. سوسی: به ټیکه‌لکیشانی پیټی (ر) له پیټی (ل) ده خوینیته وه.
191	النار * ربنا	النار ربنا	النار ربنا	به‌لار بوونه‌وه (الاماله) ده خویندریته وه. سوسی: به ټیکه‌لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
192	أنصار	أنصار	أنصار	به‌لار بوونه‌وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
193	فاغفر لنا	فاغفر لنا فاغفر لنا	فاغفر لنا	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناکراش ده خویندنه وه.
193	الأبرار * ربنا	الأبرار ربنا	الأبرار ربنا	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
195	لا أضيع عمل	لا أضيع عمل	لا أضيع عمل	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
195	أنثى	أنثى	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
195	ديارهم	ديارهم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
197	مأواهم	مأواهم	مأواهم	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
197	وبئس	وبئس	وبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی)
198	للأبرار	للأبرار	للأبرار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
199	يؤمن	يؤمن	يؤمن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).

(4) سوره تی (نيساء)

1	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
1	تَسَاءَلُونَ	تَسَاءَلُونَ	تَسَاءَلُونَ	به شه د دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
2	ولا تَأْكُلُوا	ولا تَأْكُلُوا	ولا تَأْكُلُوا	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
3	مَثْنَى	مَثْنَى	مَثْنَى	(که مکر د نه وه) ی تیدا نیه (تقلیل) چونکه له سر کیښی (مفعول) دیت.
4	فَكُلُوهُ هَنِيئًا	فَكُلُوهُ هَنِيئًا	فَكُلُوهُ هَنِيئًا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
5	ولا تَوْتُوا	ولا تَوْتُوا	ولا تَوْتُوا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			روونکړدنه وه
5	السفهاء أموالکم	السفها أموالکم السفها أموالکم	لابردنی هه مزه ی یه کهم. درېژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لېف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و درېژکړدنه وهی ته نه به چوار جووله.
6	تأکلوها ؛ فلیأکل	تأکلوها فلیأکل	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.
6	بالمعروف فإذا	بالمعروف فإذا	سوسی: به تیکه لکیشانی هاو وینه ده خویندنه وه.
8	القربی	القربی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
10	یأکلون (معاً)	یأکلون	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.
12	یوصی بها	یوصی بها	که سره دارکړدنی پیتی (ص) زیادکړدنی پیتی (ی) دوا ی نه و له بری نه لېف.
12	مضار	مضار	لار بونه وه (الاماله) ی تیدا نیه چونکه پیتی (ر) زه نه داره. پچرانی خستو ته نیوان پیتی (ر) ی که سره دار و نه لېف.
15	یأتین	یأتین	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.
16	یأتیانها	یأتیانها	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.
19	یأتین	یأتین	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.
19	بالمعروف فإن	بالمعروف فإن	سوسی: به تیکه لکیشانی هاو وینه ده خویندنه وه.
20	إحداهن	إحداهن	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
20	تأخذوا ؛ أتأخذونه	تأخذوا أتأخذونه	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.
21	تأخذونه	تأخذونه	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لېف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
22	النساء إلا	النساء إلا ؛ النساء إلا	لابردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جووله.
22	قد سلف	قد سلف	به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویند ریته وه.
23	قد سلف	قد سلف	به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویند ریته وه.

ژماره نايهت	گيڙانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه وهی به سړی		پوونکر د نه وه
		گيڙانه وهی دوری	گيڙانه وهی سوسی	
24	النساء إلا	النساء إلا ؛ النساء إلا		لابردنی هه مزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دريژکردنه وهی ته نه ا به چوار جووله.
24	وَأَحِلْ لَكُمْ	وَأَحِلْ لَكُمْ		به فته دارکردنی هه مزه و پیتی (ح) ده خویندریته وه.
25	المؤمنات (معاً)	المؤمنات	المؤمنات	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
25	أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ	أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ	أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ	سوسی: به زنه دارکردنی ثقی (م) ده خویندنه وهی لة طة ل شاردنه وهی.
26	لِيَبَيِّنَ لَكُمْ	لِيَبَيِّنَ لَكُمْ	لِيَبَيِّنَ لَكُمْ	سوسی: به تیکه لکیشانی ثقی (ن) لة ثقی (ل) ده خویندنه وهی.
29	لا تَأْكُلُوا	لا تَأْكُلُوا	لا تَأْكُلُوا	سوسی: هه مزه ده طوریت به نه لیف.
29	تِجَارَةً	تِجَارَةً		به نه نوینی ضهه مه ده خویندریته وه.
33	عَقَدْتُ	عَقَدْتُ		به جیطرکردنی نه لیف لة دوا ی ثقی (ع) ده خویندریته وه.
34	لِلْغَيْبِ بِمَا ؛ تَخَافُونَ نَشُوزَهُنَّ	لِلْغَيْبِ بِمَا ؛ تَخَافُونَ نَشُوزَهُنَّ	لِلْغَيْبِ بِمَا ؛ تَخَافُونَ نَشُوزَهُنَّ	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوونه ده خویندنه وهی مینطه ش ده ده که ویت.
36	الْقُرْبَىٰ (معاً)	الْقُرْبَىٰ		به که مکردنه وهی (ته قلیل) ده خویندریته وه.
36	وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ	وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ	وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوونه ده خویندنه وهی.
36	الْجَارِ (معاً)	الْجَارِ		(جیا کراوته وه) لار بوونه وهی (الاماله) ی تیدا نیه لة هه ردوکیان.
37	وَيَأْمُرُونَ	وَيَأْمُرُونَ	وَيَأْمُرُونَ	سوسی: هه مزه ده طوریت به نه لیف.
37	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ		به لار بوونه وهی (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نايهت	گيڙانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مرای به سړی		پوونکر د نه وه
		گيڙانه وهی دوری	گيڙانه وهی سوسی	
38	الناس	الناس	الناس	دووري: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
38	ولا يؤمنون	ولا يؤمنون	ولا يؤمنون	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي (و).
40	لا يظلمُ مثقال	لا يظلمُ مثقال	لا يظلمُ مِثقال	سوسي: به ټيکهه لکيشاني هاووينه ده خویندنه وه و مينطه ش د درده کوهيت.
40	ويؤت	ويؤت	ويوت	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي (و).
41	جننا ؛ وجننا	جننا ؛ وجننا	جينا ؛ وجينا	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي (ي)
42	الرسولَ لو	الرسولَ لو	الرسولَ لَو	سوسي: به ټيکهه لکيشاني هاووينه ده خویندنه وه.
42	بهمُ الأرض	بهمُ الأرض		له باري نه وه ستاندا: به که سره دارکردني ټيټي (م) ده خویندنه وه.
43	سكارى	سكارى		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه له طهل خواراستن له به لارکردنه وه (الاماله) ي نه وه ټليفه ي ده که وټه دواي له ټيش ټيټي (ر).
43	مرضى	مرضى		به که مکړدنه وه (ته قليل) ده خویندنه وه.
43	جاء أحد	جا أحد ؛ جا أحد		لاربردي هه مزه ي به که تم. دريدکردنه وه ي دوو جووله نه وه يان ټيش ده که وټ يان ضوار جووله له ټليف. دووري: خویندنه وه ي سييه مي هه يه نه ططر نه لکاو که وټه ناوړه راست ده ټيټه هوي لاربردي هه مزه و دريدکردنه وه ي ته غا به ضوار جوووله.
45	أعلمُ بأعدائكم	أعلمُ بأعدائكم	أعلمُ بأعدائكم	سوسي: به زه نه دارکردني ټيټي (م) ده خویندنه وه له طهل شاردنه وه ي.
46	فلا يؤمنون	فلا يؤمنون	فلا يؤمنون	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي (و).
47	أدبارها	أدبارها		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
48	افتري	افتري		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
51	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي (و).
51	هؤلاء أهدى	هؤلاء يهدى		طوړيني هه مزه ي دوو م به ټيټي (ي) ي فته تده دار.

ژماره نايهت	گيڙانه وهى ده فص له عاصمى كوفى	خويندنه وهى نه بوعه صرى به سري		پوونكر دنه وه
		گيڙانه وهى دورى	گيڙانه وهى سوسى	
53	لا يؤتون	لا يؤتون	لا يؤتون	سوسي: همةزة دة طوڙيت به ثيبي (و).
56	نضجت جلودهم	نضجت جلودهم		تيكهه لكيشاني ثيبي (ت) له ثيبي (ج).
57	الصالحات سندخلهم	الصالحات سندخلهم	الصالحات سندخلهم	سوسي: به تيكهه لكيشاني ثيبي (ت) له ثيبي (س).
58	يامركم	يامركم يامركم	يامركم	به صري: بهزة دة داركردي ثيبي (ر) به يةك له خويندنه وهى كاني دووري، خويندنه وهى دوووهى دوووهى ئيختيلاسي ضهممة. سوسي: همةزة دة طوڙيت به ئليف.
58	الناس	الناس	الناس	دووري: به لاربوونه وهى (الامالة) دة خويندنه وهى.
58	نعمًا	نعمًا ؛ نعمًا		بهزة دة داركردي ثيبي (ع) يان ئيختيلاسي كهسرة كهى
59	تؤمنون	تؤمنون	تؤمنون	سوسي: همةزة دة طوڙيت به ثيبي (و).
59	تأويلا	تأويلا	تأويلا	سوسي: همةزة دة طوڙيت به ئليف.
61	قيل لهم	قيل لهم	قيل لهم	سوسي: به تيكهه لكيشاني هاوويته دة خويندنه وهى.
61	الرسول رأيت	الرسول رأيت	الرسول رأيت	سوسي: به تيكهه لكيشاني ثيبي (ل) له ثيبي (ر) دە خويندنه وهى.
64	واستغفر لهم	واستغفر لهم	واستغفر لهم	سوسي: به تيكهه لكيشاني ثيبي (ر) له ثيبي (ل) دە خويندنه وهى.
64	الرسول لوجدوا	الرسول لوجدوا	الرسول لوجدوا	سوسي: به تيكهه لكيشاني هاوويته دة خويندنه وهى.
65	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسي: همةزة دة طوڙيت به ثيبي (و).
66	أو اخرجوا	أو اخرجوا		رزاربوون له طةيشتنه دوو زنة دار به ضهممة.
66	دياركم	دياركم		به لاربوونه وهى (الامالة) دة خويندنه وهى.
73	كأن لم تكن	كأن لم يكن		به ثيبي (ي) له بري ثيبي (ت) دة خويندنه وهى.
74	يغلب فسوف	يغلب فسوف		تيكهه لكيشاني ثيبي (ب) له ثيبي (ف).
74	نؤتيه	نؤتيه	نؤتيه	سوسي: همةزة دة طوڙيت به ثيبي (و).
74	الدنيا	الدنيا		به كه مكر دنة وهى (تة قليل) دة خويندنه وهى.
77	قيل لهم ؛ القتال لولا	قيل لهم ؛ القتال لولا	قيل لهم ؛ القتال لولا	سوسي: به تيكهه لكيشاني هاوويته دة خويندنه وهى.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
77	عليهم القتال	عليهم القتال		له باري نه وه ستاندا: به کسه د ارکړدني ټيټي (م) ده خویندنه وه.
77	الدنيا	الدنيا		به کسه مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
78	عندك قل	عندك قل	عندك قل	سوسي: به ټيکه له کیشاني ټيټي (ک) له ټيټي (ق) ده خویندنه وه.
78	فمال هؤلاء	فما هؤلاء ؛ فمال هؤلاء		به صري: ده وستیت له یکه له خویندنه وه کانی له ستر (ما) یی ټيټي (ل) به لأم دروست نیه ده ست ټيکر د نه ټيټي (ل).
79	للناس	للناس	للناس	دووري: به لار بونه وه (الامالة) ده خویندنه وه.
81	بيت طائفة	بيت طائفة		به صري: به ټيکه له کیشاني ټيټي (ت) له ټيټي (ط) به شویه ک دووري هاورایه له طلل ټيټه وه سوسي له م شویته له ټيکه له کیشاني طوره.
84	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسي: هه مزة ده طوړیت به ټيټي (و).
84	بأس ؛ بأساً	بأس ؛ بأساً	باس ؛ باساً	سوسي: هه مزة ده طوړیت به ټيټي (و).
90	حصرت صدورهم	حصرت صدورهم		ټيکه له کیشاني ټيټي (ت) له ټيټي (ص).
91	يأمنوكم ؛ ويأمنوا	يأمنوكم ويأمنوا	يامنوكم ويامنوا	سوسي: هه مزة ده طوړیت به ټيټي (و).
91	حيثُ ثقفتموهم	حيثُ ثقفتموهم	حيث ثقفتموهم	سوسي: به ټيکه له کیشاني هاورایه ده خویندنه وه.
92	لمؤمن ؛ مؤمناً (معاً) مؤمنة (الثلاثة) ؛ مؤمن	لمؤمن ؛ مؤمناً ؛ مؤمنة مؤمن	لمومن ؛ مومناً ؛ مومنة مومن	سوسي: هه مزة ده طوړیت به ټيټي (و).
92	فتحير رقبة (معاً) وتحرير رقبة	فتحير رقبة وتحرير رقبة	فتحير رقبة وتحرير رقبة	سوسي: به ټيکه له کیشاني هاورایه ده خویندنه وه.
92	وهو	وهو		به زه د ارکړدني ټيټي (ه) ده خویندنه وه.
93	مؤمناً	مؤمناً	مومناً	سوسي: هه مزة ده طوړیت به ټيټي (و).
94	مؤمناً	مؤمناً	مومناً	سوسي: هه مزة ده طوړیت به ټيټي (و).

ژماره نايهت	گيڤانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مهی به سپی		پوونکر دنه وه
		گيڤانه وهی دوری	گيڤانه وهی سوسی	
94	الدنيا	الدنيا		به کەمکردنه وه (تەقليل) ده خویندريته وه.
94	كذلك كنتم	كذلك كنتم	كذلك كنتم	سوسي: به تیکهه لکيشانی هاووینه ده خویندريته وه.
95	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسي: هه مزه ده طوریت به ئی (و).
95	الحسنی	الحسنی		به کەمکردنه وه (تەقليل) ده خویندريته وه.
97	الملائكة ظالمی	الملائكة ظالمی	الملائكة ظالمی	سوسي: تیکهه لکيشانی ئی (ت) به ئی (ظ).
97	مأواهم	مأواهم	مأواهم	سوسي: هه مزه ده طوریت به ئی (ظ).
101	الكافرين	الكافرين		به لاریبونه وه (الامالة) ده خویندريته وه.
102	ولیاخذوا (معاً)	ولیاخذوا	ولیاخذوا	سوسي: هه مزه ده طوریت به ئی (ظ).
102	ولتأت طائفة	ولتأت طائفة	ولتأت طائفة	سوسي دوو خویندنه وهی ههیه: تیکهه لکیشان و ناشکراکردن له طەل طورینی هه مزه.
102	أخرى ؛ للكافرين	أخرى ؛ للكافرين		به لاریبونه وه (الامالة) ده خویندريته وه.
102	مرضى	مرضى		به کەمکردنه وه (تەقليل) ده خویندريته وه.
103	اطمأننتم	اطمأننتم	اطمأننتم	سوسي: هه مزه ده طوریت به ئی (ظ).
103	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسي: هه مزه ده طوریت به ئی (و).
104	تألمون (معاً) ؛ يألمون	تألمون ؛ يألمون	تألمون ؛ يألمون	سوسي: هه مزه ده طوریت به ئی (ظ).
105	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	سوسي: به تیکهه لکيشانی هاووینه ده خویندريته وه.
105	لتحكم بين	لتحكم بين	لتحكم بين	سوسي: به زه نه دارکردنی ئی (م) ده خویندريته وه له طەل شاردنه وهی.
105	النّاس	النّاس	النّاس	دووری: به لاریبونه وه (الامالة) ده خویندريته وه.
105	أراك	أراك		به لاریبونه وه (الامالة) ده خویندريته وه.
108	النّاس	النّاس	النّاس	دووری: به لاریبونه وه (الامالة) ده خویندريته وه.
108	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی ئی (ه) ده خویندريته وه.

ژماره نايهت	گيڙانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مرای به سړی		پوونکرده وه
		گيڙانه وهی دوری	گيڙانه وهی سوسی	
109	هانتهم	هانتهم هانتهم	هانتهم	به ناسان خویندنه ووهی هه مزه. سوسي: دریدکردنه ووهی دوو جووله ولاي دوروي: به دریدکردنه ووهی دوو یان ضوار جووله، وله باري خویندنه ووهی نه لکاو به ضوار جووله، به لام له باري خویندنه ووهی به دوو جووله ی نه لکاو ته نھا دوو جووله دیاري ده کړیت.
109	الدنيا	الدنيا		به کة مکردنه ووهی (تهقليل) ده خویندريته ووهی.
114	نجواهم	نجواهم		به کة مکردنه ووهی (تهقليل) ده خویندريته ووهی.
114	الناس	الناس	الناس	دوروي: به لار بوونه ووهی (الامالة) ده خویندريته ووهی.
114	مرضات	مرضات		(جیاکراوته ووهی)، وستان له سترې به ټيټي (ت).
114	نوټيه	یوټيه	یوټيه	ټيټي (ي) له بري ټيټي (ن) سوسي: هه مزه ده طوریت به ټيټي (و).
115	ما تبين له	ما تبين له	ما تبين له	سوسي: به ټيکهه لکیشاني ټيټي (ن) له ټيټي (ل) ده خویندريته ووهی.
115	المؤمنين نوله	المؤمنين نوله	المؤمنين نوله	سوسي: هه مزه ده طوریت به ټيټي (و) وبوي هه ټيټي ټيکهه لکیشاني هاوويته بکات و مينطه ش ده رده کتويت.
115	نولّه ؛ ونصله	نولّه ؛ ونصله		به زنه دارکردني ټيټي (ه) ده خویندريته ووهی له هه دردو وکیان.
116	فقد ضلّ	فقد ضلّ		ټيکهه لکیشاني ټيټي (د) له ټيټي (ض).
118	وقالَ لأتخذن	وقالَ لأتخذن	وقالَ لأتخذن	سوسي: به ټيکهه لکیشاني هاوويته ده خویندريته ووهی.
121	مأواهم	مأواهم	مأواهم	سوسي: هه مزه ده طوریت به ټيټي (ف).
122	الصالحاتِ سندخلهم	الصالحاتِ سندخلهم	الصالحاتِ سندخلهم	سوسي: به ټيکهه لکیشاني ټيټي (ت) له ټيټي (س).
124	أنثى	أنثى		به کة مکردنه ووهی (تهقليل) ده خویندريته ووهی.
124	وهو	وهو		به زنه دارکردني ټيټي (ه) ده خویندريته ووهی.
124	مؤمن	مؤمن	مومن	سوسي: هه مزه ده طوریت به ټيټي (و).

ژماره نايهت	گيڙانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مرای به سړی		پوونکر دنه وه
		گيڙانه وهی دوری	گيڙانه وهی سوسی	
124	یدخلون	یدخلون		به ضهممة دارکردني ټیټي (ي) فته دارکردني ټیټي (خ) ده خویندريته وه.
124	ولا یظلمون نقیرا	ولا یظلمون نقیرا	ولا یظلمون نقیرا	سوسي: به ټیکه لکیشاني هاووینه ده خویندريته وه.
125	وهو	وهو		به زنه دارکردني ټیټي (ه) ده خویندريته وه.
127	لا توتونهن	لا توتونهن	لا توتونهن	سوسي: همة ده طوریت به ټیټي (و).
128	یصلحا	یصلحا		به ټیټي (ي) و ټیټي (ص) ده خویندريته وه له طعل شه ده دارکردني ټیټي (ص) و زیادکردني ټیټي له دواي ټیټي فته دارکردني ټیټي (ل)
133	ویأت	ویأت	ویات	سوسي: همة ده طوریت به ټیټي له طعل.
133	ذلك قديراً	ذلك قديراً	ذلك قديراً	سوسي: به ټیکه لکیشاني ټیټي (ک) له ټیټي (ق) ده خویندريته وه.
134	یرید ثواب	یرید ثواب	یرید ثواب	سوسي: به ټیکه لکیشاني ټیټي (د) له ټیټي (ث).
134	الدنيا (معاً)	الدنيا		به کة مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
136	نَزَلَ	نَزَلَ		ضهممة دارکردني ټیټي (ن) و کة سره دارکردني ټیټي (ز).
136	أُنْزِلَ	أُنْزِلَ		به ضهممة ټیټي همة و کة سره ټیټي (ز) ده خویندريته وه.
136	فقد ضل	فقد ضل		به ټیکه لکیشاني ټیټي (د) له ټیټي (ض) ده خویندريته وه.
137	ليغفر لهم	ليغفر لهم	ليغفر لهم	سوسي: به ټیکه لکیشاني ټیټي (ر) له ټیټي (ل) ده خویندريته وه.
139	الْكُفْرَيْنِ	الْكُفْرَيْنِ		به لار بونه وه (الا ماله) ده خویندريته وه.
139	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسي: همة ده طوریت به ټیټي (و).
140	وقد نَزَلَ	وقد نَزَلَ		ضهممة دارکردني ټیټي (ن) و کة سره دارکردني ټیټي (ز).

ژماره نايهت	گيڙانه وهى ده فص له عاصمى كوفى	خويندنه وهى نه بوعه مى به سڀى		پوونكر دنه وه
		گيڙانه وهى دورى	گيڙانه وهى سوسى	
140	وَالْكَفْرَيْنِ	وَالْكَفْرَيْنِ		به لاربوونه وه (الامالة) ده خويندريته وه.
141	لِلْكَفْرَيْنِ (مَعًا)	لِلْكَفْرَيْنِ		به لاربوونه وه (الامالة) ده خويندريته وه.
141	لِلْكَفْرَيْنِ نَصِيبٌ	لِلْكَفْرَيْنِ نَصِيبٌ	لِلْكَفْرَيْنِ نَصِيبٌ	سوسي: به تيكهه لكيشاني هاوويته ده خويندريته وه.
141	الْمُؤْمِنِينَ (مَعًا)	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسي: هه مزه ده طوريت به ثيتي (و).
141	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	سوسي: به زنه داركردي ثيتي (م) ده خويندريته وه له طلة شار دنه وه ي.
142	وَهُوَ	وَهُوَ		به زنه داركردي ثيتي (ه) ده خويندريته وه.
144	الْكَفْرَيْنِ	الْكَفْرَيْنِ		به لاربوونه وه (الامالة) ده خويندريته وه.
144	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسي: هه مزه ده طوريت به ثيتي (و).
145	النَّارِ	النَّارِ		به لاربوونه وه (الامالة) ده خويندريته وه.
145	الدَّرَكِ	الدَّرَكِ		فتهحه داركردي ثيتي (ر)
146	الْمُؤْمِنِينَ (مَعًا) ؛ يَأْتِ	الْمُؤْمِنِينَ ؛ يَأْتِ	الْمُؤْمِنِينَ ؛ يَأْتِ	سوسي: هه مزه ده طوريت به ثيتي (و).

ژماره نايهت	گيړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
150	ويقولون نؤمن	ويقولون نؤمن	ويقولون نؤمن	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي(و) ويوي ههيه تيكهه لكيشاني هاوويته بكاو مينطه ش د درده كه ويت
151	للكافرين	للكافرين	للكافرين	به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندريته وه.
152	يؤتيهم	نؤتيهم	نؤتيهم	به ټيټي(ن) له بري ټيټي(ي) ده خویندريته وه. سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي(و).
153	تُنَزِّل	تُنَزِّل	تُنَزِّل	زه نه داركردي ټيټي(ن) و لاردي شه دده ټيټي (ز) و شاردنه وه ي.
153	فقد سألوا	فقد سألوا	فقد سألوا	به تيكهه لكيشاني ټيټي (د) له ټيټي(س)
153	موسى (معاً)	موسى	موسى	به كه مكر د نه وه(ته قليل) ده خویندريته وه.
153	أرنا	أرنا	أرنا	دووري: ئيختيلاسي كه سري ټيټي(ر) ده كات سوسي: زه نه داري ده كات.
155	قتلهم الأنبياء	قتلهم الأنبياء	قتلهم الأنبياء	له باري نه وه ستاندا: به كه سري داركردي ټيټي(م) ده خویندريته وه.
155	فلا يؤمنون	فلا يؤمنون	فلا يؤمنون	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي(و).
156	مريم بهتاناً	مريم بهتاناً	مريم بهتاناً	سوسي: به زه نه داركردي ټيټي(م) ده خویندريته وه له طه ل شاردنه وه ي.
157	عيسى	عيسى	عيسى	به كه مكر د نه وه(ته قليل) ده خویندريته وه له باري وه ستاندا.
159	ليؤمنن	ليؤمنن	ليؤمنن	سوسي: هه مزه ده طوړيت به ټيټي(و).
161	وأخذهم الربا	وأخذهم الربا	وأخذهم الربا	له باري نه وه ستاندا: به كه سري داركردي ټيټي(م) ده خویندريته وه.
161	الناس	الناس	الناس	دووري: به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندريته وه.
161	للكافرين	للكافرين	للكافرين	به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندريته وه.
162	العلم منهم	العلم منهم	العلم منهم	سوسي: به تيكهه لكيشاني هاوويته ده خویندريته وه مينطه ش د درده كه ويت.

ژماره نايه ت	گيړانه وهى خه فص له عاصمى كوفى	خويندنه وهى نه بوعه سرى به سړى		پوونكر د نه وه
		گيړانه وهى دورى	گيړانه وهى سوسى	
162	والمؤمنون (معاً) ؛ يؤمنون ؛ والمؤمنون ؛ سنؤتيهم	والمؤمنون ؛ يؤمنون ؛ والمؤمنون ؛ سنؤتيهم	والمؤمنون ؛ يومنون ؛ والمؤمنون ؛ سنؤتيهم	سوسي: همة دة طؤريت به ثيتي (و).
163	إليك كما	إليك كما	إليك كما	سوسي: به تيكه لکيشاني هاووينه دة خويندنه وه.
163	وعيسى	وعيسى		به كة مكر د نه وه (تة قليل) دة خويندنه وه.
164	موسى	موسى		به كة مكر د نه وه (تة قليل) دة خويندنه وه.
165	للناس	للناس	للناس	دورى: به لار بوونه وه (الامالة) دة خويندنه وه.
167	قد ضلوا	قد ضلوا		تيكه لکيشاني ثيتي (د) له ثيتي (ض).
168	ليغفر لهم	ليغفر لهم	ليغفر لهم	سوسي: به تيكه لکيشاني ثيتي (ر) له ثيتي (ل) دە خويندنه وه.
170	قد جاءكم	قد جاءكم		تيكه لکيشاني ثيتي (د) له ثيتي (ج).
171	عيسى	عيسى		له باري وه ستاندا: به كة مكر د نه وه (تة قليل) دە خويندنه وه.
174	قد جاءكم	قد جاءكم		تيكه لکيشاني ثيتي (د) له ثيتي (ج).
176	يستفتونك قل	يستفتونك قل	يستفتونك قل	سوسي: به تيكه لکيشاني ثيتي (ك) له ثيتي (ق) دە خويندنه وه.
176	وهو	وهو		به زنة دار كردي ثيتي (ه) دة خويندنه وه.
176	عليم * بسم الله	عليم يايها		له باري نه وه ستاندا: له نيوان هه ردوو سورته له باري طه يانديان (وصل) به سمه له وبي سة كت دە خويندنه وه. به صري: تيكه لکيشان دة كات.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی
			روونکر د نه وه

(5) سوړه تی (مائیده)

1	یحکم ما یرید	یحکم ما یرید	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش درده که ویت.
2	أَنْ صَدُوكُمْ	إِنْ صَدُوكُمْ	که سره دارکردنی همزه.
2	وَالْتَقَوُا	وَالْتَقَوُا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	الْمُؤْمِنَاتِ	الْمُؤْمِنَاتِ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
5	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
6	وَأَرْجَلَكُمْ	وَأَرْجَلَكُمْ	که سره دارکردنی پیتی (ل).
6	مَرْضَى	مَرْضَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	جَاءَ أَحَدٌ	جاءَ أَحَدٌ ؛ جَاءَ أَحَدٌ	لا بردنی همزه یه که م. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر پاست ده بیته هو ی لا بردنی همزه و دریژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
7	وَأَتَقَّكُمْ	وَأَتَقَّكُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیته وه.
8	لِلتَّقَوُی	لِلتَّقَوُی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	نَعْمَت	نَعْمَت	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریته وه.
11	الْمُؤْمِنُونَ	الْمُؤْمِنُونَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
12	فَقَدْ ضَلَّ	فَقَدْ ضَلَّ	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض).
13	تَطْلُعَ عَلٰی	تَطْلُعَ عَلٰی	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
14	نَصَارَى	نَصَارَى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
14	وَالْبَغْضَاءِ اِلٰی	وَالْبَغْضَاءِ اِلٰی	ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم.

ژماره نایه‌ت	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مرای به سړی		روونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
15	بین لکم	بین لکم	بین لکم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
15	قد جاءکم (معاً)	قد جاءکم (معاً)	قد جاءکم (معاً)	ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
17	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
18	والنصارى	والنصارى	والنصارى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
18	یغفر لمن	یغفر لمن	یغفر لمن	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
18	ويعذب من	ويعذب من	ويعذب من	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ب) به پیتی (م) ده کات.
19	قد جاءکم ؛ فقد جاءکم	قد جاءکم ؛ فقد جاءکم	قد جاءکم ؛ فقد جاءکم	ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
19	بین لکم	بین لکم	بین لکم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
20	موسى	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
20	إذ جعل	إذ جعل	إذ جعل	ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج).
20	یؤت	یؤت	یؤت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
21	أدبارکم	أدبارکم	أدبارکم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
22	یُموسى	یُموسى	یُموسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
22	جبارین	جبارین	جبارین	(جیا کراوته وه) لار کړنه وه (الاماله) ټیدا نیه.
23	قالَ رجُلان	قالَ رجُلان	قالَ رجُلان	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
23	عليهمُ الباب	عليهمُ الباب	عليهمُ الباب	له باری نه وه ستاندا: به که سره دار کړنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
23	مؤمنین	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
24	یُموسى	یُموسى	یُموسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		روونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
25	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
26	تأس	تأس	تأس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
27	ءادم بالحق	ءادم بالحق	ءادم بالحق	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار دنه وهی.
27	قال لأقتلنك	قال لأقتلنك	قال لأقتلنك	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ل) ده کات.
27	لأقتلنك قال	لأقتلنك قال	لأقتلنك قال	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
28	إني أخاف	إني أخاف		به پیتی (ی) ی فه تحه دار ده خویندنیته وه.
29	النار	النار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.
31	يُولِيتِي	يُولِيتِي	يُولِيتِي	دوری: به که مکر دنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
32	ذلك كتبنا	ذلك كتبنا	ذلك كتبنا	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
32	ولقد جاءتهم	ولقد جاءتهم		ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
32	رُسُلنا	رُسُلنا		به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنیته وه.
32	بالبيناتِ ثُمَّ	بالبيناتِ ثُمَّ	بالبيناتِ ثُمَّ	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
33	الدنيا	الدنيا		به که مکر دنه وه (ته قلیل) ده خویندنیته وه.
37	النار	النار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.
39	بعدِ ظلمه	بعدِ ظلمه	بعدِ ظلمه	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ظ).
40	يعذبُ من	يعذبُ من	يعذبُ من	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ب) له پیتی (م) ده کات.
40	ويغفرُ لمن	ويغفرُ لمن	ويغفرُ لمن	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی خه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
41	الرسول لا ؛ الکلم من	الرسول لا ؛ الکلم من	الرسول لا ؛ الکلم من	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
41	تؤمن ؛ تؤتوه	تؤمن ؛ تؤتوه	تؤمن ؛ تؤتوه	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیتی (و).
41	ياتوك	ياتوك	ياتوك	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به ئه لیف.
41	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
42	للسخت	للسخت	للسخت	به ضه ممه دارکړنی پیتی (ح) ده خویندنه وه.
43	التوراة	التوراة	التوراة	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
43	بعد ذلك	بعد ذلك	بعد ذلك	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خویندنه وه.
43	بالمؤمنين	بالمؤمنين	بالمؤمنين	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیتی (و).
44	التوراة	التوراة	التوراة	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
44	يحكم بها	يحكم بها	يحكم بها	سوسی: به زه نه دارکړنی پیتی (م) ده خویندنه وه له ګه ل شار د نه وهی.
44	واخشون	واخشون	واخشون	له باری نه وه ستاندا: جیګرکړنی پیتی (ی) ی زیاده
45	والجروح	والجروح	والجروح	به ضه ممه دارکړنی پیتی (ح) ده خویندنه وه.
45	فهو	فهو	فهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
46	ءاثارهم	ءاثارهم	ءاثارهم	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
46	بعيسى	بعيسى	بعيسى	له باری وه ستاندا: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
46	مريم مصدقاً ؛ فيه هدى	مريم مصدقاً ؛ فيه هدى	مريم مصدقاً ؛ فيه هدى	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
46	التوراة (معاً)	التوراة	التوراة	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
48	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
49	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوړونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
51	والنصارى	والنصارى		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
52	فترى الذین	فترى الذین	فترى الذین	له بارى وه ستاندا: به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له بارى نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
52	يقولون نخشى	يقولون نخشى	يقولون نخشى	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه و مینګه ش درده که ویت.
52	يأتى	يأتى	يأتى	سوسی: همزه ده ګوپریت به نه لیف.
53	ويقول	ويقول		فه ته دارکړنى پیتی (ل).
54	يأتى	يأتى	يأتى	سوسی: همزه ده ګوپریت به نه لیف.
54	المؤمنين ؛ يؤتیه	المؤمنين ؛ يؤتیه	المؤمنين ؛ يؤتیه	سوسی: همزه ده ګوپریت به پیتی (و).
54	ألكفرين	ألكفرين		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
55	ويؤتون	ويؤتون	ويؤتون	سوسی: همزه ده ګوپریت به پیتی (و).
56	الله هم	الله هم	الله هم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
57	هزوا	هزوا		پیتی (و) به همزه ده خویندریته وه.
57	مؤمنين	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: همزه ده ګوپریت به پیتی (و).
57	والكفار	والكفار		که سره دارکړنى پیتی (ر) به لارکړنه وه (الاماله) ش ده خویندریته وه.
58	هزوا	هزوا		پیتی (و) به همزه ده خویندریته وه.
61	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکړنى پیتی (م) ده خویندریته وه له ګه ل شاردنه وهی.
62	وترى	وترى		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
62	وأكلهم السُّحْت	وأكلهم السُّحْت		له بارى نه وه ستاندا: به که سره دارکړنى پیتی (م) ده خویندریته وه.
62	السُّحْت	السُّحْت		به ضه ممه دارکړنى پیتی (ح) ده خویندریته وه.

ژماره نايهت	گيړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
62	لبئس	لبئس	لبیس	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).
63	قولهم الإثم؛ وأكلهم السُّخْت	قولهم الإثم؛ وأكلهم السُّخْت		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
63	السُّخْت	السُّخْت		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ح) ده خویندریتته وه.
63	لبئس	لبئس	لبیس	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی)
64	ينفق كيف	ينفق كيف	ينفق كيف	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیتته وه.
64	والبغضاء إلى	والبغضاء إلى		به ناسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم ده خویندریتته وه.
66	التوراة	التوراة		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
67	أَلْكَافِرِينَ	أَلْكَافِرِينَ		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
67	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خوینیتته وه.
68	التوراة؛ أَلْكَافِرِينَ	التوراة؛ أَلْكَافِرِينَ		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
68	تأس	تأس	تاس	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
69	والنصارى	والنصارى		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
71	أَلَا تَكُونُ	أَلَا تَكُونُ		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ن) ده خویندریتته وه.
72	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتته وه.
72	ومأواه	ومأواه	وماواه	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
72	أنصار	أنصار		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
73	ثَلَاثُ ثَلَاثَةٍ	ثَلَاثُ ثَلَاثَةٍ	ثالث ثَلَاثَةٍ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتته وه.
75	يَاكِلَان	يَاكِلَان	ياكلان	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
75	نَيْنُ لَهُم	نَيْنُ لَهُم	نئين هَم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیتته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی خه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
75	الآیاتِ ثم	الآیاتِ ثم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.	
75	أَنَّى	أَنَّى	دووری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
75	يُوفِكون	يُوفِكون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
76	والله هو	والله هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
77	قد ضلوا	قد ضلوا	ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض) ده خویندنه وه.	
77	السبيلِ * لَعْن	السبيلِ لَعْن	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
78	وعيسى	وعيسى	له باری وستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
79	لبئس	لبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).	
80	ترى	ترى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
80	لبئس	لبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).	
81	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	

ژباړه نايه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
82	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
82	نصارى	نصارى	نصارى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
83	ترى	ترى	ترى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
84	لا نؤمن	لا نؤمن	لا نؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
88	رزقكم	رزقكم	رزقكم	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
88	مؤمنون	مؤمنون	مؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
89	تحرير رقية ؛ ذلك كفارة	تحرير رقية ؛ ذلك كفارة	تحرير رقية ؛ ذلك كفارة	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
93	الصالحات جناح	الصالحات جناح	الصالحات جناح	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
93	الصالحات ثم	الصالحات ثم	الصالحات ثم	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
94	الصيد تناله	الصيد تناله	الصيد تناله	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
95	فجزاء مثل	فجزاء مثل	فجزاء مثل	لا بردنی ته نوین له وشه (جزاء) که سره دارکردنی پیتی (ل) له وشه (مثل).
95	يحكم به	يحكم به	يحكم به	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.
95	طعام مساكين	طعام مساكين	طعام مساكين	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
97	للناس	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
97	والقلائد ذلك	والقلائد ذلك	والقلائد ذلك	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خویندنه وه.
97	يعلم ما	يعلم ما	يعلم ما	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
99	يعلم ما	يعلم ما	يعلم ما	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
100	أعجبك كثرة	أعجبك كثرة	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
101	أشياء إن	أشياء أن	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم.
101	يُنزَّلُ	يُنزَّلُ	زده دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه دده ی پیتی (ن) و ئاشکر اکر د نیش د درده که ویت.
102	قد سألها	قد سألها	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (س).
102	كفرين	كفرين	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
104	قيل لهم	قيل لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
106	الموت تحسونهما	الموت تحسونهما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
106	قربى	قربى	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
107	استحق	استحق	به ضمه دارکردنی پیتی (ت) که سهر دارکردنی پیتی (ح) ده خویندریته وه.
107	عليهم الأوليان	عليهم الأوليان	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه.
108	يأتوا	يأتوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
110	يعيسى	يعيسى	له باری وه ستاندا: به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
110	والتوراة	والتوراة	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
110	وَإِذْ تَخْلُقْ ؛ وَإِذْ تُخْرَجْ	وَإِذْ تَخْلُقْ ؛ وَإِذْ تُخْرَجْ	به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
110	الموتى	الموتى	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
110	إِذْ جَنَّتْهُمْ	إِذْ جَنَّتْهُمْ	به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
112	یعیسی	یعیسی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
112	يُنَزِّلْ	يُنَزِّلْ	زهنه دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه دده ی پیتی (ن) و ناشکراکردنیش د درده که ویت.
112	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
113	ناكل	ناكل	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
113	قد صدقتنا	قد صدقتنا	به تیکه ه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ص) ده خویندریته وه.
114	عیسی	عیسی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
115	مُنَزِّلَهَا	مُنَزِّلَهَا	زهنه دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه دده ی پیتی (ن) و ناشکراکردنیش د درده که ویت.
116	یعیسی	یعیسی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
116	ءَأَنْتَ	ءَأَنْتَ	ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
116	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
116	لِي أَنْ	لِي أَنْ	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندریته وه.
116	تَعْلَمُ مَا ؛ وَلَا أَعْلَمُ مَا	تَعْلَمُ مَا ؛ وَلَا أَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
118	تَغْفِرْ لَهُمْ تَغْفِرْ لَهُمْ	تَغْفِرْ لَهُمْ تَغْفِرْ لَهُمْ	به صری: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
119	اللَّهُ هَذَا	اللَّهُ هَذَا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
120	وَهُوَ	وَهُوَ	به زهنه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	گیږانه وهی دوری
120	قدیر * بسم الله	قدیر الحمد	له باری نه وه ستاندا له نیوان همدوو سوږت له باری گه یاندنیان (وجه الوصل) بی به سمله و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: پیټی (ن) ته نوین که سره دار دهکات به هو ی گه یشتنه دوو زه نه.

(6) سوږتی (نه نعام)

2	خلقکم	خلقکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ق) له پیټی (ک) ده خویندريته وه
3	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندريته وه.
3	ويعلم ما	ويعلم ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه و مینگه ش در ده که ویت.
4	تأتيهم	تأتيهم	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
5	يأتيهم	يأتيهم	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
6	وأنشأنا	وأنشأنا	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
7	عليك كتابا	عليك كتاباً	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
12	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (و).
13	والنهار	والنهار	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
13	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندريته وه.
14	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندريته وه.
15	إني أخاف	إني أخاف	به پیټی (ی) ته تحه دار ده خویندريته وه.
17	هو وإن	هو وإن	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
17	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندريته وه.
18	وهو (معاً)	وهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندريته وه.
19	أننكم	أننكم	ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و ئه لیف خستنه نیوانیان.

ژماره نایه‌ت	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
19	آخری	آخری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
20	لایؤمنون	لایؤمنون	لایؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
21	أظلم ممن	أظلم ممن	أظلم ممن	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
21	افتري	افتري		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	كذب بآياته	كذب بآياته	كذب بآياته	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
22	نقول للذين	نقول للذين	نقول للذين	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
23	فتنتهم	فتنتهم		فه‌تعه دارکردنی پیتی (ت) ی دووم.
25	لا يؤمنوا	لا يؤمنوا	لا يؤمنوا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
27	ترى ؛ التار	ترى ؛ التار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
27	ولا نكذب بآيات	ولا نكذب بآيات	ولا نكذب بآيات	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
27	ولا نكذب ؛ ونكون	ولا نكذب ؛ ونكون		به ضمه ده خویندریته وه.
27	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
29	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته‌قلیل) ده خویندریته وه.
30	ترى	ترى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
30	العذاب بما	العذاب بما	العذاب بما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
32	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته‌قلیل) ده خویندریته وه.
32	أفلا تعقلون	أفلا تعقلون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندریته وه.
34	ولا مبدل لكلمات	ولا مبدل لكلمات	ولا مبدل لكلمات	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
34	ولقد جاءك	ولقد جاءك		تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
35	فتأتیهم	فتأتیهم	فتأتیهم	سوسی: همزه ده گوریت به ته‌لیف.
36	والموتى	والموتى		به که مکړنه وه (ته‌قلیل) ده خویندریته وه.

ژباړه نايهت	گيړاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړاڼه وهی دوری	گيړاڼه وهی سوسی	
42	بالأساء	بالأساء	بالأساء	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
43	إذ جاءهم	إذ جاءهم		تيكهه لکيشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج).
43	بأسنا	بأسنا	باسنا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
43	وزين لهم	وزين لهم	وزين لهم	سوسی: به تیکهه لکيشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
46	يأتیکم	يأتیکم	ياتیکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
46	الآيات ثم	الآيات ثم	الآيات ثم	سوسی: به تیکهه لکيشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
49	العذاب بما	العذاب بما	العذاب بما	سوسی: به تیکهه لکيشانی هاوینه ده خویندنه وه.
50	أقول لكم (معاً)	أقول لكم	أقول لكم	سوسی: به تیکهه لکيشانی هاوینه ده خویندنه وه.
53	بأعلم بالشاكرين	بأعلم بالشاكرين	بأعلم بالشاكرين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.
54	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
54	أنه ؛ فإنه	إنه ؛ فإنه		که سره دارکردنی هه مزه
56	قد ضللت	قد ضللت		تيكهه لکيشانی پیتی (د) له پیتی (ض).
57	يقض الحق	يقض الحق		زه نه دارکردنی پیتی (ق) و به قه لقه له خویندنه وهی، و پیتی (ض) که سره داری بی شه دده له بری پیتی (ص).
57	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
58	أعلم بالظالمين	أعلم بالظالمين	أعلم بالظالمين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.
59	هو ويعلم ما	هو ويعلم ما	هو ويعلم ما	سوسی: به تیکهه لکيشانی هاوینه ده خویندنه وه، پیتی (و) به پیتی (و) پیتی (م) به پیتی (م) مينگه ش دهرده که ویت.
60	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
60	ويعلمُ ما	ويعلمُ ما	ويعلمُ مَا	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینيټه وهو مینگه ش دهرده که ویت.
60	بالتَّهَار	بالتَّهَار		به لارېونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
61	وهُو	وهُو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریټه وه.
61	جاءَ أحدکم	جا أحدکم ؛ جآ أحدکم		لایردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیټه هو ی لایردنی هه مزه و دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جوووله.
61	الموتُ توفته	الموتُ توفته	الموتُ توفته	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینيټه وه.
61	رسلْنَا	رسلْنَا		به زه نه دارکړنی پیتی (س) ده خویندریټه وه.
62	وهُو	وهُو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریټه وه.
63	أُنْجَيْنَا	أُنْجَيْنَا		پیتی (ی) زه نه دار له دوا ی پیتی (ج) وله دوا ی نه و پیتی (ت) ی فته نه دار له گهل لایردنی نه لیف.
64	يُنَجِّيكُم	يُنَجِّيكُم		زه نه دارکړنی پیتی (ن)، ولا بردنی شه دده ی پیتی (ج) و شاردنه وهی.
65	بأس	بأس	باس	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
66	وكذبَ به	وكذبَ به	وكذبَ بَه	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینيټه وه.
66	وهُو	وهُو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریټه وه.
68	الذَّكْرُ	الذَّكْرُ		به لارېونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
69	ذَکْرُ	ذَکْرُ		به لارېونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
70	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قليل) ده خویندریټه وه.
70	لا يؤخذ	لا يؤخذ	لا يؤخذ	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).

ژباړه نايه ت	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی
71	الهدی ائتنا	الهدی ائتنا	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف له باری نه وه ستاندا.		
71	الله هو	الله هو	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه.		
72	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریتنه وه.		
73	وهو (معا)		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریتنه وه.		
74	إني		به پیتی (ی) فه تحه دار ده خویندریتنه وه.		
74	أراك		به لاړبوونه وه (الاماله) ده خویندریتنه وه.		
75	إبراهيم ملكوت	إبراهيم ملكوت	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه و مینگه ش در ده که ویت.		
76	اللیل رءا	اللیل رءا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتنه وه.		
76	رءا کوكبا		ته نها لاړکردنه وه (الاماله) هه مزه ده کړیت.		
76	قال لا	قال لا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه.		
77	رءا القمر		له باری وه ستاندا: هه مزه به لاړبوونه وه (الاماله) ده خویندریتنه وه.		
77	قال لئن	قال لئن	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه.		
78	رءا الشمس		له باری وه ستاندا: هه مزه به لاړبوونه وه (الاماله) ده خویندریتنه وه.		
79	وجهي		به زه نه دارکردنی پیتی (ی).		
80	وقد هدان		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) زیاده.		
81	يُنزل		زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه ده ی پیتی (ن) وشاردنه وه ی.		
83	درجات		به لا بردنی ته نوین ده خویندریتنه وه.		

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
83	نشأ إِنْ	نشأ اُنْ ؛ نشأ وَنْ	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و گورین به پیتی (و) ی که سره دار.	
84	وموسی	وموسی	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
85	وزکریا	وزکریاء	
		زیادکردنی هه مزه ی فته دارو خویندنه وهی به دریژکړدنه وهی لکاو.	
85	ویحی ؛ وعیسی	ویحی ؛ وعیسی	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
89	بکفرین	بکفرین	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
90	ذکری	ذکری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
91	للناس	للناس	للناس
		دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
91	تجعلونه ؛ تبدونها ؛ وتخفون	یجعلونه ؛ یبدونها ؛ ویخفون	
		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندريته وه.	
91	موسی	موسی	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
92	القری	القری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
92	یؤمنون (معاً)	یؤمنون	یؤمنون
		سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).	
93	أظلم من	أظلم ممن	أظلم ممن
		سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه و مینگه ش درده که ویت.	
93	افتری ؛ تری	افتری ؛ تری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
94	ولقد جئتمونا	ولقد جئتمونا	ولقد جئتمونا
		به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندريته وه.	
		سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).	
94	وما نری	وما نری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
94	بینکم	بینکم	
		به ضمه ممدارکردنی پیتی (ن) ده خویندريته وه.	
95	المیت (معاً)	المیت	
		به لایردنی شه دده ی پیتی (ی) ده خویندريته وه.	
95	فأنی	فأنی	فأنی
		دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
95	تؤفکون	تؤفکون	تؤفکون
		سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).	

ژماره نایه‌ت	گی‌پانه‌وه‌ی ده‌فص له عاصمی کوفی	خویندنه‌وه‌ی نه‌بوعه‌هری به‌سپی	
		گی‌پانه‌وه‌ی دوری	گی‌پانه‌وه‌ی سوسی
			پوونکرده‌وه
96	وجعل	وجاعل	
		ثعلیف له دواي پیتی (ج) که‌سره‌دارکردنی پیتی (ع) ضه‌مه‌دارکردنی پیتی (ل)	
96	اللیل	اللیل	
		که‌سره‌دارکردنی پیتی (ل) ی کو‌تایی .	
97	وهو	وهو	
		به‌زه‌نه‌دارکردنی پیتی (ه) ده‌خویندنیته‌وه .	
97	جعل لکم	جعل لکم	جعل لکم
		سوسی : به‌تی‌که‌ه‌ل‌کی‌شانی هاوینه ده‌خویندنیته‌وه .	
98	وهو	وهو	
		به‌زه‌نه‌دارکردنی پیتی (ه) ده‌خویندنیته‌وه .	
98	فمستقر	فمستقر	
		که‌سره‌دارکردنی پیتی (ق) لا‌وا‌زکردنی پیتی (ر)	
99	وهو	وهو	
		به‌زه‌نه‌دارکردنی پیتی (ه) ده‌خویندنیته‌وه .	
99	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون
		سوسی : هه‌مزه ده‌گو‌ریت به پیتی (و) .	
101	وهو	وهو	
		به‌زه‌نه‌دارکردنی پیتی (ه) ده‌خویندنیته‌وه .	
101	أنی	أنی	أنی
		دو‌ری : به که‌مکرده‌وه (ته‌قلیل) ده‌خویندنیته‌وه .	
101	وخلق کل	وخلق کل	وخلق کل
		سوسی : به تی‌که‌ه‌ل‌کی‌شانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده‌خویندنیته‌وه	
102	خالق کل	خالق کل	خالق کل
		سوسی : به تی‌که‌ه‌ل‌کی‌شانی پیتی (ق) له‌پیتی (ک) ده‌خویندنیته‌وه .	
102	وهو	وهو	
		به‌زه‌نه‌دارکردنی پیتی (ه) ده‌خویندنیته‌وه .	
103	وهو (معاً)	وهو	
		به‌زه‌نه‌دارکردنی پیتی (ه) ده‌خویندنیته‌وه .	
104	قد جاءکم	قد جاءکم	
		تی‌که‌ه‌ل‌کی‌شانی پیتی (د) له پیتی (ج) .	
105	درست	دارست	
		ثعلیف له دواي پیتی (د)	
106	هو وأعرض	هو وأعرض	هو وأعرض
		سوسی : به‌تی‌که‌ه‌ل‌کی‌شانی هاوینه ده‌خویندنیته‌وه .	
109	لیؤمنن ؛ لا یؤمنون	لیؤمنن لا یؤمنون	لیؤمنن لا یؤمنون
		سوسی : هه‌مزه ده‌گو‌ریت به پیتی (و) .	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
109	یشعرکم	یشعرکم یشعرکم	به صری: به زه نه دارکردنی پیټی (ر) به یهک له خویندنه وه کانی دوری. خویندنه وهی دووه می دوری ئیختیلاسی ضه ممهیه.
109	أنها	إنَّها	به که سره دارکردنی هه مزه ده خویندریته وه.
110	یؤمنوا	یؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیټی (و).

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی گپړانه وهی دوری سوسی		پوونکر د نه وه
111	إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ		إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویننیته وه.
111	الموتى		الموتى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
111	ليؤمنوا		ليؤمنوا	ليؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
113	لا يؤمنون		لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
114	وهو		وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
114	مُنَزَّل		مُنَزَّل		زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه ددهی پیتی (ز) و شاردنه وهی.
115	كلمت		كلمات		زیادکردنی ئه لیف له دواى پیتی (م) به کو.
115	لا مبدل لكلماته		لا مبدل لكلماته	لا مبدل لكلماته	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیته وه.
115	وهو		وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
117	أعلم من		أعلم من	أعلم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیته وه و مینگه ش درده که ویت.
117	وهو		وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
117	أعلم بالمهتدين		أعلم بالمهتدين	أعلم بالمهتدين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویننیته وه له گه ل شاردنه وهی.
118	مؤمنين		مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
119	تأكلوا		تأكلوا	تأكلوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
119	فَصَلَّ		فُصِّلَ		ضه ممه دارکردنی پیتی (ف). که سره دارکردنی پیتی (ص).
119	فَصَلَّ لَكُمْ		فُصِّلَ لَكُمْ	فُصِّلَ لَكُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیته وه.
119	حَرَم		حُرِّمَ		ضه ممه دارکردنی پیتی (ح). که سره دارکردنی پیتی (ر).
119	لِيُضِلُّونَ		لِيُضِلُّونَ		به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندريته وه.
119	أعلم بالمعتدين		أعلم بالمعتدين	أعلم بالمعتدين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویننیته وه له گه ل شاردنه وهی.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
121	ولا تاكلوا	ولا تاكلوا	ولا تاكلوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
122	زین للکفرین	زین للکفرین	زین للکفرین	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
122	للكفرین	للكفرین	للكفرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
122	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
124	نؤمن ؛ نؤتی	نؤمن ؛ نؤتی	نومن ؛ نوتی	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
124	يجعلُ رسالتَهُ	يجعلُ رسالتَهُ	يجعلُ رسالتَهُ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.
124	رسالتَهُ	رسالتَهُ	رسالتَهُ	به کو ده خویندریته وه، واتا زیادکردنی نه لیف له دواي پیتی (ل) و که سره دارکردنی پیتی (ت) و پیتی (ه) له گه ل لکاندنې به پیتی (ی).
125	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
127	وهو وليهم	وهو وليهم	وهو وليهم	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه. سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (و) له پیتی (و) ده کات.
128	يحشرهم	يحشرهم	نحشرهم	به پیتی (ن) له بری پیتی (ی) ده خویندریته وه.
130	يأتكم	يأتكم	يأتكم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
130	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
130	كفرين	كفرين	كفرين	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
131	القرى	القرى	القرى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
135	الدار	الدار	الدار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
136	فهو	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
137	زین لکثیر	زین لکثیر	زین لکثیر	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
138	حُرْمَتُ ظُهُورِهَا	حُرْمَتُ ظُهُورِهَا	حُرْمَتُ ظُهُورِهَا	ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ظ).
140	قد ضلّوا	قد ضلّوا	قد ضلّوا	ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض).

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
141	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
142	رَزَقْکُمْ	رَزَقْکُمْ	رَزَقْکُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه
142	خُطُوات	خُطُوات		به زه نه دارکردنی پیتی (ط) و قهلقه له ش ناشکرایه.
143	الضَّان	الضَّان	الضَّان	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
143	المُعز	المُعز		فهته دارکردنی پیتی (ع).
143	الْأَنْبِيَاءِ نَبَوِي	الْأَنْبِيَاءِ نَبَوِي	الْأَنْبِيَاءِ نَبَوِي	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
144	شهداء اذ	شهداء اذ		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووم.
144	أَظْلَمُ مَنْ	أَظْلَمُ مَنْ	أَظْلَمُ مَنْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
144	افتري	افتري		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
146	حملت ظهورهما	حملت ظهورهما		ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ظ).
147	بأسه	بأسه	باسه	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
148	كَذَّابٌ كَذَّابٌ	كَذَّابٌ كَذَّابٌ	كَذَّابٌ كَذَّابٌ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
148	بأسنا	بأسنا	باسنا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
150	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
151	نحن نرزقكم	نحن نرزقكم	نحن نرزقكم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
151	نرزقكم	نرزقكم	نرزقكم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
152	قربى	قربى		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
152	تذگرون	تذگرون		شه ده دارکردنی پیتی (ذ).
154	موسى	موسى		له بارى وستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
154	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
157	فقد جاءکم	فقد جاءکم		تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج)
157	أَظْلَمُ مِنْ كَذِبِ بَيَّاتِ الْعَذَابِ بِمَا	أَظْلَمُ مِنْ كَذِبِ بَيَّاتِ الْعَذَابِ بِمَا	أَظْلَمُ مِنْ كَذِبِ بَيَّاتِ الْعَذَابِ بِمَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
158	تَأْتِيهِمْ ؛ يَأْتِي (الثلاثة)	تَأْتِيهِمْ ؛ يَأْتِي	تَأْتِيهِمْ ؛ يَأْتِي	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
161	رَبِّي إِلَى	رَبِّي إِلَى		به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.
161	قِيَمًا	قِيَمًا		فه تده دارکردنی پیتی (ق). که سره دارکردنی پیتی (ی) له گه له شه ده دارکردنی.
164	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ی)
164	أُخْرَى	أُخْرَى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
165	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ی).
165	رَحِيمٌ * بِسْمِ اللَّهِ	رَحِيمٌ الْمَص		له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوړه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت. به صری: ناشکرای ده کات.

(7) سوړه تی (نه عرف)

2	وَذَكَرَى	وَذَكَرَى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
2	لِلْمُؤْمِنِينَ	لِلْمُؤْمِنِينَ	لِلْمُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
3	تَذَكَّرُونَ	تَذَكَّرُونَ		شه ده دارکردنی پیتی (ذ).
4	بِأَسْنَا	بِأَسْنَا	بِأَسْنَا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
5	دَعَوَاهُمْ	دَعَوَاهُمْ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
5	إِذْ جَاءَهُمْ	إِذْ جَاءَهُمْ		تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج).
5	بِأَسْنَا	بِأَسْنَا	بِأَسْنَا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
12	أَمَرْتُكَ قَالَ	أَمَرْتُكَ قَالَ	أَمَرْتُكَ قَالَ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
12	نَارٍ	نَارٍ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی
			روونکړدنه وه
18	جهنم منکم	جهنم منکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش درده که ویت.
19	حيثُ شَتَمَا	حيثُ شَتَمَا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ش) ده خوینیته وه.
19	شَتَمَا	شَتَمَا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
23	تَغْفِرْ لَنَا تَغْفِرْ لَنَا	تَغْفِرْ لَنَا تَغْفِرْ لَنَا	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خوینیته وه.
26	التَقَوُی	التَقَوُی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
27	یراکم	یراکم	به لا ربوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
27	يَنْزِعُ عَنْهُمَا ؛ هُوَ وَقَبِيلُهُ	يَنْزِعُ عَنْهُمَا هُوَ وَقَبِيلُهُ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
27	لا يُؤْمِنُونَ	لا يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
28	لا يَأْمُرُ	لا يَأْمُرُ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټلیف.
28	بِالْفَحْشَاءِ أَتَقُولُونَ	بِالْفَحْشَاءِ يَتَقُولُونَ	گوړینی هه مزه ی دوو هم به پیتی (ی) ی فته دار.
29	أَمَرَ رَبِّي	أَمَرَ رَبِّي	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
30	عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ	عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
30	وَيَحْسِبُونَ	وَيَحْسِبُونَ	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
32	الرِّزْقِ قُلْ	الرِّزْقِ قُلْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
32	الدُّنْيَا	الدُّنْيَا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
33	يُنْزِلُ	يُنْزِلُ	زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه دده ی پیتی (ن) و شاردنه وه ی.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
34	جاء أجلهم	جا أجلهم ؛ جآ أجلهم		لابردنی هه مزه یی کهم. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیلیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر پاست ده بیته هو یی لابردنی هه مزه دریژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
34	لا يستأخرون	لا يستأخرون	لا يستأخرون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیلیف.
35	يأتينكم	يأتينكم	يأتينكم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیلیف.
36	النار	النار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
37	افتري ؛ كفري	افتري ؛ كفري		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
37	أظلم ممن ؛ كذب بآياته	أظلم ممن ؛ كذب بآياته	أظلم ممن ؛ كذب بآياته	سوسی: به تیكه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.
37	رسلنا	رسلنا		به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
38	النار (معاً)	النار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
38	أخراهم	أخراهم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
38	لأولاهم	لأولاهم		به که مکرده وه (ته لیلیل) ده خویندریته وه.
38	هؤلاء أضلونا	هؤلاء يضلونا		گوړینی هه مزه یی دوو هم به پیتی (ی) (ی) فه ته دار.
38	قال لكل	قال لكل	قال لكل	سوسی: به تیكه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
39	أولاهم	أولاهم		به که مکرده وه (ته لیلیل) ده خویندریته وه.
39	لأخراهم	لأخراهم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
39	العذاب بما	العذاب بما	العذاب بما	سوسی: به تیكه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
40	لا تُفْتَح	لا تُفْتَح		به زه نه دارکردنی پیتی (ف) ناسان خویندنه وهی پیتی (ت).

ژماره نایه	گیږانه وهی خه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
41	جهنم مهاد	جهنم مهاد	جهنم مهاد	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش د درده که ویت.
43	تحتهم الأنهار	تحتهم الأنهار		له باری نه وستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه.
43	لقد جاءت	لقد جاءت		به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندریته وه.
43	رسل ربنا	رسل ربنا	رسل ربنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.
43	أورثتموها	أورثتموها		به ټیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
44	النَّارِ	النَّارِ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
46	بسيمهم	بسيمهم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
47	تلقاء أصحاب	تلقا أصحاب ؛ تلقا أصحاب		لابردنی هه مزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جووله.
47	النَّارِ	النَّارِ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
48	بسيمهم	بسيمهم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
50	الماء أو	الماء یو		گوړینی هه مزه ی دوو م به پیتی (ی) ی فه ته دار.
50	رزقکم	رزقکم	رزقکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیته وه
50	النَّارِ ؛ أَلْكُفْرين	النَّارِ ؛ أَلْكُفْرين		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
51	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		روونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
52	ولقد جنّاهم	ولقد جنّاهم	ولقد جیناهم	به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویند ریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
52	یؤمنون	یؤمنون	یومنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
53	يأتي ؛ تأويله (معاً)	يأتي ؛ تأويله	يأتي ؛ تأويله	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټه لیف.
53	رسل ربنا	رسل ربنا	رسل ربنا	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویند ریته وه.
53	الذين نسوه	الذين نسوه	الذين نسوه	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویند ریته وهو مینگه ش در ده که ویت.
53	قد جاءت	قد جاءت	قد جاءت	به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویند ریته وه.
54	والنجوم مسخرات	والنجوم مسخرات	والنجوم مُسخرات	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویند ریته وهو مینگه ش در ده که ویت.
57	أقلت سحابا	أقلت سحاباً	أقلت سحاباً	به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س) ده خویند ریته وه.
56	رحمت	رحمت	رحمت	له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویند ریته وه.
57	وهو	وهو	وهو	به زه نه دار کردنی پیتی (ه) ده خویند ریته وه.
57	بُشراً	نُشراً	نُشراً	به پیتی (ن) له بری پیتی (ب) ده خویند ریته وه له گهل ضه ممه دار کردنی پیتی (ش).
57	ميت	ميت	ميت	به لا بردنی شه دده ی پیتی (ی) ده خویند ریته وه.
57	الموتى	الموتى	الموتى	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویند ریته وه.
57	تذکرون	تذکرون	تذکرون	به شه دده دار کردنی پیتی (ذ) ده خویند ریته وه.
59	إني أخاف	إني أخاف	إني أخاف	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویند ریته وه.
60	لنراك	لنراك	لنراك	به لا ربوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.

ژماره نایه	گیړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوړونکړنه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
62	أَبْلَغُكُمْ	أَبْلَغُكُمْ		به زه نه دارکردنی پیتی (ب). ناسان خویندنه وهی پیتی (ل).
62	وَأَعْلَمُ مِنْ	وَأَعْلَمُ مِنْ	وَأَعْلَمُ مِنْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینګه ش درده که ویت.
66	لِنَرَاكَ	لِنَرَاكَ		به لارې وونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
68	أَبْلَغُكُمْ	أَبْلَغُكُمْ		به زه نه دارکردنی پیتی (ب). ناسان خویندنه وهی پیتی (ل).
69	إِذْ جَعَلَكُمْ	إِذْ جَعَلَكُمْ		به ټیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندنه وهی.
70	أَجْنَتْنَا ؛ فَاتْنَا	أَجْنَتْنَا ؛ فَاتْنَا	أَجْنَتْنَا ؛ فَاتْنَا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
71	وَقَعَ عَلَيْكُمْ	وَقَعَ عَلَيْكُمْ	وَقَعَ عَلَيْكُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
72	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
73	تَأْكُلُ ؛ فَيَأْخُذْكُمْ	تَأْكُلُ ؛ فَيَأْخُذْكُمْ	تَأْكُلُ ؛ فَيَأْخُذْكُمْ	سوسی: همزه ده گوریت به ټه لیف.
73	قَدْ جَاءَتْكُمْ	قَدْ جَاءَتْكُمْ		به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وهی.
74	إِذْ جَعَلَكُمْ	إِذْ جَعَلَكُمْ		به ټیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندنه وهی.
75	مُؤْمِنُونَ	مُؤْمِنُونَ	مُؤْمِنُونَ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
77	أَمْرٍ رَبِّهِمْ	أَمْرٍ رَبِّهِمْ	أَمْرٍ رَبِّهِمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
77	يَا صَالِحُ اتَّنَا	يَا صَالِحُ اتَّنَا	يَا صَالِحُ اتَّنَا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و) له باری نه وه ستاندا.
78	دَارِهِمْ	دَارِهِمْ		به لارې وونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
80	قَالَ لِقَوْمِهِ	قَالَ لِقَوْمِهِ	قَالَ لِقَوْمِهِ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
80	أَتَاتُون	أَتَاتُون	أَتَاتُون	سوسی: همزه ده گوریت به ټه لیف.

ژماره نایهت	گیړانه وهی خه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیړانه وهی دوری	گیړانه وهی سوسی	
80	ما سبقکم	ما سبقکم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.	
81	لتأتون	لتأتون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.	
81	إنکم	أأنکم	زیادکردنی هه مزه ی پرسیاری له گهل ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و خستنه ئه لیفیک له نیوانیان.	
85	قد جاءتکم	قد جاءتکم	به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.	
85	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).	
87	یؤمنوا	یؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).	
87	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
91	دارهم	دارهم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
93	کفرین	کفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
94	بالأساء	بالأساء	بالأساء	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
96	القری	القری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
97	القری	القری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
97	یأتیههم ؛ بأسنا	یأتیههم ؛ بأسنا	یأتیههم ؛ باسنا	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
98	القری	القری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
98	یأتیههم ؛ بأسنا	یأتیههم ؛ بأسنا	یأتیههم ؛ باسنا	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
99	یأمن	یأمن	یأمن	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
100	نشأء أَصْبَنَاهُمْ	نشأء وَصْبَنَاهُمْ		گورینی همزه ی دوهم به پیتی (و) ی فته دار.
100	ونطبعُ علی	ونطبعُ علی	ونطبعُ علی	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
101	لقد جاءتهم	ولقد جاءتهم		تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
101	رسلهم	رسلهم		به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
101	القری ؛ الْکُفْرین	القری ؛ الْکُفْرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
101	لیؤمنوا	لیؤمنوا	لیؤمنوا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
103	موسی	موسی		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
104	موسی	موسی		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
105	قد جئتکم	قد جئتکم	قد جئتکم	تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) و سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
105	معی	معی		به زه نه دارکردنی پیتی (ی)
106	جئت	جئت	جیت	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی) فته دار ده خویندریته وه.
106	فأت	فأت	فات	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
110	تأمرن	تأمرن	تأمرن	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
111	أرجه	أرجه	هه مزه زه نه دار له دواي پیتی (ج) و ضه ممه دارکردنی پیتی (ه) بی لکاندن (صله) گورینیش تیدا نیه لای سوسی.	
112	يأتوك	يأتوك	يأتوك	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
113	إِنَّ لَنَا	أَأَنَّ لَنَا	زیادکردنی هه مزه ی پرسپاری له گهل ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و خستنه ئه لیفیك له نیوانیان.	
115	نكون نحن	نكون نحن	نكون نحن	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وهی مینگه ش درده که ویت.
115	يُموسى	يُموسى	يُموسى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
116	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
117	موسى	موسى	موسى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
117	تَلَقَّف	تَلَقَّف	تَلَقَّف	فه ته دارکردنی پیتی (ل). شه ده دارکردنی پیتی (ق).
117	ما يَأْفكون	ما يَأْفكون	ما يَأْفكون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
120	السحرةُ ساجدين	السحرةُ ساجدين	السحرةُ ساجدين	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س).
122	موسى	موسى	موسى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
123	ءامنتم	ءامنتم	ءامنتم	زیادکردنی هه مزه ی پرسپاری له گهل ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم بی ئیدخال.
123	ءاذنَ لكم	ءاذنَ لكم	ءاذنَ لكم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
126	تنقمُ منا	تنقمُ منا	تنقمُ منا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وهی مینگه ش درده که ویت.
127	موسى	موسى	موسى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
127	وءالھتک قال	وءالھتک قال	وءالھتک قال	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
128	موسی	موسی		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
129	تأینا	تأینا	تأینا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئلیف.
129	جئنا	جئنا	جئنا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
131	بموسی	بموسی		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
132	تأینا	تأینا	تأینا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئلیف.
132	نحن لك	نحن لك	نحن لك	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
132	بمؤمنین	بمؤمنین	بمؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
133	عليهم الطوفان	عليهم الطوفان		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
134	عليهم الرجز	عليهم الرجز		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
134	يُموسى	يُموسى		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
134	وقع عليهم	وقع عليهم	وقع عليهم	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
134	لنؤمنن	لنؤمنن	لنؤمنن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
137	كلمت	كلمت		له باری نه وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) به کارها توو بو می ده خویندنه وه.
137	الحسنی	الحسنی		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
138	يُموسى	يُموسى		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
140	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
141	ويستحيون نساءكم	ويستحيون نساءكم	ويستحيون نساءكم	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
142	وواعدنا	وواعدنا		لابردنی ئلیف ی به که م
142	موسى (معاً)	موسى		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عامی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
142	لأخيه هارون	لأخيه هارون	لأخيه هارون	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
143	موسى (معاً)	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
143	قال ربّ	قال ربّ	قال ربّ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
143	أرني	أرني	أرني	دوری: ئیختیلاسی که سری پیتی (ر) ده کات. سوسی: به زه نه دارکړنی پیتی (ر) ده خویندنه وه و قه له وکړنی پیتی (ر) یش ده ده که ویت.
143	قال لن ؛ أفاق قال	قال لن ؛ أفاق قال	قال لن ؛ أفاق قال	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
143	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
143	تراني (معاً)	تراني	تراني	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
144	النّاس	النّاس	النّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
144	يُموسى	يُموسى	يُموسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
144	إني اصطفتك	إني اصطفتك	إني اصطفتك	به پیتی (ی) ی فته تدار ده خویندنه وه.
145	وأمر ؛ يأخذوا	وأمر ؛ يأخذوا	وأمر ؛ يأخذوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
146	لا يؤمنوا	لا يؤمنوا	لا يؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
148	قوم موسى	قوم موسى	قوم موسى	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینګه ش ده ده که ویت.
148	موسى	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
149	قد ضلوا	قد ضلوا	قد ضلوا	تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ض)
149	ويغفر لنا ويغفر لنا	ويغفر لنا ويغفر لنا	ويغفر لنا ويغفر لنا	به صری: تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) وه دوری به ئا شکر اش ده خویندنه وه.
150	موسى	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
150	بئسما	بئسما	بئسما	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گيږانه وهی دوړی	گيږانه وهی سوسی	
150	بعدي	بعدي		به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.
150	أمر ربکم	أمر ربکم	أمر ربکم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
150	برأس	برأس	براس	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
151	اغفر لي	اغفر لي اغفر لي	اغفر لي	به صری: تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) وه دووری به ناشکراش ده خویندنه وه.
151	قال ربّ	قال ربّ	قال ربّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
152	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
153	السيئاتِ ثم	السيئاتِ ثم	السيئاتِ ثم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
154	موسى	موسى		له باری وه ستاندا: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
155	موسى	موسى		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
155	شئت	شئت	شيت	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی)
155	تشاء أنت	تشاء و نت		گوړینی همزه ی دوو هم به پیتی (و) ی فهتهدار.
155	قال ربّ	قال ربّ	قال ربّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
155	فاغفر لنا	فاغفر لنا فاغفر لنا	فاغفر لنا	به صری: تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) وه دووری به ناشکراش ده خویندنه وه.
156	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
156	ويؤتون ؛ يؤمنون	ويؤتون يؤمنون	ويؤتون يؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
156	أصيب به	أصيب به	أصيب به	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيږانه وهی دوړی	گيږانه وهی سوسی	
157	التوراة	التوراة		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
157	يَاْمُرُهُمْ	يَاْمُرُهُمْ ؛ يَاْمُرُهُمْ	يَاْمُرُهُمْ	به صری: به زه نه دارکړدنی پیتی (ر) به يه ک له خویندنه وه کانی دووری. خویندنه وهی دووه می دووری ئیختیلاسی ضه ممهیه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
157	عليهْمُ الْخَبَائِثُ	عليهْمُ الْخَبَائِثُ		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکړدنی پیتی (م) ده خویندريته وه.
157	ويضعُ عنهم	ويضعُ عنهم	ويضعُ عنهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
158	يؤمن	يؤمن	يؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
159	قوم موسى	قوم موسى	قوم موسى	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه و مینگه ش درده که ویت.
159	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
160	موسى ؛ والسلى	موسى ؛ والسلى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
160	عليهْمُ الْغَمَامُ ؛ عليهْمُ المن	عليهْمُ الْغَمَامُ ؛ عليهْمُ المن		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکړدنی پیتی (م) ده خویندريته وه.
161	قيلَ لهم	قيلَ لهم	قيلَ لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
161	حيثُ شئتم	حيثُ شئتم	حيثُ شئتم	سوسی: تیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (ش) ده کات.
161	شئتم	شئتم	شئتم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
161	نغفرُ لكم	نغفرُ لكم نغفرُ لكم	نغفرُ لكم	به صری: تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ناشکراش ده خویندريته وه.
161	خطيئاتكم	خطاياكم		پیتی (ط) فه تده دار له دواى ئه و ئه لیف له گه ل فه تده دارکړدنی پیتی (ی) و لابردي هه مزه و پیتی (ت) له سه ر کیشی (قضایاکم).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سراسی به سراسی		پوونکر دنده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
162	قیل لهم	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
163	إذ تأتيهم	إذ تأتيهم	إذ تأتيهم	تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت). سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
163	لا تأتيهم	لا تأتيهم	لا تأتيهم	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
164	معدرة	معدرة	معدرة	به ضمه دارکردنی پیتی (ت) ده خویندنه وه.
167	واذ تأذن	واذ تأذن	واذ تأذن	به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
167	تأذن ربك	تأذن ربك	تأذن ربك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ر) ده کات.
169	ياخذون ؛ يأثم ؛ ياخذوه	ياخذون ؛ يأثم ؛ ياخذوه	ياخذون ؛ يأثم ؛ ياخذوه	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
169	سُيْغَرُ لَنَا	سُيْغَرُ لَنَا	سُيْغَرُ لَنَا	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
169	يُؤْخَذُ	يُؤْخَذُ	يُؤْخَذُ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
169	تعقلون	تعقلون	تعقلون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
172	ءادم من	ءادم من	ءادم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
172	ذريتهم	ذريتهم	ذريتهم	زیادکردنی ئه لیف له دواي پیتی (ی) کو.
172	أن تقولوا	أن تقولوا	أن تقولوا	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه و تیکه له کیښانی ش درده که ویت.
173	أو تقولوا	أو تقولوا	أو تقولوا	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
176	شئنا	شئنا	شئنا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
178	فهو	فهو	فهو	به نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
179	ولقد ذرأنا	ولقد ذرأنا	ولقد ذرأنا	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ذ).

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
179	أولنك كالأنعام	أولنك كالأنعام	أولنك كالأنعام	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
180	الحسنى	الحسنى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
185	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).
187	لا تأتیکم	لا تأتیکم	لا تأتیکم	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
187	يسألونك كأنك	يسألونك كأنك	يسألونك كأنك	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
187	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
188	السوءِ إن	السوءِ أن ؛ السوءِ ون		ناسان خویندنه وهی هه مزه دی دوهم و گورپنی به پیتی (و) ی که سره دار.
188	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).
189	خلقكم	خلقكم	خلقكم	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خوینیته وه.
195	قل ادعوا	قل ادعوا		پزگار بوون له گه یشتنه دوو زه نه و خویندنه وه به ضه ممه.
195	کیدون	کیدوني		له باری نه وه ستاندا: جیگړ کړدنی پیتی (ی) ی زیاده
196	وهو	وهو		به زه نه دار کړدنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
197	لا يستطيعون نصرهم	لا يستطيعون نصرهم	لا يستطيعون نصرهم	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش در ده که ویت.
198	وتراهم	وتراهم		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
199	العفو وأمر	العفو وأمر	العفو وأمر	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
199	وأمر	وأمر	وأمر	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
200	الشيطان نَزَّغَ	الشيطان نَزَّغَ	الشيطان نَزَّغَ	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش در ده که ویت.
201	طائف	طَيف		لبردنی ئه لیف و جیگړ کړدنی پیتی (ی) ی زه نه دار له دواي پیتی (ط) له بری هه مزه.

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
203	تأتمهم	تأتمهم	سوسی: ههمزه دهگورپیت به ئهلیف.	
203	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: ههمزه دهگورپیت به پیتی(و).	

(8) سوره تی (نه نفال)

1	الأنفال لله	الأنفال لله	الأنفال لله	سوسی: به تیکهه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
1	مؤمنین	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: ههمزه دهگورپیت به پیتی(و).
2	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: ههمزه دهگورپیت به پیتی(و).
4	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: ههمزه دهگورپیت به پیتی(و).
5	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: ههمزه دهگورپیت به پیتی(و).
7	إحدى	إحدى		له بارى وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
7	الشوكة تكون	الشوكة تكون	الشوكة تكون	سوسی: به تیکهه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
7	الکفرین	الکفرین		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
9	إذ تستغيثون	إذ تستغيثون		تیکهه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت).
10	بشرى	بشرى		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
11	يُغشِيكُمْ	يَغْشَاكُمْ		پیتی (ی) فه ته دار زه نه دارکردنی پیتی (غ) فه ته دارکردنی پیتی (ش) لاریبونه وه زیادکردنی ئهلیف له دواى پیتی (ش) له بری پیتی (ی).
11	النعاس	النعاس		به ضمه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
11	وَيُنَزِّل	وَيُنَزِّل		زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لاریبونه وه پیتی (ن) و شاردنه وه.
14	للكفرين ؛ النَّارِ	للكفرين ؛ النَّارِ		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
16	ومأواه	ومأواه	ومأواه	سوسی: ههمزه دهگورپیت به ئهلیف.
16	وبئس	وبئس	وبئس	سوسی: ههمزه دهگورپیت به پیتی (ی).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی	
17	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
18	الکفرین	الکفرین	الکفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
18	مُوْهِنُ	مُوْهِنُ	مُوْهِنُ	فه ته دارکردنی پیتی (و). شه ده دارکردنی پیتی (ه). ته نوینی پیتی (ن). شاردنه وهش له دواي نه و درده که ویت.
18	کید	کید	کید	به فه ته دارکردنی پیتی (د) ده خویندریته وه.
19	فقد جاءکم	فقد جاءکم	فقد جاءکم	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندریته وه.
19	فهو	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
19	وَأَنَّ اللَّهَ	وَأَنَّ اللَّهَ	وَأَنَّ اللَّهَ	که سره دارکردنی هه مزه له (وإن)
19	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
26	ورزقکم	ورزقکم	ورزقکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه.
29	ویغفر لکم ویغفر لکم	ویغفر لکم ویغفر لکم	ویغفر لکم	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ناشکراش ده خویندریته وه.
31	قد سمعنا	قد سمعنا	قد سمعنا	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویندریته وه.
32	السماءِ أَوْ	السماءِ یو	السماءِ یو	گورینی هه مزه ی دوو هم به پیتی (ی) فه ته دار.
32	أَوْ ائتنا	أَوْ ائتنا	أَوْ ائتنا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی) له باری نه و ستاندا.
35	العذابِ بما	العذابِ بما	العذابِ بما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاویننه ده خویندریته وه.
38	یُغْفَرُ لَهُمْ	یُغْفَرُ لَهُمْ یُغْفَرُ لَهُمْ	یُغْفَرُ لَهُمْ	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ناشکراش ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
38	قد سلف	قد سلف	به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویندریته وه.	
38	مضت سنت	مضت سنت	به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س) ده خویندریته وه.	
38	سنت	سنت	له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندریته وه.	

ژباړه نايه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
41	القربى	القربى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
42	بالعدوة (معاً)	بالعدوة		به که سره دارکړنى پیتی (ع) ده خویندریته وه.
42	الدنيا ؛ القصوى	الدنيا ؛ القصوى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
43	منامك قليلاً	منامك قليلاً	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندیته وه.	
43	أراکهم	أراکهم		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
47	ديارهم	ديارهم		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
47	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندیته وه.
48	وإذ زين	وإذ زين		ټيکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ن).
48	زين لهم	زين لهم	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندیته وه.	
48	وقال لا ؛ اليوم من ؛ الفتتان نکص	وقال لا ؛ اليوم من ؛ الفتتان نکص	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندیته وه مینګه ش درده که ویت.	
48	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندیته وه.
48	إني أرى ؛ إني أخاف	إني أرى ؛ إني أخاف		به پیتی (ی) ده خویندریته وه له هر دوو کیان.
48	أرى	أرى		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
50	ترى	ترى		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
52	كدأب	كدأب	سوسی: همزه ده ګوپیت به ټه لیف.	
54	كدأب	كدأب	سوسی: همزه ده ګوپیت به ټه لیف.	
55	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده ګوپیت به پیتی (و).	
59	ولا يحسبنَّ	ولا تحسبنَّ		به پیتی (ت) ده خویندریته وه له بری پیتی (ی). که سره دارکړنى پیتی (س).
61	إنه هو	إنه هو	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندیته وه.	

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
62	الله هو	الله هو	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
62	وبالمؤمنين	وبالمؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
64	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
65	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
66	ضَعْفًا	ضَعْفًا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ض) ده خویندنه وه.	
66	فإن يكن	فإن تكن	به پیتی (ت) ده خویندنه وه له بری پیتی (ی) شاردنه وه شی تیدایه.	
67	يكون له	تكون له	به پیتی (ت) ده خویندنه وه له بری پیتی (ی) شاردنه وه شی تیدایه.	
67	أسرى	أسرى	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
67	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.	
68	أخذتم	أخذتم	به ټيکه له کيښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.	
70	الأسرى	الأسرى	ضه ممه دارکردنی هه مزه. فه تحه دارکردنی پیتی (س) له دواى نه و ئه لیل دیت. لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) و ئه لیلی کوټایی ده کړیت.	
70	يؤتكم	يؤتكم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
70	ويغفر لكم ويغفر لكم	ويغفر لكم ويغفر لكم	به صری: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.	
74	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه

(9) سوره تی (تهوبه)

2	اَلْكَافِرِينَ	اَلْكَافِرِينَ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
3	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
3	فَهُوَ	فَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
6	مَأْمَنَهُ	مَأْمَنَهُ	مَأْمَنَهُ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
8	وَتَأْتِيْ	وَتَأْتِيْ	وَتَأْتِيْ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
10	مُؤْمِنٍ	مُؤْمِنٍ	مُؤْمِنٍ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
12	أُمَّةً	أُمَّةً		ئاسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم بی ئیدخال.
13	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
14	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
16	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
17	مَسَاجِدَ اللَّهِ	مَسَاجِدَ اللَّهِ		لایردنی ئه لیف و به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه. به تـاك.
17	النَّارِ	النَّارِ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
23	أَوْلِيَاءَ إِنْ	أَوْلِيَاءَ إِنْ		ئاسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم.
24	يَأْتِيْ	يَأْتِيْ	يَأْتِيْ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
25	رَحْبَتُ ثَم	رَحْبَتُ ثَم		تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث).
26	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
26	اَلْكَافِرِينَ	اَلْكَافِرِينَ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
27	مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ	مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ	مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خوینیته وه.
28	الْمُشْرِكُونَ نَجَسٍ	الْمُشْرِكُونَ نَجَسٍ	الْمُشْرِكُونَ نَجَسٍ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش درده که ویت.
28	شَاءَ إِنْ	شَاءَ إِنْ		ئاسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم.
29	لَا يُؤْمِنُونَ	لَا يُؤْمِنُونَ	لَا يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
30	عُزْرَابُ	عُزْرَابُ		به لایردنی تهنوین ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
30	النصارى	النصارى	له بارى وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
30	ذلك قولهم	ذلك قولهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندريته وه.	
30	يضاهئون	يضاهون	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ه) و لابردي همزه ده خویندريته وه.	
30	أَنَّى	أَنَّى	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
30	يُوفِكُون	يُوفِكُون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).	
32	ويأبى	ويأبى	سوسی: همزه ده گوړیت به ټليف.	
33	أرسلَ رسولَه	أرسلَ رسولَه	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.	
34	الأخبار	الأخبار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
34	ليأكلون	ليأكلون	سوسی: همزه ده گوړیت به ټليف.	
34	النَّاس	النَّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
35	نَارٍ	نَارٍ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
37	يُضِلُّ	يُضِلُّ	به پیتی (ی) و که سره دارکردنی پیتی (ض) ده خویندريته وه.	
37	زَيْنَ لَهُم	زَيْنَ لَهُم	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.	
37	سوءُ أَعْمَالِهِمْ	سوءُ وَعَمَالِهِمْ	گوړینی همزه ی دوو هم به پیتی (و) ی فه تده دار.	
37	الْكَافِرِينَ	الْكَافِرِينَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
38	قِيلَ لَكُمْ	قِيلَ لَكُمْ	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندريته وه.	
38	الدنيا (معاً)	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	

ژماره نايه	گيړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
40	الغار	الغار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
40	يقولُ لصاحبه ؛ وكلمةُ الله هي	يقولُ لصاحبه وكلمةُ الله هي	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
40	السفلی ؛ العليا	السفلی ؛ العليا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
42	عليهمُ الشقة	عليهمُ الشقة		له باری نه وه ستاندا: به که سره دار کړدنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
43	يتبينَ لك	يتبينَ لك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.	
44	يستأذنك	يستأذنك	سوسی: هه مزه ده گورپت به نه لیف.	
44	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).	
45	يستأذنك	يستأذنك	سوسی: هه مزه ده گورپت به نه لیف.	
45	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).	
49	يقولُ اذن	يقولُ اذن	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و) له باری نه وه ستاندا.	
49	الفتنة سقطوا	الفتنة سقطوا	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س)	
49	بِالْكُفْرَيْنِ	بِالْكُفْرَيْنِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
51	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).	
52	إحدى	إحدى		له باری نه وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
52	ونحنُ نترّص	ونحنُ نترّص	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.	
54	ولا يأتون	ولا يأتون	سوسی: هه مزه ده گورپت به نه لیف.	
55	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
59	سيؤتينا	سيؤتينا	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).	
61	يؤذون (معاً) ؛ يؤمن ؛ ويؤمن	يؤذون ؛ يؤمن ويؤمن	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).	

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکردنه وه
61	ویؤمن للمؤمنین	ویؤمن للمؤمنین	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
62	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
64	تُنَزَّل	تُنَزَّل	زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لا بردنی شه ددهی پیتی (ن) و شاردنه وهی.
66	نَعْفُ	يُعَفَّ	به پیتی (ی) ی ضمه دار و فته دارکردنی پیتی (ف) ده خویندنه وه.
66	نُعَذِّبُ	تُعَذِّبُ	به پیتی (ت) له بری پیتی (ن) فته دارکردنی پیتی (د) ده خویندنه وه.
66	طَائِفَةٌ	طَائِفَةٌ	به ته نوینی ضمه ده خویندنه وه.
67	یأمرون	یأمرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
69	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
70	رسلهم	رسلهم	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
70	يأتهم	يأتهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
70	والمؤتفكات	والمؤتفكات	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
71	والمؤمنون ؛ والمؤمنات ؛ ويوتون	والمؤمنون والمؤمنات ويوتون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
71	یأمرون	یأمرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
72	المؤمنين ؛ والمؤمنات	المؤمنين والمؤمنات	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
72	والمؤمنات جنات	والمؤمنات جنات	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
73	وماؤاهم	وماؤاهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
73	وبئس	وبئس	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).
74	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
78	ونجواهم	ونجواهم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
79	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
80	استغفر لهم ؛ تستغفر لهم (معاً)	استغفر لهم ؛ تستغفر لهم تستغفر لهم	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
83	فاستأذنوك	فاستأذنوك	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
83	معی عدواً	معی عدواً	به زه نه دارکردنی پیتی (ی).
85	الدنيا	الدنيا	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
86	أنزلت سورةً	أنزلت سورةً	به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س) ده خویندنه وه.
86	استأذنك	استأذنك	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
87	وطبّع على	وطبّع على	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
90	ليؤذن	ليؤذن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
90	ليؤذن لهم	ليؤذن لهم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
91	المرضى	المرضى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
93	یستاذنونک	یستاذنونک	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
94	أخبارکم	أخبارکم	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
94	وسیری الله	وسیری الله وسیری الله	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی: فه تح (کردنه وه) یان لارکردنه وه (الاماله) ده کات، له گهل لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ل) له وشه ی (الله) قه له و یان لاواز ده کات.
94	نؤمن	نؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
94	نؤمن لکم	نؤمن لکم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندریتته وه.
95	وماؤاهم	وماؤاهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
98	السوء	السوء	ضه ممه دارکردنی پیتی (س) تا بیته پیتی (و) ی دریزکراو، دریزکردنه وه ی لکاویش دهرده که ویت.
99	ما ینفق قربات	ما ینفق قربات	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریتته وه.
99	یؤمن	یؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
100	والأنصار	والأنصار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.
101	نحن نعلمهم	نحن نعلمهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریتته وه مینگه ش دهرده که ویت.
103	صلاتک	صلاتک	زیادکردنی پیتی (و) دوا ی پیتی (ل) له گهل که سره دارکردنی پیتی (ت) ی کو.
104	الله هو (معاً)	الله هو	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریتته وه.
104	ویأخذ	ویأخذ	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
105	فسیری الله	فسیری الله	فسیری الله	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی: فه تح (کردنه وه) یان لارکردنه وه (الاماله) ده کات، له گهل لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ل) له وشه ی (الله) قه له ی یان لاوان ده کات.
105	والمؤمنون	والمؤمنون	والمؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
106	مرجون	مرجون		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
107	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
107	الحسنى	الحسنى		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
108	التقوى	التقوى		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
109	تقوى	تقوى		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
109	هار ؛ نار	هار ؛ نار		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
110	تَقَطَّعَ	تَقَطَّعَ		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
111	اشترى ؛ التوراة	اشترى ؛ التوراة		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
111	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
112	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
113	قربى	قربى		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
113	تبين لهم	تبين لهم	تبين لهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
114	تبين له	تبين له	تبين له	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
115	يبين لهم	يبين لهم	يبين لهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.
117	والأنصار	والأنصار		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). زیادکردنی هه مزه ی ضه ممه دار پیش پیتی (و) پیتته واوه که ده بیته دریژکراو.

ژماره نايه	گيړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
117	کاد یزیغ	کاد تزیغ	کاد تزیغ	به پیټی (ت) ده خویندریټه وه له بری پیټی (ی). ی یه کهم له وشه ی (تزیغ) سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ت) ده خویندیټه وه
117	رؤوف	رؤف	رؤف	به لابرډنی پیټی (و) ده خویندریټه وه.
118	عليهم الأرض	عليهم الأرض	عليهم الأرض	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیټی (م) ده خویندیټه وه.
118	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیټه وه.
121	ولا ينفقون نفقة	ولا ينفقون نفقة	ولا ينفقون نفقة	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیټه وه مینګه ش درده که ویت.
122	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیټی (و).
123	الكفار	الكفار	الكفار	به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
124	أنزلت سورة	أنزلت سورة	أنزلت سورة	به تیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (س) ده خویندریټه وه.
124	زادته هذه	زادته هذه	زادته هذه	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیټه وه.
127	يراكم	يراكم	يراكم	به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
127	أنزلت سورة	أنزلت سورة	أنزلت سورة	به تیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (س) ده خویندریټه وه.
128	لقد جاءكم	لقد جاءكم	لقد جاءكم	به تیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ج) ده خویندریټه وه.
128	بالمؤمنين	بالمؤمنين	بالمؤمنين	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیټی (و).
128	رؤوف	رؤف	رؤف	به لابرډنی پیټی (و) ده خویندریټه وه.
129	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریټه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکر د نه وه

(10) سوږه تی (یونس)

1	الر	الر	به لار کړدنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویند ریته وه.
2	للنّاس	للنّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
2	لَسَاحِرٌ	لَسَاحِرٌ	لأبردنې ئه لیف و که سره دار کړدنی پیتی (س) و به زه نه دار کړدنی پیتی (ح).
3	تَذَكَّرُونَ	تَذَكَّرُونَ	به شه ده دار کړدنی پیتی (ذ) ده خویند ریته وه.
5	مَنَازِلَ لَتَعْلَمُوا	مَنَازِلَ لَتَعْلَمُوا	سوسی: به تی که له کیښانی هاوینه ده خویند ریته وه.
6	وَالنَّهَارِ	وَالنَّهَارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
7	الدنیا	الدنیا	به که مکر د نه وه (ته لیل) ده خویند ریته وه.
8	مَأْوَهِمْ	مَأْوَهِمْ	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
9	تَحْتَهُمُ الْأَنْهَارُ	تَحْتَهُمُ الْأَنْهَارُ	له باری نه وه ستاندا: به که سره دار کړدنی پیتی (م) ده خویند ریته وه.
10	دَعَاوَهُمْ (مَعًا)	دَعَاوَهُمْ (مَعًا)	به که مکر د نه وه (ته لیل) ده خویند ریته وه.
11	للنّاس	للنّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
11	بِأَخْبَرِ لَقْضِي	بِأَخْبَرِ لَقْضِي	سوسی: به تی که له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویند ریته وه.
12	زَيْنَ الْمُسْرِفِينَ	زَيْنَ الْمُسْرِفِينَ	سوسی: به تی که له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویند ریته وه.
13	رَسُولَهُمْ	رَسُولَهُمْ	به زه نه دار کړدنی پیتی (س) ده خویند ریته وه.
13	لِيُؤْمِنُوا	لِيُؤْمِنُوا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
14	خُلَافَ فِي	خُلَافَ فِي	سوسی: به تی که له کیښانی هاوینه ده خویند ریته وه.
15	لِقَاءَنَا	لِقَاءَنَا	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف له باری نه وه ستاندا.
15	لِي ؛ نَفْسِي ؛ إِنِّي	لِي ؛ نَفْسِي ؛ إِنِّي	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویند ریته وه.
16	وَلَا أَدْرَاكُمْ	وَلَا أَدْرَاكُمْ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
16	لبثُ	لبثُ	به ټیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.	
17	أَظْلَمُ مِمَّنْ ؛ كَذَّبَ بآيَاتِهِ	أَظْلَمُ مِمَّنْ ؛ كَذَّبَ بآيَاتِهِ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه مینګه ش درده که ویت.	
17	افترى	افترى	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
21	رُسُلَنَا	رُسُلَنَا	به زه نه دار کړنی پیتی (س) ده خویندريته وه.	
21	بعدِ ضراء	بعدِ ضراء	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض)	
23	متاع	متاع	به ضمه دار کړنی پیتی (ع) ده خویندريته وه.	
23	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
24	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
24	يَأْكُل	يَأْكُل	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به ټه لیف.	
25	دار	دار	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
25	يشاءُ إلى	يشاءُ ألى ؛ يشاءُ ولى	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و ګوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.	
26	الحسنی	الحسنی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
27	السيئاتِ جزاء	السيئاتِ جزاء	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.	
27	النَّارِ	النَّارِ	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
28	نقولُ للذين	نقولُ للذين	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.	
31	يرزقكم	يرزقكم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خویندريته وه.	
31	الميت (معاً)	الميت	به لار بړنی شه دده ی پیتی (ی) ده خویندريته وه.	
32	فَأَنى	فَأَنى	دووری: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
33	کلمت	کلمت	له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویند ریټه وه.	
33	لا یؤمنون	لا یؤمنون	لا یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیټی (و).
34	فأنی	فأنی	فأنی	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویند ریټه وه.
34	تؤفکون	تؤفکون	تؤفکون	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیټی (و).
35	لا یهدی	لا یهدی	لا یهدی	ئیختیلاسی فته هی پیټی (ه) شه ددارکردنی پیټی (د).
37	یفتري	یفتري	یفتري	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریټه وه.
38	افتراه	افتراه	افتراه	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریټه وه.
38	فأتوا	فأتوا	فاتوا	سوسی: هه مزه ده گورپټ به ئه لیف.
39	يأتهم ؛ تأويله	يأتهم ؛ تأويله	يأتهم ؛ تأويله	سوسی: هه مزه ده گورپټ به ئه لیف.
39	كذلك كذب	كذلك كذب	كذلك كذب	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویند ریټه وه.
40	يؤمن ؛ لا يؤمن	يؤمن ؛ لا يؤمن	يؤمن ؛ لا يؤمن	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیټی (و).
40	أعلمُ بالمفسدين	أعلمُ بالمفسدين	أعلمُ بالمفسدين	سوسی: به زه ددارکردنی پیټی (م) ده خویند ریټه وه له گه ل شار دنه وهی.
45	يحشرهم	نحشرهم	نحشرهم	به پیټی (ن) له بری پیټی (ی) ده خویند ریټه وه.
45	النَّهار	النَّهار	النَّهار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریټه وه.
49	جاءَ أجْلهم	جا أجْلهم ؛ جا أجْلهم	جا أجْلهم ؛ جا أجْلهم	لابردنی هه مزه ی یه که م و بؤی هه یه دریژکردنه وهی دوو یان چوار جووله له ئه لیف به لام دوو جووله پیښ ده که ویت.
49	فلا يستأخرون	فلا يستأخرون	فلا يستأخرون	سوسی: هه مزه ده گورپټ به ئه لیف.
52	قيلَ للذين	قيلَ للذين	قيلَ للذين	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویند ریټه وه.

ژباړه نایه	ګېړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		ګېړانه وهی دوری	ګېړانه وهی سوسی	
53	ورې	ورې	به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندريته وه.	
57	قد جاء تکم	قد جاء تکم	تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).	
57	للمؤمنين	للمؤمنين	سوسی: همزه ده ګوریت به پیتی (و).	
59	أذن لكم	أذن لكم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.	
60	الناس	الناس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
61	شأن	شأن	سوسی: همزه ده ګوریت به نه لیف.	
61	إذ تفيضون	إذ تفيضون	تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت).	
64	البشرى	البشرى	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
64	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندريته وه.	
64	لا تبدل لکلمات	لا تبدل لکلمات	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.	
66	شركاء إن	شركاء أن	به ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو ده ده خویندريته وه.	
67	جعل لكم ؛ الليل لتسكنوا	جعل لكم الليل لتسكنوا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.	
68	سبحانه هو	سبحانه هو	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.	
70	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندريته وه.	
71	قال لقومه	قال لقومه	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.	
74	ليؤمنوا	ليؤمنوا	سوسی: همزه ده ګوریت به پیتی (و).	
74	نطبع على	نطبع على	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.	
75	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندريته وه.	
77	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندريته وه.	
78	وما نحن لكما	وما نحن لكما	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.	

ژماره نايه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
78	أَجْتَنَّا	أَجْتَنَّا	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیتی (ی).	
78	بمؤمنين	بمؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیتی (و).	
79	فرعونُ ائتوني	فرعونُ ائتوني	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیتی (و) له باری نه وه ستاندا.	
80	قَالَ لَهُمْ	قَالَ لَهُمْ	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینیته وه.	
80	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
81	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
81	ما جئتم	ما جئتم	ما جئتم	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیتی (ی)
81	بهِ السحر	بهی ءالسحر		زیادکردنی هه مزه ی پرسپاری پیښ هه مزه ی لکاو ده بیته (ءالذکرین) و اقا 1- ناسان خویندنه وه. 2- گورپن، دریژکړدنه وه ی لکاو ی گه وره ش (الصله الکبری) دهرده که ویت.
83	ءامنَ لموسى	ءامنَ لموسى	ءامنَ لموسى	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
83	لموسى	لموسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
84	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
86	الکافرين	الکافرين		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
87	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
87	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیتی (و).
88	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
88	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
88	ليُضِلُّوا	ليُضِلُّوا		به پیتی (ی) ی فته تدار ده خویندریته وه.
88	فلا يؤمنوا	فلا يؤمنوا	فلا يؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گورپټ به پیتی (و).
90	الغرقُ قال	الغرقُ قال	الغرقُ قال	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینیته وه.
92	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دووری: به لار بونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
93	بوأنا	بوأنا	بوأنا	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
94	لقد جاءك	لقد جاءك	لقد جاءك	تیكهه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
96	کلمت	کلمت	کلمت	له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له باری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندریته وه.
96	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
98	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
99	مؤمنين	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
100	تؤمن	تؤمن	تؤمن	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
101	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
101	قل انظروا	قل انظروا	قل انظروا	پزگار بوون له گه یشتنه دوو زه نه و به ضه ممه ش ده خویندریته وه.
103	رُسُلنا	رُسُلنا	رُسُلنا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
103	نُنَجِّ	نُنَجِّ	نُنَجِّ	فه ته دارکردنی پیتی (ن) ی دوو هم و شه ده دارکردنی پیتی (ج).
103	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
104	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
107	هو وإن ؛ يصيبُ به	هو وإن يصيبُ به	هو وإن يصيبُ به	سوسی: به تیكهه لکیشانی هاوینه ده خویندنیته وه.
107	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
108	قد جاءكم	قد جاءكم	قد جاءكم	به تیكهه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندریته وه.
109	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.

(11) سوره تی (هود)

1	الر	الر	به لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
3	ويؤت	ويؤت	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
3	فانی أخاف	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.	
4	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
5	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وهو مینگه ش دهرده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
6	ويعلمُ مستقرها	ويعلمُ مستقرها	ويعلمُ مُستقرها	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینيټه وهو مینگه ش درده که ویت.
7	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريټه وه.
8	يأتيهم	يأتيهم	ياتيهم	سوسی: هه مزه ده گوپیت به نه لیلیف.
10	عني إنه	عني إنه		به پیتی (ی)ی فهتهدار ده خویندريټه وه.
13	افتراه	افتراه		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندريټه وه.
13	فأتوا	فأتوا	فاتوا	سوسی: هه مزه ده گوپیت به نه لیلیف.
15	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته لیلیل) ده خویندريټه وه.
17	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته لیلیل) ده خویندريټه وه.
17	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دووری: به لارېوونه وه (الاماله) ده خوینيټه وه.
17	يؤمنون ؛ لا يؤمنون	يؤمنون لا يؤمنون	يؤمنون لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوپیت به پیتی (و).
18	أظلم ممن	أظلم ممن	أظلم مِمَّن	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینيټه وهو مینگه ش درده که ویت.
18	افتري	افتري		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندريټه وه.
24	تذكرون	تذكرون		به شه ده دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندريټه وه.
25	إني لكم	أني لكم		به فهتهدارکردنی هه مزه ده خویندريټه وه.
26	إني أخاف	إني أخاف		به پیتی (ی)ی فهتهدار ده خویندريټه وه.
27	ما نراك ؛ وما نراك ؛ وما نرى	ما نراك ؛ وما نراك ؛ وما نرى		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندريټه وه.
27	بادي	بادي		به هه مزه ی پیتی (ی) ده خویندريټه وه.
27	الرأي	الرأي	الراي	سوسی: هه مزه ده گوپیت به نه لیلیف.
28	فَعَمِيَّت	فَعَمِيَّت		فهتهدارکردنی پیتی (ع). ناسان خویندنه وهی پیتی (م).
29	ولكني	ولكني		به پیتی (ی)ی فهتهدار ده خویندريټه وه.
29	أراكم	أراكم		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندريټه وه.
30	ويا قوم مَن	ويا قوم مَن	ويا قوم مَن	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینيټه وهو مینگه ش درده که ویت.

ژماره نایه	گپړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
30	تدگرون	تدگرون	به شه د دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.
31	ولا أقول لكم ولا أقول للذين	ولا أقول لكم ولا أقول للذين	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
31	يؤتيهم	يؤتيهم	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
31	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه له شاردنه وهی.
31	إني إذا	إني إذا	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.
32	قد جادلنا	قد جادلنا	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج).
32	فأتنا	فأتنا	سوسی: همزه ده گورپت به ئه لیف.
33	يأتيكم	يأتيكم	سوسی: همزه ده گورپت به ئه لیف.
34	نصحي إن	نصحي إن	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.
35	افتراه	افتراه	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
36	يؤمن	يؤمن	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
39	يأتيه	يأتيه	سوسی: همزه ده گورپت به ئه لیف.
40	جاء أمرنا	جا أمرنا ؛ جا أمرنا	لابردنی همزه یه که م. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردي همزه و دریژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
40	من كل	من كل	به که سره بی ته نوین ده خویندریته وه.
41	مجر لها	مجر لها	ضه ممدارکردنی پیتی (م) و بوی هیه لارکردنه وه (الاماله) بکات وه که حه فص.
42	وهي	وهي	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
42	يلبي	يلبي	که سره دارکردنی پیتی (ی) ی دوو هم.
42	الكافرين	الكافرين	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
43	قال لا ؛ اليوم من	قال لا اليوم من	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
44	ويسماء اقلعي	ويسماء وقلعي		گورینی همزه ی دوو هم به پیتی (و) ی فهتهدار.
45	فقال رب	فقال رب	فقال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
46	فلا تسألن	فلا تسألن		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده
46	إني أعظك	إني أعظك		به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه.
47	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
47	إني أعوذ	إني أعوذ		به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه.
47	تغفر لي تغفر لي	تغفر لي تغفر لي	تغفر لي تغفر لي	به صری: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
53	ما جئنا	ما جئنا	ما جئنا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
53	وما نحن لك	وما نحن لك	وما نحن لك	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
53	بمؤمنين	بمؤمنين	بمؤمنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
54	اعتراك	اعتراك		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
58	جاء أمرنا	جا أمرنا ؛ جا أمرنا		لابردنی همزه ی یه که م. دریزکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی همزه و دریزکردنه وهی ته نها به چوار جووله.
59	جبار	جبار		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
60	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
61	غیرهُ هو	غیرهُ هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
64	تأکلْ ؛ فیأخذکم	تأکل فیأخذکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
65	دارکم	دِارکم	
66	جاءَ امرنا	جا امرنا ؛ جاَ امرنا	لابردنی هه مزه یی که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پیش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف.
			دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جوووله.
66	خزِی یومئذ	خزِی یومئذ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
67	دیارهم	دیارهم	
68	ثَمُودًا كَفَرُوا	ثَمُودًا كَفَرُوا	
69	ولقدْ جاءَتْ	ولقدْ جاءَتْ	
69	رسلنا	رسلنا	
69	بالبشرِی	بالبشرِی	
70	رءا	رءا	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
71	وراء إسحق	ورا إسحق ؛ ورا إسحق	
		لابردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی هه مزه دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جووله.	
71	يعقوب	يعقوب	
		به ضه ممدار کردنی پیتی (ب) ده خویند ریته وه.	
72	يُولَيْتِي	يُولَيْتِي	يُولَيْتِي
		دووری: به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویند ریته وه.	
72	ءَالِد	ءَالِد	
		ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و نه لیف خستنه نیوانیان.	
73	رحمت	رحمت	
		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کار هاتوو بو می ده خویند ریته وه.	
74	البشرى	البشرى	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.	
76	قد جاء	قد جاء	
		تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج). لابردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی هه مزه دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جووله.	
76	جاء أمر	جا أمر ؛ جا أمر	
		سوسی: به تیکه له کیښانی هاویننه ده خویند ریته وه.	
76	أمر ربك	أمر ربك	أمر ربك
		به نه دار کردنی پیتی (س) ده خویند ریته وه.	
77	رسلنا	رسلنا	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
78	أطهر لکم	أطهر لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.	
78	تخزون	تخزون		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده.
78	ضیفی	ضیفی		به پیتی (ی) ی فه تحه دار ده خویندنیته وه.
79	لَتَعْلَمَ مَا	لَتَعْلَمَ مَا	لَتَعْلَمَ مَا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش در ده که ویت.
80	قَالَ لَوْ	قَالَ لَوْ	قَالَ لَوْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
81	رَسُولُ رَبِّكَ	رَسُولُ رَبِّكَ	رَسُولُ رَبِّكَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
81	امْرَأَتُكَ	امْرَأَتُكَ		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ت) ده خویندنه وه.
82	جَاءَ أَمْرُنَا	جَا أَمْرُنَا ؛ جَا أَمْرُنَا		لابردنی همزه ی یه که م. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی همزه و دریژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
84	إِنِّي أُرَاكُمْ ؛ وَإِنِّي أَخَافُ	إِنِّي أُرَاكُمْ ؛ وَإِنِّي أَخَافُ		به پیتی (ی) ده خویندنیته وه له هردو وکیان.
84	أُرَاكُمْ	أُرَاكُمْ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.
86	بَقِيْتُ	بَقِيْتُ		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندنیته وه.
86	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
87	أَصْلَاثُكَ	أَصْلَاثُكَ		زیادکردنی پیتی (و) له دوا ی پیتی (ل) ی کو.
87	تَأْمُرُكَ	تَأْمُرُكَ	تَأْمُرُكَ	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
87	نشأ إنك	نشأ أنك ؛ نشأ ونك		1- ناسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم. 2- گوږینی به پیټی (و) ی که سره دار.
88	توفقي إلا	توفقي إلا		به پیټی (ی) ی فهتهدار ده خویندريته وه.
89	شقاقي أن	شقاقي أن		به پیټی (ی) ی فهتهدار ده خویندريته وه.
91	لنراك	لنراك		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
92	أرهطي أعز	أرهطي أعز		به پیټی (ی) ی فهتهدار ده خویندريته وه.
92	وَأَتَّخَذْتُموه	وَأَتَّخَذْتُموه		تیکه له کیښانی پیټی (ذ) له پیټی (ت).
93	يأتيه	يأتيه	يأتيه	سوسی: هه مزه ده گوږیت به ئه لیف.
94	جاءَ أمرنا	جا أمرنا ؛ جآ أمرنا		لابردنی هه مزه دی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه دريژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
94	ديارهم	ديارهم		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
95	بعدتْ ثمود	بعدتْ ثمود		تیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ث).
96	موسى	موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
98	وبئس	وبئس	وبئس	سوسی: هه مزه ده گوږیت به پیټی (ی).
99	بئس	بئس	بيس	سوسی: هه مزه ده گوږیت به پیټی (ی).
99	المرفودُ * ذلك	المرفودُ ذلك	المرفودُ ذلك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ذ) ده خویندريته وه.
100	القرى	القرى		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
101	جاءَ أمر	جا أمر ؛ جآ أمر	
		لا بردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لا بردنی هه مزه دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جووله.	
101	أمر ربك	أمر ربك	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه.
102	القرئ	القرئ	
102	وهي	وهي	
103	الآخرة ذلك	الآخرة ذلك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ن).
105	يأت	يأتي	له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیټی (ی) زیاده سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
106	النار	النار	
106	النار لهم	النار لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (ر) له پیټی (ل) ده خویننه وه.
108	سعدوا	سعدوا	
110	فاختلف فيه	فاختلف فيه	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه.
111	لما	لما	
114	الصلاة طرفي	الصلاة طرفي	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (ت) ده کات له پیټی (ط).
114	السيئات ذلك	السيئات ذلك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ن).
114	التَّهَار ؛ ذكرئ	التَّهَار ؛ ذكرئ	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
117	القری	القری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
119	جهنم من	جهنم من	جهنم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه و مینګه ش د درده که ویت.
119	والنّاس	والنّاس	والنّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
120	وذكری	وذكری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
120	للمؤمنین	للمؤمنین	للمؤمنین	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
121	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
123	یُرْجِع	یُرْجِع		به پیتی (ی) و که سره دار کردنی پیتی (ج) ده خویندریته وه.
123	تعملون	يعملون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندریته وه.

(12) سوره تی (یوسف)

1	الر	الر		به لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
2	تعقلون * نَحْنُ نَقْصُ	تعقلون نَحْنُ نَقْص	تعقلون نَحْنُ نَقْص	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه له هر دوو کیان و مینګه ش د درده که ویت.
4	يَا بَت	يَا بَت		(جیاکراوته وه) وستان به پیتی (ت).
4	والقمر رأيتهم	والقمر رأيتهم	والقمر رأيتهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
5	يَسْبِي	يَسْبِي		به که سره دارکردنی پیتی (ی) دوو هم.
5	رؤياك	رؤياك	رؤياك	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
5	لك كيدا	لك كيدا	لك كيدا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
6	تاويل	تاويل	تاويل	سوسی: همزه ده گوریت به ته لیف.

ژماره نایه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
9	يخلُ لکم	يخلُ لکم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه و ناشکراکردنی.
10	غیابت	غیابت	له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارها توو بو می ده خویندریټه وه.
11	لا تأمنا	لا تأمنا	سوسی: همزه ده گوړیټ به نه لیف.
12	یرتع ویلعب	نرتغ ونلعب	به پیټی (ن) له بری پیټی (ی) ده خویندریټه وه. له هر دوو کیان.
13	یا کله	یا کله	سوسی: همزه ده گوړیټ به نه لیف.
13	الذئب	الذئب	سوسی: همزه ده گوړیټ به پیټی (ی).
14	الذئب	الذئب	سوسی: همزه ده گوړیټ به پیټی (ی).
15	غیابت	غیابت	له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارها توو بو می ده خویندریټه وه.
17	الذئب	الذئب	سوسی: همزه ده گوړیټ به پیټی (ی).
17	بمؤمن	بمؤمن	سوسی: همزه ده گوړیټ به پیټی (و).
19	وجاءت سیارة	وجاءت سیارة	تیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (س).
19	یلبشری	یلبشرای ؛ یلبشرای یلبشرای	زیادکردنی پیټی (ی) دانه پالی فه تده دار له باری نه وه ستان. زه نه دار ده کریت له باری وه ستاندا وه هم وشه به فه تح کردن یان لار بوونه وه (الاماله) یان که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندریټه وه.
20	دراهم معدودة	دراهم معدودة	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش دهر ده که ویت.
21	اشتره	اشتره	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.
21	لیوسف في	لیوسف في	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
21	تاویل	تاویل	سوسی: همزه ده گوړیټ به نه لیف.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
21	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
23	لَكَ قَالَ	لَكَ قَالَ	لَكَ قَالَ	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه
23	رَبِّي	رَبِّي		به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنیته وه.
24	رءَا	رءَا		ته نها به لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده خویندنیته وه.
24	الفحشاءَ إِنَّه	الفحشاءَ أَنه		به ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم ده خویندنیته وه.
24	المُخْلِصِينَ	المُخْلِصِينَ		به که سره دارکړدنی پیتی (ل) ی دوو هم ده خویندنیته وه.
26	وَشَهِدَ شَاهِدَ	وَشَهِدَ شَاهِدَ	وَشَهِدَ شَاهِدَ	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ش) ده کات.
26	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
27	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
28	رءَا	رءَا		ته نها به لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده خویندنیته وه.
29	إِنَّكَ كُنْتَ	إِنَّكَ كُنْتَ	إِنَّكَ كُنْتَ	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاویننه ده خویندنیته وه.
30	امْرَأَت	امْرَأَت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارها توو بو می ده خویندنیته وه.
30	قَدْ شَغَفَهَا	قَدْ شَغَفَهَا		به ټيکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ش) ده خویندنیته وه.
30	لِنَرَاهَا	لِنَرَاهَا		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.
31	حَاشَ لِلّٰه	حَاشَ لِلّٰه		له باری نه وه ستاندا: ئه لیف له دوی پیتی (ش).
33	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	سوسی: به ټيکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنیته وه.

ژباړه نایه	ګڼپاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		ګڼپاڼه وهی دوری	ګڼپاڼه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
34	إنه هو	إنه هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
36	إني ؛ أراني (معاً)	إني ؛ أراني	
36	أراني (معاً)	أراني	
36	رأسي ؛ تأكل ؛ بتأويله	رأسي ؛ تأكل بتأويله	سوسی: همزه ده ګوړیت به ټه لیف.
36	نراك	نراك	
37	قال لا	قال لا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
37	لا يأتيكما ؛ نباتكما بتأويله ؛ يأتيكما	لا يأتيكما نباتكما بتأويله يأتيكما	سوسی: همزه ده ګوړیت به ټه لیف.
37	ربي	ربي	
37	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
38	الناس (معاً)	الناس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
38	ءابائي	ءابائي	
39	ءأرباب	ءأرباب	
40	الناس	الناس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
41	فتأكل ؛ رأسه	فتأكل ؛ رأسه	سوسی: همزه ده ګوړیت به ټه لیف.
42	وقال للذي ؛ ذكر ربه	وقال للذي ذكر ربه	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
43	إني	إني	
43	أرى	أرى	
43	يأكلهن	يأكلهن	سوسی: همزه ده ګوړیت به ټه لیف.
43	الماء أفتوني	الماء أفتوني	
			ګوړینی همزه ده دوهم به پیتی (و) ده ته دار.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
43	رؤیای ؛ للرویا	رؤیای ؛ للرؤیا	رویای ؛ للرویا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیټی (و).
44	بتاویل	بتاویل	بتاویل	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
45	بتاویل	بتاویل	بتاویل	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
46	یا کلهن	یا کلهن	یا کلهن	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
46	لعلی	لعلی		به پیټی (ی) یه ته دار ده خویندریته وه.
46	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
47	تاکلون	تاکلون	تاکلون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
47	دأبأ	دأبأ	دأبأ	زه نه دارکردنی هه مزه. سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
48	یأتي ؛ یا کلن	یأتي ؛ یا کلن	یاتي ؛ یا کلن	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
48	بعد ذلك	بعد ذلك	بعد ذلك	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (د) ده خویندریته وه.
49	یأتي	یأتي	یاتي	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
49	بعد ذلك	بعد ذلك	بعد ذلك	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (د) ده خویندریته وه.
50	الملك ائتوني	الملك ائتوني	الملك وتوني	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیټی (و) له باری نه وه ستاندا.
51	حاش لله	حاشا لله		له باری نه وه ستاندا: ئه لیف له دواي پیټی (ش).
51	امرات	امرات		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له باری پیټی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
53	نفسی ؛ ربي	نفسی ؛ ربي	
53	بالسو ټلا	بالسو ټلا ؛ بالسو ټلا	
54	الملک ائتوي	الملک ائتوي	الملک وتوي
56	ليوسف في نصيب برحمتنا	ليوسف في نصيب برحمتنا	ليوسف في نصيب برحمتنا
58	وجاء إخوة	وجاء أخوة	
58	يوسف فدخلوا	يوسف فدخلوا	يوسف فدخلوا
59	قال ائتوي	قال ائتوي	قال اتوي
60	تأتوي	تأتوي	تاتوي
60	كيل لكم	كيل لكم	كيل لكم
62	وقال لفتيانہ	وقال لفتيته	وقال لفتيته
64	حافظاً	حفظاً	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
64	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.	
65	ذَلِكْ كیل	ذَلِكْ کیل	ذَلِكْ گیل	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
66	قَالَ لَنْ	قَالَ لَنْ	قَالَ لَنْ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
66	توتون	توتون ی	توتون ی	له باری نه وه ستاندا: جیگیر کردنی پیټی (ی) سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
66	لتأتني	لتأتني	لتأتني	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
68	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دووری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خوینیتته وه.
69	إني أنا	إني أنا	إني أنا	به پیټی (ی) ی فته تدار ده خویندریته وه.
72	نفقْدُ صواع	نفقْدُ صواع	نفقْدُ صُواع	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (ص).
73	ما جننا	ما جننا	ما جینا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (ی).
75	فهو	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.
76	وعاء أخيه (معاً)	وعاء یخیه	وعاء یخیه	گوړینی هه مزه ی دوو هم به پیټی (ی) ی فته تدار.
76	كذلك كدنا	كذلك كدنا	كذلك كِدنا	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
76	ليأخذ	ليأخذ	ليأخذ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
76	درجاتٍ من	درجاتٍ من	درجاتٍ من	به لایردنی تهنوین ده خوینیتته وه.
77	فقد سرق	فقد سرق	فقد سَرَق	به ټیکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (س) ده خوینیتته وه.
77	يوسفُ في	يوسفُ في	يوسفُ في	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
77	أعلمُ بما	أعلمُ بما	أعلمُ بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیټی (م) ده خوینیتته وه له گهل شار د نه وه ی.
78	نراك	نراك	نراك	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
79	نَاخَذَ	نَاخَذَ	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
80	يوسفَ فلن	يوسفَ فلن	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
80	يَاذَنَ	يَاذَنَ	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
80	يَاذَنَ لي	يَاذَنَ لي	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
80	لي أبي	لي أبي	به پیتی (ی) ده خویندريته وه له هر دوو کیان.
80	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
83	يَاتِبِي	يَاتِبِي	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
83	إِنَّهُ هو	إِنَّهُ هو	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
84	يَاسْفَى	يَاسْفَى يَاسْفَى	دووری: به که مکړنه وه (ته قلیل) به یه که له خویندنه وه کانی و کردنه وه (فه تح) پیش ده که ویت.
84	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
86	وحزني	وحزني	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندريته وه.
86	وَأَعْلَمُ من	وَأَعْلَمُ من	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگهش در ده که ویت.
88	وجئنا	وجئنا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
90	أَئِنَّكَ	أَئِنَّكَ	ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و نه لیف خستنه نیوانیان.
92	قَالَ لا	قَالَ لا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
92	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
93	يَات ؛ وَأَتُونِي	يَات ؛ وَأَتُونِي	سوسی: همزه ده گوریت به نه لیف.
96	إِنِّي أَعْلَم	إِنِّي أَعْلَم	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی	
96	أَعْلَمُ مِّنْ	أَعْلَمُ مِنْ	أَعْلَمُ مِّنْ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینټه وه مینګه ش درده که ویت.
97	استغفرْ لنا استغفرْ لنا	استغفرْ لَنَا استغفرْ لَنَا	استغفرْ لَنَا	به صری: به ټیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ناشکراش ده خوینټه وه.
98	رَبِّیْ إِنَّهُ	رَبِّیْ إِنَّهُ		به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندريته وه.
98	أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ	أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ	أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینټه وه.
98	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینټه وه.
100	يَا بَتِ	يَا بَتِ		(جیاکراوته وه) وهستان به پیتی (ت).
100	تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ	تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ	تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینټه وه.
100	رُؤْيَايَ	رُؤْيَايَ	رُؤْيَايَ	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه. سوسی: همزه ده ګوریت به پیتی (و).
100	قَدْ جَعَلَهَا	قَدْ جَعَلَهَا		ټیکه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
100	بِیْ إِذْ	بِیْ إِذْ		به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندريته وه.
100	يَشَاءُ إِنَّهُ	يَشَاءُ أَنَّهُ ؛ يَشَاءُ وَنَه		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووم و ګورینی به پیتی (و) ی که سره دار.
100	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینټه وه.
101	تَأْوِيلَ	تَأْوِيلَ	تَأْوِيلَ	سوسی: همزه ده ګوریت به نه لیف.
101	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
101	والآخرة توفي	والآخرة توفي	والآخرة تُوْفِي	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینټه وه.
103	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینټه وه.
103	بمؤمنين	بمؤمنين	بمؤمنين	سوسی: همزه ده ګوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
105	وکائین	وکای	وستان دروسته له کاتی پیویست یان تاقی (کردنه وه) یه له سهر پییتی (ی) بو زانیاری زیاتر (بگه پیوه بو ئوصل)	
106	وما یؤمن	وما یؤمن	وما یومن	سوسی: همزه ده گوریت به پییتی (و).
107	تأتیههم (معاً)	تأتیههم	تاتیهم	سوسی: همزه ده گوریت به ئلیف.
109	نوحی	یوحی	پییتی (ی) له بری پییتی (ن) فه تحه دارکردنی پییتی (ح) و ئه و ئه لیفه ی ده که ویته دوا ی ئه و له بری پییتی (ی).	
109	القری	القری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
109	أفلا تعقلون	أفلا یعقلون	به پییتی (ی) له بری پییتی (ت) ده خویندريته وه.	
110	کذبوا	کذبوا	به شه ده دارکردنی پییتی (ذ) ده خویندريته وه.	
110	فنجی	فنجی	دووری: به دوو پییتی (ن) ده خویندريته وه. یه که هم ضمه دار و دوو هم زنه له گهل لاردنی شه دده ی پییتی (ج) و به زنه دارکردنی پییتی (ی) شاردنه وده شی تیډایه.	
110	بأسنا	بأسنا	بأسنا	سوسی: همزه ده گوریت به ئلیف.
111	یفتري	یفتري	یفتري	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
111	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پییتی (و).

(13) سوږه تی (ده عدد)

1	المر	المر	به لارکردنه وه (الاماله) ی پییتی (ر) ده خویندريته وه.
1	الناس	الناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
1	لا یؤمنون	لا یؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پییتی (و).
3	وهو	وهو	به زنه دارکردنی پییتی (ه) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
3	الثمراتِ جعل	الثمراتِ جعل	الثمراتِ جعل	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
4	يُسْقَى	تُسْقَى		به پیتی (ت) ده خویندریته وه له بری پیتی (ی).
5	تعجبُ فعجبُ	تعجبُ فعجبُ		به ټیکه له کیښانی پیتی (ب) له پیتی (ف) ده خوینتیته وه.
5	عَإِذَا ؛ عَإِنَا	عَإِذَا ؛ عَإِنَا		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.
5	النَّارِ	النَّارِ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
6	قبلهمُ المثالات	قبلهمُ المثالات		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینتیته وه.
6	للنَّاسِ	للنَّاسِ	للنَّاسِ	دووری: به لار بونه وه (الاماله) ده خوینتیته وه.
8	يعلمُ ما	يعلمُ ما	يعلمُ ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینتیته وه و مینګه ش در ده که ویت.
8	أُنْثَى	أُنْثَى		به که مکړدنه وه (ته لیلی) ده خویندریته وه.
8	بمقدار	بمقدار		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
10	بالتَّهَارِ	بالتَّهَارِ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
10	بالتَّهَارِ * له	بالتَّهَارِ له	بالتَّهَارِ له	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینتیته وه.
13	فيصیبُ بها ؛ المحالِ *	فيصیبُ بها المحالِ له	فيصیبُ بها المحالِ له	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینتیته وه.
13	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
14	الْكَافِرِينَ	الْكَافِرِينَ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
16	أَفَاتَخَذْتُمْ	أَفَاتَخَذْتُمْ		به ټیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خوینتیته وه.
16	خالقُ كل	خالقُ كل	خالقُ كُل	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینتیته وه
16	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
17	یوقدون	توقدون	
		به پیټی (ت) ده خویندریته وه له بری پیټی (ی).	
17	التَّارِ	التَّارِ	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
17	الأمثال للذین	الأمثال للذین	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
18	لربهمُ الحسنى	لربهمُ الحسنى	
		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه.	
18	الحسنى	الحسنى	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
18	ومأواهم	ومأواهم	سوسی: همزه ده گوړیت به ټلیف.
18	وبئس	وبئس	سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (ی).
22	عقبى	عقبى	
		له باری نه وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
22	الدار	الدار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
24	عقبى	عقبى	
		له باری نه وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
24	الدار	الدار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
25	الدار	الدار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
26	الدنيا	الدنيا	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
29	الصالحاتِ طوبى	الصالحاتِ طوبى	الصالحاتِ طوبى
		سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ت) ده کات له پیټی (ط).	
29	طوبى	طوبى	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
30	عليهمُ الذي	عليهمُ الذي	
		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه.	
31	أَوْ كَلِمَ به	أَوْ كَلِمَ به	سوسی: به زه نه دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه له گهل شارندنه وهی.
31	الموتى	الموتى	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
31	دارهم	دارهم	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
31	يأتى	يأتى	سوسی: همزه ده گوړیت به ټلیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
32	أخذتهم	أخذتهم	
33	زَيْنَ لِلَّذِينَ	زَيْنَ لِلَّذِينَ	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
33	وَصَدَّوْا	وَصَدَّوْا	
34	الدنيا	الدنيا	
35	أَكُلْهَا	أَكُلْهَا	
35	عَقِبِي ؛ وَعَقِبِي	عَقِبِي ؛ وَعَقِبِي	
35	الْكُفْرَيْنِ	الْكُفْرَيْنِ	
37	الْعِلْمِ مَالِك	الْعِلْمِ مَالِك	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګهش درده که ویت.
38	يَأْتِي	يَأْتِي	سوسی: همزه ده ګوړیت به ئه لیف.
41	نَأْتِي	نَأْتِي	سوسی: همزه ده ګوړیت به ئه لیف.
41	وَهُوَ	وَهُوَ	
42	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګهش درده که ویت.
42	الْكَافِرُ لِمَنْ	الْكَافِرُ لِمَنْ	فهتته دارکړنی پیتی (ک) و ئه و ئه لیفه ده که ویتته دواى ئه و. که سره دارکړنی پیتی (ف) به تاك سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
42	عَقِبِي	عَقِبِي	
42	الدار	الدار	
43	الكتابِ * بِسْمِ اللَّهِ	الكتابِ بِسْمِ اللَّهِ	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سوږه له باری ګه یان دنیان (الوصل) به به سمه له ده خویندنه وه. سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ب) له پیتی (ب) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکړدنه وه

(14) سوره تی (ایبراهیم)

1	الر	الر	به لار کړدنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویندريته وه.
2	للكفرین	للكفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
3	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
4	ليبن لهم	ليبن لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
4	وهو	وهو	به زه نه دار کړدنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
5	موسى	موسى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
5	صبار	صبار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
6	موسى	موسى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
6	ويستحيون نساءكم	ويستحيون نساءكم	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه و مینګه ش در ده که ویت.
7	واذ تأذن	واذ تأذن	به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.
7	تأذن ربكم	تأذن ربكم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ر) ده کات.
8	موسى	موسى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
9	يأتكم	يأتكم	سوسی: هه مزه ده ګوریت به ټه لیف.
9	رسلهم	رسلهم	به زه نه دار کړدنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
10	رسلهم	رسلهم	به زه نه دار کړدنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
10	ليغفر لكم	ليغفر لكم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
10	فأتونا	فأتونا	سوسی: هه مزه ده ګوریت به ټه لیف.
11	رسلهم	رسلهم	به زه نه دار کړدنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
11	نأتیکم	نأتیکم	سوسی: هه مزه ده ګوریت به ټه لیف.
11	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده ګوریت به پیتی (و).
12	سبلنا	سبلنا	به زه نه دار کړدنی پیتی (ب) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
13	لړسلهم	لړسلهم		به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
15	جبار	جبار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
17	ویاتیه	ویاتیه	ویاتیه	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
19	ویات	ویات	ویات	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
22	لې علیکم	لې علیکم		به زه نه دارکردنی پیتی (ی) ده خویندنه وه.
22	أشركتمون	أشركتمون ی		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده
23	الصالحات جنات	الصالحات جنات	الصالحات جنات	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
25	توتی	توتی	توتی	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).
25	أكلها	أكلها		به زه نه دارکردنی پیتی (ک) ده خویندنه وه.
25	الأمثال للناس	الأمثال للناس	الأمثال للناس	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	للناس	للناس	للناس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
26	قرار	قرار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
27	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
27	مايشاء * ألم	مايشاء ولم		گورینی هه مزه ی دوهم به پیتی (و) ی فه تده دار.
28	نعمت	نعمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندریته وه.
28	البوار	البوار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
29	وبئس	وبئس	وبئس	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (ی)
30	لِيُضْلُوا	لِيُضْلُوا		به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.
30	التَّارِ	التَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
31	يأتي يوم	يأتي يوم	يأتي يوم	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف و تیکه له کیښانیښی بو هیه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
31	بیع ؛ خلال	بیع ؛ خلال		فه ته دارکردنی پیتی (ع) و پیتی (ل) به بی ته نوین.
32	وسخر لکم (معاً)	وسخر لکم	وسخر لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
33	وسخر لکم (معاً)	وسخر لکم	وسخر لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
34	نعمت	نعمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارها توو بو می ده خویندنه وه.
36	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
37	إني أسكنت	إني أسكنت		به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندنه وه.
37	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
38	تعلم ما	تعلم ما	تعلم ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
40	دعاء	دعاء		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده.
41	اغفر لي	اغفر لي	اغفر لي	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
41	وللؤمنين	وللؤمنين	وللؤمنين	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
42	ولا تحسبن	ولا تحسبن		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
44	يأتيهم العذاب	يأتيهم العذاب	يأتيهم العذاب	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه. سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
45	وتبين لکم	وتبين لکم	وتبين لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
45	كيف فعلنا	كيف فعلنا	كيف فعلنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
47	فلا تحسبن	فلا تحسبن		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
48	القهار	القهار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
49	وتری المجرمین	وتری المجرمین	وتری المجرمین ؛ وتری المجرمین	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
49	الأصفاد * سراييلهم	الأصفاد سراييلهم	الأصفاد سراييلهم	سوسی: به تيککه لکيشانی پیتی (د) له پیتی (س)
50	النار * ليجزي	النار ليجزي	النار ليجزي	سوسی: به تيککه لکيشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
52	للناس	للناس	للناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
52	الألّباب * بسم الله	الألّباب بسم الله	الألّباب بسم الله	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یاندنیان (الوصل) به به سمه له ده خویندريته وه. سوسی: به تيککه لکيشانی پیتی (ب) له پیتی (ب) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه

(15) سوړه تی (حجر)

1	الر	الر	به لار کړدنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویند ریته وه.
2	رِیما	رِیما	به شه د د ار کړدنی پیتی (ب) ده خوینتیته وه.
3	یا کلو	یا کلو	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
3	ویلهمُ الأمل	ویلهمُ الأمل	له باری نه وه ستاندا: به که سره د ار کړدنی پیتی (م) ده خوینتیته وه.
5	وما یستأخرون	وما یستأخرون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
7	تأتینا	تأتینا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
8	ما نُتَزَّلُ	ما نُتَزَّلُ	فه ته د ار کړدنی پیتی (ت) و پیتی (ن) شه د د ار کړدنی پیتی (ز) له گهل فه ته.
8	الملائکة	الملائکة	به ضه ممه ده خویند ریته وه.
9	نحنُ نزلنا	نحنُ نزلنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینتیته وه و مینگه ش د در ده که ویت.
11	وما یأتیهم	وما یأتیهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
13	لا یؤمنون	لا یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
13	خلتُ سنّة	خلتُ سنّة	به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س) ده خوینتیته وه.
16	ولقد جَعَلنا	ولقد جَعَلنا	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خوینتیته وه.
23	لنحنُ نحیی	لنحنُ نحیی	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینتیته وه و مینگه ش د در ده که ویت.
24	المستأخِرین	المستأخِرین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
27	نَارِ	نَارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
28	قَالَ رَبِّک	قَالَ رَبِّک	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینتیته وه.
33	قَالَ لَم	قَالَ لَم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینتیته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
36	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
39	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
40	المخلصین	المخلصین	به که سره دارکردنی پیتی (ل) ی دوو هم ده خویندنه وه.
48	بمخرجین * نبیء	بمخرجین نبیء	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
49	عبادي أني	عبادي أني	به پیتی (ی) ده خویندنه وه له هردو وکیان.
52	إذ دخلوا	إذ دخلوا	به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (د) ده خویندنه وه.
56	يقنط	يقنط	به که سره دارکردنی پیتی (ن) ده خویندنه وه.
59	ءال لوط	ءال لوط	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
61	جاء ءال	جا ءال جآ ءال	لابردنی همزه ی یه که م. درېژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی همزه و درېژکردنه وهی ته نها به چوار جووله.
61	ءال لوط	ءال لوط	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
63	جنناك	جنناك	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
65	حيث تؤمرون	حيث تؤمرون	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (ت).
65	تؤمرون	تؤمرون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
67	وجاء أهل	وجا أهل وجا أهل	لابردنی هه مزه یی که کم. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو یی لابردنی هه مزه و دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جووله.
77	للمؤمنين	للمؤمنين	للمؤمنين
88	للمؤمنين	للمؤمنين	للمؤمنين
89	إني أنا	إني أنا	به پیتی (ی) ده خویندريته وه له هردو وکیان.
94	تؤمر	تؤمر	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
99	يأتيك	يأتيك	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.

(16) سوره تی (نه حل)

2	يُنَزَّل	يُنَزَّل	زهنه دارکردنی پیتی (ن) و لابردنی شه دده ی پیتی (ن) و ناشکرا کردنیښ درد ده که ویت.
5	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
7	لِرُؤُوفٍ	لِرُؤُوفٍ	به لابردنی پیتی (و) ده خویندريته وه.
12	وَسَخَّرَ لَكُم	وَسَخَّرَ لَكُم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
12	وَالنَّجُومِ	وَالنَّجُومِ	به فته ده خویندريته وه.
12	وَالنَّجُومِ مَسْحَرَاتٍ	وَالنَّجُومِ مَسْحَرَاتٍ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده کات و مینگه ش درده که ویت.
12	مَسْحَرَاتٍ	مَسْحَرَاتٍ	به ته نوینی که سر ده خویندريته وه
14	وَهُوَ	وَهُوَ	به زهنه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
14	لِتَأْكُلُوا	لِتَأْكُلُوا	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
14	وتری الفلک	وتری الفلک	وتری الفلک	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
17	یخلق کمن	یخلق کمن	یخلق کمن	له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
17	تذکرون	تذکرون		سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه
19	یعلم ما	یعلم ما	یعلم ما	به شه د د ارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.
20	یدعون	تدعون		سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه و مینگه ش د در ده که ویت.
22	لا یؤمنون	لا یؤمنون	لا یؤمنون	به پیتی (ت) ده خویندریته وه له بری پیتی (ی).
23	یعلم ما	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
24	قیل لهم	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه و مینگه ش د در ده که ویت.
24	أنزل ربکم	أنزل ربکم	أنزل ربکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
25	أوزار	أوزار		سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندریته وه.
26	عليهم السقف	عليهم السقف		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
27	الکفرین	الکفرین		له باری نه وه ستاندا: به که سره د ارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
28	الملائكة ظالمی	الملائكة ظالمی	الملائكة ظالمی	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
28	السلام ما	السلام ما	السلام ما	سوسی: ټیکه له کیښانی پیتی (ت) به پیتی (ظ)
29	فلبنس	فلبنس	فلبنس	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه و مینگه ش د در ده که ویت.
29	مثنوی	مثنوی		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
				به که مکر د نه وه (ته قلیل) نا خویندریته وه.

ژماره نايه ت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
30	وقیل للذین	وقیل للذین	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.	
30	أنزل ربکم	أنزل ربکم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.	
30	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
31	الأنهار لهم	الأنهار لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.	
32	الملائكة طيبين	الملائكة طيبين	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) ده کات له پیتی (ط).	
33	تأتيهم ؛ يأتي	تأتيهم ؛ يأتي	سوسی: هه مزه ده گوړیت به هلیف.	
33	أمر ربك ؛ ربك كذلك	أمر ربك ؛ ربك كذلك	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه له هه ردو وکیان.	
37	يَهْدِي	يُهْدِي	ضه ممه دارکردنی پیتی (ی) فه ته دارکردنی پیتی (د) و نهو هلیفه ده که ویتته دواي نهو له بری پیتی (ی).	
38	النَّاس	النَّاس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.	
39	ليبين لهم	ليبين لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.	
40	نقول له	نقول له	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.	
41	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
41	أكبر لو	أكبر لو	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.	
43	نوحی	يوحى	پیتی (ی) له بری پیتی (ن) فه ته دارکردنی پیتی (ح) و نهو هلیفه ده که ویتته دواي نهو له بری پیتی (ی).	
44	لتبين للناس	لتبين للناس	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.	
44	للناس	للناس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
45	بهمُ الأرض	بهمُ الأرض		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
45	يأتيهم	يأتيهم	يأتيهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
46	أو يأخذهم	أو يأخذهم	أو يأخذهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
47	أو يأخذهم	أو يأخذهم	أو يأخذهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
47	لرؤوف	لرؤوف		به لابردي پیتی (و) ده خویندنه وه.
48	يتفياً	تتفياً		به پیتی (ت) ده خویندنه وه له بری پیتی (ی) یه که م.
50	ما يؤمرون	ما يؤمرون	ما يؤمرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
56	لا يعلمون نصيباً	لا يعلمون نصيباً	لا يعلمون نصيباً	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.
57	البنات سبحانه	البنات سبحانه	البنات سبحانه	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
58	بالأنثى	بالأنثى		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
58	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
59	يتوارى	يتوارى		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
59	القوم من	القوم من	القوم من	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.
60	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
60	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
61	جاء أجله	جا أجله جا أجله		لابردنی هه مزه یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله ئه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردي هه مزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جووله.
61	لا يستأخرون	لا يستأخرون	لا يستأخرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.

ژماره نايهت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
62	الحسنی	الحسنی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
63	فزین لهم	فزین لهم	فزین لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
63	فهو	فهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
63	فهو وليهم	فهو وليهم	فهو وليهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
64	لتین لهم	لتین لهم	لتین لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
64	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
69	سبل ربك	سبل ربك	سبل ربك	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
69	للناس	للناس	للناس	دوری: به لا ربوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
70	خلقکم	خلقکم	خلقکم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
70	العمر لکي	العمر لکي	العمر لکي	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
70	لا يعلم بعد	لا يعلم بعد	لا يعلم بعد	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.
72	جعل لکم ؛ وجعل لکم ؛ الله هم	جعل لکم وجعل لکم الله هم	جعل لکم وجعل لکم الله هم	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
72	ورزقکم	ورزقکم	ورزقکم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
72	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
72	وبنعمت	وبنعمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریته وه.
75	فهو	فهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
پوښکړنه وه			
76	هو ومن	هو ومن	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
76	لا یأت ؛ یامر	لا یأت ؛ یامر	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیلیف.
76	وهو (معاً)	وهو	
78	وجعل لکم	وجعل لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
79	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
80	جعل لکم ؛ وجعل لکم	جعل لکم وجعل لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
80	ظعنکم	ظعنکم	
80	وأویارها ؛ وأشعارها	وأویارها ؛ وأشعارها	
81	جعل لکم ؛ وجعل لکم (معاً)	جعل لکم وجعل لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
81	بأسکم	بأسکم	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیلیف.
83	يعرفونَ نعمت	يعرفونَ نعمت	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش دهرده که ویت.
83	نعمت	نعمت	
84	لا يؤذنُ	لا يؤذنُ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
84	لا يؤذنُ للذين	لا يؤذنُ للذين	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
85	رءا	رءا	
86	رءا	رءا	
86	إليهم القول	إليهم القول	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
88	العذاب بما	العذاب بما	العذاب بما	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
89	وجئنا	وجئنا	وجئنا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
89	وبشری	وبشری		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
90	یأمر	یأمر	یأمر	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
90	القربی	القربی		به که مکر د نه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
90	البغي يعظكم	البغي يعظكم	البغي يعظكم	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
90	تذكرون	تذكرون		به شه ده دار کړنی پیتی (ذ) ده خویندنه وه.
91	بعد توکيدها	بعد توکيدها	بعد توکيدها	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
91	وقد جعلتم	وقد جعلتم		به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
91	يعلم ما	يعلم ما	يعلم ما	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
95	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
96	ولنجزي	ولنجزي		به پیتی (ی) له بری پیتی (ن) ده خویندنه وه.
97	أو أنثى	أو أنثى		به که مکر د نه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
97	وهو	وهو		به زه نه دار کړنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
97	مؤمن	مؤمن	مؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
98	قرأت	قرأت	قرأت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
101	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دار کړنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شار د نه وهی.
101	ينزل	ينزل		زه نه دار کړنی پیتی (ن) و لا بردنی شه د دهی پیتی (ز) و شار د نه وهی.
102	وبشری	وبشری		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
104	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
104	لا یهدیهم الله	لا یهدیهم الله		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
105	لا یؤمنون	لا یؤمنون	لا یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
107	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
107	الکفرین	الکفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
108	وأبصارهم	وأبصارهم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
111	تأتي	تأتي	تاتي	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئلیف.
112	يأتيها	يأتيها	ياتيها	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئلیف.
113	ولقد جاءهم	ولقد جاءهم		به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
114	رزقكم	رزقكم	رزقكم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
114	نعمت	نعمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) به کارها توو بو می ده خویندنه وه.
119	بعد ذلك	بعد ذلك	بعد ذلك	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ن) ده خویندنه وه.
122	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
124	ليحكم بينهم	ليحكم بينهم	ليحكم بينهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
125	سبيل ربك	سبيل ربك	سبيل ربك	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
125	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
125	أعلم بمن ؛ أعلم بالمهتدين	أعلم بمن أعلم بالمهتدين	أعلم بمن أعلم بالمهتدين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
126	لهو	لهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکرده وه

(17) سوره تی (ئیسرا)

1	أَسْرَى	أَسْرَى	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
1	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
2	مُوسَى	مُوسَى	له باری وستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
2	وَجَعَلْنَاهُ هُدًى	وَجَعَلْنَاهُ هُدًى	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
2	تَتَّخِذُوا	يَتَّخِذُوا	به پیټی (ی) یه که له بری پیټی (ت) ده خویندریته وه.
5	أُولَاهِمَا	أُولَاهِمَا	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	الدَّيَّارِ	الدَّيَّارِ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
5	بِأَسْ	بِأَسْ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
7	أَسَاتِمَ	أَسَاتِمَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
8	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
9	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
10	لَا يُؤْمِنُونَ	لَا يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
12	النَّهَارِ	النَّهَارِ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
14	كِتَابِكَ كَفًى	كِتَابِكَ كَفًى	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ګه وره ده کات.
15	أُخْرَى	أُخْرَى	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
16	نَهْلِكَ قَرْيَةٍ	نَهْلِكَ قَرْيَةٍ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (ک) له پیټی (ق) ده خویندنه وه.
18	نَرِيدُ ثَمَّ	نَرِيدُ ثَمَّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ث) ده کات.
19	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.
19	مُؤْمِنٍ	مُؤْمِنٍ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
19	فَأُولَئِكَ كَانُوا	فَأُولَئِكَ كَانُوا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ګه وره ده کات

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
21	کیف فضلنا	کیف فضلنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
23	أَفِّ	أَفِّ	به که سره بی ته نوین ده خویندنه وه.
25	أَعْلَمُ بِمَا	أَعْلَمُ بِمَا	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه له شاردنه وهی.
26	وَأَتِ ذَا	وَأَتِ ذَا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ذ) ده کات به یه که له خویندنه وه کانی و ناشکراکردنی.
26	القربى	القربى	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
31	نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ	نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.
33	فَقَدْ جَعَلْنَا	فَقَدْ جَعَلْنَا	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
35	بِالْقِسْطِ	بِالْقِسْطِ	به ضمه دارکردنی پیتی (ق) ده خویندنه وه.
35	تَأْوِيلًا	تَأْوِيلًا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
36	أُولَئِكَ كَانُوا	أُولَئِكَ كَانُوا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
38	ذَلِكَ كَانُوا	ذَلِكَ كَانُوا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
38	سَيِّئُهُ	سَيِّئُهُ	به فته دارکردنی هه مزه له دواى نه و پیتی (ت) ی مه نصوبی نوندار له بری پیتی (ه) ده خویندنه وه.
39	جَهَنَّمَ مَلُومًا	جَهَنَّمَ مَلُومًا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.
41	وَلَقَدْ صَرَّفْنَا	وَلَقَدْ صَرَّفْنَا	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ص) ده خویندنه وه.
42	كَمَا يَقُولُونَ	كَمَا يَقُولُونَ	به پیتی (ت) ده خویندنه وه له بری پیتی (ی).

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
42	العرش سبیلا	العرش سبیلا	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ش) له پیتی (س) ده کات.
45	قرأت	قرأت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
45	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
46	أدبارهم	أدبارهم	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
47	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه له گهل شارندنه وهی.
47	نجوى	نجوى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
49	ءإذا ؛ ءإنا	ءإذا ؛ ءإنا	به ئاسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان ده خویندريته وه.
52	لبثم	لبثم	به ټیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.
54	أعلم بكم	أعلم بكم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه له گهل شارندنه وهی.
55	أعلم بمن	أعلم بمن	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه له گهل شارندنه وهی.
56	قل ادعوا	قل ادعوا	پزگار بوون له گه یشتنه دوو زه نه و به ضه ممه ش ده خویندريته وه.
57	ربهم الوسيلة	ربهم الوسيلة	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه.
57	ربك كان	ربك كان	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
59	كذب بها	كذب بها	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
60	بالنّاس ؛ للنّاس	بالنّاس للنّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
60	الرؤيا	الرؤيا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و). به صری: له باری وه ستاندا به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
61	ءأسجد	ءأسجد	
62	آخرتن	آخرتن ی	
63	اذهب فم	اذهب فم	
64	ورجلك	ورجلك	
66	البحر لتبتغوا	البحر لتبتغوا	البحر لتبتغوا
68	يخسف ؛ يرسل	نخسف ؛ يرسل	
69	يعيدكم ؛ فيغرقكم	نعيدكم ؛ فغرقكم ؛ فغرقكم	
69	أخرى	أخرى	
69	فيغرقكم	فغرقكم	فغرقكم
72	فهو	فهو	
72	أعمى (الموضع الأول)	أعمى (الموضع الأول)	
75	الممات ثم	الممات ثم	الممات ثم
76	خلافك	خلفك	
77	رُسَلنا	رُسَلنا	
82	وُنَزِّل	وُنَزِّل	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکرده وه
82	للمؤمنین	للمؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
84	أعلمُ بمن	أعلمُ بمن	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شارده وهی.
85	أمرِ ربي	أمرِ ربي	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
86	شئنا	شئنا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).
87	عليك كبرا	عليك كبرا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
88	يأتوا ؛ لايأتون	يأتوا ؛ لايأتون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ته لیف.
89	ولقد صرفنا	ولقد صرفنا	به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ص).
89	للنّاس ؛ النّاس	للنّاس ؛ النّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
90	نؤمن لك	نؤمن لك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
90	تَفَجَّرَ لنا	تَفَجَّرَ لنا	زه مه دارکردنی پیتی (ت) فه ته دارکردنی پیتی (ف) که سره دارکردنی پیتی (ج) ی شه ده دار. سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
92	كِسَفًا	كِسَفًا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
92	تأتي	تأتي	سوسی: هه مزه ده گوریت به ته لیف.
93	نؤمن	نؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
93	نؤمن لرقبك	نؤمن لرقبك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
93	تُنَزِّل	تُنَزِّل	زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لبردنی شه ده ی پیتی (ن) و نا شکر اکر د نیش ده ده که ویت.
94	يؤمنوا	يؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
94	إذ جاءهم	إذ جاءهم		به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندريته وه.
97	فهو	فهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
97	المهتد	المهتدي		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده.
97	مأواهم	مأواهم	ماواهم	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
97	خبت زدناهم	خبت زدناهم		به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ز) ده خویندريته وه.
98	ءإذا ؛ ءإنا	ءإذا ؛ ءإنا		ئاسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
99	وجعل لهم	وجعل لهم	وجعل لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
100	خزائن رحمة	خزائن رحمة	خزائن رحمة	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ر) ده کات
100	ربي	ربي		به پیتی (ی) ی فهتده دار ده خویندريته وه.
101	موسى ؛ يلموسى	موسى ؛ يلموسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
101	إذ جاءهم	إذ جاءهم		به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندريته وه.
101	فقال له	فقال له	فقال له	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
102	قال لقد	قال لقد	قال لقد	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
102	هؤلاء إلا	هؤلاء إلا هؤلاء إلا		لابردنی همزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله ئه و یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردي همزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جووله.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
104	الآخرة جننا	الآخرة جننا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
104	جننا	جننا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی)
106	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
107	تؤمنوا	تؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
107	العلم من	العلم من	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش در ده که ویت.
110	قل ادعوا ؛ أو ادعوا	قل ادعوا ؛ أو ادعوا	پزگار بوون له گه یشتنه دوو زه نه و به ضه ممه ش ده خویندنه وه.
110	الحسنی	الحسنی	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
111	تکبیراً * بسم الله	تکبیراً الحمد	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوړه ت له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: پیتی (ن) ی ته نوین که سره دار ده کات به هو ی گه یشتنه دوو زه نه.

(18) سوره تی (که هف)

1	عوجا س قیما	عوجاً قیماً	به بی سهکت ده خویندنه وه و شاردنه وهی ته نوین یش در ده که ویت.
2	بأساً	بأساً	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
2	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
6	ءاثارهم	ءاثارهم	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
6	یؤمنوا	یؤمنوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
10	الکهِفِ فقالوا	الکهِفِ فقالوا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
10	وهیء	وهیء	(جیا کراوته وه) سوسی: هیچ کوړینیک ناکات.
13	نحن نقص	نحن نقص	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش در ده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
15	یأتون	یأتون	یأتون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
15	أظلم ممن	أظلم ممن	أظلم ممن	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش د درده که ویت.
15	افتري	افتري		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
16	فأووا	فأووا	فاووا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
16	ينشر لكم	ينشر لكم ينشر لكم	ينشر لكم	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ئاشکراش ده خویندنه وه.
16	ويهيء	ويهيء		(جیاکراوته وه) سوسی: هیچ کوړینیک ناکات.
17	وترى الشمس	وترى الشمس	وترى الشمس وترى الشمس	له بارى وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له بارى نه وه ستاندا: سوسی به فته تان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
17	تزاور	تزاور		به شه دارکردنی پیتی (ز) ده خویندنه وه.
17	فهو	فهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
17	المهتد	المهتدي		له بارى نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) زیاده.
18	وتحسبهم	وتحسبهم		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
18	ولمئت	ولمئت	ولمیت	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
19	لبثتم (معاً)	لبثتم		به تیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
19	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
19	بورقكم	بورقكم		به صری: زه نه دارکردنی پیتی (ر) و قهله و کردنی پیتی (ر) یش د درده که ویت.
19	فلبأتكم	فلبأتكم	فلباتكم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
21	أعلمُ بهم	أعلمُ بهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه له گهل شارندنه وهی.
22	ربي أعلم	ربي أعلم	
22	أعلمُ بعدتهم	أعلمُ بعدتهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه له گهل شارندنه وهی.
24	يهدين	يهدين ي	
26	أعلمُ بما	أعلمُ بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه له گهل شارندنه وهی.
27	مبدلٌ لکلماته	مبدلٌ لکلماته	سوسی: به ټيکه له کيشانی هاوینه ده خوینیته وه.
28	تريدُ زينة	تريدُ زينة	سوسی: به ټيکه له کيشانی پیتی (د) له پیتی (ز) ده کات.
28	الدنيا	الدنيا	
29	فليؤمن	فليؤمن	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
29	لِلظَّالِمِينَ نَارًا	لِلظَّالِمِينَ نَارًا	سوسی: به ټيکه له کيشانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش درده که ویت.
29	بئس	بئس	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).
31	تحتهمُ الأنهار	تحتهمُ الأنهار	
33	كلنا	كلنا ؛ كلنا	
33	أكلها	أكلها	
34	ثَمَر	ثَمَر	
34	فقالَ لصاحبه	فقالَ لصاحبه	سوسی: به ټيکه له کيشانی هاوینه ده خوینیته وه.
34	وهو	وهو	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
35	وهو	وهو		به زه نه دار کړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
37	قال له	قال له	قال له	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
37	وهو	وهو		به زه نه دار کړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
38	بري أحداً	بري أحداً		به پیتی (ی) فه ته دار ده خویندریته وه.
39	إذ دخلت	إذ دخلت		به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (د) ده خویندریته وه.
39	جنتك قلت	جنتك قلت	جنتك قلت	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندریته وه.
39	ترن	ترن		له باری نه وه ستاندا: جیگیر کړنی پیتی (ی) زیاده.
40	ربي أن	ربي أن		به پیتی (ی) فه ته دار ده خویندریته وه.
40	يؤتين	يؤتين	يوتين	جیگیر کړنی پیتی (ی) زیاده له باری نه وه ستاندا. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و) به په ها.
42	بثمره	بثمره		به ضه ممه دار کړنی پیتی (ث) به زه نه دار کړنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
42	وهي	وهي		به زه نه دار کړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
42	بري أحداً	بري أحداً		به پیتی (ی) فه ته دار ده خویندریته وه.
44	الحق	الحق		به ضه ممه دار کړنی پیتی (ق) ده خویندریته وه.
44	عقباً	عقباً		به ضه ممه دار کړنی پیتی (ق) ده خویندریته وه.
45	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
46	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
47	نُسِرَ	نُسِرَ		به پیتی (ت) له بری پیتی (ن) و فه ته دار کړنی پیتی (ی) له گه ل شه ده دار کړنی.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
47	الجبَل	الجبَل	
		به ضه ممه ده خویندریته وه.	
47	وتری الأرض	وتری الأرض	وتری الأرض
		له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.	
48	لقد جئتمونا	لقد جئتمونا	لقد جئتمونا
		به تیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ج) ده خویندریته وه. سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (ی).	
48	نجعل لكم	نجعل لكم	نجعل لكم
		سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.	
49	فتری المجرمین	فتری المجرمین	فتری المجرمین
		له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.	
49	مال هذا	ما لهذا ؛ مال هذا	
		به صری: ده ده سټیت له سر وشه ی (ما) به یه له خویندنه وه کانی.	
50	أمر ربه	أمر ربه	أمر ربه
		سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.	
50	بئس	بئس	بیس
		سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (ی).	
53	ورءا	ورءا	
		له باری وه ستاندا: ته نها به لار کړدنه وه (الاماله) ی همزه ده خویندریته وه.	
54	ولقد صرفنا	ولقد صرفنا	
		به تیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ص).	
54	للنَّاس	للنَّاس	للنَّاس
		دوری: به لار کړدنه وه (الاماله) ده خوینیته وه	
55	إذ جاءهم	إذ جاءهم	
		تیکه له کیښانی پیټی (ذ) له پیټی (ج) ده خویندریته وه.	
55	يؤمنوا	يؤمنوا	یومنوا
		سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (و).	
55	تأتيهم ؛ يأتيهم	تأتيهم ؛ يأتيهم	تأتيهم ؛ يأتيهم
		سوسی: همزه ده گوړیت به ټلیف.	
55	قُبُلًا	قُبُلًا	
		به که سره دار کړدنی پیټی (ق) و فه ته دار کړدنی پیټی (ب) ده خویندریته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکړنه وه			
56	بالباطل لیدحضوا	بالباطل لیدحضوا	سوسی: به ټیکه ټکیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
56	هزوا	پیتی(و) به همزه ده خویندریته وه.	
57	أَظْلَمُ مِنْ	أَظْلَمُ مِنْ	سوسی: به ټیکه ټکیښانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگهش دهرده که ویت.
58	لعجل لهم ؛ العذاب بل	لعجل لهم العذاب بل	سوسی: به ټیکه ټکیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
59	القری	به لاربونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.	
59	لْمَهْلِكِهِمْ	به ضه ممه دارکردنی پیتی(م)ی یه که م و فه تحه دارکردنی پیتی(ل)ی دووهم ده خویندریته وه.	
60	موسی	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.	
60	لا أبرح حتى	لا أبرح حتى	سوسی: به ټیکه ټکیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
61	فاتخذ سبيله	فاتخذ سبيله	سوسی: به ټیکه ټکیښانی پیتی (ذ) له پیتی(س) ده کات.
62	قال لفتاه	قال لفتاه	سوسی: به ټیکه ټکیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
63	وما أنسانيه	به که سره دارکردنی پیتی(ه) ده خویندریته وه.	
63	واتخذ سبيله	واتخذ سبيله	سوسی: به ټیکه ټکیښانی پیتی(ذ) له پیتی(س) ده کات.
64	نبيغ	له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی(ی)ی زیاده.	
64	ءاثارهما	به لاربونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.	
66	قال له	قال له	سوسی: به ټیکه ټکیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
66	موسی	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
66	تُعلمن	تعلمن ی	
		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیټی (ی) زیاده.	
66	رُشداً	رَشْداً	
		به فته دارکردنی پیټی (ر) و پیټی (ش) ده خویندریټه وه.	
67	معِي صَبْرًا	معِي صَبْرًا	
		به زه نه دارکردنی پیټی (ی) ده خویندریټه وه.	
71	لَقَدْ جِئْتُ	لَقَدْ جِئْتُ	لَقَدْ جِئْتُ
			به ټیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ج) ده خویندریټه وه. سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (ی).
72	معِي صَبْرًا	معِي صَبْرًا	
		به زه نه دارکردنی پیټی (ی) ده خویندریټه وه.	
73	قَالَ لَا	قَالَ لَا	قَالَ لَا
			سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریټه وه.
74	زَكِيَّة	زَاكِيَّة	
		به ئه لیف له دواى پیټی (ز) و ئاسان خویندنه وهی پیټی (ی) ده خویندریټه وه.	
74	لَقَدْ جِئْتُ	لَقَدْ جِئْتُ	لَقَدْ جِئْتُ
			به ټیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ج) ده خویندریټه وه. سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (ی).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
75	معې صبراً	معې صبراً		به زه نه دارکړنی پیتی (ی) ده خویندریته وه.
77	قال لو	قال لو	قال لو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
77	شئت	شئت	شیت	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).
77	لَتَّخَذْتُ	لَتَّخَذْتُ		به لابردي شه ددی پیتی (ت) ی یه کهم و که سره دارکړنی پیتی (خ) و تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
78	بتأویل	بتأویل	بتاویل	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
79	یاخذ	یاخذ	یاخذ	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
80	مؤمنین	مؤمنین	مومنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
81	يُبَدِّلُهُمَا	يُبَدِّلُهُمَا		به فه تحه دارکړنی پیتی (ب) و شه ده دارکړنی پیتی (د) ده خویندریته وه.
82	تأویل	تأویل	تاویل	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
85	فَاتَّبَعَ سَبَباً	فَاتَّبَعَ سَبَباً		به همزه ی لکاو (وصل) له بری همزه ی پچراو (قطع) له گهل شه ده دارکړنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.
88	جزاء	جزاء		به ضه ممه دارکړنی همزه بی ته نوین ده خویندریته وه.
88	الحسنی	الحسنی		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
88	وسنقول له	وسنقول له	وسنقول له	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
89	ثم أتبع	ثم أتبع		به همزه ی لکاو (وصل) له بری همزه ی پچراو (قطع) له گهل شه ده دارکړنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.
90	تطلع علی	تطلع علی	تطلع علی	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.

ژماره نایه ت	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
92	ثم اَتبع	ثم اَتبع	
به هه مزه ی لکاو (وصل) له بری هه مزه ی پچړاو (قطع) له گهل شه دده دارکردنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.			
94	یا جوج و مأجوج	یا جوج و مأجوج	
کوړپنی هه مزه به ئلیف له هه ردو وکیان.			
94	نَجْعَلُ لَک	نَجْعَلُ لَک	نَجْعَلُ لَک
سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیته وه.			
96	الصَّدَفِین	الصَّدَفِین	
به ضه ممه دارکردنی پیتی (ص) و پیتی (د) ده خویندریته وه.			
98	دَکَاء	دَکَاء	
به تهنوینی پیتی (ک) بی هه مزه ی دوا ی ئه و ده خویندریته وه.			
100	لِلکَافِرِین	لِلکَافِرِین	
به لاربوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.			
102	دوني	دوني	
به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.			
102	أولِیَاءَ اِنَا	أولِیَاءَ اِنَا	
به ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووم ده خویندریته وه.			
102	لِلکَافِرِین نَزَلَا	لِلکَافِرِین نَزَلَا	لِلکَافِرِین نَزَلَا
به لاربوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیته وه و مینگه ش دهرده که ویت.			
104	الدنِیَا	الدنِیَا	
به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.			
104	یَحْسِبُون	یَحْسِبُون	
به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.			
106	جَهَنَّمُ بِمَا	جَهَنَّمُ بِمَا	جَهَنَّمُ بِمَا
سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویننیته وه له گهل شارده وهی.			
106	هُزُوًا	هُزُوًا	
پیتی (و) به هه مزه ده خویندریته وه.			
109	جَنَنَا	جَنَنَا	جِنَا
سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی). له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو و سوړه ت له باری گه یانندیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: به شارده وه ده خویننیته وه.			
110	أَحَدًا * بِسْمِ اللّٰهِ	أَحَدًا کِه یعص	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	سوسی

پوونکړدنه وه

(19) سوږه تی (مه ریه م)

1	کهیص * ذکر	کهیص ذکر		به لارکړدنه وه (الاماله) ی پیتی (ه) تیکه له کیښانی پیتی (ص) له پیتی (ذ) له و شهی (ذکر) ده خویندريته وه.
2	ذکر رحمت	ذکر رحمت	ذکر رحمت	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
2	رحمت	رحمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارها توو بو می ده خویندريته وه.
2	زکریا	زکریاء		زیادکردنی همزه ی فته دارو به دریژکړدنه وهی لکاو ده خویندريته وه.
2	زکریا إذ	زکریاء اذ		به ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم.
4	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.
4	العظم مني	العظم مني	العظم مني	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وهی مینګه ش د درده که ویت.
4	الرأس	الرأس	الرأس	سوسی: همزه ده گوړیت به ئلیف.
4	الرأس شیباً	الرأس شیباً	الرأس شیباً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (س) له پیتی (ش) ده کات به یه که له خویندنه وه کانی.
6	یرثني ویرث	یرثني ویرث		به زه نه دارکردنی پیتی (ث) له هر دوو کیان ده خویندريته وه.
7	یزکریا	یزکریاء		زیادکردنی همزه ی ضه ممه دارو دریژکړدنه وهی لکاو ده خویندريته وه.
7	یزکریا إنا	یزکریاء أنا یزکریاء ونا		ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و گوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.
7	یحیی	یحیی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.

ژباړه نايه ت	گيړاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيړاڼه وهی دوړی	گيړاڼه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
8	قَالَ رَبِّ	قال ربّ	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتته وه.
8	أَنْتِ	أَنْتِ	دووری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
8	عَتِيًّا	عَتِيًّا	به ضه ممه دار کړدنی پیتی (ع) ده خویندریتته وه.
9	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خوینیتته وه.
9	قَالَ رَبِّكَ	قال ربك	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتته وه.
10	قَالَ رَبِّ	قال ربّ	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتته وه.
10	لِي آيَةٍ	لِي آيَةٍ	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریتته وه.
12	يُحْيِي	يُحْيِي	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
12	الكتاب بقوة	الكتاب بقوة	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
17	فتمثل لها	فتمثل لها	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
18	إِنِّي أَعُوذُ	إِنِّي أَعُوذُ	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریتته وه.
19	رَسُولُ رَبِّكَ	رسول ربك	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتته وه.
19	لَأُهَبَ	لِيُهَبَ	پیتی (ی) ی فه تده دار له بری هه مره.
20	أَنْتِ	أَنْتِ	دووری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.
21	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خوینیتته وه.
21	قَالَ رَبِّكَ	قال ربك	سوسی: به ټيکهه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتته وه.
21	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیتته وه.

ژباړه نايه	گيړاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيړاڼه وهی دوری	گيړاڼه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
23	مِثْ	مُثْ	به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
23	نَسِيًّا	نَسِيًّا	به که سره دارکردنی پیتی (ن) ده خویندریته وه.
24	مِنْ	مَنْ	فه ته دارکردنی پیتی (م)
24	تَحْتِهَا	تَحْتَهَا	به فه ته دارکردنی پیتی (ت) ی دوو هم ده خویندریته وه.
24	قَدْ جَعَلَ	قَدْ جَعَلَ	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندریته وه.
24	جَعَلَ رَبَّكَ	جَعَلَ رَبَّكَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندریته وه.
25	النخلة تُسَاقِطُ	النخلة تُسَاقِطُ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
25	تُسَاقِطُ	تَسَاقِطُ	فه ته دارکردنی پیتی (ت). شه ده دارکردنی پیتی (س). فه ته دارکردنی پیتی (ق).
27	لَقَدْ جِئْتَ	لَقَدْ جِئْتَ	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج).
27	جِئْتَ	جِئْتَ	سوسی: هه مره ده گوړیت به پیتی (ی).
27	جِئْتَ شَيْئًا	جِئْتَ شَيْئًا جِئْتَ شَيْئًا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ش) ده کات به یه که له خویندنه وه کانی.
29	نَكَلُمُ مِنْ	نَكَلُمُ مِنْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه مینګه ش درده که ویت.
29	المهدِ صَبِيًّا	المهدِ صَبِيًّا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ص).
34	عِيسَى	عِيسَى	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
34	قَوْلَ	قَوْلَ	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ل) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
35	يقول له	يقول له	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینيته وه.
36	وإن الله	وَأَنَّ اللَّهَ	
36	فاعبدوه هذا	فاعبدوه هذا	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینيته وه.
38	يأتوننا	يأتوننا	سوسی: همزه ده گورپت به ئه ليف.
39	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
40	نحن نرث	نحن نرث	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینيته وه مینگه ش درده که ویت.
42	قال لأبيه	قال لأبيه	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینيته وه.
42	يَأْتِ	يَأْتِ	
43	يَأْتِ	يَأْتِ	
43	قد جاءني	قد جاءني	
43	العلم ما	العلم ما	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خوینيته وه مینگه ش درده که ویت.
43	يأتك	يأتك	سوسی: همزه ده گورپت به ئه ليف.
44	يَأْتِ	يَأْتِ	
45	يَأْتِ	يَأْتِ	
45	إني أخاف	إني أخاف	
47	سأستغفر لك	سأستغفر لك	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینيته وه.
47	ربي إنه	ربي إنه	
51	موسى	موسى	

ژباړه نایه ت	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
51	مُخَلَصًا	مُخَلَصًا	
به که سره دارکردنی پیتی (ل) ده خویندریته وه.			
53	أَخَاهُ هِرُونَ نَبِيًّا	أَخَاهُ هِرُونَ نَبِيًّا	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه، پیتی (ه) له پیتی (ه) و پیتی (ن) له پیتی (ن) مینگه ش دهرده که ویت.
55	يَأْمُرُ	يَأْمُرُ	سوسی: همزه ده گوریت به ټلیف.
60	يَدْخُلُونَ	يَدْخُلُونَ	
به ضمه دارکردنی پیتی (ی) و فه ته دارکردنی پیتی (خ) ده خویندریته وه.			
61	مَأْتِيًّا	مَأْتِيًّا	سوسی: همزه ده گوریت به ټلیف.
64	بِأَمْرِ رَبِّكَ	بِأَمْرِ رَبِّكَ	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
65	وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ	وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ؛ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ	به صری: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ئاشکراش ده خویندنه وه.
65	لِعِبَادَتِهِ هَلْ	لِعِبَادَتِهِ هَلْ	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
66	عَإِذَا	عَإِذَا	
ئاسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و ټلیف خستنه نیوانیان.			
66	مِثُّ	مِثُّ	
به ضمه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.			
67	يَذْكُرُ	يَذْكُرُ	
شده دارکردنی پیتی (ذ) و پیتی (ک) و فه ته دارکردنیان.			
68	جَنِيًّا	جَنِيًّا	
به ضمه دارکردنی پیتی (ج) ده خویندریته وه.			
69	عَتِيًّا	عَتِيًّا	
به ضمه دارکردنی پیتی (ع) ده خویندریته وه.			

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوښونکړنه وه			
70	أَعْلَمُ بِالذِّين	أَعْلَمُ بِالذِّين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویننیه وه له گهل شاردنه وهی.
70	صَلِيًّا	صَلِيًّا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ص) ده خویندريته وه.
72	جَنِيًّا	جَنِيًّا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ج) ده خویندريته وه.
73	وَأَحْسَنُ نَدِيًّا	وَأَحْسَنُ نَدِيًّا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیه وه مینگه ش دهرده که ویت.
74	رَبِيًّا	رَبِيًّا	(جیا کراوته وه) سوسی: هیچ کوږینیک ناکات.
77	وَقَالَ لِأَوْتِين	وَقَالَ لِأَوْتِين	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیه وه.
80	وَيَأْتِينَا	وَيَأْتِينَا	سوسی: هه مزه ده گوږیت به ئه لیف.
83	الْكُفْرِين	الْكُفْرِين	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
89	لَقَدْ جِئْتُم	لَقَدْ جِئْتُم	به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندريته وه. سوسی: هه مزه ده گوږیت به پیتی (ی).
90	يَتَفَطَّرُن	يَتَفَطَّرُن	پیتی (ن) ی زه نه دار له بری پیتی (ت) و که سره دارکردنی پیتی (ط) له گهل ناسان خویندنه وه و لاوازکردنی پیتی (ر) یش دهرده که ویت.
96	الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ	الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س).
96	سَيَجْعَلُ لَهُم	سَيَجْعَلُ لَهُم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننیه وه.
98	رَكَزًا * بِسْمِ اللَّهِ	رَكَزًا طه	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوږه ت له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به شاردنه وه ده خویننیه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه

(20) سوږه تی (طه)

1	طه	طه	لار کړدنه وه (الاماله) ی ئه لیف له (ها).
2	لتشقی	لتشقی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه، چونکه سړی ئایه ته و سوږه تی (طه) یه کیکه له و یازده سوږه ته ی که به که مکړدنه وه (ته قلیل) بو کوټا ئایه ته کانی (رأس الایة) ده خویندریته وه. به صری: لار کړدنه وه (الاماله) ی پیته پائه کانی کړدو وه جگه له وده ش که مکړدنه وه (ته قلیل) ی بو کړدو وه.
3	یخشی	یخشی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	العلی	العلی	له باری وستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	استوی	استوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	الثری	الثری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
7	وأخفی	وأخفی	له باری وستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	الحسنی	الحسنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	رءا	رءا	ته نها به لار کړدنه وه (الاماله) ی همزه ده خویندریته وه.
10	فقال لأهله	فقال لأهله	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
10	إني ؛ لعلی	إني ؛ لعلی	به پیټی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.
10	النار	النار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
10	هدی	هدی	له باری وستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	نودي یموسی	نودي یموسی	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نايه	گيږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
11	یموسی	یموسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
12	إني أنا	أني أنا	به په تحه دارکردنی هه مزه و پیتی (ی).	
12	طوی	طوی	وازهینان له تهنوین و که مکړنه وه (ته قلیل) به په رها.	
13	یوحی	یوحی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
14	إني أنا ؛ لذكری	إني أنا ؛ لذكری	به پیتی (ی) په تحه دار ده خویندریته وه.	
15	تسعی	تسعی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
16	لا يؤمن	لا يؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).	
16	فتردی	فتردی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
17	یموسی	یموسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
18	ولي فيها	ولي فيها	به زه نه دارکردنی پیتی (ی) ده خویندریته وه.	
18	أخری	أخری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش دهرده که ویت به هوئی لارکردنه وه (الاماله).	
19	یموسی	یموسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
20	تسعی	تسعی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
21	ي ية كم	ي ية كم	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
22	أخری	أخری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
23	الکبری اذهب	الکبری اذهب	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
24	طعی	طعی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
25	قال رب	قال رب	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندریته وه.	
26	ويسر لي	ويسر لي	به صری: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندریته وه.	

ژباړه نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
26	لي	لي	به پیتی (ی) فهتهدار ده خویندریته وه.
30	أخي	أخي	به پیتی (ی) فهتهدار ده خویندریته وه.
33	نسبحك كثیراً	نسبحك كثیراً	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
34	ونذرك كثیراً	ونذرك كثیراً	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
35	إنك كنت	إنك كنت	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
36	سؤلك	سؤلك	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (و).
36	يُموسى	يُموسى	به كه مكردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
37	أخرى	أخرى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
38	يوحى	يوحى	به كه مكردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
39	ياخذہ	ياخذہ	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
39	ولتصنع على	ولتصنع على	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
39	عيني	عيني	به پیتی (ی) فهتهدار ده خویندریته وه.
40	إذ تمشي	إذ تمشي	به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
40	أَمَكْ كِي	أَمَكْ كِي	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
40	فلبثت	فلبثت	به تیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
40	جئت	جئت	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیتی (ی).
40	يُموسى	يُموسى	به كه مكردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
41	لنفسى	لنفسى	به پیتی (ی) فهتهدار ده خویندریته وه.
42	ذكرى	ذكرى	به پیتی (ی) فهتهدار ده خویندریته وه.
43	طعى	طعى	به كه مكردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
44	يخشى	يخشى	به كه مكردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
45	يطغى	يطغى	به كه مكردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
46	قال لا	قال لا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
46	وأری	وأری	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
47	فأتیاه	فأتیاه	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
47	قد جئناک	قد جئناک	به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
47	الهدی	الهدی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
48	وتولی	وتولی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
49	یموسی	یموسی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
50	قال ربنا	قال ربنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
50	هدی	هدی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
51	ی یه کتم	ی یه کتم	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
52	ینسی	ینسی	له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
53	جعل لکم	جعل لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
53	مهّداً	مهّداً	به که سره دارکردنی پیتی (م) و قه تحه دارکردنی پیتی (ه) و نه و نه لیفه دواي نه و ده خویندنه وه.
53	شّی	شّی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
54	النهی	النهی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
55	أخری	أخری	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
56	وأبی	وأبی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
57	أجئتنا	أجئتنا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
57	یموسی	یموسی	به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
58	فلنأتینک	فلنأتینک	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
58	سوی	سوی	که سره دارکردنی پیتی (س). له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
59	ضحی	ضحی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
60	أتی	أتی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
61	قال لهم	قال لهم	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
61	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
61	فیسحتکم	فیسحتکم	به پیتی (ی) و پیتی (ح) ده خویندریته وه.
61	افتري	افتري	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) درده که ویت به هوۍ لارکردنه وه (الاماله).
62	النجوى	النجوى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
63	إن	إن	به شه ده دارکردنی پیتی (ن) و فه ته دارکردنی ده خویندریته وه.
63	هذان	هذان	به پیتی (ی) له بری ئه لیف ده خویندریته وه.
63	المثلئ	المثلئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
64	فأجمعوا	فأجمعوا	همزه ی لکاو (وصل) له بری همزه ی پچراو (قگع) (قطع). فه ته دارکردنی پیتی (م).
64	ثم آتوا	ثم آتوا	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف له باری نه وه ستاندا.
64	اليوم من	اليوم من	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
64	استعلئ	استعلئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
65	يُموسى، ألقى	يُموسى، ألقى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
66	تسعى	تسعى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
67	موسى	موسى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	پوونکړنه وه
	گپړانه وهی دوری		گپړانه وهی سوسی	
68	الأعلى	الأعلى	الأعلى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
69	تلقف	تلقف	تلقف	به فه تحه دارکردنی پیتی (ل) و شه ده دارکردنی پیتی (ق) ده خویندريته وه.
69	کید سحر	کید سحر	کید سحر	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (س).
69	أتی	أتی	أتی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
70	السحرة سجداً	السحرة سجداً	السحرة سجداً	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
70	وموسی	وموسی	وموسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
71	ءامنتم	ءامنتم	ءامنتم	زیادکردنی هه مزه ی پرسیاری له گهل ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم بی ئیدخال.
71	ءاذن لكم	ءاذن لكم	ءاذن لكم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
71	وأبقى	وأبقى	وأبقى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
72	نؤثرك	نؤثرك	نؤثرك	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
72	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
73	ليغفر لنا	ليغفر لنا	ليغفر لنا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
73	وأبقى	وأبقى	وأبقى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
74	يأت	يأت	يأت	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
74	يحي	يحي	يحي	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
75	يأتِهِي	يأتِهِي	يأتِهِي	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف و بو ی هه یه پیتی (ه) زه نه دار بکات بی لکاندن (صله).
75	مؤمناً	مؤمناً	مؤمناً	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
75	العلی	العلی	العلی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
76	ترکی	ترکی	ترکی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
77	موسی ؛ تخشی	موسی ؛ تخشی	موسی ؛ تخشی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
79	هدی	هدی	هدی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
80	وواعدناکم	ووعدناکم		به لابرډنی ئه لیف له دواى پیتی (و) ده خویندریته وه.
80	والسلوی	والسلوی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
81	هوئ	هوئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
82	اهدئ	اهدئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
83	یموسئ	یموسئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
84	لترضئ	لترضئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
86	موسئ	موسئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
87	بملکنا	بملکنا		به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
87	خملنا	خملنا		به فته تحه دارکردنی پیتی (ح) و لابرډنی شه دده ی پیتی (م)
88	موسئ	موسئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه، ئوه ش پیچه وانه ی هوکاره که یه نایه له بهر ئوه ی سره نایه ته یان له بهر ئوه ی له سره کیشی (فعلى) یه (بگهړیوه بؤ ئو صول)
90	قال لهم	قال لهم	قال لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنیته وه.
91	موسئ	موسئ		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
93	تبعن	تبعن		له بارى نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده
94	لا تأخذ	لا تأخذ	لا تأخذ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
94	برأسی	برأسی	براسی	به پیتی (ی) ی فته تحه دار ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
96	فنبذتها	فنبذتها		به تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
97	فاذهب فإن	فاذهب فإن		به تیکه له کیشانی پیتی (ب) له پیتی (ف) ده خویندریته وه.

ژماره نايه ت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
97	تقول لا	تقول لا	تقول لا	سوسی: به ټيکه له ټيکشانې هاوینه ده خویندنه وه.
97	تُخَلَفَ	تُخَلَفَ		به که سره دارکړدنی پیتی (ل) ده خویندنه وه.
98	هو وسع	هو وسع	هو وسع	سوسی: به ټيکه له ټيکشانې هاوینه ده خویندنه وه.
99	قد سبق	قد سبق		به ټيکه له ټيکشانې پیتی (د) له پیتی (س) ده خویندنه وه.
102	يُنْفَخ	نَنْفَخ		پیتی (ن) ی فه تده دار له بری پیتی (ی). ضه ممه دارکړدنی پیتی (ف).
103	لبثتم	لبثتم		به ټيکه له ټيکشانې پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
104	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکړدنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
104	لبثتم	لبثتم		ټيکه له ټيکشانې پیتی (ث) له پیتی (ت)
107	ترى	ترى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
109	أذن له	أذن له	أذن له	سوسی: به ټيکه له ټيکشانې پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
110	يعلم ما	يعلم ما	يعلم ما	سوسی: به ټيکه له ټيکشانې هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
112	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
112	مؤمن	مؤمن	مومن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
115	ءادم من	ءادم من	ءادم من	سوسی: به ټيکه له ټيکشانې هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
116	أبى	أبى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
117	فتشقى	فتشقى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
118	تعرى	تعرى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
119	تضحى	تضحى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
120	يبلى	يبلى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړنه وه
121	فغوی	فغوی	
122	وهدی	وهدی	
123	یأتینکم	یأتینکم	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
123	هدی	هدی	
		له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه، چونکه سهری نایه ته لای به صری.	
123	یشقی	یشقی	
124	أعمی	أعمی	
125	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیټی (ل) له پیټی (ر) ده خویندنه وه.
126	تنسی	تنسی	
127	یؤمن	یؤمن	سوسی: هه مزه ده گورپت به پیټی (و).
127	وأبقى	وأبقى	
128	النهی	النهی	
129	مسمی	مسمی	
		له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
130	ربك قبل	ربك قبل	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیټی (ک) له پیټی (ق) ده خویندنه وه.
130	النهار	النهار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
130	النهار لعلک	النهار لعلک	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیټی (ر) له پیټی (ل) ده خویندنه وه.
130	ترضی	ترضی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
131	الدنیا	الدنیا	
		چونکه سهری نایه ته لای به صری.	
131	وأبقى	وأبقى	
132	وأمر	وأمر	سوسی: هه مزه ده گورپت به ئه لیف.
132	نحن نرزقك	نحن نرزقك	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
132	للتقوی	للتقوی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
133	یأتینا ؛ تأتم	یأتینا ؛ تأتم	سوسی : هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
133	ي یه کتم	ي یه کتم	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریتته وه.
134	ونخزی	ونخزی	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریتته وه.
135	آهتدی	آهتدی	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریتته وه.
133	اهتدی * بسم الله	اهتدی اقرب	له باری لکاندنې دوو سوږه له باری که یانندیان (وصل) بی به سمه لهو بی سهکت ده خویندریتته وه. به صری: ئه لیف لاده بات به هو ی که یشتنی دووزنه، وپیویسته که مکړدنه وه (ته لیل) نه کریت.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه

(21) سوره تی (نہ نبیاء)

1	لِّلنَّاسِ	لِّلنَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
2	مَا يَأْتِيهِمْ	مَا يَأْتِيهِمْ	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
2	النَّجْوَى	النَّجْوَى	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
3	أَفْتَاتُونَ	أَفْتَاتُونَ	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
4	قَالَ رِي	قُلْ رِي	ضه ممه دارکردنی پیتی (ق) لایردنی ئه لیف و به زه نه دارکردنی پیتی (م) له سهر فرمان. به تیکه ه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده کړیت.
4	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
5	فَلْيَأْتِنَا	فَلْيَأْتِنَا	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
5	افتره	افتره	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
6	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
7	نوحِي	يُوحَى	پیتی (ی) له بری پیتی (ن) فه ته دارکردنی پیتی (ح) و ئه و ئه لیفه ده که ویتته دواى ئه و له بری پیتی (ی).
8	لَا يَأْكُلُونَ	لَا يَأْكُلُونَ	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
11	كَانَتْ ظَالِمَةً	كَانَتْ ظَالِمَةً	به تیکه ه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ظ) ده خویندنه وه.
11	وَأَنْشَأْنَا	وَأَنْشَأْنَا	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
12	بِأَسْنَا	بِأَسْنَا	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
15	دَعَوَاهُمْ	دَعَوَاهُمْ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
24	مَعِي	مَعِي	به زه نه دارکردنی پیتی (ی) ده خویندنه وه.
25	نوحِي	يُوحَى	پیتی (ی) له بری پیتی (ن) فه ته دارکردنی پیتی (ح) و ئه و ئه لیفه ده که ویتته دواى ئه و له بری پیتی (ی).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
28	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش درده که ویت.
29	إني	إني	له باری نه وه ستاندا: به پیتی (ی) ده خویندنه وهی.
30	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
33	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.
34	مِتَّ	مِتَّ	به ضه ممدارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وهی.
36	راءك	راءك	ته نه لارکردنه وه (الاماله) ی همزه ده کریت.
36	هَزُواً	هَزُواً	پیتی (و) به همزه ده خویندنه وهی.
39	وجوههم النار	وجوههم النار	له باری نه وه ستاندا: که سره دارکردنی پیتی (م).
40	تأتيهم	تأتيهم	سوسی: همزه ده گوریت به ټلیف.
42	والنَّهَار	والنَّهَار	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
42	ذكر ربهم	ذكر ربهم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
43	لا يستطيعون نصر	لا يستطيعون نصر	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش درده که ویت.
44	عليهم العمر	عليهم العمر	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وهی.
44	نأتي	نأتي	سوسی: همزه ده گوریت به ټلیف.
45	الدعاء إذا	الدعاء إذا	به ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم ده خویندنه وهی.
48	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.
52	قال لأبيه	قال لأبيه	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
54	قال لقد	قال لقد	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
55	أجئنا	أجئنا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).

ژماره نايه	گېږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکړدنه وه
		گېږانه وهی دوری	گېږانه وهی سوسی	
60	یقالُ له	یقالُ له	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.	
61	فأتوا	فاتوا	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.	
61	النَّاس	النَّاس	دووری: به لارېوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.	
62	ءَأَنْتَ	ءَأَنْتَ	ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.	
67	أَفِ	أَفِ	به که سره بی ته نوین ده خویندریته وه.	
73	أَنْمَّة	أَنْمَّة	به ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم بی ئیدخال ده خویندریته وه.	
80	لْتُحْصِنَكُمْ	لِيُحْصِنَكُمْ	به پیټی (ی) له بری پیټی (ت) ده خویندریته وه.	
80	بَأْسُكُمْ	بَأْسُكُمْ	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.	
84	وَذَكَرِي	وَذَكَرِي	به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
88	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوریت به پیټی (و).	
89	وَزَكَرِيَا	وَزَكَرِيَا	زیادکردنی همزه ی فته دارو به دریژکردنه وهی لکاو ده خویندریته وه.	
89	وَزَكَرِيَا إِذْ	وَزَكَرِيَا إِذْ	به ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم ده خویندریته وه.	
90	يَحْيَىٰ	يَحْيَىٰ	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.	
94	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.	
94	مُؤْمِنٍ	مُؤْمِنٍ	سوسی: همزه ده گوریت به پیټی (و).	
96	يَا جُوجَ وَمَاجُوجَ	يَا جُوجَ وَمَاجُوجَ	گورپنی همزه به ئه لیف له هر دوو کیان.	
99	هَؤُلَاءِ ٱلْأَهِلَّةُ	هَؤُلَاءِ ٱلْأَهِلَّةُ	گورپنی همزه ی دووهم به پیټی (ی) فته دار.	
101	ٱلْحَسَنَىٰ	ٱلْحَسَنَىٰ	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.	
104	لِلْكِتَٰبِ	لِلْكِتَٰبِ	که سره دارکردنی پیټی (ک). فته دارکردنی پیټی (ت) له دواي ئه و ئه لیف بو ټاک.	
104	بَدَأْنَا	بَدَأْنَا	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.	

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
110	ويعلم ما	ويعلم ما	ويعلم ما	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
112	قال رب	قل رب	ضه ممه دارکردنی پیتی (ق) لابردنی ئه لیف وزه نه دارکردنی پیتی (ل) و ټيکه ه لکيشانی پیتی (ل) له پیتی (ر).	

(22) سوره تی (حه)

1	الساعة شيء	الساعة شيء	الساعة شيء	سوسی: ټيکه ه لکيشانی پیتی (ت) له پیتی (ش).
2	وترى	وترى	وترى	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح (کردنه وه) یان لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
2	الناس سكارى	الناس سكارى	الناس سكارى	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی هاوینه ده خویندنه وه.
2	سكارى ؛ بسكارى	سكارى ؛ بسكارى	سكارى ؛ بسكارى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
3	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
5	لنبین لكم	لنبین لكم	لنبین لكم	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
5	الأرحام ما يعلم من	الأرحام ما يعلم من	الأرحام ما يعلم من	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
5	نشأ إلى	نشأ إلى ؛ نشأ إلى	نشأ إلى	ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و گوپینی به پیتی (و) ی که سره دار.
5	العمر لکیلا	العمر لکیلا	العمر لکیلا	سوسی: به ټيکه ه لکيشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
5	وتری	وتری	وتری وتری
			له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح (کردنه وه) یان لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
6	الله هو	الله هو	الله هو
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
6	الموتی	الموتی	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
8	الناس	الناس	الناس
			دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
9	لیضل	لیضل	به پیټی (ی) ی فته دار ده خویندریته وه.
9	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
11	الناس	الناس	الناس
			دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
11	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
11	والآخرة ذلك	والآخرة ذلك	والآخرة ذلك
			سوسی: به تیکه له کیشانی پیټی (ت) له پیټی (ن).
13	لبئس ؛ ولئس	لبئس ؛ ولئس	لبئس ؛ ولئس
			سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (ی).
14	الصالحات جنات	الصالحات جنات	الصالحات جنات
			سوسی: به تیکه له کیشانی پیټی (ت) له پیټی (ج) ده کات.
15	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
15	ثم ليقطع	ثم ليقطع	به که سره دار کړدنی پیټی (ل) ده خویندریته وه.
17	والنصارى	والنصارى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
18	الناس	الناس	الناس
			دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
19	نار	نار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
19	رؤوسهم الحميم	رؤوسهم الحميم	له باری نه وه ستاندا: به که سره دار کړدنی پیټی (م) ده خوینیته وه.
23	الصالحات جنات	الصالحات جنات	الصالحات جنات
			سوسی: به تیکه له کیشانی پیټی (ت) له پیټی (ج) ده کات.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
23	ولؤلؤ	ولؤلؤ	ولؤلؤ	به تهنوینی که سر ده خویندریته وه سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و) ی یه که م.
25	للّاس	للّاس	للّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
25	للّاسِ سواءَ	للّاسِ سواءَ	للّاسِ سواءَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	سواءَ	سواءَ	سواءَ	به تهنوینی ضمه ده خویندریته وه.
25	العاکفُ فيه	العاکفُ فيه	العاکفُ فيه	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	والباد	والبادي	والبادي	له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده
26	بؤانا	بؤانا	بؤانا	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
26	لإبراهيمَ مكان	لإبراهيمَ مكان	لإبراهيمَ مكان	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
26	بيتي	بيتي	بيتي	به زه نه دارکردنی پیتی (ی) ده خویندریته وه.
27	النّاس	النّاس	النّاس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
27	يأتوك ؛ يأتين	يأتوك ؛ يأتين	يأتوك ؛ يأتين	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
29	ثمَّ ليقضوا	ثمَّ ليقضوا	ثمَّ ليقضوا	به که سره دارکردنی پیتی (ل) ده خویندنه وه.
30	فَهُو	فَهُو	فَهُو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
32	تقوى	تقوى	تقوى	له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قليل) ده خویندنه وه.
36	وجبتُ جنوبها	وجبتُ جنوبها	وجبتُ جنوبها	به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
37	التقوى	التقوى	التقوى	به که مکرده وه (ته قليل) ده خویندریته وه.
38	يُدافع	يُدافع	يُدافع	به پیتی (ی) فه تده دار ده خویندریته وه. زه نه دارکردنی پیتی (د) و قه لقه له کردنی ولا بردنی ئه لیف و فه تده دارکردنی پیتی (ف).
38	يُدافع عن	يُدافع عن	يُدافع عن	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
39	أُذَنَ لِلذِّينِ	أُذَنَ لِلذِّينِ	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
39	يُقَاتِلُونَ	يُقَاتِلُونَ	به که سره دارکردنی پیتی (ت) ده خویندريته وه.
40	دیارهم	دیارهم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
40	لَهُدِمَتْ صَوَامِعُ	لَهُدِمَتْ صَوَامِعُ	به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ص) ده خویندريته وه.
44	موسى	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
44	أَخَذْتَهُمْ	أَخَذْتَهُمْ	به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.
44	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
44	كَانَ نَكِيرٌ	كَانَ نَكِيرٌ	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه مینګه ش درده که ویت.
45	فَكَائِنَ	فَكَائِنَ	وستان دروسته له کاتی پیویست یان تاقیکردنه وه یه له سر پیتی (ی). بۆ زانیاری زیاتر (بګهړیوه بۆ ئوصول)
45	أَهْلَكْنَاهَا	أَهْلَكْنَاهَا	پیتی (ت) ی ضمه دار له بری پیتی (ن) ولا بردنی نه لیف.
45	وَهِيَ ؛ فَهِيَ	وَهِيَ ؛ فَهِيَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
45	وَبِئْرٌ	وَبِئْرٌ	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیتی (ی).
47	رَبِّكَ كَأَلْفٍ	رَبِّكَ كَأَلْفٍ	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
48	وَكَائِنَ	وَكَائِنَ	وستان دروسته له کاتی پیویست یان تاقی (کردنه وه) یه له سر پیتی (ی). بۆ زانیاری زیاتر (بګهړیوه بۆ ئوصول)
48	أَخَذْتُهَا	أَخَذْتُهَا	به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
48	وهی	وهی	
51	مُعْجَزِينَ	مُعْجَزِينَ	
54	فِيؤْمِنُوا	فِيؤْمِنُوا	فِيؤْمِنُوا
55	تَأْتِيهِمْ ؛ يَأْتِيهِمْ	تَأْتِيهِمْ ؛ يَأْتِيهِمْ	تَأْتِيهِمْ ؛ يَأْتِيهِمْ
56	يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
58	لَهُو	لَهُو	
60	عَاقِبَ بِمَثَلٍ عَوِّقَ بِهِ	عَاقِبَ بِمَثَلٍ عَوِّقَ بِهِ	عَاقِبَ بِمَثَلٍ عَوِّقَ بِهِ
61	النَّهَارِ	النَّهَارِ	
62	اللَّهِ هُوَ (مَعًا) ؛ دُونَهُ هُوَ	اللَّهُ هُوَ دُونَهُ هُوَ	اللَّهُ هُوَ دُونَهُ هُوَ
64	لَهُو	لَهُو	
65	سَخَّرَ لَكُمْ	سَخَّرَ لَكُمْ	سَخَّرَ لَكُمْ
65	السَّمَاءِ أَنْ	السَّمَاءِ أَنْ ؛ السَّمَاءِ أَنْ	
65	تَقَعَّ عَلَى	تَقَعَّ عَلَى	تَقَعَّ عَلَى
65	بِالنَّاسِ	بِالنَّاسِ	بِالنَّاسِ
65	لِرُؤُوفٍ	لِرُؤُوفٍ	
66	وَهُو	وَهُو	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سراسی به سراسی		پوونکر دنده وه
		گیږانه وهی دووری	گیږانه وهی سوسی	
68	أَعْلَمُ بِمَا	أَعْلَمُ بِمَا	أَعْلَمُ بِمَا	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتنه وه له گهل شار دنده وهی.
69	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتنه وه له گهل شار دنده وهی.
70	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتنه وه مینگه ش درده که ویت.
71	يُنَزِّلُ	يُنَزِّلُ		زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لبردنی شه ددهی پیتی (ز) و شار دنده وهی.
72	تَعْرِفُ فِي	تَعْرِفُ فِي	تَعْرِفُ فِي	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
72	وَيْسُ	وَيْسُ	وَيْسُ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریتنه وه.
75	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیتنه وه.
76	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتنه وه مینگه ش درده که ویت.
78	جِهَادِهِ هُوَ ؛ بِاللَّهِ هُوَ	جِهَادِهِ هُوَ بِاللَّهِ هُوَ	جِهَادِهِ هُوَ بِاللَّهِ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
78	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیتنه وه.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی

پوونکړدنه وه

(23) سوره تی (مؤمنون)

1	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
13	قرار	قرار	قرار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
14	أنشأناه	أنشأناه	أنشأناه	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
16	القيامة تُبعثون	القيامة تُبعثون	القيامة تُبعثون	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
19	فأنشأنا ؛ تأكلون	فأنشأنا تأكلون	فأنشأنا تأكلون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
20	سَيِّئَاء	سَيِّئَاء	سَيِّئَاء	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
20	تَنْبِئُ	تَنْبِئُ	تَنْبِئُ	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ت) و که سره دارکردنی پیتی (ب) ده خویندريته وه.
21	تأكلون	تأكلون	تأكلون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
26	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.
27	جاءَ أمرنا	جاَ أمرنا جاَ أمرنا	جاَ أمرنا جاَ أمرنا	لابردنی هه مزه یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله ئه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه ئه گهر نه لکاو که و ته ناوه پراست ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
27	من كلِّ	من كلِّ	من كلِّ	به لابردنی ته نوین ده خویندريته وه.
31	أنشأنا	أنشأنا	أنشأنا	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
33	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
33	يأكل ؛ تأكلون	يأكل ؛ تأكلون	يأكل ؛ تأكلون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
35	مُتَم	مُتَم	به ضمه ممدارکردنی پیتی (م) ی یه که م ده خویندریته وه.	
36	هیها ت (معاً)	هیها ت	(جیاکراوته وه) وستان له سهری به پیتی (ت).	
37	الدنیا	الدنیا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
38	افتري	افتري	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
38	نحن له	نحن له	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.	
38	بمؤمنین	بمؤمنین	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
39	قال ربّ	قال ربّ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.	
42	أنشأنا	أنشأنا	سوسی: همزه ده گوریت به ئلیف.	
43	یستأخرون	یستأخرون	سوسی: همزه ده گوریت به ئلیف.	
44	رُسلنا	رُسلنا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.	
44	تَتَرَا	وَصَلَا: تَتَرَا له باری وستاندا: تَتَرَا ؛ تَتَرَا	له باری وستاندا: 1- به فته ده خویندریته وه، ئه ویهان پیش ده که ویت. 2- لارکردنه وه (الاماله) ی گوره. له باری نه وستاندا: لارکردنه وه (الاماله) ی تیدا نیه چونکه ته نوینی هیه.	
44	جاء أُمَّة	جاء أُمَّة	به ئاسان خویندنه وهی همزه ی دوهم ده خویندریته وه.	
44	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
45	موسى	موسى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
45	وأخاه هرون	وأخاه هرون	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.	
47	أنؤمن	أنؤمن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).	
47	أنؤمن لبشرین	أنؤمن لبشرین	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
49	موسی	موسی		له باری وه ستاندا: به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
50	ربوة	رَبْوَة		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
50	قرار	قَرَار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
52	وان	وَأَنَّ		فه ته دارکردنی همزه
55	أیحسبون	أَيَحْسِبُونَ		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
55	وبین * نَسارع	وبین نَسارع	وبین نَسارع	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
58	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
60	یؤتون	یؤتون	یؤتون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
68	یات	یات	یات	سوسی: همزه ده گوړیت به ئلیف.
72	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
74	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
78	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
79	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
80	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
80	والنَّهَار	وَالنَّهَار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
82	عَإِذَا ؛ أَنَّنَا	أَأِذَا ؛ أَنَّنَا		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئیدخال کردن
82	مِتنا	مُتَنَا		به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
85	تَدَّكْرُون	تَدَّكْرُون		به شه ده دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
87	سیقولون لله	سیقولون الله	لابردنی پیتی (ل) ی چه. جیگیرکردنی همزه ی لکاو (وصل). ضه ممه دارکردنی پیتی (ه) له گوتراوی وشه ی (الله) نه وهی له نایه تی ژماره (85) هاتووه هیچی تیدا نیه.
88	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
89	سیقولون لله	سیقولون الله	حوکمی وه کو پیشه خویه تی نایه تی (87)
89	فائی	فائی	دوړی: به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
96	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
99	جاء أحدهم	جا أحدهم ؛ جا أحدهم	لابردنی همزه ی یه که م. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیل. دوړی: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی همزه و دریژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
99	قال رب	قال رب	سوسی: به تی که له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
100	لعلی	لعلی	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندریته وه.
101	أنساب بينهم	أنساب بينهم	سوسی: به تی که له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
109	فاغفر لنا	فاغفر لنا فاغفر لنا	به صری: به تی که له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوړی به ناشکراش ده خویندنه وه.
110	فأخذتموهم	فأخذتموهم	به تی که له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
112	لبثم	لبثم	به ټیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.	
112	عدد سنین	عدد سنین	عدد سنین	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (س).
114	لبثم	لبثم	به ټیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.	
117	آخر لا	آخر لا	آخر لا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.

(24) سوره تی (نور)

1	وَقَرَضْنَاهَا	وَقَرَضْنَاهَا	به شه ددارکردنی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
1	تَذَكَّرُونَ	تَذَكَّرُونَ	به شه ددارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.
2	مِائَةً جَلْدَةٍ	مِائَةً جَلْدَةٍ	سوسی: ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
2	تَأْخِذْكُمْ ؛ رَافَةً	تَأْخِذْكُمْ ؛ رَافَةً	سوسی: همزه ده گوړیت به ټه لیف.
2	تُؤْمِنُونَ ؛ الْمُؤْمِنِينَ	تُؤْمِنُونَ المؤمنين	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
3	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
4	الْخَصَنَاتِ ثَمَّ	الْخَصَنَاتِ ثَمَّ	سوسی: ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده کات.
4	يَأْتُوا	يَأْتُوا	سوسی: همزه ده گوړیت به ټه لیف.
4	بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ	بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ	سوسی: ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ش).
5	بَعْدَ ذَلِكَ	بَعْدَ ذَلِكَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خوینیته وه.
6	شُهَدَاءُ إِلَّا ؛ شُهَدَاءُ وَلَا	شُهَدَاءُ إِلَّا	ناسان خویندنه وهی همزه دی دووهم و گوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.
6	أَرْبَعُ	أَرْبَعُ	به فته ددارکردنی پیتی (ع) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
7	لعنت	لعنت		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می.
9	والخامسة	والخامسة		به ضه ممه دارکردنی پیټی (ت) ده خویندریټه وه.
11	لاتحسبه	لاتحسبه		به که سره دارکردنی پیټی (س) ده خویندریټه وه.
12	إذ سمعتموه	إذ سمعتموه		به ټیکه له کیښانی پیټی (ذ) له پیټی (س) ده خویندریټه وه.
12	المؤمنون والمؤمنات	المؤمنون والمؤمنات	المؤمنون والمؤمنات	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
13	يأتوا	يأتوا	يأتوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
13	بأربعة شهاداء	بأربعة شهاداء	بأربعة شهاداء	سوسی: ټیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ش).
13	الله هم	الله هم	الله هم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریټه وه.
14	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریټه وه.
15	إذ تلقونه	إذ تلقونه		به ټیکه له کیښانی پیټی (ذ) له پیټی (ت) ده خویندریټه وه.
15	وتحسبونه	وتحسبونه		به که سره دارکردنی پیټی (س) ده خویندریټه وه.
15	وتحسبونه هيناً	وتحسبونه هيناً	وتحسبونه هيناً	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریټه وه.
15	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریټه وه.
16	إذ سمعتموه	إذ سمعتموه		به ټیکه له کیښانی پیټی (ذ) له پیټی (س) ده خویندریټه وه.
16	نتكلم بهذا	نتكلم بهذا	نتكلم بهذا	سوسی: به زه نه دارکردنی پیټی (م) ده خویندریټه وه له گه ل شارده وهی.
17	مؤمنين	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
19	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریټه وه.

ژماره نايهت	گيڤانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سپی		پوونکردنه وه
		گيڤانه وهی دوری	گيڤانه وهی سوسی	
20	رؤوف	رؤف		به لابرندی پیتی (و) ده خویندریته وه.
21	خُطُوات (معاً)	خُطُوات		به زه نه دارکردنی پیتی (ط) و قهلقه له ش ئاشکرایه.
21	يأمر	يأمر	يامر	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به ئه لیف.
22	يَأْتِل	يَأْتِل	ياتل	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به ئه لیف.
22	يُوتُوا	يُوتُوا	یوتوا	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به پیتی (و).
22	القربى	القربى		به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
23	المؤمنات	المؤمنات	المؤمنات	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به پیتی (و).
23	الدنيا	الدنيا		به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
25	يُوفِّيهِمُ اللَّهُ	يُوفِّيهِمُ اللَّهُ		له باری نه وه ستاندا: به که سه ره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه.
25	اللَّهُ هُوَ	اللَّهُ هُوَ	الله هُو	سوسی: به تیکه هه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
27	تستأنسوا	تستأنسوا	تستانسوا	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به ئه لیف.
27	تذَكَّرُونَ	تذَكَّرُونَ		به شه ده دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.
28	يُؤْذَنَ	يُؤْذَنَ	یوذن	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به پیتی (و).
28	يُؤْذَنَ لَكُمْ	يُؤْذَنَ لَكُمْ	یوذن لکم	سوسی: به تیکه هه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
28	قِيلَ لَكُمْ	قِيلَ لَكُمْ	قیل لکم	سوسی: به تیکه هه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
29	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	یعلم ما	سوسی: به تیکه هه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش ده ره ده که ویت.
30	لِلْمُؤْمِنِينَ	لِلْمُؤْمِنِينَ	للمومنین	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به پیتی (و).
30	أَبْصَارُهُمْ	أَبْصَارُهُمْ		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
31	لِلْمُؤْمِنَاتِ ؛ الْمُؤْمِنُونَ	لِلْمُؤْمِنَاتِ الْمُؤْمِنُونَ	للمؤمنات المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گۆڤیته به پیتی (و).
31	أَبْصَارَهُنَّ	أَبْصَارَهُنَّ		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
31	لیعلم ما	لیعلم ما	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
31	أیه	أیها	له باری وه ستاندا: جیگر کردنی نه لیف.
32	يُغْنِمُ اللَّهُ	يُغْنِمُ اللَّهُ	به که سره دار کردنی پیتی (م) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا: لاواز کردنی پیتی (ل) درده که ویت له وشه ی (الله).
33	لا يَجِدُونَ نِكَاحًا	لا يَجِدُونَ نِكَاحًا	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
33	الْبَغَاءِ إِن	الْبَغَاءِ إِن ؛ الْبَغَاءِ إِن	لا بردنی هه مزه ی یه که م. دریژ کردنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لا بردنی هه مزه دریژ کردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
33	الدنيا	الدنيا	به که مکر دنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
34	مَبِيتَات	مَبِيتَات	به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندنه وه.
35	دُرِّي	دِرِّي	که سره دار کردنی پیتی (د) زه نه دار کردنی پیتی (ی) هه مزه ی ضه ممه دارو ته نویندارو دریژ کردنه وهی لکاو ده خویندنه وه.
35	يُوقَدُ	تَوْقَدُ	پیتی (ت) ی فه ته دار له بری پیتی (ی). فه ته دار کردنی پیتی (و). شه ده دار کردنی پیتی (ق). فه ته دار کردنی پیتی (د).
35	يَكَادُ زَيْتُهَا	يَكَادُ زَيْتُهَا	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ز) ده کات.
35	الْأَمْثَالُ لِلنَّاسِ	الْأَمْثَالُ لِلنَّاسِ	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
35	للنّاس	للنّاس	للنّاس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینتته وه.
36	والآصال * رجال	والآصال	والآصال	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینتته وه.
37		رجال	رّجال	
37	والأبصار * لیجزیهم	والأبصار	والأبصار	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینتته وه.
38		لیجزیهم	لیجزیهم	
39	یحسبه	یحسبه		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
40	یراها	یراها		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
43	فتزی الودق	فتزی الودق	فتزی الودق فتزی الودق	له باری وه ستاندا: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لاریوونه وه (الاماله) ده خوینتته وه.
43	وینزل	وینزل		زده دارکردنی پیتی (ن) و لبردنی شه ددهی پیتی (ز) و شاردنه وهی.
43	فیصیب به	فیصیب به	فیصیب به	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینتته وه.
43	یکاد سنا	یکاد سنا	یکاد سنا	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (س) ده کات.
43	یذهب بالأبصار	یذهب بالأبصار	یذهب بالأبصار	به تیکه له کیښانی پیتی (ب) له پیتی (ب) ده خویندريته وه.
43	بالأبصار	بالأبصار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
44	الأبصار	الأبصار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
45	خلق کل	خلق کل	خلق کل	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینتته وه.
45	یشاء إنّ	یشاء أنّ ؛ یشاء وّن		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و گوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.
46	مبینات	مبینات		به پیتی (ی) ی فته تحه دار ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
46	یشاءُ اِلی	یشاءُ اِلی ؛ یشاءُ ولی		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و گوړینی به پیټی (و) ی که سره دار.
47	بعدِ ذلک	بعدِ ذلک	بعدِ ذلک	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ن) ده خویندنه وه.
47	بالمؤمنین	بالمؤمنین	بالمؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
48	لیحکمَ بینهم	لیحکمَ بینهم	لیحکمَ بینهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.
49	یأتوا	یأتوا	یأتوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټلیف.
51	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
51	لیحکمَ بینهم	لیحکمَ بینهم	لیحکمَ بینهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.
52	ویتّقهِ	ویتّقهِ		که سره دارکردنی پیټی (ق). به زه نه دارکردنی پیټی (ه).
56	الرسولَ لعلکم	الرسولَ لعلکم	الرسولَ لعلکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
57	لا تحسبنَّ	لا تحسبنَّ		به که سره دارکردنی پیټی (س) ده خویندنه وه.
57	وماؤاهم	وماؤاهم	وماؤاهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټلیف.
57	ولبئس	ولبئس	ولبئس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (ی).
58	لیستأذنکم	لیستأذنکم	لیستأذنکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټلیف.
58	الحلمُ منکم	الحلمُ منکم	الحلمُ منکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهو مینگه ش درده که ویت.
58	بعدِ صلاة	بعدِ صلاة	بعدِ صلاة	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ص) ده کات.
59	فلیستأذنوا ؛ استأذن	فلیستأذنوا استأذن	فلیستأذنوا استأذن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټلیف.
60	لا یرجونَ نکاحاً	لا یرجونَ نکاحاً	لا یرجونَ نکاحاً	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهو مینگه ش درده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
61	تأكلوا (معاً)	تأكلوا	تاكلوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
62	المؤمنون يؤمنون	المؤمنون يؤمنون	المؤمنون يومنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
62	يستأذنوه ؛ يستأذنونك استأذنوك ؛ فأذن	يستأذنوه ؛ يستأذنونك ؛ استأذنوك ؛ فأذن	يستأذنوه ؛ يستأذنونك ؛ استأذنوك ؛ فأذن	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
62	لبعض شأنهم	لبعض شأنهم	لبعض شأنهم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ض) له پیتی (ش) ده کات.
62	شأنهم	شأنهم	شانهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
62	شئت	شئت	شیت	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).
62	واستغفر لهم	واستغفر لهم واستغفر لهم	واستغفر لهم	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ئاشکراش ده خوینیته وه.
64	يعلم ما	يعلم ما	يعلم ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش در ده که ویت.
64	عليهم * بسم الله	عليهم تبارك	عليهم تبارك	له باری نه وه ستاندا له نیوان هه ردو سوږه له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سه کت ده خویندریته وه. به صری: به شار د نه وه ده خویندریته وه.

(25) سوره تی (فورقان)

1	للعالمين نذيراً	للعالمين نذيراً	للعالمين نذيراً	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش در ده که ویت.
2	وخلق كلَّ	وخلق كلَّ	وخلق كلَّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیته وه.
4	افتراه	افتراه	افتراه	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
4	فقد جاءوا	فقد جَاءوا		به ټیکهه لکیشانی پیتی(د) له پیتی(ج) ده خویندریته وه.
5	فهې	فهې		به زه نه دارکړنی پیتی(ه) ده خویندریته وه.
7	مالِ هذا	مال هذا ؛ مال هذا		به صری: دوستیت له سهر (ما) به یه ک له خویندنه وه کانی.
7	يأكل	يأكل	ياكل	سوسی: همزه ده گورپیت به نه لیف.
8	يأكل	يأكل	ياكل	سوسی: همزه ده گورپیت به نه لیف.
10	جعلَ لك	جعلَ لك	جعل لَّك	سوسی: به ټیکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
10	لَكَ قُصُوراً	لَكَ قُصُوراً	لَكَ قُصُوراً	سوسی: به ټیکهه لکیشانی پیتی(ک) له پیتی(ق) ده خوینیته وه.
11	كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ	كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ	كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ	سوسی: به ټیکهه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
11	بِالسَّاعَةِ سَعِيراً	بِالسَّاعَةِ سَعِيراً	بِالسَّاعَةِ سَعِيراً	سوسی: به ټیکهه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی(س).
17	يَحْشَرُهُمْ	نَحْشَرُهُمْ		به پیتی(ن) له بری پیتی(ی) ده خویندریته وه.
17	ءَأَنْتُمْ	ءَأَنْتُمْ		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووم و نه لیف خستنه نیوانیان.
17	هَؤُلَاءِ أَمْ	هَؤُلَاءِ يَمْ		گورپینی همزه ی دووم به پیتی (ی) ی فهتهدار.
19	تَسْتَطِيعُونَ	يَسْتَطِيعُونَ		به پیتی(ی) ی یه کهم له بری پیتی(ت) ده خویندریته وه.
20	ليأكلون	ليأكلون	لياكلون	سوسی: همزه ده گورپیت به نه لیف.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			پوونکردنه وه
21	نری	نری	
22	لا بشری	لا بشری	
23	فجعلناه هباء	فجعلناه هباء	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	الملائكة تنزيلا	الملائكة تنزيلا	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
26	الکفرين	الکفرين	
27	يلبني	يلبني	
27	أَتَخَذْتُ	أَتَخَذْتُ	
28	يُولَيُّ	يُولَيُّ	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
29	إِذْ جَاءَنِي	إِذْ جَاءَنِي	
30	قومي	قومي	
33	يَا تُونَك	يَا تُونَك	سوسی: همزه ده گوړيت به نه ليف.
33	جَنَّاتِكَ	جَنَّاتِكَ	سوسی: همزه ده گوړيت به پيټي (ی).
35	موسى	موسى	
35	أَخَاهُ هَارُونَ	أَخَاهُ هَارُونَ	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
37	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
38	وَمُؤَدَّاءُ وَأَصْحَابُ	وَمُؤَدَّاءُ وَأَصْحَابُ	
38	ذَلِكَ كَثِيرًا	ذَلِكَ كَثِيرًا	سوسی: به ټيکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
40	السوء أفلم	السوء يفلم	
		گورپنی هه مزه ی دووهم به پیتی (ی)ی فه تده دار.	
40	یرجون نشوراً	یرجون نشوراً	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
41	هُزُواً	هُزُواً	
		پیتی (و) به هه مزه ده خویندنه وه.	
43	إلهه هواه	إلهه هواه	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
44	تحسب	تحسب	
		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.	
45	ربك كيف	ربك كيف	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
47	وهو	وهو	
		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
47	جعل لكم ؛ الليل لباساً	جعل لكم الليل لباساً	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
48	وهو	وهو	
		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
48	بُشْراً	نُشْراً	
		به پیتی (ن) له بری پیتی (ب) و ضه ممه دارکردنی پیتی (ش) ده خویندنه وه.	
50	ولقد صرّفناه	ولقد صرّفناه	
		به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ص) ده خویندنه وه.	
50	النّاس	النّاس	النّاس
		دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
51	شئنا	شئنا	شئنا
		سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (ی).	
52	أَلْكَفْرَيْنِ	أَلْكَفْرَيْنِ	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
53	وهو	وهو	
		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
54	وهو	وهو	
		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
54	رُبُّكَ قَدِيراً	ربك قديراً	ربك قديراً
		سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
57	شاء أن	شا أن ؛ شآ أن	لا بردنی هه مزه ی یه کهم. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لا بردنی هه مزه و دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جووله.
60	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
60	تأمرنا	تأمرنا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
62	وهو	وهو	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
67	یفتروا	یفتروا	به که سره دارکړدنی پیتی (ت) ده خویندنه وه.
67	ذلك قوماً	ذلك قوماً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
69	فيه مهنأ	فيه مهنأ	به صری: لکاندنی پیتی (ه) ناکات.
74	وذربأتنا	وذربأتنا	لا بردنی نه و نه لیفه ی ده که ویته دوا ی پیتی (ی) به تآک.
77	لزاماً * بسم الله	لزاماً طسم	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو و سوپرت له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: به شاردنه وه ده خویندنه وه.

(26) سوړه تی (شوعرا)

3	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
4	نُنَزِّل	نُنَزِّل	زه نه دارکړدنی پیتی (ن) و لا بردنی شه دده ی پیتی (ز) و شاردنه وهی.
4	السماء آية	السماء ياية	گوړینی هه مزه ی دوو هم به پیتی (ی) ی فه تده دار.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
5	یاتیهم	یاتیهم	یاتیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
6	فسیاتیهم	فسیاتیهم	فسیاتیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
8	مؤمنین	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
9	لهو	لهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
10	موسی	موسی		به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
10	أن ائت	أن ائت	أن یت	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی) له باری نه وه ستاندا.
12	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
12	إني أخاف	إني أخاف		به پیتی (ی) یه ته دار ده خویندریته وه.
16	فأتيا	فأتيا	فاتيا	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
16	رسول رب	رسول رب	رسول رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
18	ولبثت	ولبثت		به ټیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
19	الکفرین	الکفرین		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
24	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
25	قال لمن	قال لمن	قال لمن	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
26	قال ربکم	قال ربکم	رسول ربکم	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
28	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
29	قال لمن	قال لمن	قال لمن	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
29	اتخذت	اتخذت		به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
30	جنتک	جنتک	جیتک
			سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی)ی فهتchedار ده خویندریتته وه.
31	فأت	فأت	فات
			سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
34	قال للملأ	قال للملأ	قال للملأ
			سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
35	تأمرون	تأمرون	تامرون
			سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
36	أرجه	أرجه	
		زه نه دارکردنی هه مزه ی دواى پیتی (ج). ضه ممه دارکردنی پیتی (ه) بی لکاندن.	
37	يأتوك	يأتوك	ياتوك
			سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
37	سحار	سحار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.	
39	وقيل للناس	وقيل للناس	وقيل للناس
			سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
39	للناس	للناس	للناس
			دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینیتته وه.
41	أين	أين	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.	
43	قال لهم	قال لهم	قال لهم
			سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
43	موسى	موسى	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.	
45	موسى	موسى	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.	
45	تَلَقَّفُ	تَلَقَّفُ	
		شه ده دارکردنی پیتی (ق). فهتchedارکردنی پیتی (ل).	
45	ما يَأْفَكُون	ما يَأْفَكُون	ما يَأْفَكُون
			سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
46	السحرة ساجدين	السحرة ساجدين	السحرة ساجدين
			سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
48	موسى	موسى	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.	
49	ءامنتم	ءامنتم	
		زیادکردنی هه مزه ی پرسپاری له گهل ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم بی ئیدخال.	

ژباړه نایه	گېږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
	گېږانه وهی دوری	گېږانه وهی سوسی			
49	ءاذنَ لکم	ءاذنَ لکم	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی(ن) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.		
51	یغفرَ لنا	یغفرَ لنا	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی(ر) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.		
51	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی(و).		
52	موسیٰ	موسیٰ	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.		
56	حاذرون	حذرون	به لا بردنی ئه لیف ده خویندریته وه		
61	موسیٰ	موسیٰ	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.		
62	معی	معی	به زه نه دارکردنی پیتی(ی) ده خویندریته وه.		
63	موسیٰ	موسیٰ	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.		
65	موسیٰ	موسیٰ	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.		
67	مؤمنین	مؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی(و).		
68	لهو	لهو	به زه نه دارکردنی پیتی(ه) ده خویندریته وه.		
69	نبأ إبراهيم	نبأ ابراهيم	به ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم ده خویندریته وه.		
70	قالَ لأبيه	قالَ لأبيه	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.		
72	إذ تدعون	إذ تدعون	به ټیکه لکیشانی پیتی(ذ) له پیتی(ت) ده خویندریته وه.		
77	لي إلا	لي إلا	به پیتی(ی)ی فه تحه دار ده خویندریته وه.		
78	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی(ه) ده خویندریته وه.		
80	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی(ه) ده خویندریته وه.		
82	یغفرَ لي	یغفرَ لي	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی(ر) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.		
85	ورثة جنة	ورثة جنة	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی(ت) له پیتی(ج) ده کات.		

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
86	واغفر لأبي	واغفر لأبي واغفر لأبي	واغفر لأبي	به صری: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناکراش ده خویندنه وه.
86	لأبي	لأبي	لأبي	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.
92	وقيل لهم	وقيل لهم	وقيل لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
93	الله هل	الله هل	الله هل	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
102	المؤمنين	المؤمنين	المومنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
103	مؤمنين	مؤمنين	مومنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
104	لهو	لهو	لهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
106	قال لهم	قال لهم	قال لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
111	أنؤمن	أنؤمن	أنومن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
111	أنؤمن لك	أنؤمن لك	أنومن لك	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
114	المؤمنين	المؤمنين	المومنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
117	قال رب	قال رب	قال رب	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
118	معي	معي	معي	به زه نه دارکردنی پیتی (ی) ده خویندنه وه.
118	المؤمنين	المؤمنين	المومنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
121	مؤمنين	مؤمنين	مومنين	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
122	لهو	لهو	لهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
124	قال لهم	قال لهم	قال لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
130	جبارين	جبارين	جبارين	(جباراوت وه) لارکردنه وه (الاماله) ی ټیدا نيه.
135	إني أخاف	إني أخاف	إني أخاف	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سراسی به سراسی		پوونکرده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
137	خُلُقْ	خَلْقْ		فهتعه دارکردنی پیتی (خ). به زه نه دارکردنی پیتی (ل).
139	مؤمنین	مؤمنین	مومنین	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
140	لهو	لهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
141	كدْتْ نمود	كدْتْ نمود		به تیكهه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده خویندریته وه.
142	قالَ لهم	قالَ لهم	قالَ لهم	سوسی: به تیكهه لکیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
149	فارهین	فرهین		به لابرندی ئه لیف ده خویندریته وه
154	فأت	فأت	فات	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
156	فياخذکم	فياخذکم	فياخذکم	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
158	مؤمنین	مؤمنین	مومنین	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
159	لهو	لهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
161	قالَ لهم	قالَ لهم	قالَ لهم	سوسی: به تیكهه لکیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
165	أتأتون	أتأتون	أتأتون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
174	مؤمنین	مؤمنین	مومنین	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
175	لهو	لهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
177	قالَ لهم	قالَ لهم	قالَ لهم	سوسی: به تیكهه لکیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
182	بالقسطاس	بالقسطاس		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ق) ده خویندریته وه.
184	خَلَقْکم	خَلَقْکم	خَلَقْکم	سوسی: به تیكهه لکیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه
187	کِسْفًا	کِسْفًا		به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکردنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
187	السماء إن	السماء إن ؛ السماء إن		لابردنی هه مزه ی یه که م. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه که ر نه لکاو که و ته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه دریژکردنه وهی ته نها به چوار جووله.
188	قال ربي	قال ربي	قال ربي	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
188	ربي	ربي	ربي	به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندنه وه.
188	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له که ل شاردنه وهی.
190	مؤمنين	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
192	لتنزيل رب	لتنزيل رب	لتنزيل رب	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
192 193	العالين * نزل	العالين نزل	العالين نزل	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.
199	مؤمنين	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
201	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
202	فيأتيهم	فيأتيهم	فيأتيهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
209	ذكرى	ذكرى	ذكرى	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
215	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
218	يراك	يراك	يراك	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
220	إنه هو	إنه هو	إنه هو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

(27) سوره تی (نه مل)

2	وُشْرِی	وُشْرِی	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
---	---------	---------	--

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
2	للمؤمنین	للمؤمنین	للمؤمنین	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
3	ویوتون	ویوتون	ویوتون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
4	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا یومنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
4	بِالْآخِرَةِ زَيْنًا	بِالْآخِرَةِ زَيْنًا	بِالْآخِرَةِ زَيْنًا	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ن).
7	موسى	موسى	موسى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	إِنِّي ءَانَسْتُ	إِنِّي ءَانَسْتُ	إِنِّي ءَانَسْتُ	به پیتی (ی) ی فته تدار ده خویندریته وه.
7	بِشِهَابٍ	بِشِهَابٍ	بِشِهَابٍ	به لابرډنی ته نوین ده خویندریته وه.
8	النَّارِ	النَّارِ	النَّارِ	به لارپوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
9	يَمُوسَى	يَمُوسَى	يَمُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	رَّءَاها	رَّءَاها	رَّءَاها	ته نها لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کریت.
10	يَمُوسَى	يَمُوسَى	يَمُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
15	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
16	وورث سليمان	وورث سليمان	وورث سليمان	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (پ) له پیتی (س).
16	لَهُو	لَهُو	لَهُو	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
17	وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ	وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ	وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
19	وَقَالَ رَبِّ	وَقَالَ رَبِّ	وَقَالَ رَبِّ	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
20	مَالِي	مَالِي	مَالِي	به زه نه دارکړدنی پیتی (ی) ده خویندریته وه.
20	لا أرى الهدهد	لا أرى الهدهد	لا أرى الهدهد	له باری وه ستاندا: به لارپوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لارپوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
21	لِيَأْتِيَنِي	لِيَأْتِيَنِي	لِيَأْتِيَنِي	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ټلیف.
22	فَمَكَّتْ	فَمَكَّتْ	فَمَكَّتْ	به ضه ممه دارکړدنی پیتی (ک) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	ګڼپاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		ګڼپاڼه وهی دوړی	ګڼپاڼه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
22	وجئتک	وجئتک	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیتی (ی).
22	من سپا	من سبا	به فته دار کړدنی هه مزه بی ته نوین ده خویندريته وه.
24	وزین لهم	وزین لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
25	ويعلم ما	ويعلم ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه مینګه ش درده که ویت.
25	تُخفون ؛ تُعلنون	يخفون ؛ يُعلنون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندريته وه.
29	الملؤ اِنِّي	الملؤ اَنِّي ؛ الملؤ وِنِّي	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ګوړینی به پیتی (و) ی که سره دار.
31	واتوني	واتوني	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به ئه لیف.
32	الملؤ اُفتوني	الملؤ وفتوني	ګوړینی هه مزه ی دووهم به پیتی (و) ی فته دار.
33	بأسٍ ؛ تأمرين	بأس ؛ تأمرين	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به ئه لیف.
36	أُتمدوننِ	أُتمدوننِ	له باری نه وه ستاندا: جیګر کړدنی پیتی (ی) ی زیاده
37	فلنأتينهم	فلنأتينهم	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به ئه لیف.
37	لا قبل لهم	لا قبل لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
38	الملؤ أَيْكَم	الملؤ وَيَكَم	ګوړینی هه مزه ی دووهم به پیتی (و) ی فته دار.
38	يأتيني ؛ يأتوني	يأتيني ؛ يأتوني	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به ئه لیف.
39	تقوم من	تقوم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه مینګه ش درده که ویت.
40	راءه	راءه	ته نها لار کړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کړیت.
40	فضل رِّي	فضل رِّي	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.

ژماره نايهت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
40	ءأشکر	ءأشکر		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ته لیف خستنه نیوانیان.
40	یشکر لفسه	یشکر لفسه	یشکر لفسه	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
42	عرشك قالت	عرشك قالت	عرشك قالت	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
42	کأنة هو وأوتينا العلم من	کأنة هو وأوتينا العلم من	کأنة هو وأوتينا العلم من	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه له سیان، هردو پیتی (ه) و هردو پیتی (و) هردو پیتی (م) مینگه ش درده که ویت.
43	کفرین	کفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
44	قیل لها	قیل لها	قیل لها	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
47	معك قال	معك قال	معك قال	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
48	المدينة تسعة	المدينة تسعة	المدينة تسعة	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
49	مَهْلِكْ	مَهْلِكْ		به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) و فه ته دارکردنی پیتی (ل) ده خویندنه وه.
51	أَنَا	إِنَّا		به که سره دارکردنی هه مزه ده خویندنه وه.
54	قال لقومه	قال لقومه	قال لقومه	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
54	أتأتون	أتأتون	أتأتون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ته لیف.
55	أَنْتُمْ	أَنْتُمْ		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئیدخال کردن.
55	لتأتون	لتأتون	لتأتون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ته لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
56	ءال لوط	ءال لوط	ءال لوط	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
60	وانزل لکم	وانزل لکم	وانزل لکم	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
60	ذات	ذات		(جیاکراوته وه) وهستان له سهری به پیتی (ت).
60	ءاله	ءاله		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
61	وجعل لها	وجعل لها	وجعل لها	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وه.
61	ءاله	ءاله		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
62	ءاله	ءاله		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
62	تذکرون	یدکرون		پیتی (ی) له بری پیتی (ت) شه ددارکردنی پیتی (ذ).
63	بشراً	نُشراً		پیتی (ن) له بری پیتی (ب) ضمه دارکردنی پیتی (ش).
63	ءاله	ءاله		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
64	یرزقکم	یرزقکم	یرزقکم	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیتنه وه.
64	ءاله	ءاله		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
65	لا يعلم من	لا يعلم من	لا يعلم من	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خوینیتنه وهو مینگه ش درده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
66	بَلْ أَدَارَكَ	بَلْ أَدَرَكَ	به زه نه دارکړدنی پیتی (ل) و هه مزه ی پچراو (قگع) ی (قطع) فه تده دار له بری هه مزه ی لکاو (وصل). به زه نه دارکړدنی پیتی (د) و قه لقه له کړدنی و لا بردنی نه لیلیف.
67	إِذَا ؛ أَتْنَا	إِذَا ؛ أَتْنَا	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و نه لیلیف خستنه نیوانیان.
73	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
74	لَيَعْلَمُ مَا	لَيَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش درده که ویت.
77	لِلْمُؤْمِنِينَ	لِلْمُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
78	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
80	الْمَوْتِ	الْمَوْتِ	به که مکړدنه وه (ته لیلیل) ده خویندنیته وه.
80	الدُّعَاءُ إِذَا	الدُّعَاءُ إِذَا	به ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم ده خویندنیته وه.
81	يُؤْمِنُ	يُؤْمِنُ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
82	أَنْ	إِنَّ	به که سره دارکړدنی هه مزه ده خویندنیته وه.
83	يَكْذِبُ بَيَاتِنًا	يَكْذِبُ بَيَاتِنًا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
86	اللَّيْلِ لِيَسْكُنُوا	اللَّيْلِ لِيَسْكُنُوا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
86	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
87	أَتَوْهُ	أَتَوْهُ	زیاد کړدنی نه لیلیف له دواى هه مزه دریژ کړدنه وهی له بری. ضه ممه دارکړدنی پیتی (ت) پیتی (و) یش ده بیته پیتی دریژ کړدنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکرده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
88	وتری الجبال	وتری الجبال	وتری الجبال وتری الجبال	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح (کردنه وه) یان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
88	تَحْسِبُهَا	تَحْسِبُهَا		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
88	وَهِي	وَهِي		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه..
88	تَفْعَلُونَ	تَفْعَلُونَ		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندریته وه.
89	فَرَعَ يَوْمَئِذٍ	فَرَعَ يَوْمَئِذٍ		ته نوینی وشه ی (فزع) لاده چیت. پیتی (م) له وشه ی (یومئذ) که سره دارده کریت.
90	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
93	عَمَّا يَعْمَلُونَ	عَمَّا يَعْمَلُونَ		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندریته وه.

(28) سوره تی (قه صص)

2	المبین نتلو	المبین نتلو	المبین نتلو	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندریته وه و مینگه ش درده که ویت.
3	موسى	موسى	موسى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
5	أَيُّمَّة	أَيُّمَّة	أَيُّمَّة	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم بى ئیدخال.
6	وَمُكِّنَ لَهُمْ	وَمُكِّنَ لَهُمْ	وَمُكِّنَ لَهُمْ	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندریته وه.
7	موسى	موسى	موسى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گڼپاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوښکړنه وه
	گڼپاڼه وهی دوری	گڼپاڼه وهی سوسی			
9	أَمْرَات ؛ قُرَّت	أَمْرَات ؛ قُرَّت		له باری وستاندا: به پیټی(ه) له بری پیټی(ت)ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریټه وه.	
10	موسی	موسی		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریټه وه.	
10	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گورِیت به پیټی(و).	
15	موسی	موسی		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریټه وه.	
16	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	قال رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی(ل) له پیټی(ر) ده خوینټه وه.	
16	فاغفر لي	فاغفر لي	فاغفر لي	به صری: به تیکه له کیښانی پیټی (ر) له پیټی(ل)و دوری به ناشکراش ده خوینټه وه.	
16	فَغَفَرَ لَهُ	فَغَفَرَ لَهُ	فَغَفَرَ لَهُ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی(ر) له پیټی(ل) ده خوینټه وه.	
16	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینټه وه.	
17	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	قال رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی(ل) له پیټی(ر) ده خوینټه وه.	
18	قَالَ لَهُ	قَالَ لَهُ	قال لَهُ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینټه وه.	
18	موسی	موسی		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریټه وه.	
19	يَمُوسَى	يَمُوسَى		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریټه وه.	
20	يَمُوسَى	يَمُوسَى		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریټه وه.	
20	يَأْتَمِرُونَ	يَأْتَمِرُونَ	ياتمرون	سوسی: هه مزه ده گورِیت به ئه لیف.	
21	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	قال رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیټی(ل) له پیټی(ر) ده خوینټه وه.	
22	رَبِّي	رَبِّي		به پیټی(ی)ی فهتهدار ده خویندریټه وه.	
23	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه(الاماله) ده خوینټه وه.	

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
23	دونهمُ امرأتین	دونهمُ امرأتین	
		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.	
23	يُصْدِرَ	يُصْدِرَ	
		به پیتی (ی) و ضه ممه دارکردنی پیتی (د) ده خویندنه وه.	
24	فَقَالَ رَبِّ	فَقَالَ رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
25	إِحْدَاهُمَا	إِحْدَاهُمَا	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
25	قَالَ لَا	قَالَ لَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
26	إِحْدَاهُمَا	إِحْدَاهُمَا	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
26	يَأْتِي	يَأْتِي	
		(جیاکراوته وه) وهستان به پیتی (ت).	
26	استأجره ؛ استأجرت	استأجره استأجرت	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
27	إِخْدَى	إِخْدَى	
		له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
27	تَأْجُرْنِي	تَأْجُرْنِي	سوسی: همزه ده گوریت به ئه لیف.
29	مُوسَى	مُوسَى	
		له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
29	قَالَ لِأَهْلِهِ	قَالَ لِأَهْلِهِ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
29	إِنِّي ؛ لَعَلِي	إِنِّي ؛ لَعَلِي	
		به پیتی (ی) ی فه تحه دار ده خویندنه وه.	
29	جَذْوَةٌ	جَذْوَةٌ	
		به که سره درار کردنی پیتی (ج) ده خویندنه وه.	
29	النَّارِ	النَّارِ	
		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
29	النَّارِ لَعَلَّكُمْ	النَّارِ لَعَلَّكُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
30	يُمُوسَى	يُمُوسَى	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
30	إِنِّي	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.	
31	رَأَاهَا	تهنها لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کړیت.	
31	يُمُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
32	الرَّهْب	به فهتهدارکړدنی پیتی (ر) و پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
32	فَذَانِكَ	شه ده دارکړدنی پیتی (ن) و دریژکړدنه وه ی شاهش جووله .	
33	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
34	مَعِيَ	به زه نه دارکړدنی پیتی (ی).	
34	يُصَدِّقُنِي	به زه نه دارکړدنی پیتی (ق) و قه لقه له ده خویندریته وه.	
34	إِنِّي	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.	
35	وَنَجْعَلُ لَكُمَا	وَنَجْعَلُ لَكُمَا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
36	مُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
36	مُفْتَرِي	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
37	مُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
37	رَبِّي	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.	
37	أَعْلَمُ بِمَنْ	أَعْلَمُ بِمَنْ	سوسی: به زه نه دارکړدنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار دنه وه ی.
37	الدَّارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
38	لِعَلِي	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.	
38	مُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
39	هُوَ وَجُنُودَهُ	هُوَ وَجُنُودَهُ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژباړه نښه	گړېانې وې چې دې له عاصمي کوفې		خویندنه وې نه بوعه سړې به سړې		پوښکړدنه وې
	گړېانې وې دورې	گړېانې وې سوسې			
41	أُمَّة	أُمَّة		ناسان خویندنه وې هه مژه ی دووهم بی ئیدخال.	
41	النَّارِ	النَّارِ		به لارېوونه وې (الاماله) ده خویندریته وې.	
42	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وې (ته قلیل) ده خویندریته وې.	
43	ي ية کةم	ي ية کةم		به که مکړدنه وې (ته قلیل) ده خویندریته وې.	
43	بصائر للنَّاس	بصائر للنَّاس	بصائر للنَّاس	سوسې: به ټيکه له کيشاني پيتي (ر) له پيتي (ل) ده خوینيته وې.	
43	للنَّاس	للنَّاس	للنَّاس	دوړې: به لارېوونه وې (الاماله) ده خوینيته وې.	
43	موسى	موسى		له باري وه ستاندا: به که مکړدنه وې (ته قلیل) ده خویندریته وې.	
44	موسى	موسى		له باري وه ستاندا: به که مکړدنه وې (ته قلیل) ده خویندریته وې.	
45	أنشأنا	أنشأنا	أنشأنا	سوسې: هه مژه ده گورپيت به ټليف.	
45	عليهمُ العمر	عليهمُ العمر		له باري نه وه ستاندا: به که سره دارکړدنی پيتي (م) ده خوینيته وې.	
47	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسې: هه مژه ده گورپيت به پيتي (و).	
48	موسى (معاً)	موسى		به که مکړدنه وې (ته قلیل) ده خویندریته وې.	
48	سِحْرانِ	ساحِرانِ		فه ته دارکړدنی پيتي (س) و ټليفی دواى نه و له گهل که سره دارکړدنی پيتي (ح).	
49	فأتوا	فأتوا	فاتوا	سوسې: هه مژه ده گورپيت به ټليف.	
49	الله هو	الله هو	الله هُم	سوسې: به ټيکه له کيشاني هاوینه ده خوینيته وې.	
51	القولَ لعلهم	القولَ لعلهم	القولَ لعلهم	سوسې: به ټيکه له کيشاني هاوینه ده خوینيته وې.	
52	قَبْلِهِ هُم	قَبْلِهِ هُم	قَبْلِهِ هُم	سوسې: به ټيکه له کيشاني هاوینه ده خوینيته وې.	
52	يؤمنون	يؤمنون	يؤمنون	سوسې: هه مژه ده گورپيت به پيتي (و).	
54	يُؤْتُونَ	يُؤْتُونَ	يوتون	سوسې: هه مژه ده گورپيت به پيتي (و).	

ژباړه نايه ت	گيړاڼه وهی حه فص له عاصمی کوفی		خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی گيړاڼه وهی دوری		پوونکړدنه وه
56	وهو		وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه..
56	أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ		أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه له گهل شارندنه وهی.	
59	القرئ (معاً)		القرئ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
60	الدنيا		الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
60	تعقلون		يعقلون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خوینیتته وه.
61	فهو		فهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه..
61	الدنيا		الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
63	عليهم القول		عليهم القول		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
63	القول ربنا		القول ربنا	القول ربنا	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتته وه.
63	تبرأنا		تبرأنا	تبرأنا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
66	عليهم الأنباء		عليهم الأنباء		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
68	الْحَيَرَةُ سُبْحَانَ		الْحَيَرَةُ سُبْحَانَ	الْحَيَرَةُ سُبْحَانَ	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
69	يَعْلَمُ مَا		يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه و مینگه ش درده که ویت.
70	وهو		وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
70	ي ية كةم		ي ية كةم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
71	يأتيكم		يأتيكم	يأتيكم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
72	يأتيكم		يأتيكم	يأتيكم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
73	جعل لكم		جعل لكم	جعل لكم	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
76	قوم موسى		قوم موسى	قوم موسى	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی هاوینه ده خوینیتته وه و مینگه ش درده که ویت.
76	موسى		موسى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
76	قال له	قال له	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
77	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
78	عندي أولم	عندي أولم	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.
78	ذنوبهم المجرمون	ذنوبهم المجرمون	له باری نه وه ستاندا: به که سره دار کړدی پیتی (م) ده خویندنه وه.
79	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
81	ویداره	ویداره	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
82	ویکآن ؛ ویکآته	ویک أن ؛ ویک آته	وهستان دروسته له کاتی پیوست یان به تاقیکړدنه وه له سهر پیتی (ک) بهم شیوه: (ویک) (بگهړیوه بؤ ئوصول)
82	ویقدر لولا	ویقدر لولا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
82	لَحَسَفَ	لَحَسَفَ	به ضمه دار کړدی پیتی (خ) و که سره دار کړدی پیتی (س) ده خویندنه وه.
85	ربي أعلم	ربي أعلم	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.
85	أعلم من	أعلم من	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
86	للكافرين	للكافرين	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
88	آخر لا	آخر لا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.

(29) سوړه تی (ه نکه بووت)

5	وهو	وهو	به زه نه دار کړدی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
10	الناس (معاً)	الناس	دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
10	بأعلم بما	بأعلم بما	سوسی: به زه نه دار کړدی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شار دنه وهی.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
16	قال لقومه	قال لقومه	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاووینه ده خوینیتته وه.
20	التَّشَاءُ	التَّشَاءُ	
		فه تحه دارکردنی پیتی (ش) و ئه لیلی دواي ئهو، له دواي ئه لیلی هه مزه ی فه تحه دار دیت، دریژکردنه وه ی لکاویش ده خویندریتته وه.	
21	يعذبُ مَنْ	يعذبُ مَنْ	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ب) به پیتی (م) ده کات.
21	ویرحمُ مَنْ	ویرحمُ مَنْ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاووینه ده خوینیتته وه و مینگه ش دهرده که ویت.
24	النَّارِ	النَّارِ	
		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریتته وه.	
24	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
25	أَتَّخَذْتُمْ	أَتَّخَذْتُمْ	
		به ټیکه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خوینیتته وه.	
25	مودّةً بينكم	مودّةً بينكم	
		به ضه ممه دارکردنی پیتی (ت) ده خوینیتته وه.	
25	الدنيا	الدنيا	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.	
25	وماواکم	وماواکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیلی.
26	فَأَمِنْ لَهُ	فَأَمِنْ لَهُ	سوسی: به ټیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینیتته وه.
26	ربي إِنَّهُ	ربي إِنَّهُ	
		به پیتی (ی) فه تحه دار ده خویندریتته وه.	
26	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاووینه ده خوینیتته وه.
27	الدنيا	الدنيا	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتته وه.	
28	قال لقومه	قال لقومه	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاووینه ده خوینیتته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر دنده وه
28	انکم لتاتون	ءانکم لتاتون	ءانکم لتاتون
			به صری: همزه ی پرسیاری زیاده کات، وبوی هیه همزه ی دوهم ناسان بخوینته وه نه لیف ده خاته نیوانیان. سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
28	ما سبکم	ما سبکم	ما سبکم
			سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینته وه.
29	انکم	انکم	انکم
			ناسان خویندنه وهی همزه ی دوهم و نه لیف خسته نیوانیان.
29	لتاتون ؛ وتاتون	لتاتون وتاتون	لتاتون وتاتون
			سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
29	قالوا اثنا	قالوا اثنا	قالوا وتنا
			سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و) له باری نه وه ستاندا.
30	قال رب	قال رب	قال رب
			سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینته وه.
31	رسلنا	رسلنا	رسلنا
			به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
31	بالبشری	بالبشری	بالبشری
			به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
32	اعلم بمن	اعلم بمن	اعلم بمن
			سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینته وه له گه ل شاردنه وهی.
33	رسلنا	رسلنا	رسلنا
			به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
33	امرأتك كانت	امرأتك كانت	امرأتك كانت
			سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خوینته وه.
37	دارهم	دارهم	دارهم
			به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
38	وَمُودًا وَقَدْ	وَمُودًا وَقَدْ	وَمُودًا وَقَدْ
			له باری نه وه ستاندا: ته نوینی فته و شاردنه وهی تیدایه له باری وه ستاندا: گوړینی ته نوین به نه لیف ده کریت.
38	تبين لكم ؛ وزين لهم	تبين لكم وزين لهم	تبين لكم لهم
			سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینته وه.
39	ولقد جاءهم	ولقد جاءهم	ولقد جاءهم
			به تیکه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سراسی به سراسی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
39	موسی	موسی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
42	یعلم ما	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش دهرده که ویت.
42	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
43	للناس	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
44	للمؤمنین	للمؤمنین	للمؤمنین	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
45	الصلاة تنهى	الصلاة تنهى	الصلاة تنهى	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
45	یعلم ما	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش دهرده که ویت.

ژباړه نايه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
46	ونحنُ له	ونحنُ له	سوسی: به ټيکه لکیشانی پیتی(ن) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.
47	یؤمنون ؛ یؤمن	یؤمنون ؛ یؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی(و).
51	وذكری	وذكری	
51	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی(و).
52	یعلمُ ما	یعلمُ ما	سوسی: به ټيکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش درده که ویت.
53	ولیاتینهم	ولیاتینهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
54	بَالْکُفْرِین	اَلْکُفْرِین	
55	ویقول	ونقول	به به پیتی(ن) له بری پیتی(ی) ده خویندریته وه.
56	یاعبادي الذین	یاعبادي الذین	
57	الموتِ ثُمَّ	الموتِ ثُمَّ	سوسی: به ټيکه لکیشانی پیتی(ت) له پیتی(ث) ده کات.
60	وکاینُ	وکأیَ	
60	لاتحملُ رزقها	لاتحملُ رزقها	سوسی: به ټيکه لکیشانی پیتی(ل) له پیتی(ر) ده خوینیته وه.
60	وهُو	وهُو	
61	والقمرَ ليقولن	القمرَ ليقولن	سوسی: به ټيکه لکیشانی پیتی(ر) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.
61	فأنی	فأنی	دوری: به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.
61	یؤفکون	یؤفکون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی(و).
62	ویقدرُ له	ویقدرُ له	سوسی: به ټيکه لکیشانی پیتی(ر) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړنه وه
64	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
64	لهي	لهي	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
67	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
68	أَظْلَمُ مَنۢ ؛ كَذَّبَ بِالْحَقِّ ؛ جَهَنَّمَ مَثْوًى	أَظْلَمُ مَنۢ كَذَّبَ بِالْحَقِّ جَهَنَّمَ مَثْوًى	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
68	افترى ؛ للکفرین	افترى ؛ للکفرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
68	مَثْوًى	مَثْوًى	به که مکړنه وه (ته قلیل) نا خویندریته وه.
69	سُبُلَنَا	سُبُلَنَا	به زه نه دارکړنی پیتی (ب) ده خویندریته وه.

(30) سوړه تی (رووم)

4	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
5	وهو	وهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
6	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
7	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
9	رُسُلَهُم	رُسُلَهُم	به زه نه دارکړنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
10	عاقبة	عاقبة	به ضه ممه دارکړنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.
10	السوأي	السوأي	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	تُرْجَعُونَ	يُرْجَعُونَ	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندریته وه.
13	کفرین	کفرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
19	الميت (معاً)	الميت	به لایردنی شه دده ی پیتی (ی) ده خویندریته وه.
20	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	سوسی: به ټيکه ه لکیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.
22	للعالمين	للعالمين	به فه ته دارکړنی پیتی (ل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
23	وَالنَّهَار	وَالنَّهَار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
24	وَيُنَزِّل	وَيُنَزِّل		زه نه دارکردنی پیټی (ن) و لا بردنی شه دده ی پیټی (ن) و ناشکراکردنیش د درده که ویت.
27	وَهُوَ (الثَلَاثَةُ)	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.
30	فَطَرْتُ	فَطَرْتُ		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریته وه.
30	لَا تَبْدِيلَ لَخَلْقِ	لَا تَبْدِيلَ لَخَلْقِ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
30	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
35	فَهُوَ	فَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.
35	يَتَكَلَّمُ بِمَا	يَتَكَلَّمُ بِمَا	سوسی: به زه نه دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.	
36	يَقْنَطُونَ	يَقْنَطُونَ		به که سره دارکردنی پیټی (ن) ده خویندریته وه.
37	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
38	فَاتِ ذَا	فَاتِ ذَا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ذ) ده کات به یه که له خویندنه وه کانی.	
38	الْقُرْبَى	الْقُرْبَى		به که مکرده وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
39	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
40	خَلَقَكُمْ ؛ رَزَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ رَزَقَكُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ق) له پیټی (ک) ده خویندنه وه.	
41	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
43	الْقِيَمِ مِنْ	الْقِيَمِ مِنْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.	

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سراسی به سراسی		پوونکر دنده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
43	یآی یوم	یآی یوم	یآی یوم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهو بوی هیه گورینی همزه به ئه لیف بکات.
45	آلکفرین	آلکفرین		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
47	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
48	فتری الودق	فتری الودق	فتری الودق فتری الودق	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
48	أصاب به	أصاب به	أصاب به	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
49	يُنَزَّل	يُنَزَّل		زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لبردنی شه دده ی پیتی (ز) و ناشکرا کردنیښ دهرده که ویت.
50	ءاټار	أثر		لبردنی ئه لیف ی یه که م و دووه میښ به تاک.
50	ءاټار رحمت	أثر رحمة	أثر رحمة	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
50	رحمت	رحمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بوی ده خویندنه وه.
50	الموتی	الموتی		به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
50	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
52	الموتی	الموتی		به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
52	الدعاء إذا	الدعاء إذا		ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم.
53	یؤمن	یؤمن	یومن	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
54	خلقکم	خلقکم	خلقکم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه
54	ضعف (معاً) ؛ ضعفاً	ضعف ؛ ضعفاً		ته نها به ضمه ممه ده خویندنه وه.
54	بعد ضعف	بعد ضعف	بعد ضعف	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض).

ژماره نايهت	گيړانه و هه عاصمي کوفی	خویندنه و هه نه بوعه هری به سړی		پوونکردنه و هه
		گيړانه و هه دوری	گيړانه و هه سوسی	
54	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته و هه.	
55	کذلك کانوا	کذلك کانوا	کذلك گانوا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه و هه.
55	یوفکون	یوفکون	یوفکون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
56	لبثتم	لبثتم	لبثتم	تیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت).
57	لا ینفع	لا ینفع	لا تنفع	به پیتی (ت) ده خویندریته و هه له بری پیتی (ی).
58	ولقد ضربنا	ولقد ضربنا	ولقد ضربنا	به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض) ده خویندنه و هه.
58	للناس	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه و هه (الاماله) ده خویندنه و هه.
58	جنتهم	جنتهم	جنتهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).

(31) سوره تی (لوقمان)

4	ویوتون	ویوتون	ویوتون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
6	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه و هه (الاماله) ده خویندنه و هه.
6	لِيُضِلَّ	لِيُضِلَّ	لِيُضِلَّ	به پیتی (ی) فته دار ده خویندریته و هه.
6	وَيَتَّخِذَهَا	وَيَتَّخِذَهَا	وَيَتَّخِذَهَا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندنه و هه.
6	هُزُؤًا	هُزُؤًا	هُزُؤًا	پیتی (و) به هه مزه ده خویندریته و هه.
9	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته و هه.
12	أَنْ اشْكُرَ لِلَّهِ	أَنْ اشْكُرَ لِلَّهِ	أَنْ اشْكُرَ لِلَّهِ	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه و هه.
12	يشْكُرُ لِنَفْسِهِ	يشْكُرُ لِنَفْسِهِ	يشْكُرُ لِنَفْسِهِ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه و هه.
13	قَالَ لِقَمَانٍ	قَالَ لِقَمَانٍ	قَالَ لِقَمَانٍ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه و هه.
13	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته و هه.
13	يُسَبِّحُ	يُسَبِّحُ	يُسَبِّحُ	که سره دارکردنی پیتی (ی) دووهم.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
14	اشکر لي	اشکر لي اشکر لي	اشکر لي	به صری: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناکراش ده خویندنه وه.
15	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
16	يُبْنِي	يُبْنِي		به که سره دارکړنی پیتی (ی) دوهم ده خویندنه وه.
16	يأت	يأت	يات	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
17	يُسَبِي	يُسَبِي		به که سره دارکړنی پیتی (ی) دوهم ده خویندنه وه.
17	وَأمر	وَأمر	وامر	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
18	ولا تُصْعِر	ولا تُصَاعِر		ئه لیف له دواي پیتی (ص) و ناسان خویندنه وهی پیتی (ع).
18	للنَّاس	للنَّاس	للنَّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
20	سخر لكم	سخر لكم	سخر لكم	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
20	النَّاس	النَّاس	النَّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
21	قيل لهم	قيل لهم	قيل لهم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
22	وهو	وهو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
22	الوثنى	الوثنى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
26	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
27	والبحر	والبحر		به فه ته دارکړنی پیتی (ر).
29	النَّهار	النَّهار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
30	الله هو (معاً)	الله هو	الله هو	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
31	بنعمت	بنعمت		له باری وستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) به کارهاتو و بؤ می ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
31	صَبَّار	صَبَّار	
32	خَتَّار	خَتَّار	
33	الدنيا	الدنيا	
34	وَيُنَزِّل	وَيُنَزِّل	
34	وَيَعْلَمُ مَا	وَيَعْلَمُ مَا	وَيَعْلَمُ مَا
34	خَبِيرٌ * بِسْمِ اللَّهِ	خَبِيرٌ الْم	

(32) سوږه تی (سه جده)

3	افتراه	افتراه	
5	من السماء إلى	من السماء إلى ؛ من السماء إلى	
7	خَلَقَهُ	خَلَقَهُ	
9	وجعل لكم	وجعل لكم	وجعل لكم
10	ءِذَا ؛ اَنَّا	ءِذَا ؛ اَنَّا	
12	ترى	ترى	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
12	الجرمونَ ناکسوا	الجرمونَ ناکسوا	الجرمون نَّاکسوا	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش درده که ویت.
13	شئنا	شئنا	شینا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).
13	جهنمَ من	جهنمَ من	جهنمَ مِن	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش درده که ویت.
13	والنَّاس	والنَّاس	والنَّاس	دووری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
15	یؤمن	یؤمن	یومن	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
18	مؤمناً	مؤمناً	مومناً	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
19	المأوی	المأوی	الماوی	سوسی: همزه ده گوړیت به ئلیف.
20	فماواهم	فماواهم	فماواهم	سوسی: همزه ده گوړیت به ئلیف.
20	وقیلَ لهم	وقیلَ لهم	وقیلَ لَهُم	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
20	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	الأكبرِ لعلهم	الأكبرِ لعلهم	الأكبرِ لَعْلَهُم	سوسی: به تیځکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
22	أظلمُ ممن	أظلمُ ممن	أظلمُ مِمَّن	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش درده که ویت.
23	موسیٰ	موسیٰ		له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
23	وجعلناه هدیٰ	وجعلناه هدیٰ	وجعلناه هُدًیٰ	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
24	أئمة	أئمة		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم بی ئیدخال.
27	الماءِ إلی	الماءِ إلی		به ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم ده خوینیته وه.
27	تأکل	تأکل	تاکل	سوسی: همزه ده گوړیت به ئلیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکړدنه وه

(33) سوره تی (له حزب)

1	آلکفرین	آلکفرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
2	تعملون	يعملون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندريته وه.
4	الّٰی	اللاّ اللاّی	لابردنی نه و پیتته یائنه ده که ویتته دواي همزه وبو همزه ش دوو خویندنه وه هیه : 1- ناسان خویندنه وهی همزه و دریژکړدنه وهی چوار یان دوو جووله . 2- گوږینی پیتی (ی) زه نه دار و دریژکړدنه وهی شه ش جووله له بهر گه یشتنه دوو زه نه . له باری وه ستاندا: ناسان خویندنه وهی چوار یان دوو جووله .
4	تُظَاهِرُونَ	تَظَاهَرُونَ	فه ته دارکړدنی پیتی (ت) شه ده دارکړدنی پیتی (ظ) و پیتی (ه) و فه ته دارکړدنیان . لابردنی نه و ئه لیفه ده که ویتته دواي پیتی (ظ) .
4	وهو	وهو	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
5	أَخْطَأْتُمْ	أَخْطَأْتُمْ	سوسی: همزه ده گوږیت به ئه لیف.
6	بِالْمُؤْمِنِينَ ؛ الْمُؤْمِنِينَ	بِالْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
7	وموسی	وموسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
7	وعیسی	وعیسی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
8	للكفرین	للكفرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
9	تعملون	يعملون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندريته وه.
9	إِذْ جَاءَتْكُمْ	إِذْ جَاءَتْكُمْ	به ټیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
10	إذ جاءوكم	إذ جاءوكم		به ټيکهه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
10	واذ زاغت	واذ زاغت		به ټيکهه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ن) ده خویندنه وه.
10	الظنونا	الظنون		لابردنی ئه لیف به ږه ها.
11	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
13	لا مقام	لا مقام		به فته دارکردنی پیتی (م) ی یه که م ده خویندنه وه.
13	ويستأذن	ويستأذن	ويستأذن	سوسی: همزه ده گورپت به ئه لیف.
14	أقطارها	أقطارها		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
15	قبل لا	قبل لا	قبل لا	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
18	يأتون ؛ البأس	يأتون ؛ البأس	يأتون ؛ البأس	سوسی: همزه ده گورپت به ئه لیف.
19	يؤمنوا	يؤمنوا	يؤمنوا	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
20	يحبسون	يحبسون		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
20	يأت	يأت	يأت	سوسی: همزه ده گورپت به ئه لیف.
21	أسوة	أسوة		به که سره دارکردنی همزه ده خویندنه وه.
22	رءا	رءا		ته نها به لارکردنه وه (الاماله) ی همزه ده خویندنه وه.
22	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
23	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
24	شاء أو	شا أو ؛ شأ أو		لابردنی همزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه که ر نه لکاو که وته ناوهراست ده بیته هو ی لابردنی همزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
25	المؤمنین	المؤمنین	المومنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
26	وقذف في	وقذف في	و قذف في	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
26	قلوبهم الرعب	قلوبهم الرعب		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه.
26	وتأسرون	وتأسرون	وتأسرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
28	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
30	يأت	يأت	يات	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
30	يُضَاعَفْ	يُضَاعَفْ		لا بردنی نه وه ئه لیفه ده که ویته دواي پیتی (ض). فه ته دارکردنی پیتی (ع) ی شه ده دار.

ژماره نايهت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوړی	گيړانه وهی سوسی	
31	نؤتها	نؤتها	نوتها	سوسی: ههمزه دهگورپټ به پیتی(و).
32	النساءِ إن	النسا إن ؛ النساءِ إن		لابردنی ههمزه ی یه کهم. دریژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی ههمزه و دریژکردنه وهی ته نه ا به چوار جوووله.
33	وَقَرْن	وَقَرْن		که سره دار کردنی پیتی(ق) و لاواز کردنی پیتی(ر) یش در ده که ویت.
33	الأولی	الأولی		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندريته وه.
35	والمؤمنين والمؤمنات	والمؤمنين والمؤمنات	المومنين المومنات	سوسی: ههمزه دهگورپټ به پیتی(و).
36	لمؤمن ؛ مؤمنة	لمؤمن ؛ مؤمنة	لمومن ؛ مومنة	سوسی: ههمزه دهگورپټ به پیتی(و).
36	أن يكون	أن تكون		به پیتی(ت) ده خویندريته وه له بری پیتی(ی).
36	فقد ضلَّ	فقد ضلَّ		به تی کهه لکیښانی پیتی(د) له پیتی(ض) ده خوینتیته وه.
37	واذ تقول	واذ تقول		به تی کهه لکیښانی پیتی(ذ) له پیتی(ت) ده خوینتیته وه.
37	تقول للذي	تقول للذي	تقول للذي	سوسی: به تی کهه لکیښانی هاوینه ده خوینتیته وه.
37	المؤمنين	المؤمنين	المومنين	سوسی: ههمزه دهگورپټ به پیتی(و).
40	وخاتم	وخاتم		به که سره دار کردنی پیتی(ت) ده خوینتیته وه.
43	بالمؤمنين	بالمؤمنين	بالمومنين	سوسی: ههمزه دهگورپټ به پیتی(و).
47	المؤمنين	المؤمنين	المومنين	سوسی: ههمزه دهگورپټ به پیتی(و).
48	الكافرين	الكافرين		به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
49	المؤمناتِ تُم	المؤمناتِ تُم	المؤمناتِ تُم	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و) وبوی هه به تیکه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ت) بکات.
50	مؤمنة ؛ المؤمنین	مؤمنة المؤمنین	مؤمنة المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
51	تُرْجِي	تُرْجِي		به هه مزه ضمه دار له دوا پیتی (ج) له بهری پیتی (ی) ده خوینته وه.
51	وتؤوي	وتؤوي		(جیاکراوته وه) سوسی: هیچ کورینک ناکات.
51	يعلمُ ما	يعلمُ ما	يعلمُ ما	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خوینته وه و مینگهش دهردهکویت.
52	لَا يَحِلُّ	لَا يَحِلُّ		به پیتی (ت) ده خویندريته وه له بری پیتی (ی).
53	يُؤْذُنُ ؛ يُوْذِي ؛ تُوْذُوا	يُؤْذُنُ ؛ يُوْذِي ؛ تُوْذُوا	يُؤْذُنُ ؛ يُوْذِي ؛ تُوْذُوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
53	يُؤْذُنُ لَكُمْ	يُؤْذُنُ لَكُمْ	يُؤْذُنُ لَكُمْ	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خوینته وه.
53	مستأنسين	مستأنسين	مستأنسين	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئهليف.
53	أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ	أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ	أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینته وه.
55	أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ	أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ		لابردنی هه مزه یه کهم. دريژکردنه وهی دوو جووله ئه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له ئهليف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه به ئه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو لابردنی هه مزه و دريژکردنه وهی ته نه به چوار جوووله.
55	أَبْنَاءِ أَخَوَاتِهِنَّ	أَبْنَاءِ أَخَوَاتِهِنَّ		گورینی هه مزه ی دوو هم به پیتی (ی) فه ته دار.

ژماره نايه	گيږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکردنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
57	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
57	یؤزون	یؤزون	یؤزون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پییتی (و).
58	یؤزون ؛ المؤمنین والمؤمنات	یؤزون المؤمنین والمؤمنات	یؤزون المؤمنین والمؤمنات	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پییتی (و).
59	المؤمنین ؛ یؤذین	المؤمنین یؤذین	المؤمنین یؤذین	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پییتی (و).
63	الساعة تكون	الساعة تكون	الساعة تكون	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
64	الکفرین	الکفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
66	النار	النار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
66	الرسولاً	الرسول		لاریونی ته لیلی به پرده ها.
67	السبیل	السبیل		لاریونی ته لیلی به پرده ها.
68	کبیراً	کثیراً		به پییتی (ث) له بری پییتی (ب) ده خویندریته وه.
69	موسی	موسی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
71	ویغفر لکم	ویغفر لکم ویغفر لکم	ویغفر لکم	به صری: به تیکه له کیښانی پییتی (ر) له پییتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
73	المؤمنین ؛ والمؤمنات	المؤمنین والمؤمنات	المؤمنین والمؤمنات	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پییتی (و).
73	رحیماً * بسم الله	رحیماً الحمد		له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوږه له باری گه یانندیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: پییتی (ن) ی ته نوین که سره دار دهکات به هو ی گه یشتنه دوو زه نه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکرده وه

(34) سوره تی (سهه)

1	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
2	يعلم ما	يعلم ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
2	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
3	لا تأتينا ؛ لتأتينكم	لا تأتينا لتأتينكم	سوسی: همزه ده ګوړیت به ئه لیف.
5	مُعْجِزِينَ	مُعْجِزِينَ	لابردنی ئه لیف و شه ده دارکردنی پیتی (ج).
5	أَلِيمٌ	أَلِيمٌ	به که سره دارکردنی پیتی (م) و ته نوین ده خویندنه وه.
6	ویری الذین	ویری الذین ویری الذین	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
8	أَفْتَرَى	أَفْتَرَى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
8	لا یؤمنون	لا یؤمنون	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
9	بِهِمُ الْأَرْضُ	بِهِمُ الْأَرْضُ	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
9	کِسْفًا	کِسْفًا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
9	مَنْ السَّمَاءِ إِنَّ	مَنْ السَّمَاءِ إِنَّ	لابردنی همزه یه که م. درې ژکرده وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه ګهر نه لکاو که وته ناوه پراست ده بیته هو ی لابردنی همزه و درې ژکرده وهی ته نها به چوار جووله.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړنه وه
13	کالجواب	کالجوابی	
		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی(ی) زیاده	
14	تاکل	تاکل	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
14	منساته	منساته	
		به گوړینی همزه به ئه لیف ده خویندریته وه.	
15	لسبأ	لسبأ	
		به فته دارکردنی همزه بی ته نوین ده خویندنه وه.	
15	مسکنهم	مساکنهم	
		به فته دارکردنی پیتی(س) و ئه لیفی دوی ئه و له گهل کسره دارکردنی پیتی(ک) به کو	
16	أكل	أكل	
		به لابردي ته نوین ده خویندریته وه.	
17	نُجَازِي	يُجَازِي	
		به پیتی(ی) ضمه ممدار و فته دارکردنی پیتی(ز) و ئه لیفی دوی ئه و له بری پیتی(ی) ده خویندریته وه.	
17	الکفور	الکفور	
		به ضمه ممدارکردنی پیتی(ر) ده خویندریته وه.	
18	القرى التي	القرى التي	القرى التي
		له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.	
		له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لار بوونه وه(الاماله) ده خویندنه وه.	
18	قرى	قرى	
		له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.	
19	باعد	بعّد	
		به لابردي ئه لیف و شه دارکردنی پیتی(ع) ده خویندنه وه.	
19	أسفارنا ؛ صَبَار	أسفارنا ؛ صَبَار	
		به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.	
20	ولقد صدّق	ولقد صدّق	
		به تیکه له کیشانی پیتی(د) له پیتی(ص) ده خویندریته وه.	

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
20	صَدَقَ	صَدَقَ		ناسان خویندنه وهی پیتی (د).
20	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
21	لنَعْلَمَ مَنْ	لنَعْلَمَ مَنْ	لنَعْلَمَ مَنْ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش درده که ویت.
21	يُؤْمِنُ	يُؤْمِنُ	يُؤْمِنُ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
22	قِلْ ادْعُوا	قِلْ ادْعُوا		پزگار بوون له گه یشتنه دوو زه نه و به ضه ممه ش ده خویندنه وهی
23	أَذَنَ	أَذِنَ	أَذِنَ	به ضه ممه دارکردنی هه مزه ده خویندنه وهی.
23	أَذِنَ لَهُ	أَذِنَ لَهُ	أَذِنَ لَهُ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وهی.
23	فُزِعَ عَنْ	فُزِعَ عَنْ	فُزِعَ عَنْ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی.
23	قَالَ رَبُّكُمْ	قَالَ رَبُّكُمْ	قَالَ رَبُّكُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وهی.
23	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.
24	يَرْزُقُكُمْ	يَرْزُقُكُمْ	يَرْزُقُكُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وهی
26	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.
28	لِلنَّاسِ ؛ النَّاسِ	لِلنَّاسِ ؛ النَّاسِ	لِلنَّاسِ ؛ النَّاسِ	دووری: به لاریبونه وهی (الاماله) ده خویندنه وهی.
30	لا تَسْتَأْخِرُونَ	لا تَسْتَأْخِرُونَ	لا تَسْتَأْخِرُونَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
31	نُؤْمِنُ ؛ مُؤْمِنِينَ	نُؤْمِنُ ؛ مُؤْمِنِينَ	نُؤْمِنُ ؛ مُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
31	تَرَى	تَرَى		به لاریبونه وهی (الاماله) ده خویندنه وهی.
32	إِذْ جَاءَكُمْ	إِذْ جَاءَكُمْ		به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندنه وهی.

ژباړه نایه	گڼپاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گڼپاڼه وهی دوری	گڼپاڼه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
33	والتهار	والتهار	
33	إذ تأمرونا	إذ تأمرونا	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. به تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندیته وه. سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
33	ونجعل له	ونجعل له	ونجعل له
36	الناس	الناس	الناس
37	زلفی	زلفی	
38	مُعْجَزِينَ	مُعْجَزِينَ	
39	ويقدر له	ويقدر له	ويقدر له
39	فهو ؛ وهو	فهو ؛ وهو	
40	يَحْشَرُهُمْ	يَحْشَرُهُمْ	
40	يقول	يقول	
40	يقول للملائكة	نقول للملائكة	نقول للملائكة
40	أهؤلاء إياكم	أهؤلاء إياكم ؛ أهؤلاء إياكم	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سراسی به سراسی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
41	مؤمنون	مؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
42	ونقول للذين	ونقول للذين	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
42	التَّارِ	التَّارِ	به لاربوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
43	مُفْتَرِی	مُفْتَرِی	له باری وه ستاندا: به لاربوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
45	كَانَ نَكِيرَ	كَانَ نَكِيرَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش درده که ویت.
46	مَثْنِ	مَثْنِ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) نا خویندریته وه چونکه له سهر کیښی (مفعول) دیت.
47	فَهُوَ ؛ وَهُوَ	فَهُوَ ؛ وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
50	رَبِی	رَبِی	به پیتی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.
51	تَرِی	تَرِی	به لاربوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
52	وَأَنْئِی	وَأَنْئِی	دووری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
52	التَّارِش	التَّارِش	به هه مزه پیتی (و) ده خویندریته وه له گه ل' دریژکردنه وهی لکاو.
54	مَرِیْبِ * بِسْمِ اللَّهِ	مَرِیْبِ الْحَمْدِ	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوپه ت له باری گه یاندنیان (وصل) بی' به سمه له و بی' سهکت ده خویندریته وه. به صری: پیتی (ن) ی ته نوین که سرده دار دهکات به هو ی گه یشتنه دوو زه نه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکړدنه وه

(35) سوږه تی (فاطیر)

1	مثنی	مثنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ناخویندريته وه چونکه له سهر کيښی (مفعول) ه.
1	مايشاء اِنَّ	مايشاء اَنْ ؛ مايشاء وَنْ	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و گورینی به پیتی (و) ی که سره دار.
2	للنَّاس	للنَّاس	دوری: به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
2	فلا مرسل له	فلا مرسل له	سوسی: به تیکه له کيښانی هاوینه ده خویندريته وه.
2	وهو	وهو	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
3	نعمت	نعمت	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کار هاتوو بو می ده خویندريته وه.
3	يرزقكم	يرزقكم	سوسی: به تیکه له کيښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندريته وه.
3	فأني	فأني	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
3	تؤفكون	تؤفكون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
5	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
8	زَيْنَ له	زَيْنَ له	سوسی: به تیکه له کيښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندريته وه.
8	فرءاه	فرءاه	ته نه لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کړیت.
9	ميت	ميت	ئاسان خویندنه وهی پیتی (ی).
10	العزة جميعاً	العزة جميعاً	سوسی: به تیکه له کيښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
11	خلقكم	خلقكم	سوسی: به تیکه له کيښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندريته وه.
11	أنثى	أنثى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
12	تأكلون	تأكلون	سوسی: هه مزه ده گوریت به ته لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
12	وتری الفلک	وتری الفلک	وتری الفلک وتری الفلک
			له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح (کردنه وه) یان لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
12	مواخر لتبتغوا	مواخر لتبتغوا	مواخر لتبتغوا
			سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
13	النهار	النهار	النهار
			به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
15	الفقراء إلى	الفقراء إلى ؛ الفقراء إلى	الفقراء إلى ؛ الفقراء إلى
			ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و گوږینی به پیتی (و) ی که سره دار.
15	والله هو	والله هو	والله هو
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
16	ویأت	ویأت	ویأت
			سوسی: هه مزه ده گوږیت به ئلیف.
18	أخری	أخری	أخری
			به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
18	قربى	قربى	قربى
			به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
25	رسلهم	رسلهم	رسلهم
			به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
26	أخذت	أخذت	أخذت
			به تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
26	كَانَ كَبِيرَ	كَانَ كَبِيرَ	كَانَ كَبِيرَ
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش درده که ویت.
28	النَّاسِ	النَّاسِ	النَّاسِ
			دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
28	والأنعام مختلف	والأنعام مختلف	والأنعام مختلف
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش درده که ویت.
28	العلماء إِنَّ	العلماء أَنْ ؛ العلماء وَنَّ	العلماء أَنْ ؛ العلماء وَنَّ
			ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و گوږینی به پیتی (و) ی که سره دار.
33	يَدْخُلُونَهَا	يَدْخُلُونَهَا	يَدْخُلُونَهَا
			به ضه مه دارکردنی پیتی (ی) و فته ده دارکردنی پیتی (خ) ده خویندریته وه.
33	وَلَوْلَا	وَلَوْلَا	وَلَوْلَا
			به ته نوینی که سر ده خویندریته وه سوسی: هه مزه یه که م ده گوږیت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
36	نَجْرِي	يُجْزِي	
		به پیتی (ی) ضه ممدار له بری پیتی (ن) ده خویندنه وه. فته تدارکردنی پیتی (ن) و ئه لیلی دواي نه و له بری پیتی (ی). به ضه ممدارکردنی پیتی (ل) ده خویندنه وه.	
36	كُلَّ	كُلُّ	
39	خَلَاتِفَ فِي	خَلَاتِفَ فِي	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
39	اَلْكَافِرِينَ (مَعًا)	اَلْكَافِرِينَ	
40	بَيْنَت	بَيْنَت	
		له باری و ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندنه وه.	
42	إِحْدَى	إِحْدَى	
		له باری و ستاندا: به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.	
43	السَّيِّءِ إِلَّا	السَّيِّءِ إِلَّا ؛ السَّيِّءِ وَلَا	
		ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و گورین به پیتی (و) ی که سره دار.	
43	سُنَّتْ ؛ لِسُنَّتِ (مَعًا)	سُنَّتْ ؛ لِسُنَّتْ	
		له باری و ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندنه وه.	
45	جَاءَ أَجْلُهُمْ	جَا أَجْلُهُمْ ؛ جَا أَجْلُهُمْ	
		لا بردنی همزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیلی. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر است ده بیته هو ی لا بردنی همزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
45	بصیراً * بسم الله	بصیراً یس	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوپه له باری گه یاندنیان (وجه الوصل) بی به سمه لهو بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: تیکه له کیشان ده کات.

(36) سوږه تی (یاسین)

5	تنزیل	تنزیل	به ضمه ممدارکردنی پیتی (ل) ده خویندریته وه.
7	لایؤمنون	لایؤمنون	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
8	فهی	فهی	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
9	سَدَّاً (معاً)	سَدَّاً	ضمه ممدارکردنی پیتی (س) له هردوو کیان.
10	ءَا نذرتهم	ءَا نذرتهم	ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
10	لایؤمنون	لایؤمنون	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
12	نحنُ نُحیی	نحنُ نُحیی	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش درده که ویت.
12	الموتی	الموتی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	إِذْ جَاءَهَا	إِذْ جَاءَهَا	به تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندریته وه.
14	إِلَيْهِمُ اثْنین	إِلَيْهِمُ اثْنین	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
19	أَین	أَین	ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
23	ءَاتَّخَذَ	ءَاتَّخَذَ	ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
24	إِنی	إِنی	به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندریته وه.
25	إِنی	إِنی	به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سږی		پوونکردنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
27	غفر لي	غفر لي	غفر لي	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکړدنه وه			
30	ما یأتیهم	ما یأتیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
32	لَمَّا	لَمَّا	به ئاسان خویندنه وهی پیتی (م) ده خوینیته وه.
33	یا کلون	یا کلون	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
35	لیأکلوا	لیأکلوا	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
39	والقمر	والقمر	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
40	النَّهَار	النَّهَار	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
45	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
46	تأتیهم	تأتیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
47	رزقکم	رزقکم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیته وه.
47	قیل لهم ؛ أنطعم من	قیل لهم أنطعم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش درده که ویت.
49	تأخذهم	تأخذهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
49	يَخْصِمُون	يَخْصِمُون	به ئیختیلاسی فته ته ی پیتی (خ) ده خویندریته وه.
52	مرقدنا هذا	مرقدنا هذا	واږه ښان له سهکت.
55	شُغِلْ	شُغِلْ	به زه نه دارکردنی پیتی (غ) ده خویندریته وه.
62	جِبَلًا	جِبَلًا	ضه ممه دارکردنی پیتی (ج) به زه نه دارکردنی پیتی (ب) و ئاسان خویندنه وهی پیتی (ل) قه لقه له ش ئاشکرایه.
66	فَأَنَّى	فَأَنَّى	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خوینیته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
68	نُنْکِسَه	نَنْکِسَه	فه ته دارکردنی پیتی (ن) ی یه که م و زه نه دارکردنی پیتی (ن) وی دوو هم و ضه ممه دارکردنی پیتی (ک) و ناسان خویندنه وهو شاردنه وهش ناشکرایه. به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
70	اَلْکَفَرین	اَلْکَفَرین	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
72	یا کَلون	یا کَلون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
75	لا یستطیعونَ نصرهم	لا یستطیعونَ نصرهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینینه وهو مینگه ش درده که ویت.
76	نعلمُ ما	نعلمُ ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینینه وهو مینگه ش درده که ویت.
78	وهی	وهی	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
79	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
80	جعلَ لکم	جعلَ لکم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینینه وهو.
81	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
82	یقولُ له	یقولُ له	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینینه وهو.

(37) سوره تی (صافات)

1	والصافاتِ صفّاً	والصافاتِ صفّاً	والصافاتِ صفّاً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ص) ده کات.
2	فالزاجرات زجراً	فالزاجرات زجراً	فالزاجرات زجراً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ز).
3	فالتاليات ذكراً	فالتاليات ذكراً	فالتاليات ذكراً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ذ).
6	الدنيا	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	بزينة الكواكب	بزينة الكواكب	بزينة الكواكب	به که سره بی ته نوین ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
8	لا یسمعون	لا یسمعون	
		ناسان خویندنه وهی پیتی (س) و زه نه دارکردنی.	
16	أإذا ؛ أننا	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.	
16	متنا	متنا	
		به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.	
26	اليوم مستسلمون	اليوم مستسلمون	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش درده که ویت.
28	تأتوننا	تاتوننا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیلیف.
29	مؤمنين	مؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
31	قول ربنا	قول ربنا	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
35	قيل لهم	قيل لهم	سوسی: به تیکه ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
36	أننا	أننا	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.	
40	المخلصين	المخلصين	
		به که سره دارکردنی پیتی (ل) ی دووهم ده خویندنه وه.	
45	بكأس	بكأس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیلیف.
52	أنتك	أنتك	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.	
53	أإذا ؛ أننا	أإذا ؛ أننا	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.	
53	متنا	متنا	
		به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.	
55	فرءاه	فرءاه	
		ته نها لارکردنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کړیت.	
59	ي ية كتم	ي ية كتم	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
60	لهو	لهو	
		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	

ژماره نایه	گېړانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گېړانه وهی دوری	گېړانه وهی سوسی	
70	ءاټارهم	ءاټارهم		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
71	ولقد ضلّ	ولقد ضلّ		به تیځکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (ض) ده خویندریته وه.
74	المُخْلِصِينَ	المُخْلِصِينَ		به که سره دارکردنی پیټی (ل) ی دووهم ده خویندریته وه.
77	ذَرِيتُهُ هُم	ذَرِيتُهُ هُم	ذَرِيتُهُ هُم	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خویننیته وه.
81	المُؤْمِنِينَ	المُؤْمِنِينَ	المومنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (و).
84	إِذْ جَاءَ	إِذْ جَاءَ		به تیځکه لکیشانی پیټی (ذ) له پیټی (ج) ده خویندریته وه.
85	قال لأبيه	قال لأبيه	قال لأبيه	سوسی: به تیځکه لکیشانی هاوینه ده خویننیته وه.
86	أَنْفَكَ	أَنْفَكَ		ناسان خویندنه وهی همزه ی دووهم و ئه لیلی خستنه نیوانیان.
91	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ	تاكلون	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیلی.
96	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	خلقكم	سوسی: به تیځکه لکیشانی پیټی (ق) له پیټی (ك) ده خویننیته وه
102	يُبْنَى	يُبْنَى		به که سره دارکردنی پیټی (ی) ی دووهم ده خویندریته وه.
102	إِنِّي أَرَى ؛ أَنِّي أَذْهَبُ	إِنِّي أَرَى ؛ أَنِّي أَذْهَبُ		به پیټی (ی) ده خویندریته وه له هردو وکیان.
102	أَرَى ؛ تَرَى	أَرَى ؛ تَرَى		به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
102	يَأْتِ	يَأْتِ		(جیا کراوته وه) به وهستان به پیټی (ت) ده خویندریته وه.
102	ما تَوْمَر	ما تَوْمَر	ما تومر	سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (و).
105	قَدْ صَدَّقَتْ	قَدْ صَدَّقَتْ		به تیځکه لکیشانی پیټی (د) له پیټی (ص) ده خویندریته وه.
105	الرُّؤْيَا	الرُّؤْيَا	الرويا	به که مکړدنه وه (ته لیلی) ده خویندریته وه. سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
106	لهو	لهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
111	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
114	موسی	موسی	موسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
120	موسی	موسی	موسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
122	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
124	قال لقومه	قال لقومه	قال لقومه	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
126	الله ربکم ورب	الله ربکم ورب	الله ربکم ورب	ضه ممه دارکړنی هرسی وشه له باری پرفع.
128	المخلصین	المخلصین	المخلصین	به که سره دارکړنی پیتی (ل) ی دووهم ده خویندریته وه.
132	المؤمنین	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
142	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
145	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
155	تذکرون	تذکرون	تذکرون	به شه ده دارکړنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.
157	فاتوا	فاتوا	فاتوا	سوسی: همزه ده گوړیت به ته لیف.
160	المخلصین	المخلصین	المخلصین	به که سره دارکړنی پیتی (ل) ی دووهم ده خویندریته وه.
169	المخلصین	المخلصین	المخلصین	به که سره دارکړنی پیتی (ل) ی دووهم ده خویندریته وه.
171	ولقد سبقت	ولقد سبقت	ولقد سبقت	به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویندریته وه.

(38) سوره تی (ص)

3	ولات	ولات	(جیا کراوته وه) به وه ستان به پیتی (ت) ده خویندریته وه.
8	أُنزِلَ ؛ أُنزِلَ	أُنزِلَ	1- ئاسان خویندنه وهی همزه ی دووهم، 2- ته لیف خستنه نیوانیان نه وه یان پیش ده که ویت وده توانیت نه شی کات.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
پوښکړنه وه			
9	خزائنُ رحمة	خزائنُ رحمة	سوسی: به ټيککه لکيښانی پیتی (ن) له پیتی(ر) ده کات.
15	هؤلاءِ إلا	هؤلا إلا ؛ هؤلا إلا	لابردنی هه مزه ی یه که م. دریژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پراست ده بیته هو ی لابردنی هه مزو دریژکړدنه وهی ته نها به چوار جوووله.
21	إذ تسوّروا	به ټيککه لکيښانی پیتی(ذ) له پیتی(ت) ده خویندریته وه.	
22	إذ دخلوا	به ټيککه لکيښانی پیتی(ذ) له پیتی(د) ده خویندریته وه.	
23	وتسعونُ نعمة	وتسعونُ نعمة	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش دهر ده که ویت.
23	ولي نعمة	به زه نه دار کړدنی پیتی(ی) ده خویندریته وه.	
24	قَالَ لَقَدْ ؛ فاستغفرَ رَبِّه	قَالَ لَقَدْ فاستغفرَ رَبِّه	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینیته وه.
24	لَقَدْ ظَلَمَكَ	به ټيککه لکيښانی پیتی(د) له پیتی(ظ) ده خویندریته وه.	
25	لزلقي	به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.	
26	النَّاس	النَّاس	دووری: به لار بوونه وه(الاماله) ده خوینیته وه.
27	النَّارِ	النَّارِ	به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.
28	كالفجار	به لار بوونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.	
30	سليمانَ نَعَمَ	سليمانَ نَعَمَ	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینیته وهو مینگه ش دهر ده که ویت.
32	إني	به پیتی(ی)ی فه ته دار ده خویندریته وه.	
32	ذكرِ رَبِّي	ذكرِ رَبِّي	سوسی: به ټيککه لکيښانی هاوینه ده خوینیته وه.

ژباړه نايه ت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه هرې به سړی	
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
35	قال ربّ	قال ربّ	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
35	اغفر لي	اغفر لي اغفر لي	به صری: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناکراش ده خویندنه وه.
35	بعدي	بعدي	به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندنه وه.
40	لزلقي	لزلقي	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
43	وذکری	وذکری	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
45	والأبصار	والأبصار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
46	ذکری الدار	ذکری الدار ذکری الدار	(ذکری) له باری وه ستاندا: به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته یان لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
46	الدار	الدار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
47	الأخبار	الأخبار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
48	الأخبار	الأخبار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
53	توعدون	یوعدون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
56	فبئس	فبئس فبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی)
57	وغساق	وغساق	به لایردنی شه ددهی پیتی (س) ده خویندنه وه.
58	وءاخر	وأخر	به ضمه دارکردنی همزه و لایردنی ټه لیف ده خویندنه وه.
59	النار	النار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
60	فبئس	فبئس فبئس	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (ی).
61	النار	النار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
62	لا نرى ؛ الأشرار	لا نرى ؛ الأشرار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
63	أَتَّخَذْنَاهُمْ	أَتَّخَذْنَاهُمْ	
64	النَّارِ	النَّارِ	
65 66	الْقَهَّارُ * رَبُّ	الْقَهَّارُ رَبُّ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
69	لِي	لِي	
71	قَالَ رَبُّكَ	قَالَ رَبُّكَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.
74	الْكَافِرِينَ	الْكَافِرِينَ	
76	نَارٍ	نَارٍ	
79	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیته وه.
83	الْمُخْلِصِينَ	الْمُخْلِصِينَ	
84	فَالْحَقُّ	فَالْحَقُّ	
84	أَقُولُ * لَأَمْلَأَنَّ	أَقُولُ لَأَمْلَأَنَّ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
85	جَهَنَّمَ مِنْكَ	جَهَنَّمَ مِنْكَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینګه ش د درده که ویت.
88	حِينَ * بِسْمِ اللَّهِ	حِينَ تَنْزِيل	
		له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سوږه له باری ګه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنیته وه. به صری ده یشاریته وه.	

(39) سوره تی (زومه)

2	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
---	--------------	--------------	--

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
3	زلفی	زلفی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	یحکم بینهم	یحکم بینهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه له گهل شار د نه وهی.
4	سبحانه هو	سبحانه هو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
5	النهار	النهار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
6	خلقکم ؛ یخلقکم	خلقکم یخلقکم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه
6	وأنزل لكم	وأنزل لكم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
6	فأئی	فأئی	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	یرضه	یرضه ؛ یرضهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه. دوری خویندنه وه یه کی تری هیه نه ویش ضه ممه دارکردن و لکاندنه.
7	أخری	أخری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
8	وجعل لله	وجعل لله	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
8	لِیْضِلَّ	لِیْضِلَّ	به پیتی (ی) یه ته دار ده خویندریته وه.
8	بکفرک قلیلاً	بکفرک قلیلاً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندریته وه.
8	النار	النار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
10	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	إني أخاف	إني أخاف	به پیتی (ی) یه ته دار ده خویندریته وه.
15	ما شئتم	ما شئتم	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).
16	النار	النار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
17	البشری	البشری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
19	النار	النار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	ګېږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونګردنه وه
		ګېږانه وهی دوړی	ګېږانه وهی سوسی	
19	النَّارِ * لکن	النَّارِ لکن	سوسی: به ټیکه له ګیشانی پیتی(ر) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.	
21	فتراه ؛ لذكری	فتراه ؛ لذكری		به لاریوونه وه(الاماله) ده خویندریته وه.
22	فهو	فهو		به زه نه دارکردنی پیتی(ه) ده خویندریته وه.
24	وقیل للظالمین	وقیل للظالمین	سوسی: به ټیکه له ګیشانی هاوینه ده خوینیته وه.	
26	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه(ته قلیل) ده خویندریته وه.
26	أكبرُ لو	أكبرُ لو	سوسی: به ټیکه له ګیشانی پیتی(ر) له پیتی(ل) ده خوینیته وه.	
27	ولقدُ ضربنا	ولقدُ ضربنا		به ټیکه له ګیشانی پیتی(د) له پیتی(ض) ده خویندریته وه.
27	للنَّاسِ	للنَّاسِ	دووری: به لاریوونه وه(الاماله) ده خوینیته وه.	
29	سَلَمًا	سَلَمًا		به نه لیف له دواي پیتی(س) و که سره دارکردنی پیتی(ل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
32	أَظْلَمُ مَنْ وَكَذَّبَ بِالْصَدَقِ جَهَنَّمَ مَثْوًى	أَظْلَمُ مَنْ وَكَذَّبَ بِالْصَدَقِ جَهَنَّمَ مَثْوًى	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
32	إِذْ جَاءَهُ	إِذْ جَاءَهُ	به ټیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
32	مَثْوًى	مَثْوًى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ناخویندنه وه.
32	لِلْكَافِرِينَ	لِلْكَافِرِينَ	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
38	كَاشَفَاتُ	كَاشَفَاتُ	ته نوینی ضمه مهو شاردنه وه شی ټیدایه.
38	ضُرَّهِی	ضُرَّهُو	فه ته دارکړدنی پیتی (ر) ضمه مه دارکړدنی پیتی (ه) ی کینایه پیوېسته و لکاندنی به پیتی (و) ی گوتراویش.
38	مَسِكَاتُ	مَسِكَاتُ	به ته نوینی ضمه مه ده خویندنه وه. ټیکه له کیښانی شاکرایه.
38	رَحْمَتِهِی	رَحْمَتُهُو	فه ته دارکړدنی پیتی (ت). پیوېسته به ضمه مه دارکړدنی پیتی (ه) ی کینایه بخویندنه وه. لکاندنی پیتی (و) ی گوتراویش شاکرایه.
40	يَأْتِيهِ	يَأْتِيهِ	سوسی: همزه ده ګوړیت به ټلیف.
41	لِلنَّاسِ	لِلنَّاسِ	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
42	الْآخِرَى	الْآخِرَى	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
44	الشِّفَاعَةُ جَمِيعاً	الشِّفَاعَةُ جَمِيعاً	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
45	لَا يُؤْمِنُونَ	لَا يُؤْمِنُونَ	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
46	تَحْكُمُ بَيْنَ	تَحْكُمُ بَيْنَ	سوسی: به زه نه دارکړدنی پیتی (م) ده خویندنه وه له ګه ل شاردنه وه.
52	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
53	يَا عِبَادِي الَّذِينَ	يَا عِبَادِي الَّذِينَ	به زه نه دارکړدنی پیتی (ی) ده خویندنه وه.

ژماره نايهت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکر د نه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
53	تقنطوا	تقنطوا		به که سره دارکردنی پیتی (ن) ده خویندریته وه.
53	إنه هو	إنه هو	إنه هو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
54	يأتیکم	يأتیکم	يأتیکم	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیلیف.
55	يأتیکم	يأتیکم	يأتیکم	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیلیف.
55	العذابُ بغتةً	العذابُ بغتةً	العذابُ بغتةً	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
56	يَحسرتي	يَحسرتي	يَحسرتي	دوری: به که مکړنه وه (ته لیلیف) ده خویندریته وه.
57	تقولَ لو ؛ الله هداي	تقولَ لو الله هداي	تقولَ لو الله هداي	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
58	تري العذاب	تري العذاب	تري العذاب تري العذاب	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به مکړنه وه (فه تح) یان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
59	قد جاءتك	قد جاءتك		تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج).
59	الْكُفْرين	الْكُفْرين		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
60	القيامة تري ؛ جهنم مثنوى	القيامة تري جهنم مثنوى	القيامة تري جهنم مثنوى	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش د درده که ویت.
60	تري الذين	تري الذين	تري الذين تري الذين	له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به مکړنه وه (فه تح) یان لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
60	مثنوى	مثنوى		به که مکړنه وه (ته لیلیف) نا خویندریته وه.
62	خالق كل	خالق كل	خالق كل	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
62	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
64	تأمروتی	تأمروتی	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
68	آخری	آخری	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
69	بنور ربها	بنور ربها	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
70	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
70	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه له گه ل شاردنه وهی.
71	فَتَحَتْ	فَتَحَتْ	به شه ده دارکردنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.
71	وقال لهم	وقال لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
71	يأتكم	يأتكم	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
71	الْكُفْرَيْنِ	الْكُفْرَيْنِ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
72	فَبِئْسَ	فَبِئْسَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).
72	مَثْوًى	مَثْوًى	به که مکړنه وه (ته قلیل) نا خویندریته وه.
73	الجنةِ زمرأً	الجنةِ زمرأً	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ز).
73	وَفَتَحَتْ	وَفَتَحَتْ	به شه ده دارکردنی پیتی (ت) ده خویندریته وه.
73	وقال لهم	وقال لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
75	وترى الملائكة	وترى الملائكة	له باری وه ستاندا: به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به کړنه وه (فه تح) یان لاریونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکرده وه

(40) سوره تی (غافیر)

1	حم	حم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ی (ح) ده خویندريته وه.
3	الطَّوْلَ لَا	الطَّوْلَ لَا	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
5	لِأَخْذِهِ	لِأَخْذِهِ	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
5	بِالْبَاطِلِ لِيَدْخُلُوا	بِالْبَاطِلِ لِيَدْخُلُوا	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
5	فَأَخَذْتَهُمْ	فَأَخَذْتَهُمْ	به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندريته وه.
6	كَلِمَتٍ	كَلِمَتٍ	له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو و بومی ده خویندريته وه.
6	النَّارِ	النَّارِ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
7	وَيُؤْمِنُونَ	وَيُؤْمِنُونَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
7	فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ	فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ	به صری: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندريته وه.
9	وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ	وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه.
10	إِذْ تُدْعَوْنَ	إِذْ تُدْعَوْنَ	ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت).
12	تُؤْمِنُوا	تُؤْمِنُوا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
13	وَيُنَزَّلُ	وَيُنَزَّلُ	زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لبردنی شه ددهی پیتی (ز) و ناشکراکردنیش دهرده که ویت.
13	وَيُنَزَّلُ لَكُمْ	وَيُنَزَّلُ لَكُمْ	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
15	الدرجاتِ ذُو	الدرجاتِ ذُو	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ذ).
16	الْقَهَّارِ	الْقَهَّارِ	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
20	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
22	تأیهم	تأیهم	تأیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
22	رسلهم	رسلهم	رسلهم	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
23	موسی	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
25	الکفرین	الکفرین	الکفرین	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
26	موسی	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
26	إني أخاف	إني أخاف	إني أخاف	به پیتی (ی) یه فته دار ده خویندنه وه.
26	أَو أن يُظهِرَ	وَأَن يُظْهِرَ	وَأَن يُظْهِرَ	به فته دارکردنی پیتی (و) لایر دنی هه مزه ی پیش نه وه ده خویندنه وه.
27	موسی	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
27	عُدْتُ	عُدْتُ	عُدْتُ	به ټیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ت) ده خویندنه وه.
27	لا يؤمن	لا يؤمن	لا يؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
28	وقال رجل	وقال رجل	وقال رجل	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
28	مؤمن	مؤمن	مؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
28	وقد جاءكم	وقد جاءكم	وقد جاءكم	به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
28	يك كاذباً	يك كاذباً	يك كاذباً	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه و ناشکراکردنی.
29	بأس	بأس	بأس	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
29	أرى	أرى	أرى	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
30	إني أخاف	إني أخاف	إني أخاف	به پیتی (ی) یه فته دار ده خویندنه وه.
31	دأب	دأب	دأب	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
31	يريد ظلماً	يريد ظلماً	يريد ظلماً	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ظ).
32	إني أخاف	إني أخاف	إني أخاف	به پیتی (ی) یه فته دار ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
34	ولقد جاءکم	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج).	
34	هَلْکَ قَلْتُمْ	هَلْکَ قَلْتُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
35	قَلْبٍ	به ته نوینی که سر ده خویندنه وه	
35	جَبَّارٍ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
36	لَعَلِي	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه.	
37	فَاطِلَعٍ	به ضمه دارکردنی پیتی (ع) ده خویندنه وه.	
37	مُوسَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
37	زَيْنَ لَفِرْعَوْنَ	زَيْنَ لَفِرْعَوْنَ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
37	وَصَدَّ	به فهتهدارکردنی پیتی (ص) ده خویندنه وه.	
38	اتَّبِعُونِ	له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) ی زیاده	
39	الدنیا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
39	القرار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
40	أَنْثَى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
40	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.	
40	مُؤْمِنٍ	مُؤْمِنٍ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
40	يَدْخُلُونَ	به ضمه دارکردنی پیتی (ی) و فهتهدارکردنی پیتی (خ) ده خویندنه وه.	
41	وَيَا قَوْمِ مَالِي	وَيَا قَوْمِ مَالِي	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
41	مَالِي	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه.	
41	النَّارِ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
42	الغَفَّارِ لَا جَرَمَ	الغَفَّارِ لَا جَرَمَ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده کات.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
43	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
43	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
44	ما أقولُ لكم	ما أقولُ لكم	ما أقولُ لكم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
44	أمری	أمری		به پیټی (ی) ی فه تده دار ده خویندریته وه.
46	أَدْخِلُوا	أَدْخِلُوا		به هه مزه ی لکاو (وصل) له بری هه مزه ی پچراو (قطع) ده خویندریته وه له گهل ضه ممه دار کړدنی پیټی (خ).
47	النَّارِ (مَعًا)	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
48	حَكَمَ بَيْنَ	حَكَمَ بَيْنَ	حَكَمَ بَيْنَ	سوسی: به زه نه دار کړدنی پیټی (م) ده خویندنه وه له گهل شار دنه وهی.
49	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
49	النَّارِ لَخَزْنَةٍ	النَّارِ لَخَزْنَةٍ	النَّارِ لَخَزْنَةٍ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ر) له پیټی (ل) ده خویندنه وه.
49	لَخَزْنَةٍ جَهَنَّمَ	لَخَزْنَةٍ جَهَنَّمَ	لَخَزْنَةٍ جَهَنَّمَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ت) له پیټی (ج) ده کات.
50	تَأْتِيَكُمْ	تَأْتِيَكُمْ	تَأْتِيَكُمْ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
50	رُسُلُكُمْ	رُسُلُكُمْ		به زه نه دار کړدنی پیټی (س) ده خویندریته وه.
50	الْكَافِرِينَ	الْكَافِرِينَ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
51	لِنَنْصُرُ رُسُلَنَا	لِنَنْصُرُ رُسُلَنَا	لِنَنْصُرُ رُسُلَنَا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
51	رُسُلَنَا	رُسُلَنَا		به زه نه دار کړدنی پیټی (س) ده خویندریته وه.
51	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
52	لا يَنْفَعُ	لا يَنْفَعُ		به پیټی (ت) ده خویندریته وه له بری پیټی (ی).
52	الدَّارِ	الدَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
53	موسى	موسى		له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
54	وَذَكَرِى	وَذَكَرِى		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نايهت	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکر د نه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
55	واستغفر لذنبك	واستغفر لذنبك واستغفر لذنبك	واستغفر لذنبك	به صری: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
55	والإبكار	والإبكار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
56	إنَّه هُو	إنَّه هُو	إنَّه هُو	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
56	البصيرُ * لخلق	البصيرُ لخلق	البصيرُ لخلق	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
57	النَّاسُ (معاً)	النَّاسُ	النَّاسُ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
58	تتذكرون	يتذكرون		به پیتی (ی) یه کهم له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
59	النَّاسُ	النَّاسُ	النَّاسُ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
59	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
60	وقال ربکم	وقال ربکم	وقال ربکم	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
61	جعل لكم ؛ الليل لتسكنوا	جعل لكم الليل لتسكنوا	جعل لكم الليل لتسكنوا	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
61	النَّاسُ (معاً)	النَّاسُ	النَّاسُ	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
62	خالق كلّ	خالق كلّ	خالق كلّ	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خویندنه وه.
62	فأنى	فأنى	فأنى	دوری: به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
62	تؤفكون	تؤفكون	تؤفكون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
63	يؤفك	يؤفك	يؤفك	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
64	جعل لكم	جعل لكم	جعل لكم	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
64	ورزقكم	ورزقكم	ورزقكم	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
64	الطیباتِ ذلکم	الطیباتِ ذلکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ذ).	
67	خَلَقْکُمْ	خَلَقْکُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویننه وه.	
68	یَقُولُ له	یَقُولُ له	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه.	
69	أَنْنِی	أَنْنِی	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
70	رُسُلنا	رسلنا		به زه نه دارکړنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
72	النَّارِ	النَّارِ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
73	قِيلَ لَهُمْ	قِيلَ لَهُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه.	
74	أَلْکَافِرِينَ	أَلْکَافِرِينَ		به لار بونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
76	فَبِئْسَ	فَبِئْسَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).	
76	مَثْوًى	مَثْوًى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ناخویندريته وه.
78	يَأْتِي	يَأْتِي	سوسی: همزه ده گوړیت به ټه لیف.	
78	جاءَ أمر	جا أمر ؛ جآ أمر		لابردنی همزه یی کهم. دريژکړدنه وهی دوو جووله ټه ویا ن پيش ده که ویت یا ن چوار جووله له ټه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه ټه گهر نه لکاو که و ته ناوه پراست ده بیته هو ی لابردي همزه و دريژکړدنه وهی ته نها به چوار جوووله.
79	جَعَلَ لَکُمْ	جَعَلَ لَکُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه.	
79	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ	سوسی: همزه ده گوړیت به ټه لیف.	
83	رُسُلهم	رسلهم		به زه نه دارکړنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
84	بأسنا	بأسنا	سوسی: همزه ده گوړیت به ټه لیف.	
85	بأسنا	بأسنا	سوسی: همزه ده گوړیت به ټه لیف.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
85	سنت	سنت	له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بؤ می ده خویندریته وه.

(41) سوره تی (فوصیله ت)

1	حم	حم	به که مکړدنه وه (ته قلیل ی) (ح) ده خویندریته وه.
7	لا یوتون	لا یوتون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
9	أننکم	أننکم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
11	وهی	وهی	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
11	فقال لها	فقال لها	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
11	وللأرض اثتیا	وللأرض اثتیا	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی) له باری نه وه ستاندا.
12	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
14	إذ جاءهم	إذ جاءهم	به تیکه له کیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج) ده خویندریته وه.
16	نحسات	نحسات	به زه نه دارکردنی پیتی (ح) ده خویندریته وه.
16	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
19	النار	النار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	أنطق كل	أنطق كل	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه.
21	خلقکم	خلقکم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندریته وه.
21	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
24	مثنی	مثنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) نا خویندریته وه.
25	عليهم القول	عليهم القول	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
28	جزاء أَعْدَاءٍ	جزاء وَعَدَاءٍ	
			به گورینی هه مزه ی دوو هم به پیتی (و) ی فهتهدار ده خوینیتته وه.
28	النَّارُ لَهُمْ	النَّارُ لَهُمْ	النَّارُ لَهُمْ
			سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیتته وه.
28	الْخُلْدِ جَزَاءً	الْخُلْدِ جَزَاءً	الْخُلْدِ جَزَاءً
			سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده کات.
29	أَرِنَا	أَرِنَا	أَرِنَا
			دوری: ئیختیلاسی که سړه ی پیتی (ر) ده کات. سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) ده خوینیتته وه و قه له وکردنی پیتی (ر) یش درد ده که ویت.
30	عليهم الملائكة	عليهم الملائكة	
			له باری نه وه ستاندا: به که سړه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتته وه.
30	تُوعَدُونَ نَحْنُ	تُوعَدُونَ نَحْنُ	تُوعَدُونَ نَحْنُ
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه و مینگه ش درد ده که ویت.
31	الدنيا	الدنيا	
			به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویند ریتته وه.
31	تَدْعُونَ * نَزْلًا	تَدْعُونَ نَزْلًا	تَدْعُونَ نَزْلًا
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه و مینگه ش درد ده که ویت.
36	الشَّيْطَانِ نَزْغٌ ؛ إِنَّهُ هُوَ	الشَّيْطَانِ نَزْغٌ	الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه و مینگه ش درد ده که ویت.
37	وَالْقَمَرُ لَا	وَالْقَمَرُ لَا	وَالْقَمَرُ لَا
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیتته وه.
38	وَالنَّهَارِ	وَالنَّهَارِ	
			به لاریبونه وه (الاماله) ده خویند ریتته وه.
39	ترى الأرض	ترى الأرض	ترى الأرض
			له باری وه ستاندا: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویند ریتته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به کړدنه وه (فهتج) یان لاریبونه وه (الاماله) ده خوینیتته وه.
39	الموتى	الموتى	
			به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویند ریتته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
40	النَّارِ	النَّارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
40	يَأْتِي	يَأْتِي	يَآئِي	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
40	شَتَم	شَتَم	شَبِثَم	سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (ی).
41	بِالذِّكْرِ لَمَّا	بِالذِّكْرِ لَمَّا	بِالذِّكْرِ لَمَّا	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیټی (ر) له پیټی (ل) ده خویندنه وه.
42	لَا يَأْتِيهِ	لَا يَأْتِيهِ	لَا يَآئِيهِ	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
43	يَقَالُ لَكَ ؛ قِيلَ لِلرَّسَل	يَقَالُ لَكَ	يَقَالُ لَكَ قِيلَ لِلرَّسَل	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
44	أَعْجَمِي	أَعْجَمِي		به ئاسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و ئه لیف خستنه نیوانیان ده خویندریته وه.
44	لَا يُؤْمِنُونَ	لَا يُؤْمِنُونَ	لَا يَوْمِنُونَ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیټی (و).
44	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیټی (ه) ده خویندریته وه.
45	مُوسَى	مُوسَى		له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
45	فَاخْتُلِفَ فِيهِ	فَاخْتُلِفَ فِيهِ	فَاخْتُلِفَ فِيهِ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
47	ثمرات	وصلاً: ثمرت له باري وستاندا: ثمرت	
47	أنثى	أُنْثَى	
50	بعدِ ضراء	بعدِ ضراء	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ض).
50	رَبِّي إِنَّ	رَبِّي إِنَّ	
50	للحسنى	لِلْحَسَنِ	
53	يتبين لهم	يتبين لهم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
54	محيطٌ * بسم الله	محيطٌ حم	
		له باري نه وستاندا: له نیوان هردو سوپرت له باري گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: ناشکرای دهکات.	

(42) سوره تی (شورا)

1	حم	حم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ی (ح) ده خویندنه وه.
4	وهو	وهو		به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
5	يَنْفَطِرْنَ	يَنْفَطِرْنَ		پیتی (ن) ی زه نه دار له دواى پیتی (ی) له بری پیتی (ت) که سره دارکړدنی پیتی (ط) و ناسان خویندنه وهی، شاردنه وهشی تیدایه له گهل لاوازکړدنی پیتی (ر).
5	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
7	القرى	القرى		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
9	فالله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
9	وهو (معاً)	وهو		به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
9	الموتی	الموتی		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	جعل لکم	جعل لکم	جعل لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
11	وهو	وهو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
11	البصیر * له	البصیر له	البصیر له	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
13	وموسی ؛ وعیسی	وموسی ؛ وعیسی		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
17	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	الكتاب بالحق	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
18	لا يؤمنون	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
19	وهو	وهو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
20	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
20	نؤته	نؤته	نؤته	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
21	يأذن	يأذن	يأذن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ټلیف.
21	الفصل لقضي	الفصل لقضي	الفصل لقضي	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
22	تري الظالمين	تري الظالمين	تري الظالمين	له باری وه ستاندا: به لار بونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به کړنه وه (فه تح) یان لار بونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
22	وهو	وهو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
22	وهو واقع	وهو واقع	وهو واقع	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
23	يُبَسِّرُ	يُبَسِّرُ		به پیتی (ی) فه تحه دار ده خویندریته وه. به زه نه دارکړنی پیتی (ب) و ضه ممه دارکړنی پیتی (ش) و لابردي شه دده ی پیتی (ب) و قه لقه له ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
23	القربى	القربى	
24	افترى	افترى	
25	وهو	وهو	
25	ويعلم ما	ويعلم ما	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
25	تفعلون	يفعلون	
27	يُنزِل	يُنزِل	
27	ما يشاء إنّه	ما يشاء أنّه ؛ ما يشاء وئّه	
28	وهو (معاً)	وهو	
28	يُنزِل	يُنزِل	
28	وينشر رحمته	وينشر رحمته	وينشر رحمته
29	وهو	وهو	
32	الجوار	الجوارى	
33	صبار	صبار	
36	الدنيا	الدنيا	
38	شورى	شورى	
44	وترى الظالمين	وترى الظالمين	وترى الظالمين
45	وتراهم	وتراهم	

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکردنه وه
47	یأتی یوم	یأتی یوم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف و تیکه لکیشانی شی بو هیه.
49	یشاء اناثاً	یشاء اناثاً؛ یشاء وناثاً	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم و گورینی به پیتی (و) ی که سره دار.	
51	یُرسَل رسولاً	یُرسَل رسولاً	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویننه وه.
51	ما یشاء اِنَّه	ما یشاء اِنَّه؛ ما یشاء وِنَّه	
		ناسان خویندنه وهی هه مزه دی دووهم و گورینی به پیتی (و) ی که سره دار.	

(43) سوره تی (زوروف)

1	حم	حم		به که مکردنه وه (ته قلیل) ی (حا) ده خویندنیته وه.
7	یأتیهم	یأتیهم	یأتیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
10	جعل لکم ؛ وجعل لکم	جعل لکم وجعل لکم	جعل لکم وجعل لکم	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویننه وه.
10	مَهْدًا	مِهَادًا		که سره دارکردنی پیتی (م) و قه تحه دارکردنی پیتی (ه) و ئه و ئه لیفه دی دوا ی ئه و.
12	وجعل لکم ؛ الأنعام ما	وجعل لکم الأنعام ما	وجعل لکم الأنعام ما	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویننه وه و مینگه ش درده که ویت.
13	سَخَّرَ لَنَا	سَخَّرَ لَنَا	سَخَّرَ لَنَا	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویننه وه.
17	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
18	يُنْشَأُ	يُنْشَأُ		به پیتی (ی) ی قه تحه دار ده خویندنیته وه. زه نه دارکردنی پیتی (ن) و و ناسان خویندنه وهی پیتی (ش) و شار دنه وه ش درده که ویت.
18	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
22	ءَاثَارِهِم	ءَاثَارِهِم		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
23	ءاثرهم	ءاثرهم		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
24	قال	قل		به لابر دنی ئه لیف و ضمه دارکردنی پیتی (ق) ده خویندریته وه. به زه نه دارکردنی پیتی (ل) (فهړمانی داخوای)
24	جنتکم	جنتکم	جنتکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی)
32	رحمت ؛ ورحمت	رحمت ؛ ورحمت		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندریته وه.
32	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
33	سُقُفًا	سُقُفًا		به فه ته دارکردنی پیتی (س) و به زه نه دارکردنی پیتی (ق) ده خویندریته وه.
35	لَمَّا	لَمَّا		به ئاسان خویندنه وهی پیتی (م) ده خویندریته وه.
35	الدنيا	الدنيا		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
36	الرحمنِ نَقِیْض	الرحمنِ نَقِیْض	الرحمنِ نَقِیْض	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
36	فَهُوَ	فَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
37	وَيَحْسِبُونَ	وَيَحْسِبُونَ		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
38	فَبئس	فَبئس	فَبئس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
45	رُسُلَنَا	رُسُلَنَا		به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
46	مُوسَى	مُوسَى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
46	رَسُولُ رَبِّ	رَسُولُ رَبِّ	رَسُولُ رَبِّ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
49	يَاأَيُّهَ	يَاأَيُّهَا		له باری وه ستاندا: جیگیرکردنی ئه لیف. له باری نه وه ستاندا: لابر دنی ئه لیف به هو گه یشتنی دوو زه نه به یه ک.
51	تَحْيَی	تَحْيَی		به پیتی (ی) ی فه ته دار ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
53	أَسُورَة	أساورَة	
		فه ته دار کړدنی پیتی (س) و ئه لیلی دوی ئو.	
57	مَرِيَمَ مَثَلًا	مَرِيَمَ مَثَلًا	مَرِيَمَ مَثَلًا
		سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه و مینگه ش درده که ویت.	
58	عَالِهُنَّ	عَالِهُنَّ	
		به ئاسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم ده خویننه وه.	
61	وَاتَّبَعُونَ	وَاتَّبَعُونِي	
		له باری نه وستاندا: جیگیر کړدنی پیتی (ی) ی زیاده	
63	عِيسَى	عِيسَى	
		به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.	
63	قَدْ جِئْتَكُمْ	قَدْ جِئْتَكُمْ	قَدْ جِئْتَكُمْ
		به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویننه وه. سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).	
63	وَلَا يَبْنَ لَكُمْ	وَلَا يَبْنَ لَكُمْ	وَلَا يَبْنَ لَكُمْ
		سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویننه وه.	
64	اللَّهُ هُوَ ؛ فَاعْبُدُوهُ هَذَا	اللَّهُ هُوَ فَاعْبُدُوهُ هَذَا	اللَّهُ هُوَ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
		سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویننه وه.	
66	تَأْتِيهِمْ	تَأْتِيهِمْ	تَأْتِيهِمْ
		سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.	
68	يَا عِبَاد	يَا عِبَادِي	
		جیگیر کړدنی پیتی (ی) ی زیاده به په ها.	
71	تَشْتَهِيهِ	تَشْتَهِي	
		لبردنی پیتی (ه) ی راناو. له بارای نه وستاندا: لبردنی پیتی (ی) به هو ی گه یشتنه دوو زنه.	
72	أُورِثْتُمُوهَا	أُورِثْتُمُوهَا	
		به تیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ت) ده خویننه وه.	
73	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ
		سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.	
77	رَبِّكَ قَالَ	رَبِّكَ قَالَ	رَبِّكَ قَالَ
		سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ك) له پیتی (ق) ده خویننه وه	
78	لَقَدْ جِئْنَاكُمْ	لَقَدْ جِئْنَاكُمْ	لَقَدْ جِئْنَاكُمْ
		به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویننه وه. سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
80	یحسبون	یحسبون	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
80	ونجواهم	ونجواهم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
80	ورسلنا	ورسلنا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
84	وهو (معاً)	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
84	السماء إله	السماء إله ؛ السما إله	لا بردنی هه مزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له ئه لیلیف. دوړی: خویندنه وهی سییه می هه یه نه گهر نه لکاو که و ته ناوهر پاست ده بیته هو ی لا بردنی هه مزه و دريژکردنه وهی ته نها به چوار جوووله.
87	فأني	فأني	دوړی: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
87	يؤفكون	يؤفكون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
88	وَقِيلَ يٰ اَرَبِّ	وَقِيلَهُ يٰ اَرَبِّ	فه ته دارکردنی پیتی (ل) و ضه ممه دارکردنی پیتی (ه) و لکاندنې به پیتی (و) ی گوتراو به دريژکردنه وهی دوو جووله .
88	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).

(44) سوره تی (دوخان)

1	حم	حم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ی (حا) ده خویندنه وه.
4	يُفِرُّ كَلَّ	يُفِرُّ كَلَّ	سوسی: به تی که ه لکیشانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خویندنه وه.
6	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به تی که ه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
7	رَبِّ	رَبِّ	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ب) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
10	تأني	تأني	تاتي	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
12	مؤمنون	مؤمنون	مومنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
13	أني	أني	أنی	دوری: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
13	الذكری	الذكری		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
13	وقد جاءهم	وقد جاءهم		به ټیکه له کیښانی پیټی (د) له پیټی (ج) ده خویندنه وه.
16	الکبری	الکبری		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
19	إنی اتيکم	إنی اتيکم		به پیټی (ی) ی فه تده دار ده خویندنه وه.
20	عذت	عذت		به ټیکه له کیښانی پیټی (ذ) له پیټی (ت) ده خویندنه وه.
21	تؤمنوا	تؤمنوا	تومنوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیټی (و).
24	البحر رهوا	البحر رهوا	البحر رهوا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
29	عليهم السماء	عليهم السماء		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیټی (م) ده خویندنه وه.
35	ي ية كم	ي ية كم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
36	فأتوا	فأتوا	فاتوا	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
42	إنه هو	إنه هو	إنه هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
43	شجرت	شجرت		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارهاتو بو می ده خویندنه وه.
45	يغلي	تغلي		به پیټی (ت) ده خویندنه وه له بری پیټی (ی) ی به که م.
48	رأسه	رأسه	راسه	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
56	الاولی	الاولی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گڼپاڼه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گڼپاڼه وهی دوری	گڼپاڼه وهی سوسی

پوونکر د نه وه

(45) سوره تی (جاشیه)

1	حم	حم	به که مکړدنه وه (ته قلیل ی) (حا) ده خویندریته وه.
3	للمؤمنین	للمؤمنین	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
5	النهار	النهار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
6	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
9	علم من	علم من	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش در ده که ویت.
9	هزوا	هزوا	پیتی (و) به هه مزه ده خویندریته وه.
11	الیم	الیم	به ته نوینی که سر ده خویندریته وه
12	سخر لکم	سخر لکم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
13	وسخر لکم	وسخر لکم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
20	بصائر للناس	بصائر للناس	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
20	للناس	للناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
21	الصالحات سواء	الصالحات سواء	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
21	سواء	سواء	به ته نوینی ضمه مه ده خویندریته وه.
23	إلهه هواه	إلهه هواه	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
23	تذکرون	تذکرون	به شه ده دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریته وه.
24	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
25	قالوا اتوا	قالوا اتوا	له باری نه وه ستاندا: سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
26	الناس	الناس	دوری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
28	تری	تری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
34	وماواکم	وماواکم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
35	آتخذتم	آتخذتم	به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ت) ده خویندریته وه.
35	هزوا	هزوا	پیتی (و) به هه مزه ده خویندریته وه.
35	الله هزوا	الله هزوا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
35	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
37	وهو	وهو	به زه نه دارکړدنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکړدنه وه

(46) سوره تی (له حقاف)

1	حم	حم		(که مکړدنه وه) ی ئه لیف و ته قلیل له (ح).
2	الحکیم * ما	الحکیم ما	الحکیم ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
4	السموات انتوني	السموات انتوني	السموات یتوني	له باری نه وه ستاندا: سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیتی (ی).
6	کفرین	کفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
8	افتراه	افتراه		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
8	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکړنی پیتی (م) ده خویندنه وه له ګل شاردنه وه.
8	وهو	وهو		به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
10	وشهد شاهد	وشهد شاهد	وشهد شاهد	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ش) ده کات.
12	موسی	موسی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
12	وبشری	وبشری		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
15	إحساناً	حُسنًا		به لارې نه وه هه مزه و ضمه دارکړنی پیتی (ح) و به زه نه دارکړنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
15	كُرْهًا (معًا)	ګرْهًا		به فته دارکړنی پیتی (ک) له هه ردوکیان ده خویندنه وه.
15	قَالَ رَب	قَالَ رَب	قَالَ رَب	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
16	نَتَقَبَّل ؛ نَتَجَاوَز	يُتَقَبَّل ؛ يُتَجَاوَز		به پیتی (ی) ضمه دارکړنی پیتی (ن) ده خویندنه وه.
16	أَحْسَنَ	أَحْسَنُ		به ضمه دارکړنی پیتی (ن) ده خویندنه وه.
17	قَالَ لَوَالِدِيهِ	قَالَ لَوَالِدِيهِ	قَالَ لَوَالِدِيهِ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړنه وه
17	أَفِّ	به لابرډنی ته نوین ده خویندریته وه.	
18	عليهمُ القول	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.	
20	النَّارِ	به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
20	الدنيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
21	إِنِّي أَخَافُ	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.	
22	أَجْتَنَّا	أَجْتَنَّا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی).
22	لنأفكنا ؛ فأتنا	لنأفكنا ؛ فأتنا	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
23	وَأُبَلِّغُكُمْ	به زه نه دارکردنی پیتی (ب) و ئاسان خویندنه وهی پیتی (ل) ده خویندریته وه.	
23	ولكني	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندریته وه.	
23	أراكم	به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
25	بأمر ربِّها	بأمر ربِّها	سوسی: به تیكه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	يُرَى	به پیتی (ت) ی فهتهدار له بری پیتی (ی) له گهل لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویندریته وه.	
25	مساكنهم	به فهتهدارکردنی پیتی (ن) ده خویندریته وه.	
27	القرى	به لارېوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
29	وإذ صرفنا	به تیكه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (ص) ده خویندریته وه.	
30	موسى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
31	يغفر لكم	يغفر لكم	به صری: به تیكه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ئاشکراش ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
32	أولياء أولئك	أوليا أولئك ؛ أوليا أولئك	
		لابردنی هه مزه یی که م. دريژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دريژکړدنه وهی ته نه به چوار جووله.	
33	الموتى	الموتى	
		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.	
34	النار	النار	
		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
34	العذاب بما	العذاب بما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
35	العزم من	العزم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه و مینگه ش در ده که ویت.
35	نهار	نهار	
		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	

(47) سوره تی (موجه مهمه) (ﷻ).

2	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
3	للناس	للناس	للناس	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
10	وللکافرين	وللکافرين		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
11	الکافرين	الکافرين		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
12	الصالحات جنات	الصالحات جنات	الصالحات جنات	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
12	ويأكلون ؛ تأكل	ويأكلون ؛ تأكل	ياكلون ؛ تأكل	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
12	مثنوى	مثنوى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) نا خویندريته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
13	وکاتین	وکای	
		وستان دروسته له کاتی پیوښت یان تاقی (کردنه وه) له سهر پیتی (ی) بۆ زانیاری زیاتر. (بگهړیوه بۆ ئوصول)	
13	ناصر لهم	ناصر لهم	ناصر لهم
		سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.	
14	زین له	زین له	زین له
		سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.	
15	النار	النار	
		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
16	عندك قالوا	عندك قالوا	عندك قالوا
		سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.	
16	العلم ماذا	العلم ماذا	العلم ماذا
		سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش در ده که ویت.	
17	تقواهم	تقواهم	
		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
18	تأتيهم	تأتيهم	تأتيهم
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئلیف.	
18	فقد جاء	فقد جاء	
		به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.	
18	جاء أشراطها	جاء أشراطها جاء أشراطها	
		لبردنی هه مزه یه که م. درېژکړنه وهی دوو جووله ئه و یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له ئلیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه ئه گهر نه لکاو که و ته ناوهر پاست ده بیته هو ی لبردنی هه مزه و درېژکړنه وهی ته نها به چوار جووله.	
18	فأني	فأني	فأني
		دووری: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.	
18	ذكرهم	ذكرهم	
		به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
19	واستغفر لذنبک	واستغفر لذنبک واستغفر لذنبک	به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
19	وللمؤمنین ؛ والمؤمنات	وللمؤمنین والمؤمنات	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
19	يعلم متقلبكم	يعلم متقلبكم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش دهرده که ویت.
20	نُزِلَتْ سُورَةٌ ؛ أَنْزِلَتْ سُورَةٌ	نُزِلَتْ سُورَةٌ ؛ أَنْزِلَتْ سُورَةٌ	به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س) ده خویندنه وه.
20	الْقِتَالُ رَأَيْتَ	الْقِتَالُ رَأَيْتَ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
20	أولى	أولى	به که مکړدنه وه (ته لیل) ناخویندنه وه چونکه له سهر کیشی (أفعل) ه
25	أدبارهم	أدبارهم	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
25	تَبَيَّنَ لَهُمْ	تَبَيَّنَ لَهُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
25	سَوَّلَ لَهُمْ	سَوَّلَ لَهُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	وَأْمَلِي	وَأْمَلِي	به ضمه دارکردنی همزه. که سره دارکردنی پیتی (ل). فه ته دارکردنی پیتی (ی).
26	إِسْرَارِهِمْ	إِسْرَارِهِمْ	به فه ته دارکردنی همزه ده خویندنه وه.
30	بَسِيْمَاهُمْ	بَسِيْمَاهُمْ	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
32	تَبَيَّنَ لَهُمْ	تَبَيَّنَ لَهُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
36	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته لیل) ده خویندنه وه.
36	تؤمنوا ؛ يؤتكم	تؤمنوا ؛ يؤتكم	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
38	هانتهم	هانتهم	ناسان خویندنه وهی هه مزه. سوسی: دریژکړدنه وهی دوو جووله دیاری ده کات. لای دووری: دروسته دریژکړدنه وهی دوو یان چوار جووله، نه وه باری خویندنه وهی ته به چوار جووله به دریژکړدنه وهی نه لکاو، به لام خویندنه وهی به دوو جووله ی دریژکړدنه وهی نه لکاو ته نه دوو جووله دیاری ده کړیت.
38	أمثالکم * بسم الله	أمثالکم إنا	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوپرت له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمله و بی سکت ده خویندنیته وه. به صری: ناشکر ده کات و ده فص شاردنه وه ده کات.

(48) سوره تی (فه تج)

2	ليغفرَ لك	ليغفرَ لك	ليغفرَ لك	سوسی: به تیكهه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنیته وه.
2	ما تقدّم من	ما تقدّم من	ما تقدّم من	سوسی: به تیكهه لکیشانی هاوینه ده خویندنیته وه مینگه ش در ده که ویت.
4	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
5	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
5	والمؤمنات جنات	والمؤمنات جنات	والمؤمنات جنات	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و). وه بو ی هه یه تیكهه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ج) بکات.
6	دائرة السوء	دائرة السوء	دائرة السوء	به ضه ممه دارکردنی پیتی (س) له شوینه ده خویندنیته وه.
9	لتؤمنوا ؛ وتعزروه وتوقروه ؛ وتسبحوه	ليؤمنوا ؛ ويعزروه ويوقروه ؛ ويسبحوه	ليؤمنوا ؛ ويعزروه ويوقروه ؛ ويسبحوه	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنیته وه له هر چوار شوی. سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و) له وشه ی (ليؤمنوا).

ژباړه نايه ت	گيړاڼه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گيړاڼه وهی دوری	گيړاڼه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
10	عليه الله	عليه الله	
		که سره دارکردنی پیتی (ه) و لاوازکردنی پیتی (ل) له وشه ی گوتراوی (الله).	
10	فسيوټيه	فسيوټيه	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
11	سيقول لك	سيقول لك	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
11	فاستغفر لنا	فاستغفر لنا فاستغفر لنا	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خوینیته وه.
12	والمؤمنون	والمؤمنون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
13	يؤمن	يؤمن	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
13	للكافرين	للكافرين	
		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
14	يغفر لمن	يغفر لمن	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیته وه.
14	ويعذب من	ويعذب من	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ب) به پیتی (م) ده کات.
15	لتأخذوها	لتأخذوها	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
16	بأس	بأس	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
16	يؤتكم	يؤتكم	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
18	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
18	فعلِمَ ما	فعلِمَ ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه و مینگه ش درده که ویت.
19	يأخذونها	يأخذونها	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
20	تأخذونها	تأخذونها	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
20	للمؤمنين	للمؤمنين	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
20	فعجل لكم	فعجل لكم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
20	النَّاس	النَّاس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.
21	وأخري	وأخري	
		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
24	وهو	وهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
24	تعملون	يعملون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندریته وه.	
25	مؤمنون ؛ مؤمنات	مؤمنون مؤمنات	مومنون مومنات	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
26	إِذْ جَعَلَ	إِذْ جَعَلَ	تيكهه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ج)	
26	قلوبهم الحمية	قلوبهم الحمية	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکړنی پیتی (م) ده خویندنه وه.	
26	المؤمنين	المؤمنين	المومنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
26	التقوى	التقوى	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
27	لَقَدْ صَدَقَ	لَقَدْ صَدَقَ	تيكهه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ص).	
27	الرؤيا	الرؤيا	الرؤيا	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
27	فَعَلِمَ مَا	فَعَلِمَ مَا	فَعَلِمَ مَا	سوسی: به تیکهه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
28	أَرْسَلَ رَسُولَهُ	أَرْسَلَ رَسُولَهُ	أَرْسَلَ رَسُولَهُ	سوسی: به تیکهه لکیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
29	الْكَفَّارِ رَحْمَاءَ	الْكَفَّارِ رَحْمَاءَ	الْكَفَّارِ رَحْمَاءَ	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. سوسی: به تیکهه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ر) ده کات.
29	تراهم ؛ التوراة	تراهم ؛ التوراة	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
29	سيماهم	سيماهم	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
29	السَّجُودِ ذَلِكَ	السَّجُودِ ذَلِكَ	السَّجُودِ ذَلِكَ	سوسی: به تیکهه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خویندنه وه.
29	أَخْرَجَ شَطْأَهُ	أَخْرَجَ شَطْأَهُ	أَخْرَجَ شَطْأَهُ	سوسی: به تیکهه لکیشانی پیتی (ج) له پیتی (ش) ده کات.
29	بهم الكفار	بهم الكفار	به باری نه وه ستاندا: به که سره دارکړنی پیتی (م) ده خویندنه وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
29	عظیماً * بسم الله	عظیماً یأیها	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یاندنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: تیکه له کیشان ده کات.

(49) سوږه تی (حوجرات)

3	للتقوی	للتقوی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	الأمر لعنتم	الأمر لعنتم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندریته وه.
9	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
9	إحداهما	إحداهما	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	الأخری	الأخری	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
9	تفیء إلى	تفیء إلى	ئاسان خویندنه وهی همزه دی دوو هم.
10	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
11	الألقاب بئس	الألقاب بئس	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
11	بئس	بئس	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (ی).
11	یتب فأولئك	یتب فأولئك	به تیکه له کیشانی پیتی (ب) له پیتی (ف) ده خویندریته وه.
12	یأكل لحم	یأكل لحم	سوسی: همزه ده گوږیت به ئلیف و تیکه له کیشانیشی بو هیه.
13	وأنشی	وأنشی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	وقبائل لتعارفوا	وقبائل لتعارفوا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
14	تؤمنوا	تؤمنوا	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
14	لا یلتکم	لا یلتکم	به زه نه دارکردنی همزه دی دوا پیتی (ی) ده خویندریته وه. سوسی: همزه ده گوږیت به ئلیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
15	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
16	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش در ده که ویت.

(50) سوره تی (ق)

3	أإذا	أإذا	ثاسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
3	متنا	متنا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وهی.
8	وذكری	وذكری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
16	ونعلم ما	ونعلم ما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش در ده که ویت.
19	وجاءت سكرة	وجاءت سكرة	به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س) ده خویندنه وهی.
23	قرینه هذا	قرینه هذا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
24	كفار	كفار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
28	قال لا	قال لا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
29	القول لدي	القول لدي	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
30	نقول جهنم	نقول جهنم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
30	امتلات	امتلات	سوسی: هه مزه ده گوریت به ئه لیف.
37	لذكری	لذكری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
37	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.
39	ربك قبل	ربك قبل	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ك) له پیتی (ق) ده خویندنه وهی.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
41	المناد	المنادي	
		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) زیاده.	
43	نحنُ نحی	نحنُ نحی	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهو مینگه ش درده که ویت.
45	أعلمُ بما	أعلمُ بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
45	بجَّار	بجَّار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	

(51) سوره تی (ذاریات)

1	والذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا	والذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا	والذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ذ).
9	يُؤْفِكُ	يُؤْفِكُ	يُؤْفِكُ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
9	أُفِكٌ * فُتِلَ	أُفِكٌ فُتِلَ	أُفِكٌ فُتِلَ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ك) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
13	النَّارِ	النَّارِ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
18	وبالْأَسْحَارِ	وبالْأَسْحَارِ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
24	حديثٌ ضيف	حديثٌ ضيف	حديثٌ ضيف	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ث) له پیتی (ض) ده کات.
25	إِذْ دَخَلُوا	إِذْ دَخَلُوا		تیکه له کیښانی پیتی (ذ) له پیتی (د).
27	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ	تَأْكُلُونَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
30	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	كَذَلِكَ قَالَ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ك) له پیتی (ق) ده خویندنه وه.
30	قَالَ رَبُّكَ	قَالَ رَبُّكَ	قَالَ رَبُّكَ	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
30	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
35	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
38	موسی	موسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریتنه وه.
40	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریتنه وه.
41	عليهم الریح	عليهم الریح	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندیتنه وه.
41	العقیم * ما	العقیم ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیتنه وه مینگه ش درده که ویت.
43	قیل لهم	قیل لهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیتنه وه.
44	قیل لهم ؛ امر ربهم	امر ربهم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیتنه وه.
46	وقوم	وقوم	به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندریتنه وه.
49	تذکرون	تذکرون	به شه ده دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندریتنه وه.
55	الذکرى	الذکرى	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریتنه وه.
55	المؤمنین	المؤمنین	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
58	الله هو	الله هو	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندیتنه وه.
60	يومهم الذي	يومهم الذي	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندیتنه وه.

(52) سوره تی (طور)

13	نَار	نَار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریتنه وه.
21	وَاتَّبَعْتَهُمْ	وَاتَّبَعْتَهُمْ	به هه مزه ی پچراو (قگغ) ی فهتهدار له بری لکاو ده خویندریتنه وه. به زه نه دارکردنی پیتی (ت) ی یه که م و پیتی (ع). پیتی (ن) فهتهدار ده بیت له بری پیتی (ت). زیادکردنی نه لیلیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
21	ذُرَيْتُهُمْ ؛ بَهِمْ ذُرَيْتُهُمْ	ذُرَيْتَاهُمْ ؛ بَهِمْ ذُرَيْتَاهُمْ	
		به ئه لیف له دواي پیتی (ی) و که سره دارکردنی پیتی (ت) به کو ده خویندريته وه.	
23	كَأَسَاءَ	كَأَسَاءَ	كَأَسَاءَ
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
23	لَعَوُ ؛ تَأْتِيْمٌ	لَعَوُ ؛ تَأْتِيْمٌ	لَعَوُ ؛ تَأْتِيْمٌ
		به فته دارکردنی پیتی (و) و پیتی (م) بی ته نوین ده خویندريته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
24	لَوْلُوْ	لَوْلُوْ	لَوْلُوْ
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و) ی یه که م.	
28	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ
		سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.	
29	بنعمت	بنعمت	
		له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو و بوی ده خویندريته وه.	
32	تَأْمُرُهُمْ	تَأْمُرُهُمْ	تَأْمُرُهُمْ
		به صری: به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به یه له خویندنه وه کانی دوری. خویندنه وهی دووه می دوری ئیختیلاسی ضه ممه یه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
33	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).	
34	فَلْيَأْتُوا	فَلْيَأْتُوا	فَلْيَأْتُوا
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
37	خَزَائِنُ رَبِّكَ	خَزَائِنُ رَبِّكَ	خَزَائِنُ رَبِّكَ
		سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ن) له پیتی (ر) ده کات	
37	المصيطرون	المصيطرون	
		ته نها به پیتی (ص) ده خویندريته وه.	
38	فَلْيَأْتِ	فَلْيَأْتِ	فَلْيَأْتِ
		سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
45	يُصْعَقُونَ	يُصْعَقُونَ	
		به پیتی (ی) ی فته دار ده خویندريته وه.	
48	وَاصِرٌ لِحَكَمٍ	وَاصِرٌ لِحَكَمٍ	وَاصِرٌ لِحَكَمٍ
		به صری: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندريته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکړدنه وه

(53) سوره تی (نه جم)

1	هوئ	هوئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه، چونکه سهری نایه ته وسپړه تی (نه جم) به کیکه له و یازده سپړه ته ی به که مکړدنه وه (ته قلیل) سهره نایه ته ده خویندریته وه. به صری: به لارکړدنه وه (الاماله) ی خاوه ن پرائه کان (ذوات الرءاء و ذوات الباء) به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
2	غوئ	غوئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	الهوئ	الهوئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	یوحئ	یوحئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	القوئ	القوئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	فاستوئ	فاستوئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	وهو	وهو	به زه نه دارکړدنی پیی (ه) ده خویندریته وه.
7	الأعلئ	الأعلئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	فتدلئ	فتدلئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	أدنئ	أدنئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	ما أوحئ	ما أوحئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	رأئ	رأئ	ته نه لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کریت.
12	یرئ	یرئ	به لارپوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
13	رءاه	رءاه	ته نه لارکړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کریت.
13	أخرئ	أخرئ	به لارپوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
14	المنتهئ	المنتهئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
15	المأوئ	المأوئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.
16	ما یغشئ	ما یغشئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
17	طغئ	طغئ	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
18	رأى	رأى	ته نه به لار کړدنه وه (الاماله) ی هه مزه ده خویندریته وه.
18	الکبرى	الکبرى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړدنی پیتی (ر) یش دهرده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
19	اللات	اللات	(جیا کراوته وه) وه ستان له سهری به پیتی (ت).
19	والعزى	والعزى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
20	الأخرى	الأخرى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	الأُنثى	الأُنثى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
22	ضیزي	ضیزي	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
23	ولقد جاءهم	ولقد جاءهم	تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج).
23	ربهم الهدى	ربهم الهدى	له بارى نه وه ستاندا: به که سره دار کړدنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
23	الهدى	الهدى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
24	تمنى	تمنى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
25	وي ية كم	وي ية كم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
26	يأذن	يأذن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
26	ويرضى	ويرضى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
27	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
27	الملائكة تسمية	الملائكة تسمية	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
27	الأُنثى	الأُنثى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
29	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
30	وهو	وهو	به زه نه دار کړدنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
30	أعلم بمن (معاً)	أعلم بمن	سوسی: به زه نه دار کړدنی پیتی (م) ده خویندریته وه له گه ل شار دنه وه ی.
30	اهتدى	اهتدى	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوعه سړی به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
31	بالحسنى	بالحسنی	
		له باری وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
32	أَعْلَمُ بَكُم ؛ أَعْلَمُ بَمَنْ	أَعْلَمُ بَكُم أَعْلَمُ بَمَنْ	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه له گه ل شارده وهی.
32	اتقى	اتقی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
33	تولى	تولی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
34	وأكدى	وأكدی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
35	فهو	فهو	
		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.	
35	يرى	يری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش دهرده که ویت به هو ی لارکردنه وه (الاماله).	
36	موسى	موسی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
37	وفى	وفی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
38	أخرى	أخری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش دهرده که ویت به هو ی لارکردنه وه (الاماله).	
39	سعى	سعی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
40	يرى	يری	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش دهرده که ویت به هو ی لارکردنه وه (الاماله).	
41	الأوفى	الأوفی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
42	المنتهى	المنتهی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
43	وأنه هو	وأنه هو	وأنه هو
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
43	وأبكى	وأبکی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
44	وأنه هو	وأنه هو	وأنه هو
			سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
44	وأحيا	وأحیا	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
45	والأنثى	والأنثی	
		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
46	تمی	تمنی	
47	النَّشَاءُ	النَّشَاءُ	
47	الأُخْرَى	الأُخْرَى	
48	وَأَنَّهُ هُوَ	وَأَنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
48	وَأَقْنَى	وَأَقْنَى	
49	وَأَنَّهُ هُوَ	وَأَنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
49	الشَّعْرَى	الشَّعْرَى	

ژماره نایه	گیږانه وهی حه فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
50	عاداً الأولى (وصلاً)	عاد لولی		گواستننه وهی جوولهی هه مزه بۆ پییتی (ل) ی پیش خوی. لابردنی هه مزه و ټیکه له کیشانی ته نوین له وشه ی (عادا) له پییتی (ل) ی یه که م. (بگهړیوه بۆ ئوصول)
50	الأولى (ابتداء)	أولى ؛ لولى ؛ الأولى		له کاتی ده سټیپکردن سی شیوه خویندنه وهی هه یه : 1- فه تحه دارکردنی هه مزه و ضه ممه دارکردنی پییتی (ل) ی دواى نه و له گهل زه نه ی دریژکراو له پییتی (و) (أولى) 2- ضه ممه دارکردنی پییتی (ل) و زه نه ی دریژ له پییتی (و) (أولى) 3- فه تحه دارکردنی هه مزه و زه نه دارکردنی پییتی (ل) و ضه ممه دارکردنی هه مزه دواتر پییتی (و) ی زه نه ی دریژکراو له پییتی (و) وه حه فص (الأولى)، وه له هه رسی شیوه دا به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
51	وعموداً فما	وعموداً فما		له بارى نه وه ستاندا: ته نوینی فه تحه و شاردنه وه شی ټیډایه. له بارى وه ستاندا: گوړپینی ته نوین به ئلیف.
51	أبقى	أبقى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
52	وأطغى	وأطغى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
53	والمؤتفكة	والمؤتفكة	والمؤتفكة	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پییتی (و).
53	أهوى	أهوى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
54	غشى	غشى		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
55	تتمارى	تتمارى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
56	ي ية كةم	ي ية كةم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
59	الحديث تعجبون	الحديث تعجبون	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (ت).	
62	واعبدوا * بسم الله	واعبدوا اقرب	له باری نه وه ستاندا: له هردو سوږت بی به سمه له و بی وه ستانی کورت. به صری: پیتی (و) لاده بات به هو ی گه یشتنه دو زه نه.	

(54) سوره تی (قه مه ر)

4	ولقد جاءهم	ولقد جاءهم	به تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویند ریت ه وه.
6	الداع	الداعي	له باری نه وه ستاندا: جیگیر کړدنی پیتی (ی) ی زیاده
7	خُشَعاً	خاشِعاً	فه ته دار کړدنی پیتی (خ) و نه لیلی دوی نه و. که سره دار کړدنی پیتی (ش) و ئاسان خویندنه وهی.
8	الداع	الداعي	له باری نه وه ستاندا: جیگیر کړدنی پیتی (ی) ی زیاده
23	كَذَّبْتُ ثَمُودَ	كَذَّبْتُ ثَمُودَ	به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (پ) ده خویند ریت ه وه.
25	أَلْقِي	أَأَلْقِي ؛ أَلْقِي	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و بوی هه یه نه لیلی بخاته نیوانیان نه وه یان پیش ده که ویت وده توانیت نه شی خات.

ژماره نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
34	ءال لوط	ءال لوط	ءال لوط	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
38	ولقد صَبَّحهم	ولقد صَبَّحهم		به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ص) ده خویندنه وه.
41	ولقد جاء	ولقد جاء		به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ج) ده خویندنه وه.
41	جاء ءال	جا ءال جا ءال		لابردنی هه مزه ی په که م. دريژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پيش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر پاست ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دريژکړدنه وهی ته نها به چوار جوووله.
44	يقولون نحن	يقولون نحن	يقولون نحن	سوسی: به ټیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی مینگه ش دهر ده که ویت.
48	النَّارِ	النَّارِ		به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
55	مقعد صدق	مقعد صدق	مقعد صدق	سوسی: به ټیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ص).
55	مقتدر * بسم الله	مقتدر الرحمن		له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوپرت له باری که یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: پیتی (ن) ته نوین که سره دار دهکات به هو ی که یشتنه دوو زه نه.

(55) سوړه تی (ره حمان)

14	کالفخار	کالفخار	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
15	نار	نار	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
22	يُخْرَج	يُخْرَج	ضه ممه دارکړدنی پیتی (ی) فه تحه دارکړدنی پیتی (ر)

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
22	اللؤلؤ	اللؤلؤ	اللؤلؤ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و) ی یه که م.
29	شأن	شأن	شان	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
31	أیه	أیها	به صری: وهستان ده کات به ئه لیف.	
33	أقطار	أقطار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
35	نار	نار	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
35	ونحاس	ونحاس	به تنوینی که سر ده خویندریته وه	
41	بسیماهم	بسیماهم	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.	
41	فیؤخذ	فیؤخذ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).	
43	یکذب بها	یکذب بها	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.	
66	عینان نضاختان	عینان نضاختان	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.	

(56) سوره تی (واقعه)

18	وکأس	وکأس	وکأس	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
19	ولا یُنزِفون	ولا یُنزِفون	ولا یُنزِفون	به فته دارکردنی پیتی (ن) ده خویندریته وه.
23	اللؤلؤ	اللؤلؤ	اللؤلؤ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و) ی یه که م.
25	تأثیماً	تأثیماً	تأثیماً	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
35	أنشأناهن	أنشأناهن	أنشأناهن	سوسی: هه مزه ده گورپیت به ئه لیف.
47	أئذا ؛ أئنا	أئذا ؛ أئنا	أئذا ؛ أئنا	ئاسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
47	مِتنا	مِتنا	مِتنا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.
55	شُرَب	شُرَب	شُرَب	به فته دارکردنی پیتی (ش) ده خویندریته وه.
56	الدين * نحن	الدين نحن	الدين نحن	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
59	ءانتهم	ءانتهم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.
59	الخالقون * نحن	الخالقون نحن	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینګه ش درده که ویت.
62	النساء	النساء	فهتته دارکردنی پیتی (ش) و ئه لیلیف دواى ئه و له دواى ئه لیلیف هه مزه ی فهتته داردیت دریژکر د نه وهی لکاویش درده که ویت.
62	ي ية كم	ي ية كم	به که مکر د نه وه (ته لیلیف) ده خویندنه وهی.
62	تذكرون	تذكرون	به شه ده دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندنه وهی.
64	ءانتهم	ءانتهم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.
69	ءانتهم	ءانتهم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.
72	ءانتهم	ءانتهم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و ئه لیلیف خستنه نیوانیان.
72	أنشأتم	أنشأتم	سوسی: هه مزه ده ګوپیت به ئه لیلیف.
72	المنشئون نحن	المنشئون نحن	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وهی مینګه ش درده که ویت.
75	أقسم بمواقع	أقسم بمواقع	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وهی له ګه ل شاردنه وهی.
89	وجئت	وجئت	له باری وه ستاندا: به پیتی (ه) له بری پیتی (ت) ی به کارهاتو و بؤ می ده خویندنه وهی.
94	وتصليهُ جحيم	وتصليهُ جحيم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
95	لهو	لهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.

(57) سوره تی (هه دید)

1	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وهی.
---	-----	-----	--

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
2	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
3	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
4	یعلم ما	یعلم ما	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
4	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
6	النهار	النهار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
6	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
8	لا تؤمنون ؛ لتؤمنوا ؛ مؤمنین	لا تؤمنون لتؤمنوا مؤمنین	سوسی: هه مزه ده ګوریت به پیتی (و).
8	أَحَذَ	أَحَذَ	به ضه ممه دارکردنی هه مزه و که سره دارکردنی پیتی (خ) ده خویندریته وه.
8	میثاقکم	میثاقکم	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ق) ده خویندریته وه.
9	يُنَزِّل	يُنَزِّل	زه نه دارکردنی پیتی (ن) و لابردنی شه ددهی پیتی (ز) و ئاشکرا کردنیش درده که ویت.
9	لرؤوف	لرؤوف	به لابردنی پیتی (و) ده خویندریته وه.
10	الحسنى	الحسنى	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	فیضاعفه	فیضاعفه	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ف) ی دوو هم ده خویندریته وه.
12	تری المؤمنین	تری المؤمنین	له باری وه ستاندا: به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به کردنه وه (فته ح) یان لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
12	والمؤمنات	والمؤمنات	سوسی: هه مزه ده ګوریت به پیتی (و).
12	بشراکم	بشراکم	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوړی	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
13	فَضْرِبْ بَيْنَهُمْ	فَضْرِبْ بَيْنَهُمْ	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
14	جاءَ امر	جا امر ؛ جآ امر	لا بردنی هه مزه یه کهم. درېژکړدنه وهی دوو جووله نه وه یان پېش ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوړی: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لا بردنی هه مزه درېژکړدنه وهی ته نه به چوار جوووله.
15	يُؤْخَذُ	يُؤْخَذُ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
15	مَأْوَكَم	مَأْوَكَم	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
15	وَبِئْسَ	وَبِئْسَ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (ی).
16	يَأْنِ	يَأْنِ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
16	وما نزل	وما نزل	به شه ده دارکردنی پیتی (ن) ده خوینیته وه.
16	عليهمُ الأمد	عليهمُ الأمد	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینیته وه.
20	الدنيا (معاً)	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
20	فتراه	فتراه	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	يُؤْتِيهِ	يُؤْتِيهِ	سوسی: هه مزه ده گورپیت به پیتی (و).
21	العظيم * ما	العظيم ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش در ده که ویت.
23	تأسوا	تأسوا	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
23	ءاتاكم	أتاكم	به لا بردنی نه لیف ی یه کهم ده خوینیته وه.
24	ويأمرون	ويأمرون	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
24	الله هو	الله هو	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خوینیته وه.
25	رُسُلنا	رُسُلنا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
25	بأس	بأس	سوسی: هه مزه ده گورپیت به نه لیف.
25	للنَّاس	للنَّاس	دوړی: به لار بوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکر دنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
27	ءاثرهم	ءاثرهم	ءاثرهم	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
27	برسنا	برسنا	برسنا	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندريته وه.
27	بعیسی	بعیسی	بعیسی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
27	رأفة	رأفة	رافة	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
28	یؤتکم	یؤتکم	یوتکم	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
28	ویغفر لکم	ویغفر لکم ویغفر لکم	ویغفر لکم	به صری: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندريته وه.
29	یؤتیه	یؤتیه	یوتیه	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکر د نه وه

(58) سوره تی (موجاده له)

1	قَدْ سَمِعَ	قَدْ سَمِعَ	به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (س) ده خویندنه وه.
2	يُظَاهِرُونَ	يُظَاهِرُونَ	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه. شهده دارکردنی پیتی (ط) و پیتی (ه) و فهتهدارکردنیان. لابردنی نه وه له لیفه ی ده که ویته دوا ی پیتی (ط).
2	الَّتِي	الَّتِي	لابردنی نه وه پیته یائنه ی ده که ویته دوا ی همزه و بو همزه ش دوو خویندنه وه هیه : 1- ناسان خویندنه وهی همزه و دریژکردنه وهی چوار یان دوو جووله . 2- گوپینی همزه به پیتی (ی) زه نه دار و دریژکردنه وهی شه ش جووله له بهر گه یشتنه دوو زه نه. له باری وه ستاندا: ناسان خویندنه وهی همزه به روم له گه ل دریژکردنه وهی چوار یان دوو جووله .
3	يُظَاهِرُونَ	يُظَاهِرُونَ	به پیتی (ی) ی فهتهدار ده خویندنه وه. شهده دارکردنی پیتی (ط) و پیتی (ه) و فهتهدارکردنیان. لابردنی نه وه له لیفه ی ده که ویته دوا ی پیتی (ط).
3	فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ	فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
4	لَتُؤْمِنُوا	لَتُؤْمِنُوا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
4	وَالْكَافِرِينَ	وَالْكَافِرِينَ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
5	وَالْكَافِرِينَ	وَالْكَافِرِينَ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
7	يَعْلَمُ مَا	يَعْلَمُ مَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینگه ش در ده که ویت.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړدنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
7	نجوی	نجوی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	الذین نهوا	الذین نهوا	الذین نهوا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینګه ش د درده که ویت.
8	النجوی	النجوی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	معصیت	معصیت		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندریته وه.
8	فبئس	فبئس	فبیس	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیټی (ی).
9	ومعصیت	ومعصیت		له باری وه ستاندا: به پیټی (ه) له بری پیټی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندریته وه.
9	والتقوی	والتقوی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	النجوی	النجوی		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	المؤمنون	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده ګوړیت به پیټی (و).
11	قیل لکم	قیل لکم	قیل لکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
11	المجالس	المجلس		به زه نه دارکړدنی پیټی (ج) و لابردي ته لیف، قه لقه له ش د درده که ویت.
11	انشزوا ؛ فانشزوا	انشزوا ؛ فانشزوا		به که سره دارکړدنی پیټی (ش) ده خویندریته وه.
12	نجواکم	نجواکم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	ءأشققتم	ءأشققتم		ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دوو هم و ته لیف خستنه نیوانیان.
13	نجواکم	نجواکم		به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
17	النار	النار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
18	ویحسبون	ویحسبون		به که سره دارکړدنی پیټی (س) ده خویندریته وه.
19	عليهم الشيطان	عليهم الشيطان		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکړدنی پیټی (م) ده خویندنه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سره به سړی		پوونکړنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
22	یؤمنون	یؤمنون	یؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
22	أولئك كتب ؛ الله هم	أولئك كتب الله هم	أولئك كتب الله هم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
22	قلوبهم الإيمان	قلوبهم الإيمان		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.

(59) سوره تی (هشر)

1	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
2	ديارهم	ديارهم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
2	وقذف في	وقذف في	وقذف في	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
2	قلوبهم الرعب	قلوبهم الرعب		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
2	يُخْرِبُونَ	يُخْرِبُونَ		به فتحه دارکردنی پیتی (خ) و شه ده دارکردنی پیتی (ر) ده خویندنه وه.
2	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
2	الأبصار	الأبصار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
3	عليهم الجلاء	عليهم الجلاء		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
3	الدنيا	الدنيا		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
3	النار	النار		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
7	القرى	القرى		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
7	القربى	القربى		به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
8	ديارهم	ديارهم		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
9	ويؤثرون	ويؤثرون	ويؤثرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
10	اغفر لنا	اغفر لنا	اغفر لنا	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.

ژماره نايه	گيړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی		پوونکړنه وه
		گيړانه وهی دوری	گيړانه وهی سوسی	
10	رؤوف	رؤف		به لابرندی پیتی (و) ده خویندریته وه.
11	الذین نافقوا	الذین نافقوا	الذین نافقوا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
11	لإخوانهم الذین	لإخوانهم الذین		له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه.
14	قری	قری		له باری وه ستاندا: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
14	جذر	جدار		که سره دارکردنی پیتی (ج) فه تحه دارکردنی پیتی (د) و نه لیفی دواى نه و به (تاك) له گه ل لارکردنه وه (الاماله) ی نه لیف.
14	بأسهم	بأسهم	باسهم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
14	تحسبهم	تحسبهم		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه.
14	شتی	شتی		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
16	قال للإنسان	قال للإنسان	قال للإنسان	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
16	إني أخاف	إني أخاف		به پیتی (ی) ی فه تحه دار ده خویندریته وه.
17	النار	النار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
19	كالذین نسوا	كالذین نسوا	كالذین نسوا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش درده که ویت.
20	النار	النار		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
21	للناس	للناس	للناس	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
23	المؤمن	المؤمن	المؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
24	المصور له	المصور له	المصور له	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
24	الحسنى	الحسنى		به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
24	وهو	وهو		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه

(60) سوره تی (مومته حینه)

1	تؤمنوا	تؤمنوا	تؤمنوا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
1	أعلم بما	أعلم بما	أعلم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
1	فقد ضلّ	فقد ضلّ	فقد ضلّ	تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ض)
3	يُفصل	يُفصل	يُفصل	به ضه ممه دارکردنی پیتی (ی) و فه ته دارکردن پیتی (ص) ده خویندنه وهی.
4	أسوة	أسوة	أسوة	به که سره دارکردنی همزه ده خویندنه وهی.
4	البغضاء أبداً	البغضاء أبداً	البغضاء أبداً	گورینی همزه ی دوهم به پیتی (و) ی فه ته دار.
4	تؤمنوا	تؤمنوا	تؤمنوا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
4	المصيرُ ربنا	المصيرُ ربنا	المصيرُ ربنا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
5	واغفر لنا	واغفر لنا	واغفر لنا	به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وهی.
6	أسوة	أسوة	أسوة	به که سره دارکردنی همزه ده خویندنه وهی.
6	الله هو	الله هو	الله هو	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
8	دياركم	دياركم	دياركم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
9	دياركم	دياركم	دياركم	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
10	المؤمنات ؛ مؤمنات	المؤمنات	المؤمنات	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
10	أعلم بإيمانهم	أعلم بإيمانهم	أعلم بإيمانهم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
10	الكفار	الكفار	الكفار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
10	الكفار لا	الكفار لا	الكفار لا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وهی.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
10	ولا تُمَسِّکوا	ولا تُمَسِّکوا	
		به فته تده دارکردنی پیتی (م) و شه دده دارکردنی پیتی (س) ده خویندريته وه.	
10	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه له گهل شار د نه وهی.
11	الْكَفَّار	الْكَفَّار	
		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.	
11	مُؤْمِنُونَ	مُؤْمِنُونَ	سوسی: همزه ده گورپیت به پیتی (و).
12	الْمُؤْمِنَاتِ	الْمُؤْمِنَاتِ	سوسی: همزه ده گورپیت به پیتی (و).
12	يَأْتِينَ	يَأْتِينَ	سوسی: همزه ده گورپیت به ئلیف.
12	وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ	وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ	به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندريته وه.

(61) سوږه تی (صف)

1	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
5	مُوسَى	مُوسَى	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
5	تُؤْذِنِي	تُؤْذِنِي	سوسی: همزه ده گورپیت به پیتی (و).
6	عِيسَى	عِيسَى	له باری وستاندا: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندريته وه.
6	التَّوْرَةِ	التَّوْرَةِ	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
6	يَأْتِي	يَأْتِي	سوسی: همزه ده گورپیت به ئلیف.
6	بَعْدِي	بَعْدِي	به پیتی (ی) فته تده دار ده خویندريته وه.
7	أَظْلَمُ مِمَّنْ	أَظْلَمُ مِمَّنْ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندريته وه مینگه ش دهرده که ویت.
7	افْتَرَى	افْتَرَى	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
7	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندريته وه.
8	مَتَّمْ	مَتَّمْ	به ته نوینی ضه م و تیکه له کیشان ده خویندريته وه.

ژباړه نايه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه هری به سړی		پوښونکړنه وه
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی	
8	نورهي	نورهُو	فه ته دارکړنی پیتی (ر) ضه ممه دارکړنی پیتی (ه) و لکاندنې به پیتی (و) ی گوتراو.	
9	أرسل رسولہ	أرسل رسولہ	سوسی: به ټيکه له کيښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.	
11	تؤمنون	تؤمنون	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).	
12	يغفر لکم	يغفر لکم يغفر لکم	به صری: به ټيکه له کيښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.	
13	وأخرى	وأخرى	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.	
13	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).	
14	عيسى	عيسى	له باری وستاندا: به که مکړنه وه (ته قليل) ده خویندنه وه.	
14	أنصار الله (الموضع الأول)	أنصاراً لله	ته نوینی فه ته ی پیتی (ر) له وشه ی (أنصار) خه فضه ی وشه ی (الله) به پیتی (ل) ی جهر . ټيکه له کيښانیښ دهر ده که ویت.	
14	الحواريون نحن	الحواريون نحن	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش دهر ده که ویت.	

(62) سوره تی (جومعه)

2	قبلُ لفي	قبلُ لفي	قبلُ لفي	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه.
3	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکړنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
4	يؤتيه	يؤتيه	يؤتيه	سوسی: همزه ده گورپت به پیتی (و).
4	العظيم * مثل	العظيم مثل	العظيم مثل	سوسی: به ټيکه له کيښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش دهر ده که ویت.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکرده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
5	التوراة تُم	التوراة تُم	التوراة تُم	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ث) به یه له خویندنه وه کانی.
5	الحمار		الحمار	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
5	بئس	بئس	بیس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
6	الناس	الناس	الناس	دوری: به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
11	اللهو ومن	اللهو ومن	اللهو ومن	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.

(63) سوړه تی (مونافیقوون)

3	فطُبع علی	فطُبع علی	فطُبع علی	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
4	خُشِب	خُشِب		به زه نه دارکردنی پیتی (ش) ده خویندریته وه.
4	يَحْسِبُون	يَحْسِبُون		به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه. ده خویندریته وه.
4	أَنَّى	أَنَّى	أَنَّى	دوری: به که مکړده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	يُؤْفِكُون	يُؤْفِكُون	يُؤْفِكُون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
5	قِيلَ لَهُمْ	قِيلَ لَهُمْ	قِيلَ لَهُمْ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
5	يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ	يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ	يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندریته وه.
6	تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ	تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ	تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندریته وه.
8	وَلِلْمُؤْمِنِينَ	وَلِلْمُؤْمِنِينَ	وَلِلْمُؤْمِنِينَ	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
10	يَأْتِي	يَأْتِي	يَأْتِي	سوسی: هه مزه ده گوړیت به ته لیف.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
10	فیقول ربّ	فیقول ربّ	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
10	وأکن	وأکون	به زیادکردنی پیتی (و) له دواي پیتی (ک) و فه ته دارکردنی پیتی (ن) ده خویندنه وه.
11	جاء أجلاها	جا أجلاها ؛ جا أجلاها	لابردنی هه مزه ی به کمه. دریزکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دوری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دریزکردنه وهی ته نه به چوار جووله.

(64) سوره تی (ته غابوون)

1	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
2	خلقکم	خلقکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه
2	مؤمن	مؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
4	یعلم ما ؛ ویعلم ما	یعلم ما ویعلم ما	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگه ش در ده که ویت.
5	یأتکم	یأتکم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
6	تأتیهم	تأتیهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به نه لیف.
6	رسلهم	رسلهم	به زه نه دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وه.
9	یؤمن	یؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
10	النار	النار	به لار بونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
10	ویس	ویس	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی)
11	یؤمن	یؤمن	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
13	هو علی	هو علی	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
13	المؤمنون	المؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	سوسی
17	ویغفر لکم ویغفر لکم	ویغفر لکم	به صری: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.

(65) سوره تی (طه لاق)

1	يَاتِين	يَاتِين	سوسي: هه مزه دهگورپټ به نه ليف.
1	فَقْدُ ظَلَم	فَقْدُ ظَلَم	سوسي: به تيککه لکيښاني پيټي (د) له پيټي (ظ).
2	يُؤْمِن	يُؤْمِن	سوسي: هه مزه دهگورپټ به پيټي (و).
3	فَهُوَ	فَهُوَ	به زه نه دارکردنی پيټي (ه) ده خویندریټه وه.
3	بَالِغٌ أَمْرُهُو	بَالِغٌ أَمْرِهِي	به ته نوینی ضمه م ی پيټي (غ) ده خویندریټه وه. فه ته دارکردنی پيټي (ر) و لکاندن پيټي (ه) ی کینایه به پيټي (و) ی گوتراو له باری نه وه ستاندا درده که ویت.
3	قَدْ جَعَلَ	قَدْ جَعَلَ	تيککه لکيښاني پيټي (د) له پيټي (ج).
4	اللّٰه اللّٰه اللّٰهِي	الّٰهِي (معاً)	لا بردنی نه و پيټه يائنه ده که ویته دواي هه مزه و بو هه مزه ش دوو خویندنه وه هيه : 1- ناسان خویندنه وهی هه مزه و دریژکردنه وهی چوار یان دوو جووله . 2- گوړینی هه مزه به پيټي (ی) ی زه نه دار و دریژکردنه وهی شش جووله له بهر گه یشتنه دوو زه نه. له باری وه ستاندا: ناسان خویندنه وهی هه مزه به پوم له گهل دریژکردنه وهی چوار یان دوو جووله .
6	حيثُ سَكَنْتُمْ	حيثُ سَكَنْتُمْ	سوسي: به تيککه لکيښاني پيټي (پ) له پيټي (س).
6	وَأْتَمَرُوا	وَأْتَمَرُوا	سوسي: هه مزه دهگورپټ به نه ليف.
6	أُخْرَى	أُخْرَى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریټه وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه سړی به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکړدنه وه
8	وکاین	وکای	
		وستان دروسته له کاتی پیوست یان تاقی (کردنه وه) یه له سهر پیتی (ی) بؤ زانیاری زیاتر. (بگهړیوه بؤ ئوصل)	
8	أمر ربّها	أمر ربّها	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
11	مبینات	مبینات	
11	یؤمن	یؤمن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
12	علماً * بسم الله	علماً یأیها	
		له باری نه وستاندا له نیوان هه ردو سوپرت له باری گه یاندنیان (وجه الوصل) بی به سمله و بی سهکت ده خویندنیته وه. به صری: تیکه له کیشانی ده کات.	

(66) سوره تی (ته حریم)

1	تُحَرِّمُ مَا	تَحْرِمُ مَا	تَحْرِمُ مَا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه مینگه ش درده که ویت.
1	مرضات	مرضات		(جیاکراوته وه) وستان له سهری به پیتی (ت).
2	وَهُوَ	وَهُوَ		به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنیته وه.
4	فَقَدْ صَغَتْ	فَقَدْ صَغَتْ		تیکه له کیشانی پیتی (د) له پیتی (ص).
4	تَظَاهَرَا	تَظَاهَرَا		به شه ده دارکردنی پیتی (ظ) ده خویندنیته وه.
4	الله هُو	الله هُو	الله هُو	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خوینیته وه.
4	المؤمنين	المؤمنين	المؤمنين	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
5	طَلَّقَنَّ	طَلَّقَنَّ	طَلَّقَنَّ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خوینیته وه به یه که له خویندنه وه کانی.
5	يُبْدِلْهُ	يُبْدِلْهُ		به فه ته دارکردنی پیتی (ب) و شه ده دارکردنی پیتی (د) ده خویندنیته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری		پوونکردنه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
5	مؤمنات	مؤمنات	مومنات	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
6	ما یومرون	ما یومرون	ما یومرون	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (و).
8	واغفر لنا	واغفر لنا واغفر لنا	واغفر لنا	به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
9	وماواهم	وماواهم	وماواهم	سوسی: هه مزه ده گوریت به تهلیف.
9	وینس	وینس	وینس	سوسی: هه مزه ده گوریت به پیتی (ی).
10	امرات ؛ وامرات	امرات ؛ وامرات	امرات ؛ وامرات	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له باری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندنه وه.
11	امرات	امرات	امرات	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له باری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندنه وه.
12	ابنت	ابنت	ابنت	له باری وستاندا: به پیتی (ه) له باری پیتی (ت) ی به کارهاتوو بو می ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	

(67) سوږه تی (مولک)

1	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
2	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
3	ما تری	ما تری	به لاریبونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
3	هل تری	هل تری	تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ت) و لارکردنه وه (الاماله) ی وشه ی (تری)
4	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
5	ولقد زینا	ولقد زینا	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ز).
5	الدنيا	الدنيا	به که مکړنه وه (ته لیل) ده خویندریته وه.
6	ویس	ویس	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (ی).
7	وهي	وهي	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
8	تکاد تمیز	تکاد تمیز	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ت) ده خویندنه وه
8	یأتکم	یأتکم	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.
9	قد جاءنا	قد جاءنا	تیکه له کیښانی پیتی (د) له پیتی (ج).
14	یعلم من	یعلم من	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.
14	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
15	جعل لکم	جعل لکم	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
16	ءأمنتهم	ءأمنتهم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووهم و نه لیف خستنه نیوانیان.
16	السماء أن	السماء ین	گوړینی هه مزه ی دووهم به پیتی (ی) فه تده دار.
17	السماء أن	السماء ین	گوړینی هه مزه ی دووهم به پیتی (ی) فه تده دار.
18	کان نکیر	کان نکیر	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه مینګه ش درده که ویت.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
20	ینصرکم	ینصرکم	ینصرکم	به صری به زه نه دارکردنی پیتی (ر) به یهک له خویندنه وه کانی دوری ده خویندنه وه. خویندنه وهی دووهمی دوری ئیختیلاسی ضه ممهیه.
21	یرزقکم	یرزقکم	یرزقکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ق) له پیتی (ک) ده خویندنه وه
23	وجعلکم	وجعلکم	وجعلکم	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
28	الکفرین	الکفرین		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
30	یأتیکم	یأتیکم	یأتیکم	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
30	معین * بسم الله	معین ن		له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سوړه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: ټیکه له کیښانی ده کات.

(68) سوړه تی (قه له م)

7	أعلم بمن ؛ أعلم بالمهتدين	أعلم بمن أعلم بالمهتدين	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
7	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
32	يُبدلنا	يُبدلنا	به فه ته دارکردنی پیتی (ب) و شه ده دارکردنی پیتی (د) ده خویندنه وه.
33	أكبر لو	أكبر لو	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
41	فليأتوا	فليأتوا	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
44	يكذبُ بهذا	يكذبُ بهذا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
44	الحديث سنسدرجهم	الحديث سنسدرجهم	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (پ) له پیتی (س)

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
48	فاصبر لحکم	فاصبر لحکم فاصبر لحکم	فاصبر لحکم	به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناکراش ده خویندنه وه.
48	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
49	وهو	وهو	وهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
51	بأبصارهم	بأبصارهم	بأبصارهم	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

(69) سوره تی (حاقه)

3	وما أدراك	وما أدراك	به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
4	كذبت ثمود	كذبت ثمود	به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده خویندنه وه.
7	فتری القوم	فتری القوم فتری القوم	له باری وه ستاندا: به لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا: سوسی به فته تح یان لاریونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
7	صرعی	صرعی	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
8	فهل ترى	فهل ترى	تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ت) و لاریونه وه (الاماله) ی وشه ی (تری)
9	قبلة	قبلة	که سره دارکردنی پیتی (ق) فته تح دارکردنی پیتی (ب)
9	والمؤتفكات	والمؤتفكات	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
16	فهی	فهی	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
16	فهی یومئذ	فهی یومئذ فهی یومئذ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
21	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویندنه وه.
33	لا یؤمن	لا یؤمن لا یؤمن	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
37	لا یأكله	لا یأكله لا یأكله	سوسی: همزه ده گوړیت به ئلیف.
38	أقسم بما	أقسم بما أقسم بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گه ل شاردنه وهی.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
40	لقول رسول	لقول رسول	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.	
41	تؤمنون	تؤمنون	تؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
42	تذکرون	تذکرون	تذکرون	به شه د دارکردنی پیتی (ذ) ده خویندنه وه.
44	الأقاول * لأخذنا	الأقاول لأخذنا	الأقاول لأخذنا	سوسی: به ټیکه له کیښانی هاوینه ده خویندنه وه.
50	آلکفرین	آلکفرین	آلکفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

(70) سوړه تی (مه عارج)

2	للکفرین	للکفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
3	المعارج * تعرج	المعارج تعرج	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ج) له پیتی (ت)
7	ونرله	ونرله	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.
13	تؤویه	تؤویه	سوسی: هه مزه که ناگوړیت چونکه (جیا کراوته وه)
15	لظی	لظی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه چونکه سهری نایه ته وسوړه تی (مه عارج) یه کیکه له و یازده سوړه ته ی که به که مکړنه وه (ته قلیل) بو سهره نایه تی ده کړیت. به صری: لارکردنه وه (الاماله) ی پیته رائه کانی له (ذوات الراء) و به که مکړنه وه (ته قلیل) (ذوات الیاء) ده خویندنه وه.
16	نزاعة	نزاعة	به ته نوینی ضه ممه ی پیتی (ی) ده خویندنه وه.
16	للشوی	للشوی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
17	وتولی	وتولی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
18	فأوعی	فأوعی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پروونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
28	مأمون	مأمون	مأمون	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
33	بشهادتیم	بشهادتیم	بشهادتیم	لابردنی ئو ئه لیفی ده که ویتنه دواي پیتی (د) به تاك.
40	أقسم برب	أقسم برب	أقسم برب	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینیتنه وه له گهل شار د نه وهی.
43	الأجدات سراعاً	الأجدات سراعاً	الأجدات سراعاً	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ث) له پیتی (س).
43	نُصِب	نُصِب	نُصِب	به فته دارکردنی پیتی (ن) به زه نه دارکردنی پیتی (ص).

(71) سوړه تی (نوح)

1	يَاتِيهِمْ	يَاتِيهِمْ	يَاتِيهِمْ	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
4	يَغْفِرْ لَكُمْ	يَغْفِرْ لَكُمْ	يَغْفِرْ لَكُمْ	به صری: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دووری به ناشکراش ده خوینیتنه وه.
5	لَا يُؤْخِرُ لَوْ	لَا يُؤْخِرُ لَوْ	لَا يُؤْخِرُ لَوْ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیتنه وه.
5	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	قَالَ رَبِّ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خوینیتنه وه.
6	دَعَائِي	دَعَائِي	دَعَائِي	به پیتی (ی) فته دار ده خویند ریتنه وه.
7	لَتَغْفِرَ لَهُمْ	لَتَغْفِرَ لَهُمْ	لَتَغْفِرَ لَهُمْ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خوینیتنه وه.
9	إِنِّي	إِنِّي	إِنِّي	به پیتی (ی) فته دار ده خویند ریتنه وه.
14	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	خَلَقَكُمْ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ق) له پیتی (ك) ده خوینیتنه وه.
16	الشمس سراجاً	الشمس سراجاً	الشمس سراجاً	سوسی: به تیکه له کیشانی هاو وینه ده خوینیتنه وه.
19	جَعَلَ لَكُمْ	جَعَلَ لَكُمْ	جَعَلَ لَكُمْ	سوسی: به تیکه له کیشانی هاو وینه ده خوینیتنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
21	وُولَدَه	وُولَدَه		ضه ممدارکردنی پیتی (و) به زه نه دارکردنی پیتی (ل).
25	خَطِينَاتُهُمْ	خَطَايَاهُمْ		فته تچه دارکردنی پیتی (ط) و نه لیلی دواي ئو، له دواي نه لیلی پیتی (ی) دیت دواتر نه لیلی و ضه ممدارکردنی پیتی (ه).
26	اَلْكَافِرِينَ	اَلْكَافِرِينَ		به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
28	اغْفِرْ لِي	اغْفِرْ لِي	اغْفِرْ لِي	به صری: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
28	بِيتِي	بِيتِي		به زه نه دارکردنی پیتی (ی) ده خویندریته وه.
28	مُؤْمِنًا ؛ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ	مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ	مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
28	تَبَارًا * بِسْمِ اللَّهِ	تَبَارًا قُل		له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردو سوږه له باری گه یانندیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: به شار د نه وه ده خویندنه وه.

(72) سوږه تی (جن)

3	وَأَنَّهُ تَعَالَى	وَأَنَّهُ تَعَالَى		که سره دارکردنی همزه.
3	مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً	مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً	مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ذ) له پیتی (ص).
4	وَأَنَّهُ كَانَ	وَأَنَّهُ كَانَ		که سره دارکردنی همزه، نو بابته ش له (12) شوینه کهیه، واتا له نایه تی 3 تا 14 به لام نایه تی 18 و 19 به فته تچه دارکردنی همزه ده خویندریته وه وهك حه فص، دواتر باسی ده کهین.
5	وَأَنَا ظَنَّا	وَأَنَا ظَنَّا		به که سره دارکردنی همزه ده خویندریته وه.
6	وَأَنَّهُ كَانَ	وَأَنَّهُ كَانَ		به که سره دارکردنی همزه ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	ګیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		ګیږانه وهی دوری	ګیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه
7	وَأَنهْم ظَنُوا	وَأَنهْم ظَنُوا	
8	وَأَنَا لَمَسْنَا	وَأَنَا لَمَسْنَا	
9	وَأَنَا كُنَّا	وَأَنَا كُنَّا	
10	وَأَنَا لَا نَدْرِي	وَأَنَا لَا نَدْرِي	
11	وَأَنَا مِتُّ	وَأَنَا مِتُّ	
11	ذَلِكَ كُنَّا ؛ طَرِيقَ قَدَدًا	ذَلِكَ كُنَّا	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
12	وَأَنَا ظَنُّوا	وَأَنَا ظَنُّوا	
12	نَعْجَزُهُ هَرَبًا	نَعْجَزُهُ هَرَبًا	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
13	وَأَنَا لَمَّا	وَأَنَا لَمَّا	
13	يُؤْمِن	يُؤْمِن	سوسی: همزه ده ګوړیت به پیتی (و).
14	وَأَنَا مَنَا	وَأَنَا مَنَا	
17	ذَكَرَ رَبِّه	ذَكَرَ رَبِّه	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
17	يَسْلُكُهُ	نَسْلُكُهُ	
18	وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ	وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ	
19	وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ	وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ	
20	قُلْ	قَالَ	
25	يَجْعَلُ لَهُ	يَجْعَلُ لَهُ	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
25	رَبِّي أَمَدًا	رَبِّي أَمَدًا	

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	پوونکر د نه وه
28	عدداً * بسم الله	عدداً یاأیها	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: تیکه له کیښان ده کات.

(73) سوره تی (موزه میل)

3	أَوْ انْقُصْ	أَوْ انْقُصْ	پزگار بوون له گه یشتنه دوو زنه و به ضه ممه ده خویندریته وه.
6	وَطَاءً	وِطَاءً	به که سره دارکردنی پیتی (و) ده خویندریته وه. فتهحه دارکردنی پیتی (ط) و ئه لیلی دواي ئو، به دریژکردنه وهی لکاوای پیویست ده خویندریته وه.
7	النَّهَارِ	النَّهَارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
20	وَنَصْفَهُوْا وَثَلْثَهُوْا	وَنَصْفِیْهِ وَثَلْثِیْهِ	که سره دارکردنی پیتی (ف) پیتی (ث) ی دوو هم و هردوو پیتی (ه) لکاندن پیتی (ه) ی کینایه. له باری نه وه ستاندا: به پیتی (ی) گوتراو دهرده که ویت.
20	مَرْضٰی	مَرْضٰی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
20	اللهِ هُوَ	اللهِ هُوَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
20	رَحِیْمٌ * بَسْمِ اللّٰهِ	رَحِیْمٌ یاأیها	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: تیکه له کیښان ده کات.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی

پوونکرده وه

(74) سوره تی (موده شیر)

5	والرّجز	والرّجز	به که سرده دارکردنی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
10	الکفرین	الکفرین	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
24	یؤثر	یؤثر	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و). به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
27	وما أدراك	وما أدراك	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
27	سقر * لا	سقر لا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
28	تذر * لّواحة	تذر لّواحة	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
31	النّار ؛ ذکری	النّار ؛ ذکری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
31	والمؤمنون	والمؤمنون	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
31	هو وما	هو وما	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
33	إِذَا دَبَّرَ	إِذَا دَبَّرَ	فهتخه دارکردنی پیتی (د) و ئلیفی دواى ئو، لابردي همزه و شهی (أدبر) و فهتخه دارکردنی پیتی (د).
35	لإحدى	لإحدى	له بارى وه ستاندا: به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
36	للبر لّمن	للبر لّمن	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
42	سلکم	سلکم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
46	نکذب بیوم	نکذب بیوم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
52	یؤتی	یؤتی	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و).
56	الله هو	الله هو	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
56	التقوى	التقوى	به که مکرده وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
پوونکر د نه وه			

(75) سوږه تی (قیامه)

1	لا أقسم بیوم	لا أقسم بیوم	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
2	و لا أقسم بالنفس	ولا أقسم بالنفس	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
3	أیحسب	أیحسب	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وهی.
3	نجم عظامه	نجم عظامه	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وهی.
18	قرأناه	قرأناه	سوسی: همزه ده گوږیت به نه لیف.
20	تحبون	یحبون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وهی.
21	وتذرون	ویذرون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وهی.
27	منس راق	من راق	بی و ستانی که م، تیکه له کیشانی ده ده که ویت.
31	صلی	صلی	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی چونکه کوتایی نایه ته وسوږه تی (القیامه) به کیکه له و یازده سوږه ته ی که به که مکر د نه وه (ته قلیل) کوتا نایه ته کانی ده خویندنه وهی. به صری: لارکردنه وه (الاماله) ی خاوه ن پائه کان (ذوات الراء) و به که مکر د نه وه (ته قلیل) (ذوات الیاء) ده خویندنه وهی.
32	وتولی	وتولی	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.
33	یتمطی	یتمطی	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.
34	فأولی	فأولی	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.
35	فأولی	فأولی	به که مکر د نه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه یوه صری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
36	أیحسب	أیحسب	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندریته وه. ده خویندریته وه
36	سدی	سدی	له باری وه ستاندا: به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
37	یمنی	تمنی	به پیتی (ت) ده خویندریته وه له بری پیتی (ی) و ته قلیل (که مکردنه وه).
38	فسوی	فسوی	به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
39	والأثنی	والأثنی	به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
40	الموتی	الموتی	به که مکردنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

(76) سوره تی (نینسان)

1	الدهر لم	الدهر لم	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
4	للكفرین	للكفرین	به لار یوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
4	سلاسل؛ سلاسل	سلاسل	له باری وه ستاندا: جیگیرکردنی ته نها ئه لیف.
5	كأس	كأس	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
6	یشرب بها	یشرب بها	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
17	كأساً	كأساً	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
19	لؤلؤاً	لؤلؤاً	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (و) ی یه که م.
21	واستبرق	واستبرق	به ته نوینی که سر ده خویندریته وه
23	نحن نزلنا	نحن نزلنا	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندنه وه و مینگهش در ده که ویت.
24	فاصبر لحکم	فاصبر لحکم فاصبر لحکم	به صری: به تیکه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) و دوری به ناشکراش ده خویندنه وه.
28	شئنا	شئنا	سوسی: همزه ده گوړیت به پیتی (ی)

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
30	تشارون	یشاؤون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویند ریته وه.
31	أليماً * بسم الله	أليماً والمرسلات	له باری نه وه ستاندا له هه ردو سوړت بی به سمه له و بی وه ستانیکی کورت و به صری تیکه له کیشان ده کات.

(77) سوره تی (مورسه لات)

5	فالمليقات ذكرا	فالمليقات ذكراً	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ذ)
11	أُفٍّ	وُفٍّ	به ره ها: پیتی (و) ی ضه ممدار له بری هه مزه.
14	وما أدراك	وما أدراك	به لاریونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
20	ألم نخلقكم ألم نخلقكم	ألم نخلقكم ألم نخلقكم	سوسی: تیکه له کیشانی ته واو ده کات. دوری: وهك ده فص تیکه له کیشانی ته واوی کهم (ناقص) له گهل مانه وهی صیفه تی به رز بو پیتی (ق).
21	قرار	قرار	به لاریونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
30	ثلاث شعب	ثلاث شعب	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (پ) له پیتی (ش) ده خویند ریته وه.
33	جمالة	جمالات	زیاد کردنی ئه لیف له دوا ی پیتی (ل) به کو.
36	يؤذن	يؤذن	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
36	يؤذن لهم	يؤذن لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویند ریته وه.
48	قيل لهم	قيل لهم	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویند ریته وه.
50	يؤمنون	يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			روونکر د نه وه

(78) سوره تی (نه بهی)

10	اللیل لباساً	اللیل لباساً	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
18	فتاتون	فتاتون	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
19	وَفُتِحَتْ	وَفُتِحَتْ	به شه ده دارکردنی پیتی (ت) ی یه کم ده خویندنه وه.
20	فَكَانَتْ سَرَابًا	فَكَانَتْ سَرَابًا	تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
25	وَعَسَاقًا	وَعَسَاقًا	ناسان خویندنه وهی پیتی (س).
34	وَكَأْسًا	وَكَأْسًا	سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
37	رَبِّ ۚ الرَّحْمَنِ	رَبِّ ۚ الرَّحْمَنِ	به ضمه ده دارکردنی پیتی (ب) و پیتی (ن) ده خویندنه وه.
38	وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا	وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (ص) ده کات.
38	أُذُنَ لَهُ	أُذُنَ لَهُ	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ن) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.
40	تَرَابًا * بِسْمِ اللَّهِ	تَرَابًا وَالنَّازِعَاتِ	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سوپرت له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: تیکه له کیشان ده کات.

(79) سوره تی (نازیعات)

3	وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا	وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
4	فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا	فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا	سوسی: به تیکه له کیشانی پیتی (ت) له پیتی (س).
6	الرَّاجِفَةُ * تَتَّبِعُهَا	الرَّاجِفَةُ تَتَّبِعُهَا	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویندنه وه.
10	أَنَّا	أَنَّا	ناسان خویندنه وهی همزه ی دوو هم و نه لیف خستنه نیوانیان.

ژباړه نایه	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی ته بوعه صری به سړی	
		گيږانه وهی سوسی	پوونکر د نه وه
11	أندا	أندا	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووم و ئه لیف خستنه نیوانیان.
15	موسی	موسی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. چونکه کوټایی نایه ته وسوړه تی (النازعات) یه کیکه له و یازده سوړه ته ی که به که مکړنه وه (ته قلیل) کوټا نایه ته کانی ده خویندریته وه. به صری: به لار کړنه وه (الاماله) ی خاوه ن پرائه کان (ذوات الرء) و (ذوات الیاء) به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
16	طوی	طوی	به لابر دنی ته نوین ده خویندریته وه له باری وه ستاندا: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. ئه وه ش ده رده که ویت که ئه لیف لابر دراوه له باری نه وه ستاندا به هو ی گه یشتنه دوو زه نه دار.
17	طغی	طغی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
18	ترکی	ترکی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
19	فتخشی	فتخشی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
20	فأراه	فأراه	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
20	الکبری	الکبری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړنی پیټی (ر) یش دهر ده که ویت به هو ی لار کړنه وه (الاماله).
21	وعصی	وعصی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
22	یسعی	یسعی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
23	فنادی	فنادی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
24	الأعلی	الأعلی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
25	وي یه کةم	وي یه کةم	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
26	یخشی	یخشی	به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی ته بوعه سری به سری		پوونکرده وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
27	ءأنتم	ءأنتم	ناسان خویندنه وهی هه مزه ی دووم و ئه لیف خستنه نیوانیان.	
27	بناها	بناها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
28	فسواها	فسواها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
29	ضحاه	ضحاه	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
30	دحاها	دحاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
31	ومرعاها	ومرعاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
32	أرساها	أرساها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
34	الکبری	الکبری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش درده که ویت به هو ی لارکردنه وه (الاماله).	
35	سعی	سعی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
36	یری	یری	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش درده که ویت به هو ی لارکردنه وه (الاماله).	
37	طغی	طغی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) به یه که له خویندنه وه کان، که مکړدنه وه (ته قلیل) پیښ ده که ویت چونکه جیاوازی له سهره ئایا کوټا ئایه ته یان به کوټا ئایه ئه ژمارناکریټ لای به سری.	
38	الدنيا	الدنيا	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
39	المأوی	المأوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
40	الهوی	الهوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
41	المأوی	المأوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه. سوسی: هه مزه ده گوړیت به ئه لیف.	
42	مرساها	مرساها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	
43	ذکراها	ذکراها	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.	
44	منتهاها	منتهاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.	

ژباړه نایه ت	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی ته بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	پوونکر د نه وه
45	یخشاها	یخشاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
46	ضحاه	ضحاه	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

(80) سوږه تی (عه به سه)

1	وتولی	وتولی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه چونکه کوټای نایه ته وسوږه تی (عبس) یه کیکه له و یارده سوږه ته ی که به که مکړدنه وه (ته قلیل) کوټا نایه ته کان ده خویندریته وه. به صری: به لار کړدنه وه (الاماله) ی خاوه ن پانه کان (ذوات الرء) و (ذوات الیاء) به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
2	الأعمی	الأعمی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	یزکی	یزکی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	فتنفعه	فتنفعه	به ضمه دار کړدنی پیتی (ع) ده خویندریته وه.
4	الذکرى	الذکرى	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړدنی پیتی (ر) یش در ده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
5	استغنی	استغنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	تصدی	تصدی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	یزکی	یزکی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	یسعی	یسعی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	وهو	وهو	به زه نه دار کړدنی پیتی (ه) ده خویندریته وه.
9	یخشی	یخشی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	تلهی	تلهی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
22	شاء أنشره	شا أنشره ؛ شا أنشره	لابردنی هه مزه ی یه که م. دريژکردنه وهی دوو جووله نه وه یان پیښ ده که ویت یان چوار جووله له نه لیف. دووری: خویندنه وهی سییه می هیه نه گهر نه لکاو که وته ناوهر است ده بیته هو ی لابردنی هه مزه و دريژکردنه وهی ته نه ا به چوار جوووله.
25	أنا صبینا	إنا صبینا	به که سره دارکردنی هه مزه ده خویندريته وه.
37	شان	شان	سوسی: هه مزه ده گوړیت به نه لیف.

(81) سوړه تی (ته کویر)

6	سُجَرَت	سُجَرَت	به ئاسان خویندنه وهی پیتی (ج) ده خویندريته وه.
7	النفوسُ زُوجَت	النفوسُ زُوجَت	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (س) له پیتی (ز).
8	الموءودةُ سئلت	الموءودةُ سئلت	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (س).
10	نُشِرَت	نُشِرَت	به شه ده دارکردنی پیتی (ش) ده خویندريته وه.
12	سُعِرَت	سُعِرَت	به لابردي شه ده پیتی (ع) ده خویندريته وه.
15	فلا أقسمُ بالحنس	فلا أقسمُ بالحنس	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندريته وه له گهل شارده وهی.
19	لَقُولُ رَسُول	لَقُولُ رَسُول	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.
23	رءاه	رءاه	ته نه ا لارکردنه وه (الاماله) ی هه مزه ده کړیت.
24	الغيبِ بضنين	الغيبِ بضنين	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.

ژباړه نايه ت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی
24	بضنین	بظنین	به پیتی (ظ) له بری پیتی (ض) ده خویندریته وه.

(82) سوره تی (ئینفطار)

7	فَعْدَلْكَ	فَعْدَلْكَ	به شه دارکردنی پیتی (د) ده خویندریته وه.
8	رَكْبَكَ * كَلَا	رَكْبَكَ كَلَا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
13	الْأَبْرَارَ لَفِي	الْأَبْرَارَ لَفِي	سوسی: تیکه له کیښانی نه نجام نادات به هو فهتخه دارکردنی پیتی (ر) دواى زه نه
14	الْفَجَارَ لَفِي	الْفَجَارَ لَفِي	سوسی: تیکه له کیښانی نه نجام نادات به هو فهتخه دارکردنی پیتی (ر) دواى زه نه
17	وَمَا أَدْرَاكَ	وَمَا أَدْرَاكَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
18	مَا أَدْرَاكَ	مَا أَدْرَاكَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
19	يَوْمَ لَا	يَوْمَ لَا	به ضه ممه دارکردنی پیتی (م) ده خویندریته وه.

(83) سوره تی (موطه فین)

2	النَّاسِ	النَّاسِ	دوری: به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
7	الْفَجَارِ	الْفَجَارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
7	الْفَجَارَ لَفِي	الْفَجَارَ لَفِي	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندریته وه.
8	وَمَا أَدْرَاكَ	وَمَا أَدْرَاكَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
12	يَكْذِبُ بِهِ	يَكْذِبُ بِهِ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندریته وه.
14	بَلْ سَ رَانَ	بَلْ سَ رَانَ	بی سهکت به تیکه له کیښانی ده خویندریته وه.
18	الْأَبْرَارِ	الْأَبْرَارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
18	الْأَبْرَارَ لَفِي	الْأَبْرَارَ لَفِي	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندریته وه.
19	وَمَا أَدْرَاكَ	وَمَا أَدْرَاكَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی
22	الأبرارَ لفي	الأبرارَ لفي	سوسی: ټيکهه لکیشان نه نجام نادات به هوئی فته دارکردنی پیتی (ر) دواى زه نه.
24	تعرفُ في	تعرفُ في	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاووينه ده خوینيته وه.
28	يشربُ بها	يشربُ بها	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاووينه ده خوینيته وه.
31	أهلهم انقلبوا	أهلهم انقلبوا	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینيته وه.
31	فكهن	فاكهين	به ئهليف له دواى پیتی (ف) ده خویندريته وه.
34	الکفار	الکفار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.

(84) سوره تی (ئینشفاق)

6	إِنَّكَ كَادِحٌ ؛ رَبَّكَ كَدْحًا	إِنَّكَ كَادِحٌ رَبَّكَ كَدْحًا	سوسی: به ټيکهه لکیشانی هاووينه ده خوینيته وه.
16	أقسمُ بالشفق	أقسمُ بالشفق	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینيته وه له گهل شار دنه وهی.
20	لا يؤمنون	لا يؤمنون	سوسی: هه مزه ده گوړيت به پیتی (و).
21	عليهمُ القرآن	عليهمُ القرآن	له باری نه وه ستاندا: به که سره دارکردنی پیتی (م) ده خوینيته وه.
23	أعلمُ بما	أعلمُ بما	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خوینيته وه له گهل شار دنه وهی.
25	ممنونٍ * بسم الله	ممنونٍ والسماء	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوړهت له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه لهو بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: ټيکهه لکیشان ده کات.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			روونکر د نه وه

(85) سوره تی (بروج)

5	النَّارِ	النَّارِ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
7	بِالْمُؤْمِنِينَ	بِالْمُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
8	يُؤْمِنُوا	يُؤْمِنُوا	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
10	الْمُؤْمِنِينَ	الْمُؤْمِنِينَ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و).
10	وَالْمُؤْمِنَاتِ نَمَّ	وَالْمُؤْمِنَاتِ نَمَّ	سوسی: همزه ده گوریت به پیتی (و) و بوی هیهه تیکه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ت) بکات.
13	إِنَّهُ هُوَ	إِنَّهُ هُوَ	سوسی: به تیکه لکیشانی هاوینه ده خویندريته وه.
14	وَهُوَ	وَهُوَ	به زه نه دار کردنی پیتی (و) ده خویندريته وه.
14	الْوَدُودُ * ذُو	الْوَدُودُ ذُو	سوسی: به تیکه لکیشانی پیتی (د) له پیتی (ذ) ده خویندريته وه.
22	مَحْفُوظٍ * بِسْمِ اللَّهِ	مَحْفُوظٍ وَالسَّمَاءِ	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سورهت له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: تیکه لکیشان دهکات.

(86) سوره تی (طارق)

2	وَمَا أَدْرَاكَ	وَمَا أَدْرَاكَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
4	لَمَّا	لَمَّا	به لار دنی شه ددهی پیتی (م) ده خویندريته وه.
17	الْكَافِرِينَ	الْكَافِرِينَ	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندريته وه.
17	رَوِيدًا * بِسْمِ اللَّهِ	رَوِيدًا سَبَحَ	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سورهت له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به شاردنه وه ده خویندريته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی ته بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	پوونکر د نه وه

(87) سوره تی (له علی)

1	الأعلى	الأعلى	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه چونکه کوټایی نایه ته وسوړه تی (له علی) یه کیکه له و یازده سوړه ته ی که به که مکړدنه وه (ته قلیل) کوټایی نایه ته کان ده خویندریته وه. به صری: به لار کړدنه وه (الاماله) ی خاوه ن پرائه کان (ذوات الرء) و (ذوات الیاء) به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
2	فسوی	فسوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	فهدی	فهدی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	المرعی	المرعی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	أحوی	أحوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	تنسی	تنسی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	یخفی	یخفی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	للیسری	للیسری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه، لاواز کړدنی پیتی (ر) یش دهر ده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
9	الذکری	الذکری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړدنی پیتی (ر) یش دهر ده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
10	یخشی	یخشی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	الأشقی	الأشقی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
12	الکبری	الکبری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړدنی پیتی (ر) یش دهر ده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
13	یحی	یحی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	دوری
14	ترکی	ترکی	
15	فصلی	فصلی	
16	تؤثرون	یؤثرون	یؤثرون
16	الدنيا	الدنيا	
17	وأبقى	وأبقى	
18	ي ية كم	ي ية كم	
19	وموسى	وموسى	

(88) سوړه تی (غاشیه)

4	تَصَلَّى	تُصَلَّى	به ضه ممدارکردنی پیتی (ت) ده خویندريته وه.
11	تَسْمَعُ	يُسْمَعُ	پیتی (ی) ضه ممدار له بری پیتی (ت).
11	لَاغِيَةً	لَاغِيَةً	به ته نوینی ضه ممدار ده خویندريته وه.
26	حَسَابِهِمْ بِسْمِ اللَّهِ	حَسَابِهِمْ وَالْفَجْرِ	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هر دوو سوړه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: تیکه له کیشان ده کات.

(89) سوړه تی (فهجر)

4	يسِر	يسري		له باری نه وه ستاندا: جیگیرکردنی پیتی (ی) زیاده.
5	ذَلِكَ قِسْمٌ	ذَلِكَ قِسْمٌ	ذَلِكَ قَسْمٌ	سوسی: به تیکه له کیشان پیتی (ک) له پیتی (ق) ده خویندريته وه.
6	كَيْفَ فَعَلَ	كَيْفَ فَعَلَ	كَيْفَ فَعَلَ	سوسی: به تیکه له کیشان هاوینه ده خویندريته وه.
6	فَعَلَ رَبُّكَ	فَعَلَ رَبُّكَ	فَعَلَ رَبُّكَ	سوسی: به تیکه له کیشان پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی	
15	فیقول ربی	فیقول ربی	فیقول ربی	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
15	ربی اکرم	ربی اکرم ؛ ربی اکرم ی		فته تدارکردنی پیتی (ی) له وشه ی (ربی) له باری نه وه ستاندا: دوو خویندنه وه بؤ وشه ی (اکرم) هه یه: یه که م: بی پیتی (ی) نه وه یان پیش ده که ویت. دوو هم: به پیتی (ی) له باری نه وه ستاندا.
16	فیقول ربی	فیقول ربی	فیقول ربی	سوسی: به ټیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندنه وه.
16	ربی اهان	ربی اهان ؛ ربی اهان ی		فته تدارکردنی پیتی (ی) له وشه ی (ربی) له باری نه وه ستاندا: دوو خویندنه وه بؤ وشه ی (اکرم) هه یه: یه که م: بی پیتی (ی) نه وه یان پیش ده که ویت. دوو هم: به پیتی (ی) له باری نه وه ستاندا.
17	لا تکرمون	لا یکرمون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
18	ولا تحاصون	ولا یحسون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ضمه ممدارکردنی پیتی (ح) و لا بردنی نه لیف.
19	وتأکلون	ویأکلون	ویأکلون	به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه. سوسی: همزه ده گوړیت به نه لیف.
20	وتحبون	ویحبون		به پیتی (ی) له بری پیتی (ت) ده خویندنه وه.
23	وأنی	وأنی	وأنی	دووری: به که مکړنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
23	الذکرى	الذکرى		به لا ربوونه وه (الاماله) ده خویندنه وه.

ژباړه نايه ت	گيږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گيږانه وهی دوری	گيږانه وهی سوسی

(90) سوره تی (به له د)

1	لا أقسم بهذا	لا أقسم بهذا	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شاردنه وهی.
5	أحسب	أحسب	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وهی.
7	أحسب	أحسب	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویندنه وهی.
12	وما أدراك	وما أدراك	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندنه وهی.
13	فك رقبه	فك رقبه	به فته دارکردنی پیتی (ك) و پیتی (ت) ده خویندنه وهی.
14	إطعم	أطعم	به فته دارکردنی هه مزه ده خویندنه وهی. لار بردنی ئه لیف و فته دارکردنی پیتی (م) بی ته نوین.
20	مؤصدة	مؤصدة	سوسی: به هه مزه ده خویندنه وهی نایگوړی چونکه جیا کراوته وهی.
20	مؤصدة * بسم الله	مؤصدة والشمس	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هه ردو سوړت له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وهی. به صری: به تیکه له کیشان ده خویندنه وهی.

(91) سوره تی (شه مس)

1	وضحاها	وضحاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی چونکه سهری نایه ته و سوره تی (الشمس) یه کیکه له و یازده سوره ته ی ته قلیلی سهره نایه تی بو ده کړیت. به صری: به لارکردنه وه (الاماله) ی خاوه پانه کان (ذوات الراء) و (ذوات الیاء) به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وهی.
---	--------	--------	--

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	دوری
2	تلاها	تلاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	والتهار	والتهار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
3	جلاها	جلاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	یغشاها	یغشاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	بناها	بناها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	طحاها	طحاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	سواها	سواها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	وتقواها	وتقواها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	زکاها	زکاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	دساها	دساها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	کذبت ثمود	کذبت ثمود	به ټیکه لکیشانی پیتی (ت) له پیتی (ث) ده خویندریته وه.
11	بطغواها	بطغواها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
12	أشقاها	أشقاها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	فقال لهم	فقال لهم	سوسی: به ټیکه لکیشانی هاوینه ده خویندریته وه.
13	وسقياها	وسقياها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
14	فسواها	فسواها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
15	عقباها	عقباها	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	دوری

پوونکر د نه وه

(92) سوږه تی (لهیل)

1	یغشی	یغشی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه چونکه کوټایی نایه ته وسوږه تی (اللیل) یه کیکه له و یازده سوږه ته ی که به که مکړدنه وه (ته قلیل) ی کوټایی نایه ته کان ده خویندریته وه. به صری: به لار کړدنه وه (الاماله) ی خاوه ن پائه کان (ذوات الرءاء و ذوات الیاء) به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندنه وه.
2	والتهار	والتهار	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه.
2	تجلی	تجلی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	والأثنی	والأثنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	لشقی	لشقی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	واتقی	واتقی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	بالحسنی	بالحسنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	للیسری	للیسری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړدنی پیتی (ر) یش در ده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
8	واستغنی	واستغنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	وکذب بالحسنی	وکذب بالحسنی	سوسی: به تی که له کیښانی هاو وینه ده خویندنه وه.
9	بالحسنی	بالحسنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	للعسری	للعسری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاواز کړدنی پیتی (ر) یش در ده که ویت به هو ی لار کړدنه وه (الاماله).
11	تردی	تردی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
12	للهدی	للهدی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	وی یه کهم	وی یه کهم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
14	تلظی	تلظی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژباړه نایه ت	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی سوسی	دوری
15	الأشقی	الأشقی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
16	وتولی	وتولی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
17	الأتقی	الأتقی	له باری وه ستاندا: به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
18	یؤی	یؤی	سوسی: هه مزه ده گوړیت به پیتی (و).
18	یتزکی	یتزکی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
19	تجزی	تجزی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
20	الأعلی	الأعلی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
21	یرضی	یرضی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

(93) سوږه تی (ضوحا)

1	والضحی	والضحی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه چونکه کوټایی نایه ته و سوږه تی (الضحی) یه کیکه له و یازده سوږه ته ی که به که مکړدنه وه (ته قلیل) ی کوټایی نایه ته کان ده خویندریته وه. به صری: به لار کړدنه وه (الاماله) ی خاوه پائه کان (ذوات الرءاء) و (ذوات الیاء) به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
2	سجی	سجی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
3	قلی	قلی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
4	ی یه کةم	ی یه کةم	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
5	فترضی	فترضی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
6	فاوی	فاوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
7	فهدی	فهدی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	فأغنی	فأغنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.

ژماره نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
			پوونکر د نه وه

(94) سوږه تی (شهرج)

8	فارغب * بِسْمِ اللَّهِ	فارغب والتین	ده فص له باری نه وه ستاندا: له هردو و سوږه تی که لکیشانی پیتی (ب) له پیتی (ب) ده خویندنه وه. و نه بوعه مری له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردو و سوږه تی له باری که یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندنه وه. به صری: به ناشکراو به قهلقه له ش ده خویندنه وه.
---	------------------------	--------------	--

(95) سوږه تی (تین)

جیاوازی له سهر نیه

(96) سوږه تی (عهلق)

1	اقرأ	اقرأ	(جیاکراوته وه) سوسی: هیچ کوږینیځ ناکات.
3	اقرأ	اقرأ	(جیاکراوته وه) سوسی: هیچ کوږینیځ ناکات.
4	عَلَّمَ بِالْقَلَمِ	عَلَّمَ بِالْقَلَمِ	سوسی: به زه نه دارکردنی پیتی (م) ده خویندنه وه له گهل شار د نه وهی.
6	ليطغی	ليطغی	به که مکر د نه وه (تهقلیل) ده خویندنه وه چونکه کوټایی نایه ته و سوږه تی (العلق) یه کیکه له و یازده سوږه ته ی که به که مکر د نه وه (تهقلیل) ی کوټایی نایه ته کان ده خویندنه وه. به صری: به لارکردنه وه (الاماله) ی خاوه پائه کان (ذوات الرءاء) و (ذوات الیاء) به که مکر د نه وه (تهقلیل) ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه سری به سری	
		گپړانه وهی سوسی	گپړانه وهی دوری
7	راء	راء	ته نها به لارکردنه وه (الاماله) ی همزه ده خویندریته وه.
7	استغنی	استغنی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
8	الرجعی	الرجعی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
9	ینهی	ینهی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
10	صلی	صلی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
11	الهدی	الهدی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
12	بالتقوی	بالتقوی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
13	وتولی	وتولی	به که مکړدنه وه (ته قلیل) ده خویندریته وه.
14	یری	یری	به لار بوونه وه (الاماله) ده خویندریته وه. لاوازکردنی پیتی (ر) یش درده که ویت به هو ی لارکردنه وه (الاماله).
19	واقترَب * بِسْمِ اللَّهِ	واقترَب إنا	ده فص له باری نه وه ستاندا: له هر دوو سوږه تیکه ه لکیشانی پیتی (ب) له پیتی (ب) ده خویندنه وه. له باری نه وه ستاندا له نیوان هر دوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندریته وه. به صری: به ئاشکراو قه لقه له ش ده خویندنه وه.

(97) سوږه تی (قه در)

2	وما أدراك	وما أدراك	به لارکردنه وه (الاماله) ی پیتی (ر) ده خویندریته وه.
2	القدر * ليلة	القدر ليلة	سوسی: به تیکه ه لکیشانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویندنه وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		پوونکر د نه وه
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
5	الفجر * لم یکن	الفجر لم	الفجر لم	له باری نه وه ستاندا: له همدو سوږه بی به سمه له و بی و ستانی کورت. سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده کات.

(98) سوږه تی (بهینه)

1	تأیهم	تأیهم	تأیهم	سوسی: همزه ده گوږیت به ئه لیف.
5	ویؤتوا	ویؤتوا	ویؤتوا	سوسی: همزه ده گوږیت به پیتی (و).
6	نَارِ	نَارِ		به لار بوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
8	البریة * جزاؤهم	البریة جزاؤهم	البریة جزاؤهم	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ج) ده کات.
8	ربه * بسم الله	ربه ~ إذا		له باری نه وه ستاندا: له نیوان همدو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویند ریته وه. به صری: به لکاندنی گه وره (صله الکبری) ده خویند ریته وه.

(99) سوږه تی (زه لزه له)

جیاوازی له سهر نیه

(100) سوږه تی (عادیات)

1	والعادیاتِ صبحا	والعادیاتِ صبحا	والعادیاتِ صبحا	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ض) ده کات.
3	فالمغیراتِ صبحا	فالمغیراتِ صبحا	فالمغیراتِ صبحا	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ت) له پیتی (ص) ده کات.
8	الخیر لشدید	الخیر لشدید	الخیر لشدید	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ر) له پیتی (ل) ده خویند ریته وه.

ژباړه نایه	گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی
11	خبیر * بسم الله	خبیر القارعة	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت دوخویند ریته وه. به صری: به ته نوینی که سره دار ده خویند ریته وه به هو ی گه یشتنه دوو زه نه.

(101) سوره تی (قاریعه)

3	وما أدراك	وما أدراك	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
7	فهو	فهو	به زه نه دارکردنی پیتی (ه) ده خویند ریته وه.
9	فأمة هاوية	فأمة هاوية	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویند ریته وه.
10	وما أدراك	وما أدراك	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
11	حامية * بسم الله	حامية أهاكم	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویند ریته وه. به صری: به ناشکرا ده خویند ریته وه.

(102) سوره تی (ته کاتور)

جیاوازی له سر نیه

(103) سوره تی (عه صی)

جیاوازی له سر نیه

(104) سوره تی (هه مزه)

3	يحسب	يحسب	به که سره دارکردنی پیتی (س) ده خویند ریته وه.
5	وما أدراك	وما أدراك	به لاریوونه وه (الاماله) ده خویند ریته وه.
7	تطلع على	تطلع على	سوسی: به تیکه له کیشانی هاوینه ده خویند ریته وه.

ژباړه نایه	گپړانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	خویندنه وهی نه بوعه صری به سړی	
		گپړانه وهی دوری	گپړانه وهی سوسی

8	مؤصدة	مؤصدة	(جیاکراوته وه) سوسی: هیچ کوپړینیځ ناکات.
9	ممدۀ * بسم الله	ممدۀ ألم	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به ناشکرای ده خویندريته وه.

(105) سوږه تی (فیل)

1	کیفَ فعلَ	کیفَ فعلَ	کیفَ فعلَ	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
1	فعلَ رُبُّك	فعلَ رُبُّك	فعلَ رُبُّك	سوسی: به تیکه له کیښانی پیتی (ل) له پیتی (ر) ده خویندريته وه.
5	مأکول	مأکول	مأکول	سوسی: همزه ده گوړیت به ئه لیف.
5	مأکول * بسم الله	مأکول لایلاف	مأکول لایلاف	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به تیکه له کیښانی ده خویندريته وه.

(106) سوږه تی (قوره یش)

2	والصیفِ * فلیعبدوا	والصیفِ فلیعبدوا	والصیفِ فلیعبدوا	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
4	خوفٍ * بسم الله	خوفٍ أرءیت	خوفٍ أرءیت	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه له باری گه یان دنیان (وجه الوصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به ناشکرای ده خویندريته وه.

(107) سوږه تی (ماعوون)

1	یکذبُ بالدين	یکذبُ بالدين	یکذبُ بالدين	سوسی: به تیکه له کیښانی هاوینه ده خویندريته وه.
---	--------------	--------------	--------------	--

ژباړه نایه	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی
	گیږانه وهی دوری	گیږانه وهی سوسی	
	پوونکر د نه وه		

(108) سوږه تی (کهوښه ر)

جیاوازی له سهر نیه

(109) سوږه تی (کافرون)

6	ولي دين	ولي دين	به زه نه دار کړدنی پیتی (ی) ده خویندريته وه.
---	---------	---------	--

(110) سوږه تی (نه صی)

3	توابعاً * بسم الله	توابعاً ثبت	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه تی له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به شاردنه وه ده یخوینیته وه.
---	--------------------	-------------	---

(111) سوږه تی (مه سده)

4	حمالة	حمالة	به ضه ممه دار کړدنی پیتی (ت) ده خویندريته وه.
5	مسد * بسم الله	مسد قل	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه تی له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به شاردنه وه ده یخوینیته وه.

(112) سوږه تی (خیلاص)

4	كُفُوا	كُفُوا	پیتی (و) به همزه ده خویندريته وه.
4	أحد * بسم الله	أحد قل	له باری نه وه ستاندا: له نیوان هردوو سوږه تی له باری گه یان دنیان (وصل) بی به سمه له و بی سهکت ده خویندريته وه. به صری: به شاردنه وه ده یخوینیته وه.

(113) سوږه تی (فه له ق)

جیاوازی له سهر نیه

پوونکړدنه وه	خویندنه وهی نه بوعه مری به سړی		گیږانه وهی ده فص له عاصمی کوفی	نماره نايهت
	گیږانه وهی سوسی	گیږانه وهی دوری		

(114) سوره تی (ناس)

دووری: به لاریوونه وه (الاماله) ده خوینیته وه.	النَّاس	النَّاس	النَّاس (جميع ما في السورة)	2 + 1 + 3 + 6 + 5
--	---------	---------	----------------------------------	-------------------------

سه رچاوه گان

سه رچاوه کان

- (1) الأبياري، أحمد (2005 م). غيث الرحمن على هبة المنان: تحريرات الطيبة. تحقيق/ جمال الدين شرف. طنطا: دار الصحابة للتارث.
- (2) ابن الباذش، أحمد علي (1403 هـ). الإقناع في القراءات السبع. تحقيق/ عبد المجيد قطامش. مكة: جامعة أم القرى.
- (3) البسام، عبد الله عبد الرحمن (2003 م). توضيح الأحكام من بلوغ المرام. ط5. مكة المكرمة: مكتبة الأسدي.
- (4) ابن الجزري، أحمد محمد -ابن الناظم- (1420 هـ). شرح طيبة النشر في القراءات العشر. تحقيق/ أنس مهرة. ط2. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (5) ابن الجزري، محمد محمد (1421 هـ). تحبير التيسير في القراءات العشر. تحقيق/ أحمد محمد مفلح القضاة. عمان: دار الفرقان.
- (6) ابن الجزري، محمد محمد (1423 هـ). تقريب النشر في القراءات العشر. تحقيق/ عبد الله محمد الخليلي. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (7) ابن الجزري، محمد محمد (1427 هـ). غاية النهاية في طبقات القراء. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (8) ابن الجزري، محمد محمد (1427 هـ). النشر في القراءات العشر. تحقيق/ علي محمد الضباع. القاهرة: المطبعة التجارية الكبرى.
- (9) الجمزوري، سليمان (1436 هـ). الفتح الرحمانى شرح كنز المعاني بتحريز حرز الأمانى. تحقيق/ عبد الرزاق موسى. ط3. الرياض: دار ابن القيم للنشر والتوزيع.
- (10) الحصري، محمود خليل (1999 م). أحكام قراءة القرآن الكريم. ط4. مكة: المكتبة المكية - دار البشائر الإسلامية.
- (11) ابن خالويه، الحسين أحمد (1401 هـ). الحجة في القراءات السبع. تحقيق/ عبد العال سالم مكرم. ط4. بيروت: دار الشروق.
- (12) الخليجي، محمد (د.ت). حل المشكلات وتوضيح التحريات في القراءات. تحقيق/ عمر عبد القادر الرياض، دار أضواء السلف.

- (13) الداني، أبو عمرو عثمان (1404 هـ). التيسير في القراءات السبع. بيروت: دار الكتاب العربي.
- (14) الداني، أبو عمرو عثمان (1426 هـ). جامع البيان في القراءات السبع المشهورة. تحقيق/ محمد صدوق الجزائري. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (15) الداني، أبو عمرو عثمان (1431 هـ). المقنع في معرفة مرسوم مصاحف أهل الأمصار. تحقيق/ نورة بنت حسن الحميد. الرياض: دار التدمرية.
- (16) الداني، أبو عمرو عثمان (1407 هـ). المكتفى في الوقف والابتدا في كتاب الله عز وجل. تحقيق/ يوسف عبد الرحمن المرعشلي. ط2. بيروت: مؤسسة الرسالة.
- (17) الدمياني، أحمد البنا (1407 هـ). إتحاف فضلاء البشر بالقراءات الأربعة عشر. تحقيق/ شعبان محمد إسماعيل. القاهرة: عالم الكتب - مكتبة الكليات الأزهرية.
- (18) الذهبي، محمد أحمد (1408 هـ). معرفة القراء الكبار على الطبقات والأعصار. تحقيق/ بشار معروف و شعيب الأرنؤوط و صالح عباس. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (19) الراجحي، عبده (1999 م). التطبيق الصرفي. الرياض: مكتبة المعارف للنشر والتوزيع.
- (20) أبو زرعة، عبد الرحمن بن زنجلة (1418 هـ). حجة القراءات. تحقيق/ سعيد الأفغاني. ط5. بيروت: مؤسسة الرسالة.
- (21) السمنودي، إبراهيم علي (1428 هـ). جامع الخيرات في تجويد وتحرير أوجه القراءات. تحقيق/ ياسر إبراهيم المزروعى. القاهرة: وزارة الأوقاف والشؤون الإسلامية.
- (22) الشاطبي، القاسم بن فيره الرعيني (1431 هـ). متن الشاطبية المسمى حرز الأمانى ووجه التهاني في القراءات السبع. تحقيق/ محمد تميم الزغبى. ط5. دمشق: دار الغوثاني للدراسات الإسلامية.
- (23) الصفاقسي، علي محمد (1425 هـ). غيث النفع في القراءات السبع. تحقيق/ أحمد محمود الحفيان. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (24) الضباع، علي محمد (1420 هـ). الإضاءة في بيان أصول القراءة. تحقيق/ محمد خلف الحسيني. القاهرة: المكتبة الأزهرية للتراث.
- (25) ضمرة، توفيق إبراهيم (2006 م). الطريق المنير إلى قراءة ابن كثير. عمان: دار عمار للنشر والتوزيع.
- (26) العكبري، عبد الله (1389 هـ). إملاء ما من به الرحمن من وجوه الإعراب والقراءات. بيروت: دار الكتب العلمية.

- (27) أبو علي الفارسي، الحسن (1428هـ). الحجة في علل القراءات السبع. تحقيق/ عادل عبد الموجود و علي عوض و أحمد عيسى المعصراوي. بيروت: دار الكتب العلمية.
- (28) القاري، ملا علي (2012). المنح الفكرية في شرح المقدمة الجزرية. ط2. تحقيق/ أسامة عطايا. دمشق: دار الغوثاني للدراسات القرآنية.
- (29) ابن القاصح، علي بن عثمان (1373هـ). سراج القارئ المبتدئ وتذكار المقرئ المنتهي شرح منظومة حرز الأمانى ووجه التهاني. تحقيق/ علي الضباع. القاهرة: مكتبة ومطبعة مصطفى البابي الحلبي.
- (30) القاضي، عبد الفتاح عبد الغني (1429هـ). البدور الزاهرة في القراءات العشر المتواترة من طريقي الشاطبية والدرة. تحقيق/ صبري رجب كريم. القاهرة: دار السلام للطباعة والنشر.
- (31) القاضي، عبد الفتاح عبد الغني (1420هـ). الوافي في شرح الشاطبية في القراءات السبع. ط5. جدة: السوادي للتوزيع.
- (32) القباقي، محمد خليل (1424هـ). إيضاح الرموز ومفتاح الكنوز في القراءات الأربع عشر. تحقيق/ أحمد خالد شكري. الأردن: دار عمار.
- (33) ابن قدامة، عبد الله بن أحمد (1980م). المغني. صححه/ محمد سالم محيسن و شعبان محمد إسماعيل، الرياض: مكتبة الرياض الحديثة.
- (34) القماش، عبد الرحمن بن محمد (2009م). جنة المشتاق في تفسير كلام الملك الخلاق، المعروف بـ الحاوي في تفسير القرآن الكريم. دم.
- (35) قمحاوي، محمد الصادق. (1427هـ). طلائع البشر في توجيه القراءات العشر. القاهرة: دار العقيدة.
- (36) ابن قيم الجوزية، محمد (د.ت). أعلام الموقعين عن رب العالمين. بيروت: دار الجليل.
- (37) ابن مجاهد، أحمد بن موسى (1400هـ). السبعة في القراءات. تحقيق/ شوقي ضيف. ط2. القاهرة: دار المعارف.
- (38) المصري، محمد نبهان (1425هـ). القمر المنير في قراءة الإمام المكي عبد الله بن كثير. ط2. موقع علم القراءات.
- (39) مكي بن أبي طالب، أبو محمد (1404هـ). الكشف عن وجوه القراءات السبع وعللها وحججها. تحقيق/ محي الدين رمضان. ط3. بيروت: مؤسسة الرسالة.
- (40) ابن منظور الأفرقي، محمد جمال (د.ت). لسان العرب. بيروت: دار صادر.

- (41) ابن مهران النيسابورى، أحمد (1981م). المبسوط في القراءات العشر. تحقيق/ سبيع حمزة حاكيمي. دمشق: مجمع اللغة العربية.
- (42) النشار، عمر زين الدين (1429هـ). البدور الزاهرة في القراءات العشر المتواترة. تحقيق/ أحمد عيسى المعصراوي. قطر: وزارة الأوقاف والشؤون الدينية.
- (43) النويري، محمد محمد (1424هـ). شرح طيبة النشر في القراءات العشر. تحقيق/ مجدي محمد باسلوم. بيروت: دار الكتب العلمية.

پیراست

1	پيشه کی به پينوسى د. عبدالرحمن الجمل
4	پيشه کی به پينوسى شيخ: سه عید زه عيمه
5	پيشه کی شيخ: جه مال القرش
7	پيشه کی
12	ده روازه يه ك
16	نهم ريگايه ي به كارم هيئاوه بو وشه ي فهرش
18	گرنگترين تاييه تمه ندييه كانی نهم په رتووكه
20	مه به ست له خویندنی قيرانانی قورناني پيروز له حه له قاتی قورناني
22	په پيره وى خولى قورناني تاييه ت به خولى پيشه وا نه بو عه مری به سړی
22	ريكاره كانی بازنه ي قورناني تاييه ت به پيشه وا نه بو عه مری به سړی
23	پيشه وا نه بو عه مری كورې عه لائی به سړی
26	راويه كانی نه بو عه مری به سړی
30	سه نه دی گيرانه وى دوورى له نه بو عه مری به سړی
31	سه نه دی گيرانه وى سوسى له نه بو عه مری به سړی
32	پاپشتی قيرانه تی نه بو عه مری به سړی
33	بنچينه كانی قيرانه تی نه بو عمری به سړی
35	بابه تی ئيستيعاذه و به سمه له
36	به سمه له له نيوان دوو سوره تدا
42	بابه تی پيتی (ميم) ی کو
43	نیشانه كانی پيتی (ميم) ی کو
44	حاله ته كانی پيتی (ميم) ی کو
45	بابه تی سه كت
45	جياوازيه كانی نيوان وهستان و سه كت
46	بابه تی (هائی) كينايه
47	حاله ته كانی هائی كينايه
49	حوكمی هائی كينايه لای به سړی
53	بابه تی هائی راناو
53	بابه تی نه حكامی نونی ساكين و ته نوین
54	بابه تی (دريژكردنه وه) و (كورت كردنه وه)
57	بابه تی همزه ی تاك
62	و شه كانی تاييه ت به به سړی ده رباره ي همزه ی تاك

67	بابه تی دوو همزه له يهك وشه دا
68	نیدخال قه دهغه دهکړیت له نیوان دوو همزه له م وشانه ی خواره وه
71	بابه تی پرسپاری دوو باره
72	مزه بهی به سړی دهر باره ی پرسپاری دوو باره
73	بابه تی دوو همزه له يهك وشدا
76	مزه بهی به سړی دهر باره ی بوونی دوو همزه ی له يه کتر جیاواز له جوو له له دوو وشه دا
78	بابه تی گواستنه وه ی جوو له ی همزه بؤ زه نه دارکړنی پیش خوی
80	بابه تی تیکه له لکیشان
81	یاسایه کی گشتی گرنګ
84	روونکړنه وه
90	په یوه ندی نیوان پیته کان
91	چوڼیه تی دوزینه وه ی په یوه ندی نیوان دوو پیت له گمل یه کتر
95	تیکه له لکیشانی بچووک
109	تیبینی به گشتیه کان له سهر تیکه له لکیشان
113	جیبه جیکړدنیکي گشتی له سهر - روم و نیشام و تیکه له لکیشی گه وړه -
115	حوکمی به يهك گه یشتنی دوو پیتی زه نه دار
116	باسی جهوت نه لیفه کان
118	بابه تی فته تح و نیماله
124	مزه بهی نه بی عه مری به سړی له سهر نیماله ی گه وړه
127	مزه بهی نه بی عه مری به سړی له سهر نیماله ی بچووک (که م کراو)
130	مزه بهی به سړی له سهر نیماله ی وشه کانی تاییه ت
132	چه ند تیبینیکی تاییه ت به نیماله ی به سړی
134	بابه تی شیوه ی رینوس
137	بابه تی یائی دانه پال
139	جوړه کانی یائی دانه پال
139	مزه بهی به سړی له سهر یائی دانه پال
140	بابه تی یانه کانی زیاده
141	به شه کانی یائی زیاده
141	مزه بهی به سړی له سهر یانه کانی زیاده
141	شه تاییه ته کانی به سړی دهر باره ی یانه کانی زیاده
143	جیاوازیه کانی نیوان یائی زیاده و یائی دانه پال

144	نه و شاندهی جیاکراونه ته و به سرې جیاوازی هدیہ تیایدا له گه لّ هه فص
148	پاشکوی ژماره (1)
151	پاشکوی ژماره (2)
156	فهړش و بنچینه
157	سورتهی فاتحیه ، به قهړه
177	سورتهی نالی عیمران
191	سورتهی نیساء
204	سورتهی مائیده
214	سورتهی نه نعام
225	سورتهی نه عرف
240	سورتهی نه نفال
245	سورتهی ته و به
253	سورتهی یونس
258	سورتهی هود
268	سورتهی یوسف
277	سورتهی ره عد
281	سورتهی ئیبراھیم
285	سورتهی حیجر
287	سورتهی نه حل
295	سورتهی ئیسراء
301	سورتهی که هف
310	سورتهی مه ریه م
316	سورتهی طه
326	سورتهی نه نبیاء
329	سورتهی جه ج
335	سورتهی مؤمینون
339	سورتهی نور
345	سورتهی فورقان
349	سورتهی شوعه پاء
355	سورتهی نه مل
361	سورتهی قه صه ص

367	سوره تی عه نکه بووت
372	سوره تی رووم
375	سوره تی لوقمان
377	سوره تی سه جده
379	سوره تی نه حزاب
385	سوره تی سه بهء
390	سوره تی فاطر
393	سوره تی یاسین
396	سوره تی صافات
399	سوره تی ص
402	سوره تی زومهر
408	سوره تی غافر
414	سوره تی فوصیلہ ت
417	سوره تی شورا
420	سوره تی زوخرپوف
423	سوره تی دوخان
425	سوره تی جائیه
427	سوره تی نه حقاف
429	سوره تی موحه ممد ﷺ
432	سوره تی فہ تج
435	سوره تی حوجورات
436	سوره تی ق
437	سوره تی ذاریات
438	سوره تی طور
440	سوره تی نه جم
445	سوره تی فہ مہر
446	سوره تی رہ حمان
447	سوره تی واقیعه
448	سوره تی حہ دید
452	سوره تی موحاده نه
454	سوره تی حہ شر

456	سوره تی مومته حینه
457	سوره تی صف
458	سوره تی جومعه
459	سوره تی مونا فیقون
460	سوره تی ته غابون
461	سوره تی طه لاق
462	سوره تی ته حریم
464	سوره تی مولک
465	سوره تی قه له م
466	سوره تی حاقه
467	سوره تی مه عارج
468	سوره تی نوح
469	سوره تی جن
471	سوره تی موزه میل
472	سوره تی موده شیر
473	سوره تی قیامه
474	سوره تی ئینسان
475	سوره تی مورسه لات
476	سوره تی نه بهء ، نازیعات
479	سوره تی عه به سه
480	سوره تی ته کویر
481	سوره تی ئینفیطار، موطه فینین
482	سوره تی ئینشیقاق
483	سوره تی برووج، طاریق
484	سوره تی نه علی
485	سوره تی غاشیه، فه جر
487	سوره تی به له د، شه مس
489	سوره تی له یل
490	سوره تی ضوحا،
491	سوره تی شه رح، تین، عه له ق
492	سوره تی قه در

493	سورته تی به یینه ، زه لزه له ، عادیات
494	سورته تی قاریعه ، ته کاشور ، عه صر ، هومه زه
495	سورته تی فیل ، قوره یش ، ماعوون
496	سورته تی که وسهر ، کافیروون ، نه صر ، مه سه د ، ئیخلاص ، فه له ق
497	سورته تی ناس

سو پاس و ستایش بو پەروردگاری جیهانیان که ئاسانکارو یارمه تیده ری
ئه م هه نگاوه خیره مان بی به وهرگیرانی (قیرائه تی ئه بوعه مری به سری)
ئه زه نجیره ی قیرائه ته کانی قورئانی پیروژ له کتییی (الدور الحسان فی
القراءات العشر للقرآن) پشت به پەروردگار به رده وام ده بین له وهرگیرانی
گشت قیرائه ته کانی تر بو سه ر زمانی شیرینی کوردی به ریگهی شاطبی
دوو ره وه ده وله مه ند کردنی کتیبخانه ی کوردی به م سه رچاوه که وا ده بینریت
یه که م هه نگاوبیت له م بواره دا به ئاما نجی ره زامه ندی پەروردگار.

شیخ نظام الدین یونس عزیز

مدیری سه نته ری پیغه مبه رمان

موحه مه د ﷺ بو فی ربوون وله به رکردنی قونانی پیروژ

پیش نویرۆ وتارخوینی مزگه وتی حاجی یونس